

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG FORENINGENS KONTOR
Møntergade 22, Mezz., København K.
Telefon Byen 3448.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE II.
FEBRUAR

LIDT OM MARINEFORENINGEN

I Tidsskrift for Søværnen har Marineforeningens Formand, Kommandør *H. F. Kiær*, offentliggjort nærværende Artikel, som Redaktionen herved tillader sig at optrykke i »Under Dannebrog« som værende af særlig Interesse for dette Blads Læsere.

Tidsskriftets Læsere forbavses rimeligvis over, at der lægges Beslag paa dets Spalter for at bringe Oplysning om en Virksomhed, der maa synes saa nøje knyttet til Flaadens Personel, at den burde være kendt af enhver indenfor Rammerne, men tro mig, naar jeg udtaler, at min Forbavselse over, at noget saadant er blevet en tvingende Nødvendighed, er ikke mindre stor.

Længe har jeg gaaet og grublet over Sagen, men halvandet Aars Arbejde som Formand for denne Forenings Hovedbestyrelse har vist mig klart, at jeg skylder mine gamle Kammerater at oplyse dem om, at Marineforeningen er deres sande Ven, samt at den ikke ene, men kun i aabent Samarbejde med dem og med deres personlige Støtte kan naa det Maal, den har sat sig, og som er udtrykt i dens § 1 saalydende:

»Foreningens Formaal er at søge at styrke Nationens Interesse for Søværnet og Søfarten ved at samle danske Mænd til fælles Arbejde for denne Sag, samt at vedligeholde Forbindelsen og Kammeratskabsfølelsen mellem Mænd, der har aftjent Værnepligten i Marinen, og tjenstgørende og ikke-tjenstgørende Befalingsmænd.«

Det vil ses, at § 1 falder i 2 Dele, hvoraf den første Del omfatter *danske Mænd*, der vil samles i fælles Arbejde for at styrke Nationens Interesse for Søværnet og Søfarten, medens anden Del omfatter *Mænd*, der har aftjent Værnepligten i Marinen, samt tjenstgørende og ikke-tjenstgørende Befalingsmænd. Denne Gruppering har medført, at man i Lovens § 2 deler Medlemmerne i *ordinære* og *ekstraordinære*.

Som ordinære Medlemmer kan optages uberygtede Mænd, der har aftjent deres Værnepligt i Marinen, og Befalingsmænd samt Funktionærer, der er eller har været tjenstgørende i Marinen.

Som ekstraordinære Medlemmer kan optages uberygtede Mænd med Interesse for Orlogs- og Handelsflaaden og de dermed beslægtede Erhverv.

Naar jeg citerer Indholdet i Lovens § 4 og § 6, vil Tidsskriftets Læsere blive tilstrækkeligt oplyste om de Linier, hvorefter Foreningen virker, og jeg skal derefter gaa over til at omtale Foreningslivet i al Almindelighed.

§ 4. Foreningen lader saa vidt muligt afholde Foredrag i Lokalkredsene Landet over om Søværnet og Søfarten for at udbrede Kendskab til disse og søger desuden at foranstalte underholdende og selskabelige Sammenkomster.

Ønsker tidligere Værnepligtige af samme Aargang at samles for at fejre tjenstlige Mærkeaar eller lignende, vil Foreningen bistaa dem ved Ordningen af saadanne Sammenkomster.

§ 6. Naar Foreningens Midler tillader det, vil den udøve filantropisk Virksomhed blandt trængende, tidligere Værnepligtige, opmuntre tjenstgørende Værnepligtige og andre Sø-mænd ved Præmier for særlig god Tjeneste samt søge at vække Ungdommens Interesse for Søværnet og Søfarten ved at lade den besvare Prisspørgsmaal om maritime Emner.

For Fuldstændigheds Skyld skal dog endnu nævnes:

§ 22. Al Politik er udelukket ved Foreningens Møder.

§ 23. Foreningens Midler tilfalder »Prinsesse Mariæ Hjem for gamle Sø-mænd og Sømandsenker«, naar den opløses.

Kaptajn Herman Ewald maa vistnok betragtes som Marineforeningens Stifter, men al han Iver og Arbejdsevne uførtalt skylder Foreningen de Mænd af forskellige civile Livsstillinger, der blev hans Medarbejdere ved Starten, umaa-delig meget for den baade personlige og pekuniære Indsats, som de gjorde fra første Øjeblik af, og dem skyldes ogsaa i højeste Grad, at det ikke blev en dansk »Flottenverein« med Opgave at fremme Søværnet selv paa Trods af Regering og Rigsdag, men en fredelig Mindeforening, hvis Medlemmer gennem Forstaaelse og Kammeratskabsfølelse fylkede sig om deres gamle Værn, som de havde lært at holde af, medens de var i Kongens Tøj, og sluttede op, ledede af oprigtige Følelser, om Konge, Fædreland og Flag.

Den 30. April 1913 er Marineforeningens Fødselsdag, og den opnaaede altsaa ifjor Foraars taaars Alderen. Hvad har den naaet i dette Tiaar?

Med et Hovedsæde i København af ren administrativ Karakter, hvis Medlemmer er valgt paa et aarligt Sendemandsmøde, arbejder Landsforeningen nu med 38 Lokalkredse rundt om i Landet, der tilsammen mønstrer over 5000 Mand. At Københavns Lokalkreds langt er den talrigeste, er jo ganske naturligt, men den har ikke derfor nogen Særstilling. Dens ca. 1500 Medlemmer ledes af en Formand i Henhold til sine »Love for Marineforeningens Lokalkreds for København og Omegn«, idet enhver Lokalkreds er selvstyrende med de Indskrænkninger, som er fastsat i Landsforeningens Love. Den nuværende Formand for Københavns Lokalkreds, Grosserer Valdemar Schou, stod ved Kaptajn Ewalds Side ved Foreningens Fødsel og har gennem Aarene trukket et tungt Læs, men med usvækket Energi og Offervillighed. Det samme kan siges om Hovedbestyrelsens Næstformand Grosserer K. L. E. Jensen, Arkitekt Marston og flere andre, der ved Formandsskiftet i 1924 forblev i Hovedbestyrelsen som mine gode Raadgivere og trofaste Medarbejdere.

Som Formand for Hovedbestyrelsen stod i disse første 10 Aar Kommandør Mægaard, der selv ønskede at træde tilbage paa Sendemandsmødet i April 1913, da han samtidig naaede 70 Aar. Kommandøren har nedlagt et stort Arbejde gennem denne Række Aar og ledet baade Foreningens Spædalder og dens Gang gennem Forberedelsesklassen med en kærlig, men fast Haand. Det foreliggende Resultat er jo udmærket, og med dyb Taknemmelighed udnævnte Sendemandsmødet sin gamle Formand til Æresmedlem, da han trak sig tilbage.

Foreningens Æresformand er Hs. Kgl. Højhed Prins Valdemar. Æresmedlem Godsejer Schou til Palsgaard.

Rundt i Provinsen sidder dygtige, varmhjertede og fædrelandskærlige Mænd og styrer deres Lokalkredse. Der hersker Fordragelighed og godt Kammeratskab overalt, og det er en Fornøjelse at komme som Besøgende i en hvilken som helst af Kredsene. Af Provinskredsene er Aalborgkredsen den største med 450 Medlemmer og Kallundborgkredsen den yngste, kun 4 Maaneder gammel, og med 100 Medlemmer.

Da man jo ikke behøver at have været en Krøsus for at aftjene Værnepligten i Flaaden, er Kredsenes økonomiske Forhold noget forskellige, men de har Evne til »at sætte Tæring efter Næring«, og kniber det ved en eller anden Lejlighed, finder næsten altid et Par af de bedre situerede Kammerater Udvej, eller endog et eller andet udenfor Foreningen staaende Bysbarn træder med Glæde til med en Haandsrækning.

I det store og hele maa det udtales, at de lokale Marineforeninger saa langt fra er uglesete blandt Byernes Befolkning; nej! de er langt snarere Kælebørn. Den glade Stemning, det varme Kammeratskab, den opløftende Følelse, der avles ved, at man i Forstaaelse kan samles om sit Flag og sit gamle Værn, iblandet Sømandslunet og Tillempligningsevnen, gør, at Velværet fra disse Sammenkomster siver ud gennem alle Revner og bliver en stille, men kraftig Talsmand for Marineforeningen ogsaa udadtil.

Jeg har med Vilje dvælet lidt længe ved dette, fordi jeg har næret Tvivl om, hvorvidt det har staaet Flaadens Befalingsmænd ganske klart, at Københavns Lokalforening ikke er det, man i Almindelighed kalder Marineforeningen. Den er ikke andet end en Provinsforening og som saadan underlagt Landsforeningen, men den er jo, som Tallene ovenfor udviser, langt den største og kraftigste. Men med Størrelsen følger jo ogsaa Ulemper. Medlemmer af en snæver Kreds i en mindre By kommer jo til at leve i et ganske anderledes personligt Forhold til hinanden, end hvad Tilfældet kan blive i en Storkreds som den københavnske. Her vil der let blive Tilbøjelighed til, at de forskellige Livsstillinger og Samfundsrin falder ud i Klikker, og her ligger en stor Opgave for, der i høj Grad kan blive løst ved Nærværelse af *tjenstgørende og ikke-tjenstgørende Befalingsmænd*. Disse kan blande sig mellem Grupperne, finde gamle Kammerater fra forskellige Togter eller rettere findes af disse, thi det er rørende og beundringsværdigt, hvor den danske værnepligtige Besætning trofast følger de Befalingsmænd op gennem Livet, som de har tjent inden Skibsborde med. Og hvorfor?

Ja, her maa det vel passende kunne udtales, at dette Spørgsmaal ene kan besvares med, at *Flaadens Befalingsmænd gennem deres daglige Optræden overfor den værnepligtige Besætning inden Skibsborde i det store og hele paa Togterne har evnet at vinde Mandskabets Respekt og Hengivenhed*.

Selv om Befalingsmændene ved at holde sig borte særlig fra Hovedstadens store Lokalforening, som de jo er Medlemmer af, unddrager Marineforeningen en Støtte, som de efter min Mening skylder den, da den jo efter bedste Evne søger at løse sin Opgave »at styrke Nationens Interesse for Søværnet...«, saa har de alligevel ved deres Indsats under de Værnepligtiges Uddannelse paa Togter gavnnet Marineforeningen, ja egentlig muliggjort dens Tilblivelse, et Arbejde, som Marineforeningen altid vil være i Gæld til dem for.

Men jeg formener, at Flaadens Befalingsmænd ogsaa skylder de Værnepligtige eller tidligere Værnepligtige en Tak, fordi disse netop løfter deres gode Minder fra Tjenesten i Flaaden paa Skjold, og gerne vil støtte det Værn, de tilhører, baade i Ord og Gerning, og derfor er blevet Medlemmer af Marineforeningen.

I det mindste de tjenstgørende Befalingsmænd vil, ved at give Møde i Marineforeningen og ved at udrette et Arbejde idenfor dens Kreds af Medlemmer, knæsette Begrebet *Hjælp til Selvhjælp*, og mon der desværre ikke i en nær Fremtid kan tiltrænges Hjælp af enhver Art til vort gamle og smukke Værn?

Tidsskriftets Læsere ved jo, at Landet over findes der ligeledes spredt Soldaterforeninger. Disse er udskilte i Foreninger for Specialvaabnene, »Gardereforeningen«, »Artilleri-foreningen«, »N. N. Regiments Soldaterforening« o. s. v., men alle disse er igen samlede under en Hovedbestyrelse i København. De svarer altsaa til vore Lokalforeninger.

Fra Tid til anden har det været paa Tale, at man fra Soldaterforeningernes Side ønskede, at Marineforeningen indtraadte i en nærmere Tilslutning til disses Hovedbestyrelse. Jeg er en absolut Modstander heraf, thi vor Stilling kan aldrig blive ligeberettiget, og vort Medlemsmateriale er heller ikke det samme.

Da Flaadens Befalingsmænd ikke i Lighed med Hærens tjenstegør i Garnisonsbyer udenfor Hovedstaden, kan de ikke gavne ved at blive Medlemmer af Lokalforeningerne. Hvorledes vil de da kunne arbejde ude omkring for Marineforeningens Trivsel?

Ja, jeg har som Skibs- og Skoledelingschef altid benyttet den Fremgangsmaade straks ved Orlogsskibes Ankomst i Provinshavn eller paa Red at sende Bud til den stedlige Marineforenings Formand med Tilbud om, at Skibene var aabne for Besøg af Marineforeningens Medlemmer med Damer paa et efter Aftale bestemt Tidspunkt af Dagen. Tilbudet er altid blevet modtaget med Glæde, og der er da, som f. Eks. da Skoleledingen bestod af »Ingolf« og »Heimdal«, blevet afholdt »Sejl los« og »Sejl fast« i »Ingolf« og »Klariskib« i »Heimdal«. Øvelserne giver Lejlighed for de gamle Marinere til at leve op i gamle Minder, Øjnene straalere og Tungen kommer paa Gled. Musikken liver op, og de snakker Skib! Men først og fremmest virker Besøget til at knytte Foreningens Medlemmer sammen med Marinens nuværende Personel under en saadan Form, at det at være Medlem af Marineforeningen giver Personerne en Fortrinsstilling i Øjeblikket, hvor kun de og ikke andre er Genstand for en Opmærksomhed fra Flaadens Side. Lad det derfor altid kun være Foreningens Medlemmer, der paa det givne Tidspunkt er Gæster om Bord.

Marineministeriet har i den senere Tid givet Marineforeningen en glimrende Lejlighed til at virke ude i Kredsene, nemlig gennem at overdrage den at overrække de Dekorationer, som af Kongen tildeles Veteranerne. Ved en Højtidelighed i Veteranens Hjem, hvor Bestyrelsens Formand, ledsaget af en eller flere af Bestyrelsens Medlemmer, overrækker Dekorationen under de ved Ordensregulativet fastslaaede Former, gives der Lejlighed til at røre Streng, der fryder de gamle Hædersmænds og deres Paarørendes Øren, og som bliver uforglemmelige baade for dem og for Bestyrelsen, hvad talrige Breve fra begge Parter vidner om. Det underbygger vor Stilling og Autoritet paa en vidunderlig Maade, og man kan ikke være Ministeriet taknemlig nok herfor.

En Veteranfest som den, der blev afholdt om Bord i Fregatten »Jylland« paa Helgolandsdagen i Aar, staar som en lysende Dag i Marineforeningens Arbejde ude i Kredsene, og vi skylder vort Æresmedlem, Godsejer Schou til Palsgaard, en stor Tak herfor, ligesom det var af stor Virkning, at Inspektionsskibet »Diana«, Kaptajn Thiele, var stillet til Disposition paa Juelsmindebugt ved denne Lejlighed.

Ved at stille Kræfter til Raadighed for Kredsene som Foredragsholdere vil Marinens Befalingsmænd gøre Marineforeningen stor Gavn. Som sagt er Kredsene ude omkring ikke velhavende, og det at skulle betale en Foredragsholder en passende Sum for Foredraget udover hans Rejse- og Opholdsomkostninger løber op. Kan man i Forvejen fra Hovedkontoret i Møntergade 22 faa Lejlighed til at arrangere Foredrag af samme Mand i et Par hinanden nærliggende Provinskredse, kan Omkostningerne hyppigt reduceres betydeligt for Kredsene. Foredrag med Lysbilleder er og bliver et af de bedste Midler til at samle Medlemmer. Efter Foredragene, der ikke gerne maa tage mere end 5 Kvarter, skal de gamle Kammerater nok selv holde Liv i Forsamlingen.

Der hersker jo for Tiden en alvorlig Stemning idenfor vore Kredse. Afrustningstanken hviler over Sindene og bringer Uro baade hos Ledelserne og i Kammeraternes Rækker.

For Marineforeningen er det jo et Spørgsmaal om »at være« eller »ikke være«. Vel staar der jo i Lovens § 1, »at Foreningens Formaal er at søge at styrke Nationens Interesse for Søværnet og Søfarten ved at samle danske Mænd tilfælles Arbejde for denne Sag o. s. v.«! Naar Søværnet er afskaffet, har man altsaa endnu Søfarten at arbejde for. Men denne har jo sine store Foreninger som »Dampskibs-Rederiforening«, »Sejlskibs-Rederiforening«, »Navigatorforening«, »Sømandsforeninger etc., alle Foreninger, der kan virke fremdeles til Gavn for dette Danmarks stolte Hovederhverv. Under alle Omstændigheder vil Foreningens sidste Del »at vedligeholde Forbindelsen og Kammeratskabsfølelsen mellem Mænd, der har aftjent Værnepligten i Marinen, og tjenstgørende og ikke-tjenstgørende Befalingsmænd« ophøre af sig selv.

Marineforeningen og dens Arbejde har altid været et Midde til at støtte Søværnet ; et sundt og godt Søværn har været Maalet!

At Afrustningsspørgsmaalet er en *Livssag* for Marineforeningen, er jo et ganske underordnet Spørgsmaal, thi naar Søværnet først er aflivet, har Marineforeningen hverken Arbejdskraft eller Arbejdsmaal!

Det maa da let kunne forstaas, at vi har haft alvorlige Tanker fremme inde i os, og at der er kommet forskellige Meninger frem. Ikke mindst har Lovens § 22 »Al Politik er udelukket ved Foreningens Møder«, været meget drøftet.

Er *Afrustning et politisk Spørgsmaal*, blot fordi det er et Spørgsmaal, der behandles paa Rigsdagen og altsaa af de politiske Partier, eller er det et rent *nationalt Spørgsmaal*, der som saadant er hævet over Politik, og bliver en Hjerter-sag for enhver fædrelandskærlig Mand?

Vil alle de varmtføjte Ord om Kærlighed til Konge, Flag og Fædreland, der er udtalt i de svundne Aar rundt paa vore smukke Sammenkomster, ikke være hule Fraser, om vi ikke tager en Tørn, naar der blæses til Forsvarskamp for det nationale Ideal, at være som hidtil »Herre i sit eget Hus«?

Efter min Mening kan man ikke kalde *Afrustning et politisk Spørgsmaal*, der kan falde ind under Lovens § 22, og jeg synes at være bestyrket i denne min Opfattelse ved, at Forsvarsministeren og Marineministeriets Direktør loyalt kan træde i Holmgang om denne Sag.

Indenfor Marineforeningens 38 Lokalkredse, sammensat af Medlemmer af alle politiske Afskygninger, kan man jo ikke vente fuldstændig Enighed om dette Spørgsmaal, men efter nøje Undersøgelse af Forholdene tør jeg trygt udtale, at vor Forening har mindst 4000 Mand spredte ud over det hele Land, der paa Afgørelsens Dag vil staa ved, hvad de har talt og sunget i Kammeraters Kredse, og som hver i sine Omgivelser vil virke for alt, hvad der kan tjene Konge, Flag og Fædreland til Ære!

Afrustningsspørgsmaalet skal jo først behandles, og jeg tror personligt ikke paa, at det vil gaa sejrriigt igennem i denne Omgang. Man skal derfor ikke spilde sit Krudt, men afvente, til det kan opnaa største Virkning!

Men ligesom Marineforeningen er et af Midlerne til at skabe Støtte for Søværnet, saaledes er Søværnet kun et af Midlerne til at bevare og beskærme Fædrelandet.

Kommer den Tid, hvor Forholdene er saa gode for Fædrelandets Sikkerhed, at en Afrustning bliver forsvarlig, ja, da maa man med Glæde kunne se Søværnet gaa sin Forvandling imøde til *Fredsværn*. Maalet, den almindelige Fred, er da naaet, og *Midlet*, der hidtil har været nødvendigt for at bevare Fred i sit Land, *Værnene*, har udspillet deres Rolle.

Men naar kommer den Tid?

Marineforeningens Københavnskreds

afholder Møde Torsdagen den 19. Marts 1925 Kl. 7 $\frac{1}{2}$ pr. i Weinolds Selskabslokaler, Nørrevoldgade 23.

Foredrag af Hr. Kaptajnløjtnant E. Dahl:

ERINDRINGER FRA EN TJENSTREJSE I FRANKRIG
med Lysbilleder. Smørrebrødsbord.
Emblem bæres. Sangbog medbringes.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Marineforeningens lykkelige Vækst medfører *een* Vanskelighed, idet Foreningsstoffet til Medlemsbladet svulmer i en saadan Grad, at det, hvis de indsendte Bidrag til denne Rubrik skulde optages ubeskaarne i Bladet, vilde udelukke al anden Tekst, ja næppe nok selv kunne faa Plads.

Redaktionen ser sig derfor nødsaget til at foretage betydelige Beskæringer — naturligvis saa skønsomt som muligt — og til at anmode Bidragyderne om at sammentrængte Referater etc. som muligt. Navne- og Stedbetegnelser bedes skrevet tydeligt, og Datoer bedes anført for Fester og Sammenkomster, ligesom Forkortelser bedes undgaaet.

TIL EFTERTANKE OG HANDLING!

Indtil nu er det lykkedes Forretningsudvalget ved frivillige Gaver fra Medlemmer og Velyndere i København at indsamle ca. 3000 Kr. til Veteranfondet. Som Minimumsbeløb for, at Fondet kan træde i Virksomhed, og Uddeling af Hjælp kan begynde, er ansat 5000 Kr., hvilket altsaa vil sige, at der endnu mangler 2000 Kr.

Fra den Stund, Tanken opstod om Oprettelsen af Veteranfondet, har det været Forretningsudvalgets Ønske og Haab, at den første Uddeling til vore trængende Veteraner skulde finde Sted paa Helgolandsdagen 1925.

For at denne Tanke kan realiseres, maa vi søge Støtte hos Marineforeningens Medlemmer og Venner Landet over, og denne Støtte kan blandt andet ydes ved Køb af Marineveteranbogen.

Anskaffelsessummen for Bogen er betalt, og hver Bog, der nu sælges, giver fulde 3 Kr. til Fondet.

Alle vore forstaaende Medlemmer, som endnu ikke har købt denne interessante, fornøjeligt skrevne og rigt illustrerede Bog, bør *straks* bestille den, enten gennem deres respektive Lokalkreds, eller gennem Marineforeningens Hovedkontor, Møntergade, København.

HUSK! Her drejer det sig kun om 3 Kr. *en Gang for alle*, og enhver Køber yder sin Bistand til at række nogle af vore gamle, trængende Hædersmænd fra 1864 en hjælpende Haand.

Paa Møderne i Kredsen Landet over, hylder vi Veteranerne i Taler og Sange, de har Hæderspladsen ved Bordet. vi rejser os for dem i selvfølgelig Ærbødighed, naar de kommer og naar de gaar; og det vil vi vedblive med, til vort Flag med Taknemmelighed sænkes over Graven for den sidste Veteran.

Lad os nu i Gerning vise dem, at vor Beundring for deres Mod og Tapperhed under Krigen i 1864 ikke er tomme Ord, men at disse Ord kommer fra Hjertet, og at vort Hjerte dikterer, at vi har en Pligt til at søge, i saa vidt Udstrækning som gør sig, at hjælpe saa mange som muligt af disse Hædersmænd, der sidder i trange Kaar.

Det er en Selvfølge, at ogsaa den, der forud maatte besidde Veteranbogen, ved denne Opfordring kan føle sig kaldet til at støtte den gode Sag og med en Skærv bidrage sit til Opfyldelsen af vort Veteranfonds smukke Formaal. Bidrag modtages paa Foreningens Kontor.

K. L. E. Jensen,

Næstformand i Marineforeningens Hovedbestyrelse.

JUBILÆUMSFEST FOR MARINERE AF AARGANGENE 1875 — 1885 — 1900.

Ved en Sammenkomst af gamle Marinere af disse Aargange, blev der nedsat et Udvalg til at arrangere en Festdag her i København i Anledning af vor Indkaldelse til Marinen. Og til denne Festdag vil Udvalget gerne indbyde alle Kammerater af disse Aargange.

Gamle Kammerater, som nu er spredt over hele Landet!

Det skulde glæde Udvalget, om mange denne Dag vilde gæste København, for at vi alle kunde opfriske gode gamle Minder fra den Tid, vi aftjente vor Værnepligt i Marinen, og for at vi igen en Gang kunde glæde os ved hinandens Selskab.

Gid denne Dag vil berige os med endnu et godt Minde fra Marinen, da vil Udvalgets Arbejde ikke være forgæves.

Men skal denne Dag blive, hvad Udvalget gerne ønsker, en god og glædelig Festdag, saa beder vi indtrængende alle, som endnu med Venlighed ser tilbage paa den Tid, vi var samlet i Marinen, om at mødes med os denne Dag, for at enhver kan yde sit Bidrag til at gøre Festen saa vellykket som mulig.

Udførligt Program for Festen, der antagelig vil blive afholdt sidste Halvdel af Maj Maaned, vil findes i næste Nummer af »Under Dannebrog«.

Endnu en Gang: Gamle Kammerater, glæd os ved Eders Deltagelse i denne Fest.

Udvalget.

1885.

SOMMERINDKALDELSEN.

Værnepligtige af Aargang 1885, Sommeren, og fra Korvetten »Fyens« Togt til Spanien og Madeira i Sommeren samme Aar, som kunde ønske at deltage i en Sammenkomst i Anledning af 40 Aars Dagen for vor Indkaldelse, bedes meddele dette til Ingeniør *Joh. P. Sørensen*, Frederiksberg Allé 23, København V. og nærmere Bekendtgørelse vil da senere blive udsendt i »Berl. Tid.« og »Under Dannebrog«.

HORSENS-KREDSSEN

afholdt Søndag den 30. November f. A. Sammenkomst med Underholdning og Bal. Underholdningen udførtes af en Marinerkvartet, Kammeraterne Fabrikant *J. Jørgensen*, Værkfører *Lassen*, *Gravesen* og *Hofde*. — Underholdningen vakte berettiget Bifald og Stemningen blandt de mange Deltagere var animeret.

Den 29. December afholdtes Juletræ og Julebal for Medlemmer og Familie, ca. 250 Børn og Voksne deltog. Efter at Formanden havde budt velkommen, blev Flaget hejst og »Kong Christian« afsungen og herefter dansedes om Juletræet og Julegotterne uddeltes af Julenissens Oldemoder, der arriverede i Luksusautomobil og derpaa, sin Alder til Trods, underholdt Børnene med mange kaade Løjer. Endvidere var der Optræden af Troldmanden, Dr. X., der præsterede de utroligste Kunster og lønnes med bragende Bifald. 4 Glas paa Aftenvagten pebes der til Køjerne for de smaa vordende Marinere, og nu fortsatte de mere befarne Dansen, der gik lysteligt over Dækket, til Skipperen ved 8 Glas lod pibe »klar ved Flaget«, der haledes ned, medens Fsteddeltagerne gjorde Front mod dette. Efter at Dansen var ophørt, samledes Deltagerne i Selskabslokalerne og tilbragte en Timestid i fornøjeligt Samvær.

Det var en stor og god Idé af Marineforeningens Hovedbestyrelse at sende Søløjtnant *Rostock-Jensen* ud til Kredsen for at holde Foredrag om Teddy-Ekspeditionen. Herr *Rostock-Jensen* er en ypperlig Foredragsholder og Foredraget blev yderligt illustreret af en Serie fortrinlige Lysbilleder.

Foredraget i Horsens, der overværedes af ca. 900 Tilhørere, fandt Sted den 6. Februar og hertil havde Kredsen inviteret Forsvarsbrødre og Soldaterforeningernes Medlemmer, og at det havde haft interesserede Tilhørere, derom vidner det bragende Bifald, der hilste Herr *Rostock-Jensen*, da han sluttede af, og det af Formanden, Kasserer *Høy*, motiverede Leve for »Teddy-Ekspeditionens« Deltagere.

GRENAA-KREDSSEN.

der stiftedes den 29. December 1914, fejrede sit 10 Aars Jubilæum ved en smuk og fornøjelig Fest, der havde vundet stor Tilslutning. Badehotellets indskrænkede Lokalteter kunde knap rumme de mange Deltagere fra By og Havn og efter Tonerne til »Holmens faste Stok« marcheredes ind i Festsalen.

Sal og Bord var som altid, naar Marineforeningen fester, overdaadigt smykket, og de nationale Farver dominerede. Efter Flagets Hejsning til Tonerne af Fanemarchen, efterfulgt af »Kong Christian«, som blev sunget af den staaende Forsamling, bød Formanden, Eksportør *Kirk* Velkommen og overdrog for Resten af Aftenen Kommandoen til Kassereren, Havnefoged *Bilde*.

Havnefogden udbragte Kongens Skaal, og Borgmester *Banke* talte for Fædrelandet, Landinspektør *Gregersen* motiverede et Leve for vort Flag, og Grosserer *Alb. Jensen* talte for Sømanden.

Havnefoged *Bilde* holdt Talen for den jubilerende Forening. Han udtalte bl. a., at Marineforeningens Hovedformaal er at samle danske Mænd og vække Interesse for vort Søværn og vor Søfart. Under Verdenskrigen fik vi talende Beviser for, hvad disse to Ting betød for vort Land. Den danske Sømand ydede under Krigen store Blodofre, men aldrig saa snart var Faren drevet over, før Sømanden var glemt. Her i vor lille Forening har vi navnlig lagt Vægt paa at højne Kærligheden til det, som er Symbolet for vort Folk, nemlig vort Flag.

Senere meddelte Havnefogden, at et Par af Foreningens Damer havde skænket to smukke, haandbroderede Ting, der vilde blive bortloddet. Indtægten var det Hensigten at bruge til en Mindesten for Søren Kanne, der skulde rejses i Plantagen ved Grenaa Strand.

Albert Jensen udbragte en Skaal for de Mennesker, der havde ofret deres Tid for det smukke og flotte Festarrangement.

Strandkontrollør *Christensen*, Bønnerup, havde været i adskillige Marineforeninger, men aldrig noget Sted mødt et Initiativ som det, der raadede her. Vi skylder Foreningens Formand, Hr. *Kirk*, og Havnefoged *Bilde* Tak herfor.

Havnefogden takkede og udbragte i muntre Vendinger en Skaal for den danske Kvinde. Vognmand *Henrik Møller Udsen* talte for en god, livskraftig og fædrelandskærlig Ungdom i Danmark.

Efter at Havnefogden havde talt for Foreningens trofaste Flagbærer gennem 10 Aar, *Chr. Rasmussen*, havedes Bordet, og til Tonerne af »Holmens faste Stok« gik man fra Bordet og ind i de tilstødende Lokaler, hvor Kaffen blev serveret, medens Spisesalen blev ryddet og gjort klar til de danselystne, og det selskabelige Samvær fortsattes.

Kl. 12 ble. Flaget halet ned, og »Kong Kristian« blev afsunget, og dermed var den egentlige Fest forbi.

SKELSKØR-KREDSSEN

afholdt den 13. Januar Pølsegilde paa Hotel »Postgaarden« i Skelskør for Foreningens Medlemmer.

Der herskede den bekendte gode, kammeratlige Stemning ved Bordet, med Taler og Sang.

Efter at Kaffen var nydt: humoristisk Oplæsning.

Man tilbragte en af de sædvanlige glade Aftener, hvor den blaa Bog blev flittigt benyttet til Bægrens Klang.

KOLDING-KREDSSEN

afholdt den 23. Januar Generalforsamling paa Palæhotellet.

Formanden, Tandlæge *Friis*, bød velkommen, og efter at Dyrslæge *Hørlyck* var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Berening om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Omtalte herunder Delegeretmødet i København og den store Fest ved Julsminde for de gamle Veteraner.

Kassereren, Købmand *Laurits Larsen*, aflagde Regnskabet og oplyste herunder, at Medlemsantallet i det sidste Aar er steget med ca. 10 pCt.

Beretning og Regnskab godkendtes.

De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer og Revisorerne genvalgte. Som Delegerede til Delegeretmødet valgtes Formanden, Blikkenslager *Schack* og Havnefoged *Fink*.

Under Eventuelt drøftedes forskelligt Foreningen vedrørende, bl. a. oplyste Formanden, at Kaptajn *Petersen* havde lovet at holde et Foredrag, ledsaget af Lysbilleder, om sit Arbejde i Ø. K.'s Tjeneste i Indien.

Efter Generalforsamlingen var der et Par Timers fornøjeligt Samvær, ved hvilket flere af de ældre »Gæster« fortalte fornøjelige Træk fra Livet ombord.

ODENSE-KREDSSEN.

afholdt den 24. Januar Sammenkomst, der bestod af en Foredragsaften, efterfulgt af et fælles Kaffebord. Til Foredraget, der afholdtes i K. F. U. M.'s store Festsal, var indbudt følgende Foreninger: Odense Skipperforening, Roklub og Sejlklub, samt Garderforening, Pionerforening og Forsvarsbrødrene. Som Æresgæster var indbudt: Stiftamtmand *Sv. Neumann*, Borgmester *Henriksen*, Politimester *Seldorf* med Fruer, samt de gamle Veteraner og Pressen. Foredraget omhandlede »Teddyfærden« og holdtes af den unge, sympatiske Søløjtnant *Rostock-Jensen*.

Kl. 8½ bød Telefonmester *Buchgreitz* den store Forsamling Velkommen, hvorefter Dannebrog gik til Tops under de sædvanlige højtidelige Former, og Lektor *Blach* sang *Åxel Juels* smukke Flagsang, hvorefter Søløjtnanten holdt sit Foredrag, ledsaget af Lysbilleder. Det var en interessant Oplevelse at følge den unge Søofficer paa den begivenhedsrige Tur. En rigtig Sømands Oplevelse, hvor man syntes at opleve hele den farefulde Rejse sammen med de brave Ulke, baade af Orlogs- og Handelsmarinen, og uden at nogen som helst af disse blev trukket frem paa Bekostning af andre; man fik et Eksempel paa kammeratligt Sammenhold og Opofrelse.

Efter Foredraget takkede Formanden paa Forsamlingens Vegne.

Derefter halede Flaget ned, og Marineforeningens Medlemmer, med Damer og Æresgæster, tog til Industripalæet, hvor et fælles Kaffebord stod dækket. Her bød Formanden Velkommen og udbragte et Leve for Gæsterne samt Formændene for København og Nyborg Kredse, Grosserer *Valdemar Schou* og Baron *Haxthausen*. Stiftamtmanden talte for Odense Marineforening, Borgmesteren talte for Telefonmester *Buchgreitz* og takkede ham for hans store Arbejde i Marineforeningen, der ogsaa giver sig Udslag paa andre Felter udenfor denne. Baron *Haxthausen* talte for Marinens Officersstab og adresserede Skaalen til Aftenens Foredragsholder, Søløjtnant *Rostock-Jensen*. Søløjtnanten takkede og talte for Kredsen tilstedeværende Æresmedlem, pens. Lodsformand *Jørgensen*. Lektor *Blach* talte for Marinens Underofficerer og anmodede Foredragsholderen om at bringe Kredsen Hilsen med hjem til sin Fader, vor allesammens *Richard Jensen*, der desværre var forhindret i at være iblandt os paa Grund af en ikke helt overstaaet, men heldigvis mindre Operation. Prokurist *Mikkelsen* talte morsomt for alle os gamle Rapper. Formanden talte for Flaget og Damerne, og Prokurist *Rhode* bragte en Tak fra Sejlklubben for Indbydelsen. At den blaa Sangbog blev flittigt brugt imellem alle Talerne, er en Selvfølge, og Klokkeren blev Lukketid, før man anede noget derom, men da havde Odense Marineforening endnu en Gang hævdet sin Popularitet og flettet et nyt Blad i Mindekransen.

Kredsen afholdt sin aarlige Generalforsamling paa Industripalæet den 8. Februar. Overværkfører *Grundmann* valgtes til Dirigent, og Formanden aflagde Aarsberetning. Af denne fremgik, at Kredsen har samme Medlemsantal som forrige Aar, nemlig 236, hvoraf de 16 er ekstraordinære. Kassereren oplæste Aarsregnskabet, der udviste en Balance paa 1752 Kr. 24 Øre, men et Underskud paa 22 Kr. 55 Øre. Minebøssefondet ejer 729 Kr. 5 Øre efter at have udbeatlt Understøttelser til Julehøjtidene.

Derefter foretoges Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. De afgaaede var Købmand *Breum*, Telefonmester *Buchgreitz* og Prokurist *Mikkelsen*. De to første ønskede ikke Genvalg. Formanden mente, at han nu havde tjent længe nok, og at nyt Blod i Bestyrelsen vilde gøre godt, men han blev tvungen til at modtage Valg efter kraftige Opfordringer og efter at Generalforsamlingen 2 Gange viste sit Ønske ved Akklamation. *Mikkelsen* genvalgtes, og nyvalgt blev Driftsleder *Erichsen*. I hans Sted valgtes Kapt. *Jørgensen* som første Suppleant. Alle de øvrige Valg var Genvalg; ogsaa Sendemændene genvalgtes foruden 4 nye: Befragter *Herlov*, Trafikassistent *Hansen*, Bagermester *R. Nielsen* og Overmontør *Ubbe*. Efter Generalforsamlingen holdtes et hyggeligt kammeratligt Samvær, der varede lige saa længe som Beværterloven tillader. Til Skafningen serveredes Skildpadde, dog ikke ægte, samt Brød, Smør og Ost, og Kredsen spenderede Snaps dertil. Imellem Punchebollen og den første Frokost indsamledes til Veteranfondet, og der indkom 54 Kr. 10 Øre.

HIRTSHALS-KREDSSEN.

Paa Kredsen 4-aarige Fødselsdag, Søndag den 25. Januar, var Kroen stuvende fuld af Kammerater med Damer, da ved 8 Glas Skibssergenten peb op fra Batteri og Banjer og man marcherede ind i den festsmykkede Sal, omdannet til et Skib, hvor Bordene stod paa Dækket, pyntet med Flag og Blomster. Efter at Flaget var hejst, og Formanden havde budt Velkommen pebes hver Mand paa Post til Letning; da Ankret var hevet op med Opsang, slog Chefen fuld Kraft frem paa Maskinen, og nu sejlede Hirtshals Marineforening ind i

det nye Aar. Chefen fremsagde en Prolog, som endte med et trefoldigt Leve for Kredsen.

Der blev pebet til Kaffe overalt. Ved Bordet talte vor trofaste Kammerat *Baack-Andersen* for Bestyrelsen, og en udmærket forfattet Sang i Dagens Anledning af samme gode Kammerat blev sunget. Slagtermester *Hansen* talte i korte og fyndige Ord for vore Damer. Sange af den blaa blev sunget afvekslende med Taler, til Slut optraadte 2 Kammerater i Duet af »Gutter om Bord« m. m. og høstede svært Bifald.

Der blev derefter pebet til Auktion paa Dækket over medbragte Pakker, samt Pakker, Foreningen havde givet. En god Auktionarius havde vi i Kammerat *Sjøstrand*, og da Pakkerne var solgt, viste Resultatet sig udmærket.

Flaget blev halet ned, og der blev pebet til Dans paa Dækket, som varede et godt Stykke ind paa Hundevagten.

Tirsdag den 10. Februar holdtes i Kredsen Foredrag med Lysbilleder om »Teddys Grønlands-Ekspedition« af Hr. Søløjtnant *Rostock-Jensen*. Til Foredraget var Fiskeriforeningens Medlemmer med Damer indbudt.

Hr. *Rostock-Jensen* fangede straks alles Interesse. Hans smukke, velformede Foredrag, hans sympatiske Skikkelse, hans stadige Gaaen uden om sig selv og Given Kammeraterne Æren vakte Begejstring, som ved Foredragets Slut resulterede i kraftig Klappen og udløstes i et trefoldigt saltvandsfrisk Leve for den djærve Søofficer, efter at Formanden havde takket ham paa det hjerteligste for hans Indsats til Flagets og Danmarks Ære.

Vi havde den store Glæde, at Konsul *Stuhr* og Fabrikant *Kjør* var mødt, som altid tjenstvillig og opofrende for deres lille Kammerat *Hirtshals*, medtagende Lysbilledapparat, Betjening, en aaben Pung og sprudlende Humør. Vi takker paa det hjerteligste for alt, hvad de to Oberkammerater gør for os i enhver Henseende.

Efter Foredraget samlede man ved et fælles Kaffebord, hvor Formanden talte for d'Hr. *Im. Stuhr* og *Kjør*, trefoldigt Leve. Hr. *Stuhr* talte for Søløjtnant *Rostock-Jensen*, en Tale, som kom fra Hjertet og gik til Hjerterne. Fabrikant *Kjør* holdt en smuk Tale for vort gamle Flag. Hr. *Rostock-Jensen* talte i djærve Ord om vor Marine og udbragte et trefoldigt Leve for den.

Efter Bordet spillede og sang Hr. *Rostock-Jensen* nogle engelske Sange, som gjorde stor Lykke, hvorefter Kammerat *Kiil* tog fat paa Trækspillet, og nu gik Dansen lystig efter de kendte Sømandstoner.

FREDERIKSHAVNS-KREDSSEN

afholdt Lørdag den 31. Januar paa Hoffmanns Hotel en festlig Sammenkomst for Medlemmer med Husstand.

Aalborg berømte Marineorkester havde velvilligst stillet sig imødekommende overfor Opfordring om at rejse herop og give en Koncert til Underholdning samt spille til efterfølgende Dans.

Ved 5-Tiden arriverede pr. Auto det store 29 Mands Selskab af muntre Musikanter, og en Del af Medlemmerne samlede med Aalborg-Kammeraterne til en gemytlig Torske-spising, hvor Formanden, Kapt. *Weber-Hansen*, bød velkommen. Lods *Holmgaard*, den fungerende Musikdirigent, takkede for Velkomsten og for god Modtagelse.

Kl. 8 samlede man i Hoffmanns store Sal i glade Forventninger om en gemytlig Aften, og man blev ikke skuffet; Aftenen blev en Succes, og Orkestret stadfæstede sit Ry fra Aalborg, hvor det i en Aarrække har givet sin Forening det Præg, at i Aalborg Marineforening er der Liv og glade Dage.

Der blev pebet klar ved Flaget, og Musikken kom paa Dækket under Lods *Holmgaards* Førerskab; Fanemarchen og »Kong Kristian« fulgte paa orlogsmæssig Vis, efter at Flaget var gaaet til Tops.

Saa begyndte den musikalske Underholdning; der veksledes med saavel Orkestermusik som Solonumre paa Harmonika m. m., og Bifaldet lød kraftigt fra Marinerne med deres Damer.

Efter Kaffebordet begyndte Dansen.

Det fortælles, at Morgenen gryede, da Autoen med de trætte Aalborgensere atter satte Kurs mod Fjordbyen.

Marinerne i Frederikshavn siger Tak for den glade Aften og haaber paa Gentagelse i Fremtiden.

KALLUNDBORG-KREDSSEN

afholdt Fredag den 6. Februar sin aarlige Generalforsamling. Formanden, Lods *Plambæk Hansen*, bød velkommen og udbragte et Leve for Konge og Fædreland, hvorefter han mindedes 2 i Aarets Løb afdøde Kammerater, samt aflagde Beretning for det svundne Aar og bemærkede, at da Foreningen blev stiftet i Juni Maaned 1924, var Begyndelsen 60 Medlemmer, medens den nu talte 112 Medlemmer. Kassereren aflagde Regnskabet, hvoraf fremgaar, at der er en Kassebeholdning paa 8 Kr. 54 Øre. Det vedtoges at deltage i Optoget ved den Rundskuefest, der i Sommer agtes afholdt i Kallundborg, med en barkriget Fregat.

Den samlede Bestyrelse samt Revisor valgtes med Akklamation, hvorefter Hr. Restauratør *Jensen* udbragte et Leve for Bestyrelsen. Mødet sluttede Kl. 9, men for enkelte af Gutterne blev Klokkeren ved de smaa Tal, inden de skiltes.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt Lørdag den 7. Februar sin aarlige Generalforsamling i Haandværkerforeningen. Der var mødt ca. 125 Marinere.

Næstformanden, Fabrikant *Kjær*, bragte en Hilsen fra Chefen og mindedes derefter i hjertelige Ord de gamle Veteraner og dem, der i Aarets Løb var afgaaet ved Døden; ligeledes oplyste han, at Stiftelsesfesten bliver den 27. Februar i Haandværkerforeningen.

Konsul *Müller* aflagde som Kasserer Beretning og Regnskab. Foreningen tæller 500 Medlemmer og er langt den største Soldaterforening i sin Retning udenfor København.

Regnskabet balancerede med en Kassebeholdning paa 1945 Kr., hvilket er en Formuefremgang fra sidste Aar paa 300 Kr.

Konsul *Im. Stuhr*, Konsul *Müller* og Politibetjent *Høfler* genvalgtes med Akklamation, og i Stedet for afdøde Overlæge *H. Christensen* valgtes Brofoged *Nielsen* ind i Bestyrelsen. Til Revisorer genvalgtes Havnefoged *Mølbæk* og Navigationsforst. *Gustavsen* med Skibsfører *Jakob Nielsen* som Suppleant.

Politibetjent *Høfler* valgtes til som Delegeret at repræsentere Foreningen til Ombudsmødet i København i April Maaned dette Aar.

Efter at Generalforsamlingen var Slut, tog Søløjtnant *Rostock-Jensen*, der havde fungeret som Styrmand paa »Teddy«, fat og holdt et udmærket Foredrag om Emnet »Teddys sidste Rejse«. Foredraget var ledsaget af Lysbilleder. Søløjtnant *Rostock-Jensen* er en ypperlig Foredragsholder. I et glimrende Sprog og uden i mindste Maade at henlede Opmærksomheden paa sin egen Person fortalte han livfuldt og interessant om hele Turen, og Foredraget lønnes da ogsaa med kraftigt Bifald.

Efter Foredraget samledes man til behageligt Samvær; der serveredes forløren Skildpadde, og vort berømte Orkester musikerede.

FAXE-KREDS DANNES.

Paa Hotel »Faxe Ladeplads« har under god Tilslutning været samlet til Marineaften.

Blikkenslagermester *H. Svendsen* bød alle mødte Marinere velkommen, hvorefter man satte sig til Bords. Der blev pebet klar ved Flaget, og for fuld Honnør gik Splitflaget til Tops, og Skafningen begyndte.

Skorstensfejermester *Rasmussen*, Haslev, bød endnu en Gang velkommen og gjorde i korte Træk Rede for Tanken med denne Aften.

Der blev derefter serveret Punch, og Værten, Hotellets Hovmester, foreslog, da der havde vist sig stor Stemning for Oprettelse af en Marineforening i Faxe Ladeplads, at ned sætte et Udvalg til at udføre det forberedende Arbejde for en saadan Forening.

Udvalget kom til at bestaa af Havneassistent *Andersen*, Lods *Lindeblad* og Blikkenslagermester *H. Svendsen*, der vil udføre det forberedende Arbejde for Foreningen og modtage alle Indmeldelser til denne.

Herefter var der festligt Samvær og Underholdning, indtil Flaget henad de smaa Timer blev halet ned, og Marinere skiltes, overbevist om at have tilbragt en fornøjet og festlig Aften sammen.

HASLEV-KREDSSEN

har afholdt Generalforsamling paa Carstensens Hotel; der var udmærket god Tilslutning.

Formanden omtalte Turen til Faxe forleden, der helt igennem og aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i Tiden siden den stiftende Generalforsamling afholdtes den 18. Juni i Fjor. Der har været afholdt 4 Sammenkomster, som alle har faaet det bedste Forløb; i Tidens Løb er der tilmeldt 15 nye Medlemmer.

Formanden omtalte Turen til Faxe forleden, der helt igennem forløb godt og resulterede i, at 13 af de derboende Marinere indmeldte sig i Foreningen.

I Minebøssen er indkommet 70 Kr. — et særdeles smukt Resultat i den korte Tid.

Regnskabet, der balancerede med 271 Kr. og sluttede med et Overskud af ca. 14 Kr., godkendtes; til Hovedforeningen er indbetalt 175 Kr.

Til Bestyrelsen genvalgtes Skorstensfejermester *Rasmussen*, Blikkenslager *Henriksen*, Tømrermester *P. Hansen*, Bagermester *Ulm* og Tommerhandler *Jensen*.

Til at bistaa Bestyrelsen ved Arrangementet af Festligheder (Skovture o. l.) valgtes et Festråd, der kom til at bestaa af Maskinmester *Nielsen* og Tømrermester *Skov*, Terslev.

Formanden benyttede Lejligheden til at rette en Tak til alle de Medlemmer, som har skænket en eller anden Genstand til Foreningen. I Aftes skænkede Skibsfører Hald til Foreningen et Stødhorn af en tysk Mine, der er drevet i Land paa Gedser Rev.

Ved en Sammenkomst i Kredsen talte Sekretæren for Hovedafdelingen, Hr. *Nath*, om »Olfert Fischers Togt til de engelske Kroningshøjtideligheder i 1912. Hr. *Nath* der viste sig at være en dygtig Fortæller, skildrede fornøjeligt, hvorledes Turen gik gennem Østersøen, Kielerkanalen og Nord søen, indtil der ankredes op paa Spithead Red, sammen med 16 andre Nationers Krigsskibe. Omtalte derpaa Kroningshøjtidelighederne og viste fra hele Turen nogle udmærkede Lysbilleder, særlig fra Livet om Bord.

Ved Kaffebordet drøftede man bl. a. Anskaffelse af et Flag, og Hr. *Nath* overbragte en Hilsen fra Hovedbestyrelsen. Haslev var af Marineforeningens 38 Kredse den eneste, der laa inde i Landet, men havde vist sig at være levedygtig. Underlig nok er Næstved og Haslev de eneste Byer i Sydsjælland, der har en Marineforening, men vi venter, udtalte Hr. *Nath* til os, at de andre Byer herved snart følger.

Og saa var der Dans paa Banjerne; det var en herlig Aften, Skibsklokkeren ringede, Mændene sang, og det blev langt ud paa Hundevagten, før man krøb til Køjs.

DANNEBROGSMÆND.

Medlem af Odense-Kredsens Bestyrelse, Postbudformand *A. Plovstrup* er i December f. A. benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Ifølge Referater fra Kredsen i Næstved, Aalborg, Hirtshals, Aarhus, Frederikssund, Faaborg, Rønne, Frederikshavn, Maribo, Rudkøbing og Esbjerg har disse Kredses Bestyrelser paa smuk og værdig Maade efter Anmodning fra Marineministeriet foranstaltet Overrækkelsen af Dannebrogsmændenes Hæderstegn til Veteraner, boende indenfor de respektive Kredses Omraade. Af Veteranerne er følgende Medlemmer af Marineforeningen:

Casper Nielsen, Æresmedlem af Frederikssund-Kredsen.
Kaptajn *Magnus J. Bidstrup*, Æresmedlem af Bornholm-Kredsen, fhv. Skipper *A. P. Offenbergh*, Æresmedlem af Aarhus-Kredsen, og *A. Berthelsen-Hansen*, Æresmedlem af Esbjerg-Kredsen.

AALBORG-KREDSSEN.

FESTDAGE.

Lørdag den 6. December fejrede Chefens Fader, Æresmedlem, Dbmd., gamle Fabrikant *C. C. Stuhr*, sin 85-aarige Fødselsdag.

Vi har saa ofte med Stolthed og Glæde omtalt gamle *Stuhr*, netop fordi han fortjener det, og han blev heller ikke glemt paa sin Fødselsdag.

Bladene indeholdt rosende Artikler om den gamle Hædersmand, og fra Marineforeningen sendtes ham en pragtfuld Blomsterbuket med Ønsket om alt godt, og at vi endnu i mange Aar maa se ham i vor Midte.

Bestyrelsesmedlem, Skibsfører *Jakob Nielsen* og Hustru fejrede den 28. November deres Sølvbryllup. Paa Højtidsdagen mødte Marineforeningens Bestyrelse og ønskede Brudeparret til Lykke, ligesom det ogsaa paa anden Maade var Genstand for megen Opmærksomhed.

MÆGLER R. S. HANSEN, THURØ.

1871—1925.

Med Sorg har vi modtaget Efterretningen om, at en fremragende Mand indenfor vor Skibsførerstand, Mægler *R. S. Hansen*, Thurø, er afgaaet ved Døden den 11. Januar 1925. Stifter af og gennem en Række Aar Formand for Thurø Marineforening, blev denne ægte og djærve Sømand af gammel Thurø-Æt for sine Kammerater ved sin Energi og store Dygtighed, ved sit vennesele og friske Væsen en af dem, der indenfor vore Kredse vandt utalte Venner, og hvis Virke satte sig Spor, som ikke vil udletes. Som korresponderende Reder for en Mængde Skibe indtog han indenfor den store Thurø-Skibsfart en meget fremskudt Stilling.

Under mægtig Deltagelse fandt Jordefærdens Sted fra Thurø Kirke, der langtfra kunde rumme den store Mængde fra Øen og fra Svendborg. Fra Hjemmet førtes Kisten, eskorteret af Skibsførerforeningens, Thurø Sømandsforenings, Prins Valdemars Forenings og Marineforeningens Flag, til Kirken, hvor Pastorerne *Schram* og *Rasmussen* talte. Ved Graven bragte Thurø-Kredsens Formand, Smedemester *Huusfeldt*, i smukke Ord en Tak fra Kammeraterne til Kredsenes første Formand og nedlagde en signeret Krans, idet han udtalte:

Dit Minde vil blive bevaret og æret iblandt os.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG 1925.	BLADETS OG FORENINGENS KONTOR Mentergade 22, Mezz., København K. Telefon Byen 3448.	BLADETS ANNONCEEXPEDITION: E. von Rosen Holbergsgade 10. Tlf. 8907.	HÆFTE III. MARTS
----------------------	---	---	---------------------

F Ø R S T E G A N G I V E S T I N D I E N

Af Richard Jensen.

Vi havde haft en sur Tur over Nordsøen med Taage og Slud. Ingen Observationer paa Grund af manglende Sol, og Loddet gaaende ustandseligt baade Nat og Dag. Men Foraarsfølelser gik vi alle med, skønt vi var i Slutningen af Oktober. Vi vidste, at paa den anden Side den engelske Kanal ventede Solen og længere mod Syd Varmen. Det gjaldt blot om at slippe halskindet over Spanskesøen, saa havde vi Sommeren.

Spanskeøen viste sig imidlertid fra sin mest uelskverdige Side. Det blæste haardt, og Korvetten slingrede saa Kanonerens Anbefaling til os om at surre Skraaen til Tænderne, hvis vi vilde beholde dem i Munden, næsten fik noget paa sig. Navnlig naar man var tilvejs, hvor Bevægelsen voksede med Afstanden fra Dækket, fik man rystet sig rigeligt. Min Morgenpromenade — Langelinieturen, som den kaldtes — bestod i med en Blikbøtte, indeholdende modbydeligt harskt Smør, hængende i en Snor om Halsen, at gaa til Storefløjknep og derfra nedefter fedte alle de Steder, hvor Tovværk og Rundholter skamfilede mod hinanden. Ovenpaa en saadan Langelinietur maatte jeg trække Vejret dybt adskillige Gange, før Madlysten atter indfandt sig.

Naa, alting faar Ende, selv Spanskesøen, og Turen lags Spaniens og Portugals Kyst var vidunderlig.

I Cadixbugten fik vi Lods ombord. Han var pragtfuld, noget over Middelhøjde, slank som den Spanier han var, kridhvidt Haar over et furet, glatraget, læderbrunt Sømandsansigt, hvori alle Rynkerne lo omkap med et Par spillende sorte Øjne. Han førte sig med en Verdensmands Anstand trods sin luvslidte, marineblaa Uniform med de falmede Gulddistinktioner. Alt hos ham var afstemt og harmonisk, baade de Haandbevægelser, hvormed han gav sine Ordre til Roret, og Maaden, hvorpaa han rullede og røg sin Cigaret. Selv hans Engelsk, med den spanske Accent, blev en Ørensløst.

Paa Vejen ind mod Cadix passerede vi et engelsk firmastet Fuldskip, som var under Letning. Paa Bakken gik Besætningen i Gangspillet. Fra vort Mærsk tog de sig, som de saaledes gik rundt til Spilpalernes Klapren, fuldstændig kaleidoskopisk ud i røde, blaa, hvide og grønne Skjorter, Negere, Kinesere og Hvide mellem hverandre. Forsangeren kunde vi ikke høre, men hver Gang Koret faldt ind med:

»Spend my money on shore, Sally Brown!« rungede det ud over Rheden.

Og her laa altsaa Cadix, søndagshvid og straalende som en glad Brud. Paa den anden Side Bugten bjergagtige Klitter, hvis Konturer fortonede sig som Guldmor i det flimrende Sollys. En svag Brise førte et Brus af malmfulde Kløkketoner fra de mange Kirker i Cadix og omliggende Byer ud til os, for ligesom at hamre Respekt for den mægtige katolske Kirke ind i vore Sjæle.

Den følgende Dag havde vi Landlov. Hvilken Over-

gang fra den ensformige, regelmæssige Tilværelse ombord til det larmende og nyldrende Liv i Byens Gader, saa rigt og fremmedartet, saa fyldt med Farver, at man næsten snappede efter Vejret.

Som i alle Sydens Byer vrिमlede det med 'tiggere af begge Køn, i alle Aldre og med alle mulige Gebrækkeligheder, som de blottede ustandseligt. Andre, hvem Naturen havde nægtet disse Hjælpemidler, lavede sig nogle selv; saaledes saa vi en ung Laban, som drejede Øjnene rundt i Hovedet, saa kun det hvide var synligt. En solid Lussing bragte dem imidlertid hurtig i Lave, og Pokker tog ved Knægten.

I Tiggerskaren var ogsaa en lille seks Aars Pige med det sødeste og uskyldigste Ansigt, men ualmindelig læset og snavset. En af Kammeraterne foreslog, at vi skulde skillinge sammen og købe hende noget pænt Tøj for at se, hvor glad hun vilde blive. I en Butik fik vi hende vasket og paaklædt fra inderst til yderst. Til vor Skuffelse ytrede hun mere Forbavselse end Glæde ved Forvandlingen, og da hun kom ud paa Gaden, stak hun i Rend, aabenbart af Frygt for, at det ikke var alvorligt ment. Om Aftenen, da vi skulde ombord, greb jeg hende — atter iført sine gamle Pjalter — i Færd med at stjæle mig Pungen ud af Lommen.

Under vor Landlov overværede vi en Gudstjeneste i la Vieja Katedralen. Da vi knælende modtog Præstens Velsignelse, lagde jeg Mærke til en ærværdig, gammel Dame, som midt i Flokken af Orlogsgaster ivrig skiftede Perlerne paa sin Rosenkrans. Andagten optog hende imidlertid ikke stærkere, end at hun fik Tid til at stikke adskillige Kort ud til os, hvilke viste sig at være Adressekort paa Utugtshuse. En Skibskammerat, hvem jeg fortalte dette, meddelte mig, at noget lignende havde han været ude for i en Kirke i Sevilla, med den Forskel, at der var det Kordregene, som besorgede Kortuddelingen.

Efter at have fyldt Kul og taget Vin ombord til Afløsning af Skibsollet, stod vi til Søs med Kurs mod Madeira for at fange Nordostpassaten, og nu fulgte nogle herlige Uger. Alle Sejl blev sat, ogsaa Læsejl, og det betød, at Topsgasterne, fire paa hver Top, holdt Vagt i Mærsene, og fra vort høje Stade nød vi den øvrige Besætning, naar den, i sit Ansigt Sved, eksercerede eller gjorde Gymnastik paa Dækket. Storemærs indrettede vi som Sommervilla; af Overtræk dannede vi Soltelt; af Bjørnematten og Bramstangsjollen en stor Familiedivan, som afgav Plads til os alle fire. Naar dertil føjes, at vi i Løbet af et Par Dage havde reddet alt, hvad Skib og Besætning ejede af daarlige Bøger, vil man forstaa, at Officerslærlingene hellere end gerne læste »Sømandskab« i Storemærs. Der skulde meget tvingende Grunde til at faa os ned paa Dækket; kun naar der om Middagen blev pebet til Vin, gik det raskt. Hver Mand fik en Pægl Vin, og det var god Sherry, nogle gemte det hele til

Hjemkomsten, andre stak Pæglen ud med det samme, og atter andre sparede for at kunne drikke sig fuld en Gang om Ugen.

Alt imens luntede Korvetten sagtelig sin Kurs. Ingen Skibe indenfor Synskredsen, Stilheden kun afbrudt, naar en Flok Flyvefisk satte over Skibet; de, der faldt paa Dækket, tilkom Baadsmanden; de lange Flyvefinner blev kappet af og skænket Drengene til Bogmærker.

Der kom over os alle en velgørende Ro; alt blev af-dæmpet, selv Kommandoordene. Det var, som om vi blev bedre og lykkeligere.

Efterhaanden som vi nærmede os Vestindien, tog Varmen til; Paaklædningen blev lettere og Vandet salttere. Enhver Byge, som gav Vand, blev hilst med Glæde. Spygatspropperne sattes i, og i Løbet af et Minut boltrede halvandet Hundrede unge, stærke Kroppe sig hujende og skrigende i Regnen. Hvor det lindede at faa fersket Kroppen i det bløde, lunkne Regnvand til Forskel fra de evige ildsalte Styrtebade.

Det maa sikkert have været noget for en Billedhugger at se denne nøgne Skare, hvis Muskulatur Legemsøvelser og det stadige Arbejde med Sejl, Aarer og Reb havde præget. For mit eget Vedkommende var jeg Forsynet taknemmelig for at høre til en saadan Flok af personificeret Ungdom, Kraft og Livsglæde.

Var Dagene dejlige, saa var Nætterne det ikke mindre.

En Stjernehimme, som vi paa vore nordlige Breddegrader intet Begreb gør os om, hvælvede sig som en gylden Kuppel over vore Hoveder. Morilden fra Bovvand og Kolvand bibragte os en Følelse af at sejle i smeltet Guld, medens Bølgerne klukkende Skvulpen langs Skibssiderne lød som Kilderislen.

En Morgen præjedes fra Forestængesaling:

»Land ret for!«

Langt ude i Horisonten skimtede vi det som mørke Prikker, men først næste Dags Nat kom vi til St. Thomas og holdt krydsende ud for Havnemundingen, afventende Dagens Komme.

Da Dagen brød frem, kom selveste Havnekaptajnen, i en fin Gig, roet af fire lange Negerdreng, ud for at lodse os i Havn. Det var det første exotiske Pust: Havnekaptajnen, hvid fra Top til Taa, med en mægtig Stanleyhat paa Hovedet, og Negerdrengene i hvide Matrosdragter og bredskyggede Straahatte.

I Havnen en halv Snes store Dampere, derimellem tre »royal mail steamers« og et Par Orlogsmænd, en Mængde Sejlskibe med Ræerne toppet og brast, som det er Skik i Troperne, og Solsejl fra for til agter. Det var et Syn, som fik Hjertet til at hoppe i Livet paa En, og hvortil Byen — Charlotte Amalie —, som ligger straaletformet op ad tre Bakkeskraaninger, dannede en prægtig Baggrund.

Klokken otte saluterede vi Fæstningen, og nu kom Flagene tilvejs i Land.

Med en forunderlig betagende Følelse betragtede vi vort kære, gamle Flag vajende mellem Palmer paa dansk Grund tolv Hundrede Mil fra Moderlandet, helt paa den anden Side Kloden.

Man har sagt mig, at Mandskabet fra »Valkyrien«, som dannede Æresvagt ved Overdragelsen, hulkede og græd, da det danske Flag blev strøget for sidste Gang.

Det sidste Skud var næppe hendøet, før Dækket fyldtes med en Skare Negerkvinder, som falbød Frugt eller tilbød at vaske Tøj.

De rev og sled i os for at kapre Kunder.

»La—a—ndsma—nd, mi vask for daj, mi vask very nice, mi vask for daj, La—a—ndsma—nd!«

»La—a—ndsma—and, du købe Appelsin or Banan hos maj, La—a—ndsma—and!«

Det var en komplet Heksegryde.

Den Dame, med hvem jeg akkorderede om Vask af mit Paradetøj, navngav sig som »Mam 33«.

Da jeg studsede ved det mærkelige Navn, udbød hun:

»Min Mand Soldat, ham Nummer 33, ham sitte i Spjælle, du godt kom i Land too maj, ham always sitte i Spjælle.«

En anden Negermadam trængte sig imellem og advarede mig mod »Mam 33«, hvem hun betegnede som en »Svingris«.

Forøvrigt var Fru 33 en Dame, det lod hun mig vide engang, da jeg efter Modtagelsen af Tøjet satte en Flaske Vin for hende.

»Drik, Mam 33!«

Saa slog hun fornærmet med Nakken:

»Ladies never drink of the bottle.«

Jeg reddede dog Situationen ved at forklare, at jeg havde ment, hun skulde tage Flasken med.

I Land mindede intet om Danmark. Den gode Havn, som Postpaketterne til Sydamerika anløb, trak en Mængde Skibe efter Ordre til, og Livet paa Gaderne, hvor Passagerer og Skibsbesætninger fra alle Verdensdele færdedes mellem den overvejende farvede Befolkning, fik et stærkt kosmopolitisk Præg. Selv Soldaterne, solbrune og gennemtrænede, i hvide Uniformer og Tropehjælme, havde meget lidt fælles med vore sindige og trivelige Jenser derhjemme.

Hovedgadens mange Butikker, med store Spejlglasruder og mægtige Pakhuse, afgav et tydeligt Bevis for, hvilken Betydning Trafikken havde for Handel og Vand.

Ak, da jeg sidste Gang besøgte St. Thomas, var Havnen næsten tom, de fleste Pakhuse Fribolig for Rotter og andet Kryb, og Spejlglasruderne erstattet af Brædder.

Grunden til denne Forvandling kender jeg ikke, der paastodes, at Autoriteterne ved at forhøje Havneafgifterne uforholdsmæssigt fordrev Postpaketterne, som saa søgte andetsteds hen, fulgt af de andre Skibe. For denne Paastands Rigtighed indestaar jeg dog ikke.

Efter en Uges Ophold paa St. Thomas gik vi til Frederikssted, ogsaa kaldet Westend, paa St. Croix. Det var som at komme paa Landet fra Hovedstaden; var der Liv og Lystighed i Charlotte Amalie, saa var Westend stille og provinsiel. Flere Steder stod sværtede Murrester og mindede uhyggeligt om Oprøret. Den eneste Adspredelse, Westend bød paa, var Besøg i Fortet, som tillige var Fængsel, og hvor Fangerne gik rundt i Gittergaarde som Dyrene i Zoologisk Have. Kastede man Penge eller Tobak ind til dem, sloges de om Byttet som føre Karle. En gammel, fordrukken Kommandérsergent var Fangevogter; han indbød os til at komme Torsdag Eftermiddag og se, naar Fangerne fik deres ugentlige Ration Prygl — en Indbydelse, vi dog ikke følte Trang til at efterkomme.

Derimod havde vi megen Glæde af et Besøg paa en Sukkerplantage, som Forvalteren, en ung Englænder, foreviste. Plantagen, hvis Navn jeg har glemt, laa en halv Mils Vej udenfor Byen. Alene Køreturen, forbi bølgede Sukkermarker, Palmelunde, smukke Hovedbygninger og maleriske Negerlandsbyer, var Pengene værd. Det var midt i Høsten, og det ene Læs Sukkerrør efter det andet korte op foran Sukkermøllen; her blev Rørene sorteret og derpaa stukket ind mellem et Par svære Valser, hvor de knustes. Saften lededes ad Rønder til forskellige Cementbassiner. I hvert af Bassinerne sad midt i Saften en Negerkvinde paa Hug med opkiltrede Skorter og drev, med et Øsekar, Saften til næste Bassin, hvor den efterhaanden krystalliseredes til Sukker, efter at Rom og Kemikalier var uddraget. Vi aflagde selvfølgelig ogsaa Romkælderens et Besøg, og smagte paa Værerne. Forvalteren tog en lille Sølvtumling, saa stor som et velvoksnet Fingerbøl, ud af et Etui, fyldte det med Rom og rakte mig det, idet han advarede mig mod at drikke for hurtigt. Jeg saa haanlig paa det lille Bæger,

stak det ud i eet Drag og angrede for sent ikke at have fulgt hans Raad. Rommen var ganske ung og brændte som smeltet Bly; heldigvis havde han et andet Bæger parat med en Rom, der havde sine tresindstyve Aar paa Bagen; den var fed og smagte som Likor.

(Fortsættes).

KIRKEGRUNDEN —

Skitse af Robert Steen Steensen.

Fjorden ligger doven og blank som et Spejl — glitrende af Sol og kranset af Skove og sommergult Korn.

Ude ved Kirkegrunden vugger Tokosten stille — der glider nu og da en svag Dønning herind fra det aabne Hav. Men Fjordens olieglattede Flade, bevæger sig saa lidt, at det næppe mærkes, før Vageren rører paa sig — nejer og duver en Kende og langsomt triller en halv Gang rundt om sin egen Axe — og tilbage igen —.

Opmaalingskibet — en gammel Kanonbaad — kom ind engang i Løbet af Formiddagen, satte Fartøjerne i Vandet og »dryppede Krogen« tæt ved Kirkegrundens Tokost. Der blev taget Mærker i Land — maalt Vinkler og da Skibets Plads var bestemt, begyndte Fartøjerne at gaa ud for at hive Loddet og maale op. —

— Efter Frokost var der et Kvarters Tid, inden vi skulde fange an igen — det gjaldt om at benytte det storslaaede Vejr. Vi sad begge to henne agter paa Lønningen. Vandet var saa rent og klart, at man tydeligt kunde se Tangskovene nede paa Bunden — hist og her vexlende med lyse Sandpletter og store, begroede Sten.... Der sad vi med Benene dinglende udenbords og kiggede ned i Dybet.

— Kirkegrunden — begyndte han — ja, Gud ved hvor meget sandt der er i alle disse gamle Sagn om sunkne Kirker og forsvundne Klostre — sé, *noget* maa der nu være om det — ellers kan saadan' Beretninger da ikke opstaa — vel? —

— Tjæ — jeg veed snart ikke, Du! —

— Selvfølgelig, *jeg* tror ikke paa alt det Sludder, der fortælles. Som nu ham Fiskeren, 413, der er i mit Fartøj, han er fra Mols, tror jeg, og der paa Egnen, han er fra, har de en Kirkegrund eller saadan noget lignende. Og midt i vor oplyste Tid, paastaar han saagu', at han har hørt Kirkeklokker ringe og Munke messe nede paa Havsens Bund — ja, hvad gi'r Du? —

— Hvad jeg gi'r? — Ikke noget videre, min Ven! Han er jo en halvtosset Rad — 413 —

— Enfoldig og naiv — ja maaske —

— Jeg for min Part — — —

— Og dog — afbrød han — derfor *kan* det jo nu alligevel udmærket godt tænkes, at der engang for længe siden har været en Ø med en Kirke og saa videre her paa dette Sted — ikke? — eller et Kloster maaske! Nonnerne og Munkene — i *de* Tider levede de jo ikke altid saadan som de burde, og Nonneklostre og Munkeklostre laa ikke sjældent tæt ved hinanden — og underjordiske Gange har man da ogsaa fundet imellem dem.... jeg kunde godt tænke mig disse gamle i den Situation....

Der kom en lille Kunstpavse.

— Bliv endelig ved — det er jo en hel Roman, Du der er i Gang med.... hvad saa mere? —

— Hvad saa mere — gentog han — jae, der er i og for sig ikke mere — andet end Tragedien....

— Hvad for noget? Tragedien? Hvad er nu det for en — lad os da endelig høre lidt om den!

— Enden paa det hele selvfølgelig! — En Stormflod har overskyldet Øen — vasket Jorden bort og lagt Klosteret i Ruiner. Efterhaanden har Havbunden saa sænket sig og tilbage er der nu kun Grunden og det gamle Sagn om Fortidens Skørlevned og Vorherres Straf — — —

— Ja, Din Theori er jo ikke umulig — ikke helt umulig rettere sagt. Kender Du da noget Sagn om *denne* Kirkegrund? Der er jo saa mange Grunde af det Navn her i vore Farvande og knytter der sig den samme Skandale som den, Du lige har udviklet, til dem allesammen, kan det jo efterhaanden blive til en yndig Moral, de har haft i de gode gamle Dage.

— Har Du tilfulde indset Din Theoris respektnedbrydende og yderste Konsekvenser?

— Hold op med det Vrøvl — hvis vi ligger her i Aften, saa ror jeg i Land med Jollen. Og saa skal det nok vise sig, at det passer med Sagnet, som jeg siger. Stol endelig paa det — — —

Saa gled Fartøjerne fra Borde.

Det blev Aften. Sommeraften — stille og lun — Solen stod lav og rød bag Skovene dybt inde i Bunden af Fjorden — der laa en Bræmme af tynd og gennemsigtig Dis over Engene, og Luften var sød og krydret af det nære Land....

Jeg havde Vagt og sad netop og røg den sidste Pibe. Jollen kunde ventes tilbage hvert Øjeblik. Endelig satte den fra derinde — som en lille sort Prik, der efterhaanden voxede sig større og større — — —

Jeg modtog ham ved Falderebet med fuld Honnør, som det sømmer sig at modtage en stor Forsker, der vender hjem fra en lang og farefuld Færd —

— Naa — begyndte jeg — var saa Expeditionens Udbytte de mange Strabadser værd. Kan jeg gratulere. —

Han var bleg og kendelig nedbøjet; men jeg saa det først nu og fortød næsten den overvættede Hyldest. —

Aah! gratulér mig her og gratulér mig dér — jeg er snart ked af alt det Vrøvl. Jeg gaar til Køjs nu — Godnat! —

— Ja saa — Godnat! Godnat! — —

Saadan kunde han være af og til, naar han var under Indflydelse af voldsomme spirituelle — nej, jeg vil hellere sige aandelige Indtryk. Enten havde han sét en Havfrue undervejs — det kan jo ske selv for den bedste — eller Fiskerne derinde havde vel snarere proppet ham med et grufuldt Sagn om Kirkegrundens bloddryppende Tragedie. — Men Morgendagen skulde løse Gaaden og opklare dette dunkle Mysterium.

Næste Dag efter Frokost sad vi igen henne agter paa vor gamle Plads med Benene dinglende ud over Lønningen og stirrede ned i Vandet til de svajende Tangskove. Stemningen havde nærmest været lidt trykket hele Formiddagen — vi havde udelukkende snakket »Tjeneste« til hinanden....

— Hvor meget mangler Du endnu? — begyndte jeg.

— Aah — en halv Snes Stik mellem Bundgarnspælene — og Du? —

— Jeg skal kun lige ind over det lægste paa Kirkegrunden — sagde jeg — saa er jeg klar. Men jeg tror, jeg vil tage en Vandkikkert med og saa stoppe lidt op derinde og prøve, om jeg kan se Ruinerne eller Resterne af det forsvundne Kloster eller Kirke —

— Saah? — hvordan det — hvorfor dog ikke? — det syntes jeg da ellers vi blev enige om i Gaar?? — Jeg prøvede mig frem — —

Nu var han »i Gaffel«!

— Nej, ser Du! Da jeg kom i Land i Aften, saa traf jeg en gammel bedaget Methusalem — en af dem, der kan huske saadan en-to-tre Menneskealdrer tilbage i Tilværelsen. Godaften, sagde jeg til ham, hør! De kan vel ikke fortælle mig Sagnet om Kirkegrunden. Saa rystede han lidt paa sin hvide Manke og saa uforstaaende paa mig. Ja — om Kirken eller Klosteret der engang sank i Havet derude paa Kirkegrunden, sagde jeg saa. Men han blev ved med at se paa mig, søm om jeg ikke var rigtig vel forvaret. Hedder den da ikke Kirkegrunden — den Grund derude — sagde jeg — og pegede ud mod Tokosten. Jow — svarede han paa sit Bondemaal — jow — ded gør den rêdenaak! Ja — men har der da ikke i gamle Tider været en Ø derude med en Kirke paa, som nu er forsvundet? — — Hvorfor i Alverden hedder den

da ellers Kirkegrunden? — — — Ih — de' ska' je' s'men si'e Dem — og saa forklarede han videre paa sit Tungemaal, at naar Fiskerne stod ind til Lejet, brugte de Kirken overét med et rødt Tag som Ledemærke for at gaa vel fri af Grunden. Og da Kirken paa denne Maade ledede udenom det læge Omraade, kom Grunden naturnødvendigt til at hedde Kirkegrund. Du kan se Mærket derinde — han pegede ind mod Kirken — vi ligger omtrent i det nu — — — men det med den forsvundne Kirke er det bare Fantasi — rent Hjørnespind — — siger jeg Dig — —

— Naa — Du er altsaa blevet omvendt? —

— Omvendt — jeg? — hvordan mener Du? —

— Naa — ikke noget — jeg tænkte blot saadan lidt paa i Gaar. Men nu er det vist paa høje Tid, at vi kommer afsted. Og Vandkikkerten — den behøver jeg jo saa altsaa ikke at tage med — vel? —

Han sendte mig et hadefuldt Blik, idet han kravlede ned i sit Fartøj og bandede stygt over 413, der havde brændt ind af paa en eller anden Maade — —

Saa roede han ind til sine Bundgarnspæle....

» PRÆSTELUSEN «

Af G. Kragh.

(Sluttet).

Saa var det, at Rosing i 1811 fik Embede herhjemme, og da han ikke nænnede at lade Karen blive tilbage i England, tog han hende med sig. Han skaffede hende gennem sine gode Forbindelser, og ved at henlede Myndighedernes Opmærksomhed paa hendes tidligere raske Handling, den Gaardstue i Salviegaden, hvorfra hun blev begravet i Søndags, og her levede hun egentlig meget godt af lidt Syning og af Renterne af en Smule Penge, Peder Knudsens Enke havde testamenteret hende.

Som Cavelius bemærkede, saa led hun ikke Nød, og hvis hun ikke havde haft sin Skøre, saa kunde hun jo ha' ført en storartet Tilværelse. Men desværre var og blev hun uheldbredelig paa det Punkt. Da hendes kære Pastor Rosing senere rejste til Norge, begyndte hun at hemsøge alle Københavns Præster i Rækkefølge, lige fra Holmens Provst til de smaa Sognepræster ude paa Broerne. Det var de gode Nyboders drenge ikke længe om at opdage, og saa gav de Staklen det Navn, som hun siden altid blev kaldt, »Præstelusen«.

Ja, om de mange Aar, hun levede her imellem os, — lad mig se, det bliver ongefær 39, — kan jeg ikke fortælle synderligt, for den ene Dag gik som den anden, — hun blev ældre og svageligere, og hendes Trang til at finde en Præst, der villigt vilde lytte til hendes stadige Klager, blev større og større. Og selv om Præsterne kanske er lastede med Taalmodighed og andre kristelige Dyder, saa er de dog kun Mennesker. Derfor fik hun en Dag gennem Ekvipagemesteren Tilhold om for Fremtiden at passe sig selv, — ak, Herregud ja, — stakkels Karen døde vist som et sølle, ulykkeligt Menneske, der var berøvet den eneste Trøst og Glæde hun kendte, den, at kunne udlosse sine triste, syge Tanker for dem, hun ventede at finde Medfølelse hos. Jeg synes, at Vorherre burde ha' prajet hende til Mønstring for længe siden, men han har nok sin egen Kurs at styre, som vi andre ikke fatter!«

»Det var en lang Historie, Far,« sagde Søren Lund, »og Du er sagtens godt træt af at tale saa meget?«

»Aa ja, det tar' jo lidt paa Kræfterne, min Dreng. Men nu maa I vel ogsaa indrømme mig, at I uden at føle Jeres Værdighed synderlig krænkede, godt kunde ha' fulgt »Præstelusen« til Graven, ikke sandt, Cavelius?«

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

TIL KREDSENE!

Veteranfundet.

Da der til den forestaaende Helgolandsdag den 9. Maj 1925 vil blive nogle faa Portioner a 50 Kr. til Uddeling, anmodes Kredsformændene for de Kredse, i hvilke der findes værdig trængende Marineveteraner, som er Medlemmer af Marineforeningen, og som maatte være Ansøgere, om snarest gennem Foreningens Hovedkontor, Møntergade 22, København K., at rekvirere Ansøgningsblanketter herom.

Hovedbestyrelsens Forretningsudvalg.

KØBENHAVN-KREDSENS GENERALFORSAMLING

den 1. Februar 1925.

Under stærk Tilslutning afholdtes Kredsens Generalforsamling Torsdag den 19. Februar i Weinolds Lokaler. Efter at Formanden, Grosserer Schou, havde budt Velkommen, valgtes Overretssagfører E. Schoustrup til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Aarsberetningen, af hvilken vi særlig skal nævne, at Kredsens Medlemsantal i Aarets Løb er vokset med ialt 84 og at det samlede Medlemsantal nu er ca. 1550. I Aarets Løb var holdt Foredrag af Artillerimester Hjalmar Nielsen om Fiskeriinspektion under Island og Færøerne, af Fabrikant J. Schultz om Nyboder i ældre Tider, af Orlogskaptajn Bistrup og Søløjtnant Rostock-Jensen om Teddyfærden til Østgrønland, ved hvilket Møde samtlige Deltagere i Færden var Foreningens Gæster, samt af Grosserer Valdemar Schou om den danske Delegations Rejse til Mexico. Aprilmødet 1924 formede sig som en meget stilfuld Fest i Anledning af 60-Aaret for Helgolandsslaget, og Marineveteranerne fra 1864, som var indbudte sammen med vore Eresmedlemmer fra Helgolandsslaget, var Genstand for stærk Hyldest. Formanden mindedes de i Aarets Løb afdøde Medlemmer medens Forsamlingen rejste sig, og rettede en hjertelig Tak til de Medlemmer, som i Aarets Løb havde vist Kredsens Velvilje ved Gaver, saaledes bl. a. til Overartillerimester, Løjtnant F. W. Nielsen for den smukke Granat-Sparebøsse og til Arkitekt C. Thonning og Fru Professorinde Knudsen for den meget værdifulde store Radering af Locher, forestillende Slaget ved Helgoland, som nu hænger paa Foreningens Kontor. Derefter aflagdes Regnskabet af Kassereren, Skolebestyrer J. Teisen, og efter korte Bemærkninger fra forskellig Side gaves der enstemmig Decharge og Kassereren hylledes.

Af Bestyrelsens Medlemmer var Direktør Gamst afgaaet ved Døden og Kaptajn, Direktør Schmidten havde trukket sig tilbage paa Grund af svigtende Helbred, medens Kassereren, Skolebestyrer Teisen, efter 10 Aars Virke, nu ønskede en Afløser. Til Nyvalg foresloges Kaptajnløjtnant Eigil Dahl og Forstander E. P. Jensen og som Kasserer Medlem af Bestyrelsen, Fabrikant E. Johnsen. De nævnte Herrer valgtes med Akklamation, ligesom ogsaa Formand, Næstformand og Sekretær genvalgtes. Som Revisor valgtes i Stedet for Forstander Jensen Grosserer Løppenthien og til Revisorsuppleant Kontorchef Burcharth.

Efter nogen Diskussion om Sendemandslisten, bl. a. angaaende Formandens og Næstformandens Optagelse paa denne, vedtoges Listen.

Under Eventuelt talte bl. a. Mester Holst om Dagsordenens Affattelse og forskellige Forhold diskuteredes, hvorefter Dirigenten hævdede Mødet. Efter at Formanden havde rettet en Tak til Dirigenten, tog man fat paa Spisningen. Under denne talte den afgaaede Kasserer, Skolebestyrer Teisen, der forbliver som Bestyrelsesmedlem, for Kredsens Velyndere og trofaste Støtter, der ofrede Tid og Penge til enhver Tid naar man havde Hjælp nødig, og denne Tale hilstes med stormende Bifald.

Næstformanden rettede senere en Tak til Hr. Teisen for hans lange Virksomhed, hvortil Medlemmerne sluttede sig med stærkt Bifald og Hyldest. Endvidere talte d'Hr. Direktør P. J. Sørensen, Rentier Petersen, Kapt. Hauch og Overlærer Hørning, og Samværet fortsattes under de vante hyggelige Former, hvortil ikke mindst bidrog den gamle Kaptajn Teudts

Foredrag af en herlig Sømandssang af den gode gamle Slags, hvor alle Mand er med i Omkvædet og hygger sig ved Skaffebordene, medens Enderne spindes og Tobakstaagen staar tæt over Salen.

I Haabet om et godt Aar, gaar Kredsen ind i 1925.

KØBENHAVN-KREDSSENS BYGGEFONDS FEST den 4. Marts 1925.

Under festlige og stilfulde Former fandt Byggefondets Fest Sted den 4. Marts i Nimbs Lokaler i Overværelse af ca. 400 Medlemmer. Efter at Byggekommitéens Formand, Overretssagfører E. Schoustrup, havde budt Velkommen, indledes Underholdningen af Operasangerinden Fru *Ebba Wilton* med Rosinas Arie af »Barberen«, hvorefter Digteren, Kontorchef *Åxel Juul* reciterede forskellige af sine Digte og sluttede med »Flaget«. Sluttelig spillede Violoncellisten Louis Jensen. Alle tre Kunstnere var Genstand for ligefremme Ovationer og maatte give Ekstranumre inden de taknemlige Tilhørere var tilfredse.

Kommitéens Formand meddelte derefter Aftenens nærmere Program og henledte Opmærksomheden paa den arrangerede Tombola, hvis Indhold nok kunde friste Lysthavende, og dette blev ogsaa Tilfældet. Et Væld af smukke Genstande, dels udført af Foreningens Damer, dels skænkede af Medlemmer og Velyndere af Foreningen, lokkede Købere til, saaledes, at Kommitéens 6 Damer ved de tre Lykkehjul i den følgende halvanden Time havde mere end nok at bestille, og Trængselen om Bordene var overvældende. Under de fornøjeligste Former blev samtlige Numre udsolgte, og det mægtige Arbejde, som Festkommitéen her havde ydet, vandt stor Paskønnelse, ikke mindst ved det noterede Overskud af ca. 1500 Kr.

Kort efter tog Dansen sin Begyndelse og varede til Kl. 2, og Ældre og Yngre holdt utrætteligt ud til Jazzorkestrets Toner eller samledes i hyggelige Kredse om Restaurantens Borde. — Alt yderst vellykket.

Paa Byggekommitéens Vegne rettes her en fornyet Tak til Arrangørerne og disses Damer, der alle med varm Interesse og personligt Arbejde bidrog til Festens meget smukke Forløb. Vi tør udtale Haabet om, at disse Damer og Herrers gode Vilje og Arrangementstalent ikke vil svigte, naar man atter ad Aare appellerer til dem, men at de med samme Energi atter vil gaa i Breschen for et af Foreningens Formaal.

KØBENHAVN-KREDSSEN

KASSEREGNSKAB OG BALANCE FOR AARET 1924. KASSEREGNSKAB.

INDTÆGT

Kassebeholdning den 1. Januar 1924	2,081.85
Bankbeholdning den 1. Januar 1924	3,313.39
Kontingent	3,805.00
Ekstra-Kontingent	2,510.00
Indskud	540.00
Bankrenter	75.66
Indkommet i Granatbøssen	199.50
Kaptajn Ewalds Mindesten	338.00
Gaver til forskellige Formaal	2,056.80
	14,920.20

UDGIFT.

<i>Hovedforeningen:</i>	
Halvdelen af Kontingent	1,902.50
30 % af Ekstra-Kontingent	753.00
Indskud	540.00
Kontingent for 8 Æresmedlemmer	9.10
Indskud	9.10
<i>Inkassator</i>	468.68
<i>Kontorhold:</i>	
Andel i Leje af Lokaler, Telefon etc.	400.00
do. i Kontorassistance	458.00
do. i Vejviser	16.00
<i>Porto</i>	340.50
<i>Tryksager</i>	412.85
<i>Selskabelige Sammenkomster:</i>	
Foredrag, Lysbilleder, Underholdning, Musik etc.	1,825.63
<i>Formaal:</i>	
Opklædning af 2 Georg Stage Elever	400.00
Bidrag til Veteranfondet	122.61
Præmier til Idrætsstævnet	101.00
Hjælp til en trængende Kammerat	25.00
Marinehospitalet	50.00
<i>Begravelser</i>	167.06
<i>Diverse:</i>	
Kontingent til Soldaterforeningerne	27.53
Kaptajn Ewalds Mindesten	100.00
Telegrammer, Assurancepræmier, Budpenge etc.	139.67
Bidrag til Dybbøllfesten i Paladsteatret	422.82

do. til Hovedforeningens Stiftelsesfest ..	100.00
Ramme til Radering	45.50
Sangbøger og Naale til »Teddy«s Besætning ..	27.00
Udgift for Veteranerne til Horsens	33.00
Tilskud til »Under Dannebrog«	650.00
<i>Kaptajn Ewalds Mindesten</i>	521.00
Kassebeholdning den 31. December 1924	61.97
Bankbeholdning den 31. December 1924	4,799.78
	14,920.20

BALANCE DEN 1. JANUAR 1925.

Kassebeholdning	61.97
Bankbeholdning	4,799.78
Restancer	1,148.50
	6,010.25
Kapital	459.81
Fondet den 1. Januar 1925	5,174.83
+ Bankrenter	75.66
+ 10 % af Kontingentet	190.25
	5,440.44
Kaptajn Ewalds Mindesten	110.00
	6,010.25

BYGGEFONDET.

<i>Gaver:</i>	
Skyttelauguet	500.00
Fra 1888'ernes Jubilæumsfest	193.87
Plantageejer Hastrup	12.00
Indsamlet ved Udflugten til Vedbæk	40.00
Bankrenter	4.83
	750.70
Indestaaende paa Bankbog	750.70
	750.70

København, den 2. Februar 1925.

J. H. Teisen,
Kasserer.

Revideret. Kassebeholdning eftersat og befundet rigtig.
Saxild. E. P. Jensen.

AARHUS-KREDSSEN

afholdt den 3. Februar sit Torskegilde, og forud derfor havde Bestyrelsen tilsendt hvert Medlem en morsomt udarbejdet Indkaldelsesordre, der i stort Antal blev efterkommet, saa Chefen, da han bød »Mændene« velkommen, kunde se ud over Haandværkerforeningens Sal, hvor Mandskabet, ca. 120 i Tal, stod klar ved Skaffegrejene, fordelt ved 10 Bakker. Foreningen havde den Glæde at se flere fremmede Gæster, bl. a. 3 engelske og 1 japansk Koffardikaptajn. Ved 8 Glas blev Flaget hejst, og da Bakstørnene havde hentet Torsken og Baksformændene havde sørget for Flaskerne, gik man i Gang med Skafningen. Formanden bød velkommen og udbragte et Leve for Hans Majestæt Kongen, og under hele Maaltidet afløste den ene Tale den anden. Vi havde stor Glæde af vore fremmede Kammeraters Besøg, de deltog med Liv og Lyst i Aftenens fornøjelige Tildragelser. To morsomme Sange forhøjede yderligere Humøret.

Efter Skafningen fremsagde Formanden, Konsul *Anton C. Nielsen*, en af ham forfattet Prolog, der ligesom dannede en Indledning til det Foredrag, som Næstformanden, Direktør *Preben Buchtrup*, derefter holdt, og som handlede om en 16 Aars Drengs Oplevelser og Tanker paa hans første Togt som Jungmand om Bord i en Fanøbark i Begyndelsen af 90'erne, og som syntes at interessere Kammeraterne. Mange af dem følte med, og forstod Drengens Fortælling. De tilbagekaldte maaske i Erindringen deres egne Oplevelser i Drengesaarene, da de fjernt fra Hjemmet døjede godt og ondt paa deres vaade Vej. Senere samledes man om Kaffebordet, og nu afløste Tale og Sang hinanden. Den blaa Bog blev flittigt brugt. Ogsaa de engelske Gæster deltog i Underholdningen og sang forskellige engelske »Shanties«.

Først da der atter lød 8 Glas, begyndte man at tænke paa Hjemturen efter en rigtig god og fornøjelig Aften i godt kammeratligt Samvær.

FREDERIKSHAVN-KREDSSEN

afholdt den 9. Februar paa Hoffmans Hotel et Foredrag for Medlemmer med Husstand og Gæster. Man samledes i den store Sal Kl. 7½, hvor Flaget hejstes og Kongesangen blev sunget, hvorefter Foredragsholderen, Søløjtnant *Rostock-Jensen*, traadte frem foran Lærredet og ved udmærkede Lysbilleder og Forklaringer førte Tilhørerne med paa »Teddy«s sidste Grønlandsfærd og i jævne Ord omtalte de mange van-

skelige Episoder, der forefaldt under Ekspeditionen, indtil »Teddy« fildisid maatte forlades og Besætningen paa Isflage fortsatte i Drift sydover, indtil den endte denne Dødssejls og frelst naaede Angmagssalik, hvorfra man senere med den norske Hvalfanger »Quest« naaede Reykjavik og derfra videre til København.

Stærke Haandklap lønnede det udmærkede Foredrag, som varede i 5 Kvarter, og Formanden, Kapt. *Weber-Hansen*, tog derefter Ordet, for at tolke sin Glæde over at have en af de tapre Ekspeditionsdeltagere som Gæst i vor Forening og udbragte et Leve for Foredragsholderen.

Kort efter blev Flaget halet ned, hvorefter atter »Kong Kristian« blev afsunget.

Tilhørerne spredtes, begejstrede for Aftenen, der atter havde givet Forstaaelsen af, hvilke Vanskeligheder og Kampe, der bydes de uforfærdede Ekspeditioner, der deltager i arktiske Forskninger og Issejls.

Fredag den 13. Februar afholdt Kredsen paa Hoffmanns Hotel Generalforsamling, idet der forinden var Torskespining for de Medlemmer, der ønskede at deltage, og hvor Formanden bød velkommen.

Kl. 8½ samledes man i den lille Sal, hvor Formanden aabnede Mødet og holdt en lille Mindetale for de i Aarets Løb afdøde Medlemmer, Hotelvært *Poul Jensen*, de 2 Æresmedlemmer, Skipper *Pæregaard Christiansen* og Fiskeeksportør *Brønnum*, samt det nylig afdøde Bestyrelsesmedlem, Hotel-ejer *Dalgaard*, hvilken sidste altid havde vist stor Interesse for Foreningen. Medens Forsamlingen rejste sig, sluttede Formanden med et: »Ære være deres Minde!«

Derefter foretoges Valg af Dirigent, hvortil foresloges Overværkfører *Thostrup*, der straks, takkende for Valget, overtog Hvervet og konstaterede Generalforsamlingens lovlige Indvarsling, for derefter at gaa over til den i Lovene anførte Dagsorden.

Aflæggelse af Aarsberetningen foretoges af Sekretæren, hvorefter Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Med Akklamation genvalgtes Bestyrelsen og istedetfor afdøde *Dalgaard*, indvalgtes Fiskerikontrollør *Jørgensen*. — Revisorer og Sendemænd genvalgtes.

Inspektør *Borch* bragte derefter Foreningen en sidste Hilsen fra vore afdøde Æresmedlemmer, idet han i smukke Ord udtrykte den Glæde, disse gamle havde følt ved deres Optagelse i Foreningen samt for hver Opmærksomhed ved deres Fødselsdag og andre Lejligheder, hvor Foreningen gennem Hr. *Borch* ved en Flaske Vin eller Blomster har overbragt Foreningens Hilsen. Overværkfører *Thostrup* takkede Hr. *Borch* for den smukke Maade, hvorpaa denne havde været vor Talsmand og had ham ogsaa i Fremtiden at paatage sig dette Hverv med samme Finfølelse og Takt.

Med et fra Dirigenten udbragt Leve for Marineforeningen, hævedes Mødet med et Leve for Dirigenten, hvorefter Bestyrelsen samledes og foretog Valg til de særlige Hverv, hvilket blev en Fortsættelse for de paagældende, saaledes at Kaptajn *Weber-Hansen* er Formand, Navigationsskolebestyrer *Miggind* Næstformand, Værkfører *Vestbo* Kasserer og Inspektør *Francke* Sekretær.

ASSENS-KREDSSEN

afholdt den 15. Februar sin aarlige Generalforsamling, hvor de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes. Kredsen Medlemsantal nærmer sig nu stærkt til 80 og der var ogsaa god Tilslutning saavel til Generalforsamlingen som til den efterfølgende Underholdning, hvortil Damerne mødte.

Efter at Flaget var hejst, sang en ung Dame *Axel Juels Flagsang* smukt og efterfulgt af et kraftigt Bifald. Derpaa holdt Formanden, Havnefoged *Jacobsen*, et kort, orienterende Foredrag om Nyboders Tilblivelse og deres Beboeres Færd gennem Tiderne som Indledning til en lille Skitse af Livet i »Brokkens Bod«, hvis gammeldags Skænkestue var fremstillet paa Scenen. Her optraadte nogle flinke Dilettanter som Værten, Opvartningspigen og Gæsterne. De gæve Gutter fortalte hverandre gamle Sømandshistorier og sang nogle fornøjelige Viser, der fortsattes i en Lovprisning af vort gamle Flag. Meget effektivt sluttede deres Samtaler med, at Værten beder dem raabe et Hurra for gamle Dannebrog, og dette blev gjort paa en saadan Maade, at hele Forsamlingen reves med og raabte et dundrende Hurra for Flaget.

Efter denne lille fornøjelige Underholdning, var der Kaffe-bord og Pakkefest, der ved Auktionen indbragte en net lille Sum til Foreningens Kasse og samtidig foraarsagede mange morsomme Overraskelser.

Saa dansede man nogle Timer og fortsatte endnu længe efter otte Glas, og Flaget var halet ned. Det hele Arrangement, ogsaa den lille Komædie, der høstede velfortjent Bifald, skyldes vor altid opfindsomme Formand, der havde gode Hjælpere i de flinke Optraadende.

Et Par trofaste Medlemmer blandt Helnæsboerne havde stænket Kredsen to fikse Flagmaster, nydeligt forarbejdede, samt to gamle Kobber-Sidelanter.

Under Generalforsamlingen omtaltes Bladet »Under Dannebrog« og med almindelig Tilslutning fra alle tilstedeværende, udtalte et Medlem Ønsket om, at faa endnu flere af de gode Sømands-Historier frem i Bladet. Imellem saa mange tidligere og nuværende Søens Mænd, som Marineforeningen rummer, maa mange flere gode Historier kunne nedskrives. Et stille Suk over, at de morsomme Billeder, der engang fandtes paa Bladets sidste Side, i lang Tid har været forsvundet, udeblev heller ikke.

MARINEFORENINGENS SKYTTELAV

Generalforsamlingen den 19. Februar 1925.

Kammeraterne nød det rosenrøde Billede, som Formanden fremviste af det forløbne Aars Begivenheder, og det forgyldte dito, som Kassereren oprullede af Kasseregnskabet: 500 Kr. til Byggefonden, omtrent ligesaa meget til Præmier, 1 Sølypokal til Flaadens Idrætsstævne og Præmier til Kap-skydningen i Odense. Og alligevel en Beholdning paa over 400 Kr.!

Genvalg over hele Linien. Kassereren, *Peytz*, *Hornung*, *Bønnelykke*, Revisoren *Gustav Olsen* og Suppleanten *Pihl-kær*. Stor Jubel.

Dirigenten, Overretssagfører *Eigil Schoustrup*, leve, Hurra, Hurra!

Saa stævner vi frem mod det nye Aar,
Og haaber, vi bliden Medbør faar.

Kommende Møder:

Marineforeningens Skyttelav: Tirsdagen den 7. April Kl.

8 pr. hos Weynold: Afskedsfest for Vinteren, stort Orkester. Indvielse af Aarets nye Brødre, der bedes møde fuldtalligt. Causeri af Formanden om Theatret i Marinen, i Livet og i Virkeligheden. Sange af stemmebegavede Kammerater.

Alle Marineforeningens Medlemmer, selv om de ikke er Skydebrødre, er hjertelig velkomne.

AALBORG-KREDSSEN.

Kort før Jul afgik et af vore gode Medlemmer, mangeaarig Fører i Dampskibsselskabet »Norden«, Kapt. *A. Nielsen*, nu boende i Aabybro, ved Døden.

Efter Afdødes eget Ønske blev han begravet under Marineforeningens Ceremoniel.

Begravelsen fandt Sted paa Aabybro Kirkegaard; vi var repræsenteret, og da vort Flag kippedes som en sidste Hilsen ved Graven, var det ogsaa med en Tak til Afdøde for hvad han har været for os, et godt Medlem, en god dansk Mand, vi saa nødig vilde have bragt det sidste Farvel.

Søndag den 30. November begravedes paa Aalborg Kirkegaard Husejer *A. Sindalsen*. Afdøde, der oprindelig var Sømand, har altid omfattet vor Forening med Kærlighed og Interesse.

Paa Begravelsesdagen mødte vort Flag og vore Marskaller, ligesom mange Marinere fulgte deres gamle Kammerat til hans sidste Hvilested.

DØDSFALD.

Efter at forrige Blad var gaaet i Trykken, har Københavns-Kredsen haft den Sorg at miste en kær gammel trofast Veteran, *Thorvald Olsen*, der sjældent svigtede noget Møde.

Som omtalt i December Bladet opnaaede han at fejre sit Diamantbryllup ved Juletid, men siden har vi maattet undvære hans glade, fornøjelige Smil og hans rare, lykkestraalende Ansigt, naar han og de andre Helgolandsgæster hylledes i Foreningen.

Ved hans Kiste paraderede Helgolandforeningens og Marineforeningens Flag, og et stort Følge viste ham den sidste Ære. Hans Kammerater fra Helgoland var repræsenterede af Krigsassessor *P. Lund*, Københavns-Kredsen ved sin Bestyrelse med Formand og Næstformand, Grosserer *Schou* og Arkitekt *Marston* i Spidsen og Lavet ved sit Æresmedlem, Overkanoner *Harald Jensen* og Formanden, Fabrikant *Schulz*.

Ære være hans Minde!

JORDEFÆRD.

Den 15. Februar jordedes vort gamle Æresmedlem, fhv. Söminor, Veteran fra Helgoland, *Thorvald Olsen*, Dbmd. p. p., fra Holmens Kirkegaards Kapel, hvor en stor Skare af den meget afholdte gamle Hædersmands Slægt og Venner havde givet Møde. Ved Kirken paraderede Helgoland- og Marineforeningernes Flag, og en Mængde Kranse smykkede Kistens Fod og Kapellets Guly. Pastor *Høyer* talte overordentlig smukt om den Afdøde, hvis gennemnoble og elskværdige Sind og Trofasthed vi i Marineforeningen havde lært at skatte. Jordfæstelsen fandt Sted i Familiegraven paa Holmens Kirkegaard.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG FORENINGENS KONTOR
Møntergade 22, Mezz., København K.
Telefon Byen 3448.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE IV.
APRIL

GODSEJER E. V. SCHOU
1866 — TIL PALSGAARD — 1925.

Med oprigtig Sorg har man Landet over modtaget Efterretningen om, at Godsejer SCHOU til Palsgaard pludselig afgik ved Døden d. 4 April. Hvad enten man som talrige af Marineforeningens Medlemmer, har haft den Glæde at lære denne Ordets egentligste og bedste Forstand gode danske Mand at kende personlig, eller ikke, vil der næppe Landet over findes nogen, der overhovedet kendte Navnet, som ikke har følt, at et Tab er lidt og en Mand af sjælden Karakter og ualmindelige Evner altfor tidligt er revet bort i sin bedste Kraft, en Kraft, der naaede en ualmindelig Udfoldelse ikke blot for ham selv og hans Livsgerning, men ogsaa for den danske Nation, hvor Skikkelser som hans rager højt op.

Han havde Evnen til det Store og han naaede det, ikke blot maalt med dansk Maal. Han havde sit Væsen den bundne Varme, der bag Verdensmandens i det Fremmede erhvervede kølige Syn paa Ting og Mennesker under større Forhold end vore hjemlige, Gang paa Gang gav Beviserne paa, at bagved dette Ydre bankede et Hjerte, saa varmt som faa, for alt hvad dansk var. Og saadan kendte vi ham bedst og vil bevare hans Minde. Om hans Livsgerning bringes der ved hans Død talrige og anerkendende Ord saaledes, som disse kun bliver den højtfortjente Mand til Del, naar hans Gerning er afsluttet — og faa har vel fortjent saadanne Ord bedre end Godsejer Schou. Men vi i Marineforeningen kan ogsaa bevare Mindet om ham som den, der Gang paa Gang rakte Haand til det, vi gerne vilde bevare og værne om, — og næppe nogen af os vil glemme Synet af ham, naar han, som den der ejede og bevarede den gamle Fregat »Jylland« gennem mange Aar, ombord i det gamle Skib samlede dem, der endnu levede fra Kampen den 9. Maj 1864, og med sit kloge, alvorlige Smil saa ud over de gamle Mænd og dem af de yngre Slægter, han havde budt til Mindefest, og naar han brød sin vanlige Stilfærdighed og talte Ord, der robede en Kærlighed til Landet og dets store Minder som den ejer mest intensibt, der har tilbragt de mange Aar blandt Fremmede.

Splitflaget har vajet paa Halv fra »Jylland«s Top udfor Palsgaard, og Flagene er sænket i Juelsminde og saa vidt om, som Godsejer Schou havde fundet Venner i sin Gerning. — Marineforeningens første Æresmedlem er stedet til Hvile, men hans Minde vil leve, ikke blot blandt alle dem paa det store Gods, der i ham vandt en Ven og Hjælper, men blandt alle indenfor vore Grænser, der forstaar, at den Nation, der ærer sine store Mænd, ærer sig selv. Han hørte til vore Stormænd, til dem, hvis Gerning bærer Frugt for Land og Folk.

Ære være hans Minde.

E. W. Marston.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

KØBENHAVNS-KREDSSENS KONTOR.

Fra 1. Juni 1925 flyttes København-Kredsens Kontor til Sortedams Dossering 51, Mezz. — Telf.-Nr. Nora 7348.
Formanden: Telf. Taga 364.
Næstformanden: Telf. Vester 2048 x. Bedst 6½—7½.
Kassereren: Telf. Byen 7626. 12—1. 5½—6½.

Hovedforeningens Kontor:

Fra 1. Juni 1925 flyttes Hovedforeningens Kontor til Bredgade 25 C. Telf. Central 9590. (Palæpassagen).

PROGRAM

for

JUBILÆUMSFESTEN

for

Aargangene 1875—1900.

Mandag den 11. Maj.

Festens Deltagere samles Kl. 9½ Form. ved Værftsbroen, Prinsessegade, for med forventet Tilladelse fra Marineministeriet og under kyndig Ledelse at bese Orlogsværftet. Eventuelt med Frokost (Bixemad og Øl) i Markedenderiet.

Kl. 6 Fællesspisning i Weinolds Selskabslokaler, Nørrevold 23.

Menu:

Fiskefillet m. Hollandaise.
Kalveryg m. Gemyse.
Is
Øl og Kaffe.

Pris pr. Kuvert 10,00 (inclusive Skat).

Efter Fællesspisningen kammeratlig Samvær, med Musik, Sang etc.

Medlemmerne af Marineforeningen bedes medbringe Sangbogen.

Saafermt gamle Kammerater ønsker at deltage i Festen, bedes de indsende Meddelelse til Fiskehandler Emil Nielsen, Tingvalla Allé 4^a, København S., senest 1. Maj med Angivelse om de ønsker at deltage i

1. Eventuel Frokost. (Orlogsværftet).
2. Fællesspisning.

Tegningen er bindende.

Festudvalget.

I Anledning af forskellige Henvendelser til Redaktionen angaaende Tidspunkterne for indsendte Foreningsmeddelelsers Fremkomst i *Under Dannebrog*, skal Redaktionen oplyse, at man undertiden — og ogsaa ved dette Nummers endelige Redaktion — naar Foreningsstoffet er uforholdsvist stort, har valgt at henlægge de sidst indgaaede Foreningsmeddelelser til næste Nummer, idet Festreferater etc. saavidt muligt bringes i kronologisk Orden.

HELSINGØR-KREDSSEN.

Mødeaften den 12. Januar.

København-Kredsens Formand, Hr. Grosserer Schou, havde til sit Foredrag om den danske Handelsstands Delegeretrejse til Mexico formaaet at samle en meget stor Del af Kredsens Medlemmer i Hotel Øresunds Festsal, som med stor Interesse og Udbytte fulgte det udmærkede Foredrag, der var ledsaget af et overvældende Lysbilledmateriale.

Efter Foredraget samlede man i Maagesalen til et animeret Festmaaltid. — Flaget gik til Top med Honnør og under Tale og Sang gled Beoufen og den kolde Snaps ned.

Som en Overraskelse efter Bordet virkede et Par dampende Boller Punch, men de gjorde langt fra noget Skaar i den gode Stemning, der kulminerede da det lykkedes os at overtale Grosserer Schou og hans tro Følgesvend, Bankkasserer Nath til at slaa sig til Ro hos os paa Trods af Togtid og Dagen i Morgen.

Det blev sent før der blev skejet ud og først rungede Hurraerne gennem den stille Nat til Ære for de to københavnske Kammerater, som en Tak for den gode Aften, de havde forskaffet os.

Den ordinære Generalforsamling

afholdtes den 17. Marts paa Café Promenaden. Næstformanden, Dr. Klubien dirigerede. Formanden, Kaptajn Møller, af lagde Beretning, hvorunder han erindrede om den smukke Festsdag, man havde tilbragt sidste Sommer ved det saa vellykkede nationale Stævne i Asminderød. Endvidere omtalte Formanden den samlede Bestyrelses Besøg hos gamle Lars Christiansen i Gilleleje, hvem man fra Hs. Maj. Kongen paa højtidelig Maade overrakte Dannebrogskorset.

Kassereren, Grosserer G. E. Olsen, Helsingør, forelagde Regnskabet, der balancerede med 587 Kr. og denne Gang, 1 Modsatning til i Fjor, da der var et Underskud paa 202 Kr., viste Overskud. Det var ganske vist kun paa 15 Øre, men Overskud var det altsaa.

Et Forslag fra Bestyrelsen om at udnævne de to Veteraner, Fiskerne Lars Christiansen og Peter Svendsen, begge da Gilleleje, til Æresmedlemmer af Marineforeningen, modtoges med Akklamation. De to gamle, der som Følge af Svagelighed ikke var tilstede, vil nu faa Meddelelse om den Hæder, deres Kammerater har vist dem.

Som Medlemmer af Bestyrelsen genvalgte Kaptajn Møller, Læge Klubien, Grosserer Olsen, Snedkermester Rasmussen, Rammelstefabrikken, og Havnebetjent Petersen, alle af Helsingør, samt Købmand Nærum, Humlebæk, og Manufakturhandler Christensen, Hornbæk. Nyvalgt blev Vandværkbestyrer Andersen, Snekkersten, og Købmand Jacobsen, Gilleleje.

Revisorerne, Købmand Petersen og Skibsinspektør Weinschenck genvalgte. Endelig valgtes 5 Sendemænd, Kaptajn Møller, Havnebetjent Petersen, Snedkermester Rasmussen, Manufakturhandler Henriksen og Konduktør Holck.

Efter at Generalforsamlingen var hævet, samlede alle de mødte til et fortrinligt Aftensbord: Smørrebrød, Øl, Snaps og Kaffe med forskellige smaa undskyldende Omstændigheder og det fornøjelige Samvær fortsattes til der Kl. 1 blev pebet ud overalt.

HADSUND-KREDSSEN.

Torsdag den 12. Februar havde vi her i Kredsen en sjælden interessant og fornøjelig Aften. Foreningen havde indbudt Hadsund Garderforening og Hadsund »Dramatiske Klub« til Foredrag af Hr. Søløjtnant Rostock-Jensen med paafølgende Bal paa Hotel »Hadsund«. Efter at Flaget var hejst, bød Chefen Marineforeningens Gæster Velkommen og et særligt Velkommen til Hr. Rostock-Jensen. Derefter tog denne Ordet og holdt et sjældent klart og udmærket Foredrag, ledsaget af Lysbilleder over »Teddy«s sidste Tur til Grønland. Det var med udelt Beundring og national Stolt-hedsfølelse, ikke mindst for Foredragsholderen, men ogsaa for de andre ægte Danske Mænd, som havde deltaget i Togtet, at Forsamlingen rejste sig og takkede for Foredraget og udbragte et Leve for Hr. Rostock-Jensen. Realskolebestyrer Ravn udbragte et særligt Leve for Hadsund Bysbarn, Hr. Givskov, som var tilstede og som Jæger havde gjort Turen med hjem. Efter Foredraget blev der pebet »Kaffe overalt« og derefter var der »Dans paa Dækket« til Tonerne af Kammerat Th. Pfefferkorns private Jazz-Orkester, som spillede ganske udmærket og saa taktfast, saa Dansen gik saa livligt, at flere af »Dæksplankerne« var ved at løse sig og maatte omkalfaktres. I Løbet af Aftenen takkede Garderforeningens Formand for den fornøjelige Aften. Ved »8 Glas« blev Flaget halet ned, men da de fleste af »Mænderne« havde »extra« Landlov, blev det et godt Stykke ind paa »Hundevagten«, inden der blev pebet »Skej ud overalt«. Det var en af de mindste Aftenen i Marineforeningen.

Lørdag den 28. Februar holdt Kredsen sin ordinære Generalforsamling paa Hotel »Hadsund«. Som sædvanlig til Generalforsamlingen var der en stor Part af de »Indkaldte«, som ikke var mødt, hvilket selvfølgelig vil resultere i en flere Dages »Brummetur«, naar de melder sig igen. Kl. 8 bød Chefen »Holmens faste Stok« Velkommen og opfordrede til Valg af Dirigent. Skibsfører Meyer blev valgt. Chefen aflagde dernæst Beretning om det forløbne Aar, som maa betegnes som et jævnt godt Aar for Kredsen. Kassereren fremlagde Regnskabet, som Generalforsamlingen afgav Decharge for. Som Sendemand blev valgt Hr. Ingeniør E. Bach-Hansen, Skibsførerne Hollesen og S. Andersen og Brobetjent Brandt. Efter Lovens § 3 afgik efter Tur Bestyrelsesmedlemmerne, Læge Königsfeldt og Maskinmester E. Brendstrup. I deres Sted blev der valgt Ingeniør E. Boech-Hansen og Skibsfører Meyer. Som Revisor-Suppleant i Stedet for Ing. Boech-Hansen valgtes Fuldmægtig Jensen.

Efter Generalforsamlingen var der »Pakkefest« og en lille Svingom. De fleste af Pakkerne var indholdsrige, men der var ogsaa enkelte, som var lufttomme, men trods alt gik op i høje Priser. Pakkefestens Kulminationspunkt naaedes, da »Papegøjen« fra forrige Pakkefest kom frem i et flot Bur og blev solgt ved »Amerikansk Auktion«; den indbragte ca. 30 Kr., hvilket skæppede godt i Kredsens Kasse. Dansen gik livligt til udmærket Musik og Aftenen var meget vellykket.

ESBJERG-KREDSSEN

havde den 13. Februar Besøg af Hr. Søjtnant Rostock-Jensen, som i et meget fængslende Foredrag for ca. 250 Tilhørere fortalte om »Teddy«s Togt til Østgrønland. Hr. Rostock-Jensens klare Foredrag og muntre Fortællemaade, samt de glimrende Lysbilleder, der ledsagede Foredraget, holdt Tilhørernes Interesse fangen fra først til sidst og de Hurraer, som Formanden, Ingeniør Klæbel, efter at have takket Hr. Rostock-Jensen for det udmærkede Foredrag, motiverede, blev meget kraftigt besvarede af den tilfredse Forsamling. Bestyrelsen havde herefter Lejlighed til at tilbringe et Par fornøjelige Timer i Foredragsholderens Selskab forinden denne med Natekspresen forlod »Byen ved Havet«.

Den 21. Februar holdt Kredsen sin aarlige Fastelavsfest for Medlemmernes Børn. Disse havde dog ikke indfundet sig i saa rigeligt Maal som ved Juletræsfesten, antagelig paa Grund af en ondartet Influenzaepidemi. Da ca. 150 Børn ved halv syv Tiden var forsamlede i den store Sal paa »Paladshotellet« og de alle havde faaet udleveret de til Dagens Anledning anskaffede fine Huer, hejstes Flaget med Honnør, og den fung. Næstformand, Hr. Maskinmester Degn, bød i smukke Ord Børnene og Kammeraterne med deres Damer velkommen. Herefter gik Børnene straks i Lag med Arbejdet paa at faa de pyntede Tønder slaaet i Stykker, og kort Tid efter kunde Katte-Kongen, Dronningen, Kronprinsen og Kronprinsessen under »Tusch« af Skibssorkestret modtage deres Hurraer og Præmier. Et til Aftenens Formaal indstævnet Fiskepar fra »Fanø« fik nu travlt med fra en »Eventyrfiske-dam« at opfiske de dejligste Spektakelinstrumenter saasom Horn, Trompeter og Skralder til Børnene, som ogsaa forsøgte at overdøve Skibssorkestret, der maatte »puste« sig godt op for at beholde Téten. Den »falske Harald Lloyd« optraadte, dog ikke i den stumme Kunst, men med nogle til Festen forfattede Sange, og da til sidst »Mester Jakel« havde klapset nogle af sine Dukker af og hængt andre, alt under Børnenes Jubel, sluttede denne Del af Festen og Børneballen tog sin Begyndelse. De festklædte Børns Dans i den flagsmykkede Sal tog sig overmaade godt ud og Dansen gik lystigt for disse til Kl. 10, da hver af Børnene fik udleveret en Appelsin til at gaa hjem og »sove paa«. Marinerne og deres Damer sled nu Dækket til Kl. 12, hvorefter Flaget nedhaledes. Efter en kort Pause fortsattes Dansen til 4 Glas paa Hundevagten, ved hvilken Tid Næstkommenderende beordrede alle til Køjs.

HIRTSHALS-KREDSSEN

afholdt den 18. Februar Kl. 7.50 ordinær Generalforsamling i Kroen. 14 Medlemmer var mødt, og efter at Flaget var hejst, bød Formanden velkommen og gik straks over til Dagsordenen. Til Dirigent blev valgt Fiskeeksportør N. Jensen, der gav Ordet til Formanden, der aflagde Aarsberetningen, som godkendtes. Kassereren aflagde Aarsregnskabet, der udviste Indtægt 949 Kr. 62 Øre, Udgift 704 Kr. 86 Øre, afsluttet 1. Januar 1925. Gælden var 172 Kr. 75 Øre. Regnskabet godkendtes enstemmigst. Forslag af Formanden om at henlægge 30 Kr. til Fonden vedtoges med 11 Stemmer.

Forslag af Formanden om Forhøjelse af Antallet af ekstraordinære Medlemmer fra 15—20 %. Niels Jensen foreslog 25%; dette vedtoges enstemmig.

Formanden bad Generalforsamlingen fastsætte Aldersgrænsen for hjemmeverendes Sønners Deltagelse i vore Fester m. m. 18 Aar vedtoges med 11 Stemmer.

Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer; da disse, nemlig Kasserer N. C. Jensen, Ingeniør Barner og Fiskeeksportør N. Jensen ikke ønskede Genvalg, blev følgende valgt ved skriftlig Afstemning: Sognefoged Niels Jensen, Fisker Vilhelm Jensen og Fisker Chr. Marinus Nielsen. Endvidere Suppleanterne: Kapt. Rishøj og Overtoldbetjent Hansen.

Ingeniør Jensen og Strandfoged Jesper Thomsen genvalgtes til Revisorer; Ingeniør G. Lunde genvalgtes som Suppleant.

Til Sendemand blev Formanden foreslaet og valgt med 11 Stemmer.

Flagmand V. Jensen, Reservellagmand Chr. M. Nielsen genvalgtes. Sidstnævnte genvalgtes som Skibssergent.

Da ingen havde noget at foreslaa, afsluttede Dirigenten Generalforsamlingen med Tak for den Ro og Orden, hvormed Forsamlingen havde gjort ham Hvervet let.

Formanden takkede Dirigenten og den afgaaede Bestyrelse, som hver fik et trefoldig Leve, hvorpaa Flaget blev halet ned.

Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: Sognefoged Niels Jensen, Kasserer; Chr. Marinus Nielsen, Sekretær; Vilh. Jensen, Jens Christiansen Næstformand og F. Jensen Formand.

Medlemsantallet var den 1. Januar 1925 70.

SKIBSFØRER CHR. CLAUSEN.

Kendt som faa mellem Aalborg og Hals. Hans undersætsige Skippertype ses ikke mere. Født i Hals tilbragte han sin meste Tid, som den gode Sømand han var, paa Limfjordens snart smilende, snart oprørte Vover. Da Clausen efter en strengt sparsommelig Livsførelse kunde kalde den gamle Jagt »Varigt Venskab« for sin, da straaled hans Øjne af Glæde og Stolthed. Al Slags Last tog han, men mest Sand til Hals og Aalborg — og i de Tider, da Parket eller Linoleum ikke kendtes i Husene, men de hvide, sandskurede Gulve, da skulde hver god Hals- eller Aalborgkone have sit Sand fra Clausen.

Tiden løber, — »Varigt Venskab« forsvinder, og Clausen kan ikke mere nøjes med et lille Fartøj som det første, — nu blev det »Forsøget«, der løste af — og hvor mange af os Aalborgensere og Halsboer har ikke ofte glædet os ved at se gamle Clausen præcis som et Urværk holde sine Ture de regelmæssige to Gange om Ugen mellem Aalborg og Hals. I Taage, i Storm eller Stille, Clausen kendte sin Fjord som sit eget Stuegulv, dens Strømsætninger og Grunde, — Skipperen i Prammen, Skibsdrengen til Rors, langsomt bugserende frem til Bestemmelsesstedet — et Syn fra den gamle Tid, som kun veg for Motorens Sejersgang paa Fjorden eller ad Landevejen og de svigtende Fragter. Men inden den Tid var gamle Clausen den, i hvis Hænder man rolig lagde enhver Kommission mellem de to Fjordbyer, og som med Sikkerhed bragte alt i Orden til Tid og Sted.

Saa maatte den gamle Hædersmand omsider gaa i Land for godt, — og gennem mange Aar holdt han et vaagent Øje med de Yngres Sejlads paa Fjorden, — afholdt og agtet som han var — indtil han nu i sit 88. Aar tornede til for den store Vagt. En brav Sømand er med ham gaaet bort efter et langt Livs trofast Gerning.

Ære være hans Minde!

C. S. B.

Som alle gamle Sølke, ønskede Skibsfører Clausen at hvile i sin Fødeby (Hals), og Marineforeningen fra Aalborg og Omegn var stærkt repræsenteret ved hans Baare, der var dækket af Dannebrog. Overflagmanden var mødt med det florumvundne Marinesplitflag, medens 2 gamle forhv. Skibsførere fungerede som Sørgemarchaller, med Foreningens sikkert enestaaende Marchalstave. I den stilfulde gamle Kirke, der var fyldt med Folk, der hører Søen til, kunde vi se, at Marineforeningens smukke Ceremoni gjorde et stærkt Indtryk. Flaget kippede ved Graven da Kisten sænkedes, og der var mere end een, der tænkte: »Denne Slut paa Livet er en Sømand værdig, der holder af sit Flag og Fædreland.«

KOLDING-KREDSSEN

Den 22. Februar afholdt Kredsen en Fest paa Palæhotellet. Der var samlet saa mange Medlemmer med Damer, som Salen kunde rumme.

Efter at man til Tonerne af »Holmens faste Stok« var samlet i Salen, bød Formanden, Tandlæge *Strange Friis*, Velkommen til de mødte og især til den gamle Veteran *Rasmus Holm* fra Strandhuse. Efter en Sang tog Formanden igen Ordet, idet han, medens Forsamlingen rejste sig, oplæste en Skrivelse fra Marineforeningernes Hovedbestyrelse og fra Marineministeriet, hvori man anmodede Formanden om at overrække fhv. Skipper *Rasmus Holm* af Strandhuse Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Med nogle smukke og varmtfulte Ord fæstede Formanden derefter, under Forsamlingens stærke Bifald, Dannebrogskorset paa Veteranens Bryst ved Siden af Krigsmedaljen.

Den snart 80-aarige Veteran takkede i smukke Ord for den Hyldelse, der var bleven ham til Del.

Da denne smukke Højtidelighed var til Ende, gav Formanden Ordet til Bankkasserer *Nath*, der samtidig med at der vistest en Række Film fra den danske Marine, livligt og smukt fortalte om Livet om Bord i de forskellige Skibe. Baa de Talen og Fremvisningen af Filmen lønnes med kraftigt Bifald.

Efter at der var pebet til Skafning, og Kaffen med Tilbehør, Marinekringle, Boller m. v. var »stuvet« af Vejen, vistest der forskellige smukke og morsomme Tableauer, hvoraf et improviseret og med et Par af Festens Deltagere som optrædende maaske vakte den største Jubel.

Da alt dette var overstaaet, samlede Deltagerne i de tilstødende Rum, mens »Dækket« ryddedes til Dans.

Den 31. Marts fejrede Veteran, fhv. Skipper *Rasmus Holm* D. M., Strandhuse pr. Kolding sin 80-aars Fødselsdag. Formanden for Kolding-Kredsen samt et Par af Bestyrelsens Medlemmer var mødt for at bringe Hilsen og Lykønskning fra Kredsen. Et smukt udført Diplom som Æresmedlem af Kolding-Kredsen blev overrakt den gamle Veteran, som takkede og udbragte et Leve for Foreningen. *Holm* blev samme Dag udnævnt til Æresmedlem af Kolding Sømandsforening.

GRENAA-KREDSSEN

afholdt den 25. Februar Generalforsamling paa Badehotellet. Der var mødt ca. 50 Medlemmer.

Formanden, Fiskeeksp. *Kirk*, bød Velkommen til Foreningens 10-aarige Generalforsamling.

Efter at Flaget var hejst paa sædvanlig Maade, valgtes paa Forslag Fiskeeksp. *Chr. Sand* til Dirigent.

Formanden mindedes et af Foreningens afdøde Medlemmer, Rebslager *Sørensen* (Medlemmerne rejste sig) og aflagde derefter Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.

Regnskabet oplæstes af Kassereren, Havnefoged *Bilde*. Det balancerer med et Beløb af 1558 Kr. 40 Øre. Af Indtægterne nævnes: Kontingent 973,50, Indtægt ved Festligheder 204,00, do. ved Børnefesten 161,00, frivillige Bidrag til Afholdelse af 10-Aars Festen 160,00. Af Udgiften: Udgifter til forskellige Festligheder 701,39, Kredsen's Afgift for Medlemsbladet »Under Dannebrog« 268,75.

Minebøssernes Regnskab balancerer med et Beløb af 240 Kr. 52 Øre. Indtægt af Minebøssen i Grenaa 18,27, af samme paa Havnepladsen 46,36, af Jollerøernes Minebøsse paa Badehotellet 41,25, Gaver til Minebøssens Virksomhed 52,81. Udgift: $\frac{1}{3}$ Del Afgift til Sømandsforeningen af 1856 52,89.

Kassebeholdningen er 187,63.

Foreningen har ca. 170 Medlemmer.

Kassereren takkede Banken for Grenaa og Omegn, fordi den havde skænket 75 Kr. til Minebøssen af sit Overskud.

Regnskaberne godkendtes.

Det overlodes til Bestyrelsen at fastsætte det Beløb, der skal uddeles af Minebøsserne og af Foreningens øvrige Midler.

Formanden, Eksportør *Kirk*, ønskede ikke at modtage Genvalg som Formand.

Havnefoged *Bilde* foreslog en Ændring i Foreningens Love, gaaende ud paa, at Bestyrelsen selv vælger sin Formand, og at man altsaa valgte Bestyrelsesmedlemmer og overlader til disse selv at vælge Formanden.

Landinspektør *Gregersen* takkede *Kirk* for den Tid, han havde været Formand, og udbragte et Leve for ham (Hurra). Havnefogedens Forslag vedtoges.

Til Medlem af Bestyrelsen genvalgtes med Akklamation Fabrikant *Kirkemann*.

Der rettedes en kraftig Opfordring til Havnefoged *Bilde* om at modtage Genvalg. Eksportør *Kirk* oplyste, at der var udøvet Pres paa Havnefogden for at faa ham til at fortsætte men det havde været forgæves, og han havde sikkert ogsaa sine Grunde dertil.

Havnefogden takkede dem, der havde hjulpet ham i de forløbne Aar.

Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes derefter Fiskeeksp. *Kirk*, Fabrikant *Georg Larsen* og Vognmand *Rs. Jacobsen*.

Til Revisor genvalgtes Forretningsfører *C. C. Hansen*.

Slagtermester *Marinus Nielsen* takkede Havnefoged *Bilde* for hans Virksomhed i Foreningens Tjeneste og udbragte et med kraftige Hurraraab besvaret Leve for ham.

Bilde takkede. Der indkom, som man ved, ved sidste Sammenkomst 96 Kr. til en Mindesten for Søren Kanne, og det var en Opgave for Foreningen at arbejde videre for at sætte dette Minde. Forhaabentlig vilde det ikke være nødvendigt at henvende sig til andre Foreninger om denne Sag. Og Byraadet vilde sikkert afstaa den nødvendige Plads til Mindemærket.

Landinspektør *Gregersen* indrømmede, at ogsaa Bestyrelsen havde sagt til sig selv, at naar Havnefogden ikke vilde blive ved, kunde de allesammen give op. Men vi ved jo, hvor Havnefogden bor, og vi skal nok finde ham.

Til Udvalg til at arbejde for Mindestenen for Søren Kanne valgtes Havnefoged *Bilde*, Købmand Præst og Hotelejer *Voss*.

Efter at Eksportør *Kirk* og Havnefoged *Bilde* havde fortalt Minder fra Helgolands Festen i Højsens, sluttede Generalforsamlingen med et af Sidstnævnte udbragt Leve for Marineforeningen.

— Ved et efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde blev Skipper *Jens Ivar Hansen* valgt til Formand og Fabrikant *Georg Larsen* til Kasserer.

NYBORG-KREDSSEN

afholdt Onsdag den 25. Februar paa Turisthotellet Generalforsamling i Forbindelse med Fællesspisning, hvor der serveredes varm Ret med koldt Bord med Øl og Snaps.

Efter at Flaget var hejst, blev der pebet til Skafning. Formanden bød velkommen og udbragte derefter i hjertelige Ord Hans Majestæt Kongens Skaal.

Efter Spisningen afholdtes Generalforsamling og Direktør *Carl Jensen* valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Aar og omtalte Mødet ved Julsminde med de gamle Veteraner samt omtalte Foreningens Stilling til Marinens Indskrænkning.

Kassereren forelagde det reviderede Regnskab. Aaret begyndte med en Beholdning paa Kr. 315,40 og sluttede med en Beholdning paa Kr. 46,82. — Regnskabet godkendtes.

Efter Tur fratraadte følgende Bestyrelsesmedlemmer: Lods *Hansen*, Lokomotivfører *Hviid*, Smedemester *Rasch* og Speditør *Møller*.

Samtlige afgaaede Medlemmer genvalgtes til Bestyrelsen og Kaffehandler *Petersen* genvalgtes til Suppleant.

Revisorerne Kaptejn *Møller* og Havnefoged *Winckler* genvalgtes. Til Sendemænd valgtes Lokomotivfører *Voigt* og Lokomotivmand *Baunsgaard*.

Møde var den sædvanlige gamle Stok, der stadig møder, naar Foreningen kalder sammen og det blev sent, før Møderne gik til Ro.

affholdt den 26. Februar Fastelavnsfest paa Hotel National. Bestyrelsen havde indbudt til Katteskydning og Bueskydning i stor Stil.

Medlemmerne samledes Kl. 6 og Skydningen tog sin Begyndelse. Man maa lade Odenseskytterne, at de forstaa deres Kram. Allerede Kl. 7¼ ringede Hurraerne gennem Salen, til Ære for Kattedkongen, Direktør *Claus Hansen*; han havde ved et velrettet Skud sendt 1-Katten til de evige Jagtreviere. De øvrige Præmier tilfaldt Installatør *Overgaard Nielsen* for 1. Baand, Savskærer *Larsen* for 2. Baand og Konditor *Rudolf Nielsen* for 3. Baand.

Ved Bueskydningen, som allerede er bleven Lavets Kælebarn, stod en hidsig Kamp om den udsatte Præmie. Resultatet blev, at Telefonmester *Buchgreitz* hjemførte den som en flot Nr. 1.

Senere samledes Skytterne til en Biksemad og Ostepind, og her under Skafningen afløste Sange, Taler og Anekdoter hinanden livligst, til Formanden kommanderede: Skej ud overalt, Klar ved Køjerne.

BORNHOLM-KREDSSEN

affholdt sin aarlige Generalforsamling den 26. Februar. Der herskede alm. Tilfredshed med Virksomheden i det forløbne Aar og Aarsberetningen blev enstemmig vedtaget. Medlems-tallet var steget fra 134 til 155.

Regnskabet viste en Indtægt af 1079 Kr., Udgift 844 Kr. Beholdning overført til næste Aar 235 Kr. Vor afdøde Kammerat Bagerm. H. P. Hansen blev mindet, hvortil Forsamlingen rejste sig. Den gamle Veteran fra Helgoland, fhv. Bankbest. *Jespersen*, Østermarie, foresloges udnævnt til Æresmedlem, hvilket enstemmigt vedtoges. De efter Tur afgaaede Bestyrelsesmedlemmer blev alle genvalgt, ligeledes Revisor og Suppleant.

Efter Generalforsamlingen var der Omlædning i daglig blaad med Hue og Krave og man samledes paa Banjerne, hvor Kokken bakkede Biksemaden op. Nu gik Resten af Aftenen med Liv og Lystighed. Loddet blev hevet af og til, og Munden kom godt paa Gled med at opfriske gamle Minder og Sømandshistorier.

Vore trofaste Kammerater med det poetiske Anlæg mødte ogsaa denne Gang med nogle udmærkede Sange, som gjorde megen Lykke. Det blev ud paa de smaa Tal, inden man skiltes efter at have tilbragt et udmærket godt kammeratligt Samvær.

AALBORG-KREDSSEN.

Den 27. Februar fejrede Kredsen sin 8 Aars Fødselsdag ved en stor Fest i Haandværkerforeningens Lokaler, hvori deltog 6—700 unge og gamle Marinere med Damer, bl. a. 6 Veteraner, af hvilke Helgolandsveteranen, Dbmd. Smedemester *Jens Jensen* og Dbmd. Skipper *Sandborg* var rejst til Aalborg fra henholdsvis Præstbro og Sebbersund for at deltage i Festen.

Paa Slaget 8 Glas hejstes Flaget med fuld Honnør, og det første Vers af Kongesangen blev sunget. Man samledes derefter om de smukt pyntede Kaffeborde, og der var som sædvanlig rejst en Kommandobro med Rat, Lanterner og alt andet Tilbehør.

Næstkommanderende, Fabrikant *Kjær*, bød de mange Velkommen, og oplæste forskellige Telegrammer, bl. a. et fra Chefen, der var forhindret i at komme tilstede. Derefter talte han smukt for Konge og Fædreland, og udbragte et nifoldigt Hurra.

Politibetjent *Høfler* talte for Veteranerne, særlig dvælede han ved den gamle Helgolandsveteran, og da han — en stout Type paa en gammel Mariner — rejste sig dybt bevæget og takkede for al den Ære, der vistnes ham, vilde Ovationerne næsten ingen Ende tage. Derefter henvendte *Høfler* sig til de andre gamle Veteraner, deriblandt Chefens gamle Fader, og takkede dem for, hvad de i sin Tid udrettede for Fædrelandet samt udbragte et Leve for dem.

Musikken spillede »Det var ved Helgoland«. Havnefoged *Simonsen* talte i poetiske Vendinger om den danske Marine og udbragte et længe Leve den danske Marine.

Der blev saa vist en lang Række udmærkede Lysbilleder, bl. a. Hs. Maj. Kongen, Prins Valdemar, af Flaadens Skibe og Officerer og af gamle og unge Marinere fra Aalborg.

Da Fregatten »Jylland« vistes, rejste den gamle Veteran *Jens Jensen* sig, og der blev gjort opmærksom paa, at det var hans gamle Kampskib fra Helgoland. Et jublende Hurra til Ære for den gamle.

Overflagmand *Lassen* overraskede derefter Medlemmerne med at forære Foreningen et nyt Flag.

Kl. 12 blev Flaget halet ned. Endnu en Gang et Hurra for Veteranerne, og saa spillede Marineforeningens udmærkede Orkester op, og Dansen gik »paa Dækket« til langt ud paa de smaa Klokkeslet.

HORSENS-KREDSSEN

affholdt den 27. Februar ordinær Generalforsamling. Efter at Deltagerne, ca. 50 gl. Gutter, forud havde styrket sig til Dysten ved en god Portion kogt Torsk med »diverse«, bød Formanden velkommen og holdt en Mindetale for vort afdøde Æresmedlem, Veteran fhv. Skibsfører Dbmd. *Hansen*. Talen paahørtes staaende.

Paa Formandens Forslag valgtes Fabrikant *Janus Jørgensen* til Dirigent.

Formandens Beretning om Foreningens Virksomhed godkendtes, hvorefter Kassereren fremlagde Regnskabet, der balancerede med Kr. 899,19, samt Regnskab for Helgolandsfesten i 1924, der balancerede med Kr. 1829, 75. Regnskaberne godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes ved Akklamation *Høj, Nissen, Fr. Jørgensen* og *Jensen*.

Revisor og Suppleanter til Bestyrelse og Revisorer genvalgtes. Til Arrangementsudvalg nyvalgtes Maskinmester *Bach*, medens de øvrige Funktionærer genvalgtes.

Til Sendemænd valgtes *Høj, Nissen, Jensen, Janus Jørgensen* og *Back* og til Suppleanter *Hofde, Jerichau* og *Havnefoged Jepsen*.

Efter at forskellige Ting vedrørende Foreningens indre Forhold var drøftede, sluttede Dirigenten Mødet med et Leve for Marineforeningen.

Efter Mødet tilbragte Deltagerne endnu et Par Timer i hinandens Selskab og Sangbogen blev flittig benyttet og mungen munter »Ende« spunden.

Bestyrelsen har konstitueret sig med *Høj* som Formand, *Nissen* som Næstformand og Kasserer, *Jensen*, Sekretær og *Halskov* som Referent.

Kommende Møder:

Faaborg og Odense Kredsen arrangerer Helgolandsfest og Marinestævne i Faaborg den 8. Maj (Store Bededag). Alle de fyenske Marineforeninger er indbudt, og Svendborg-Kredsen's Orkester musicerer ved Festen. Der bydes paa Sejlur og Festmaaltid med paafølgende Dans.

EBELTOFT-KREDSSEN

Bestyrelse har paa højtidelig Maade overrakt Dannebrogsmændenes Hæderstegn til 2 Veteraner fra 1864, *Fisker J. S. Laursen Locke*, Fejrup og *Snedker N. Jensen Birk*, Borup.

HELSINGØR-KREDSSEN

Bestyrelse har ligeledes paa smuk og værdig Maade overrakt Dannebrogsmændenes Hæderstegn til *Fisker L. Christiansen*, Gilleleje.

KALUNDBORG-KREDSSEN

affholdt den 21. Februar Fastelavnsfest. Der var samlet over 300 Mennesker, Voksne og Børn, og Festen formede sig som en hyggelig og munter Familiefest.

Ved 7½-Tiden samlede Hovmester *Larsen* Børnene sammen, og da de alle var bleven udrustede med Fastelavns-huer og do. Næser, Trompeter o. s. v., drog de i sluttet Trop efterfulgt af de Ældre — ogsaa i Række og Geled — ind i Salen og tog Opstilling over for Fastelavnstønderne — en stor for de Voksne og en mindre for Børnene.

Inden man gik i Gang med at »slaa Katten af Tønden«, bød Formanden, Lods *Plambeck-Hansen*, velkommen.

Derefter kommanderede han »klar ved Flaget«, og medens Hovederne blottedes — alle var jo forsynet med Fastelavns-huer — hejstes Dannebrog efterfulgt af 3 dundrende Hurra for Konge og Fædreland.

Man sang derpaa Flagsangen og gik løs paa »Katten« i Tønderne — med nogle mægtige Knipler, som Baadebygger *Nielsen* havde forfærdiget. Købmand *Carl C. Petersen* fungerede som Dommer.

Til Slut lykkedes det *Fisker Johs. Høyer*, Hærvigsgade, at

give Mis sit Banesaar. Han blev altsaa Aftenens »Kattekonge« og blev hyldet som det sig hør og bør.

Til Børnene uddeltes Præmier m. m.

Nu skingrer Styrmand Staumanns Baadsmandspiibe. Det betyder Kaffe, og hele Selskabet samles til Kaffebordene i Selskabslokalerne.

Da Kaffedrikningen var overstaaet drog man atter ind i Salen, hvor *Formanden* uddelte Præmierne.

Kort efter begyndte Aftenens Clou: Dilettantkomedien, en fiks lille Lokalrevy, forfattet af Hovmester *Larsen*, der har ikke ringe Anlæg som Revyforfatter og Skuespiller. 1. Akt foregik i en Havnebeværtning »Rosen«, 2. Akt ombord paa et Krigsskib.

Der var meget Bifald, og de flinke Dilettanter blev overøst med Blomsterbuketter, og tilsidst blev der lagt en Laurbærkrans (af Grønkaal!) om Baadsmandens Hals.

Da Tæppet gik op for de sidste Fremkaldelser, traadte *Formanden* frem og bragte de flinke Dilettanter en varm Tak for Assistenten og udbragte et Leve for dem (Stormende Hurra og Bifald).

Kort efter var Salen ryddet, og »Kongen« og »Dronningen« aabnede det vellykkede Bal.

SKIBSFARTENS STILLING

Det første Halvaar af 1924 begyndte med en vis Opblussen af Skibsfarten, men sluttede med saa lave Rater, at enhver Forandring kun kunde blive til det bedre.

Det andet Halvaar begyndte med nogle Vanskeligheder om det ny Scanfin Certeparti, idet engelske Trælastimportører holdt paa det gamle Scanfin, medens Rederne holdt paa det ny. Selve Verdensfragtmarkedet var livløst, og det var nærmest uforstaaeligt, at nogle Redere kunde undgaa at oplægge Skibene. Midt i Juli begyndte La Plata at røre paa sig, en Del Skibe blev sluttede, fordi der endnu fandtes Korn til Udskibning. Raterne steg maaske ikke meget, fordi der altid var Redere parat til at tage ethvert Tilbud.

Man stillede sig derfor i England afventende med Oplægningen af Skibene, ogsaa fordi der meldtes, at den nye Høst i Argentina vilde blive større end fra først antaget. De andre Markeder var ikke gode, dog sluttedes mange Skibe fra Hvide-Havet med Træ.

I August spurgtes der fra Nordpacifik efter Kornskibe til Europa, og flere Skibe blev sluttet for August—September. Det skadede nu La Plata, at Rederne sendte deres Skibe ud i Ballast og Tonnagen tog derfor til, og Efterspørgslen blev mindre. Midt i August mærkedes en Antydning af, at Befragtningen fra Montreal og Vancouver vilde blive livligere, og man ventede tillige mere Aktivitet i Kornfarten fra Australien.

Efter London-Konferencens Afslutning haabede man paa, at Depressionens Tid nu maatte være forbi, men de lange Ophold i de britiske Havne var det umuligt at faa Bugt med. Trælastfragten fra Østersøen holdt sig lav, Rederne holdt igen for at faa Raterne saa højt op, at Skibsfarten kunde betale sig.

I Begyndelsen af September viste der sig en Lysning for den oversøiske Skibsfart, og særlig stimulerende var Befragtningen fra Montreal — hvor der var en enorm Mængde Korn — til Antwerpen og Rotterdam. Dette store Salg af Hvede til Europa, mente man var en Følge af, at London-Konferencen forløb saa gunstigt. Ogsaa Nordpacifik og Australien blev livligere med lidt højere Rater.

I Begyndelsen af Oktober var Stemningen paa de oversøiske Markeder stadig god med Tegn paa Bedring

i Raterne, ogsaa La Plata viste en lille Fremgang, fordi man begyndte at slutte den ny Høst.

En kort Tid forandrede Situationen sig, fordi Kornpriserne ved vild Spekulation i Amerika blev skruet op i en saadan Højde, at Europa blev nødt til at standse sine Opkøb. Men Korn skal man have, og Købelysten blev atter livligere, hvilket medførte forøget Behov efter Tonnage.

Til en vis Grad blev man bange for, at de oplagte Skibe skulde blive sat i Fart og trykke Markedet. En oplagt Tonnagemængde er altid en Trusel mod et stabilt Fragtmarged, idet Befragterne arbejder paa at lokke den til Søs for at ødelægge Chancerne for de sejlende Skibe. Det saa maaske lidt trøstesløst ud midt i November, der skulde Held til at tjene Penge paa de hjemlige Markeder, og paa de oversøiske Farvande var der ikke megen Glæde at hente, thi mange ballastede Skibe var paa Vej fra Europa udefter. Konkurrencen var stor, og saa snart en Ordre viste sig, meldte der sig straks en Snes Dampere. November Maaned gled hen uden det ringeste Tegn til Bedring; man gled ind i en Periode, hvor Rederne for overhovedet at faa Last paa Kølen maatte give Agenterne en vis Handlefrihed.

Da December begyndte, var der maaske Last nok rundt omkring, men der var for mange Skibe til at slaas om Byttet. Det var uheldigt, at den oplagte Tonnage for hurtigt kom til Søs blot for at bringe Markedet ud i Dødvande. Alt i alt blev det — trods det, at La Plata blev lidt bedre, og at Befragtningen fra Australien var livlig — Uge efter Uge vanskeligere for Rederne at faa Skibene sysselsat, fordi Befragterne kunde diktere Betingelserne, og derfor begyndte man atter i England at tale om at tage Tonnage hjem til Oplægning.

Midt i December Maaned var alle Markeder i en sørgelig Forfatning, og det gamle Aar sluttede daarligt. Man haaber paa, at det nye Aar vil bringe en Forandring til det bedre. Man ser blandt andet hen til en Lysning paa Sydamerika, haaber paa den nye Høst i La Plata, paa Kornfarten fra Australien og paa Tegn i det fjerne Østen.

Der er saaledes Tegn paa et Omslag i Situationen; det er ikke første Gang, man har hørt det, men for Skibsfartens Skyld haaber vi, at det denne Gang bliver Alvor, og at det nye Aar vil bringe den længe ventede og ønskede Bedring.

S—r.

KONGELIG MAJESTÆTS STRØMME RENSES

(Efter utrykte Kilder).

Af Kay Larsen.

I Aarene omkring 1614 var det ikke nogen ringe Sag at sejle i Nordsøen og Vesterhavet. Handelsskuderne havde svære Kaar, for der var et Utal af Kapere og Sørovere ude.

Dengang havde man forresten ikke de fremmede Betegnelser for Farvandene som nu. Ved tysk Paavirkning er nu »Nordsøen« det, som i gamle Dage kaldtes Ve-

sterhavet, Havet mellem Jylland og England. Nordsøen var det danske Hav mellem Skagen, Norge, Færøerne, ja Grønland med.

Overalt i disse Farvande, som dog for største Delen var »Kongens Strømme og Vande«, færdedes fremmede Skibe, som ikke havde kgl. Majestæts Pas. Ikke mindst fra Færøerne kom der stadige Klager til Kongen. Senere har »Tyrkerne« røvet og plyndret paa Færøene og bortført en Mængde Folk i Slaveri. Dengang var det især franske, irske og engelske Æventyrere, som brandskattede, hvor de kom, og hvor de kunde.

I Nordhavet saa det værst ud. Hvalfangere var paa Jagt baade efter Hvaler og alt andet Bytte, der kom paa deres Vej. Paa Færøerne samlede man sig — ikke til Forsvar, for det kunde man ikke, men til en ydmyg Anmodning til Kongen om Hjælp, men inden Skrivelsernaaede frem, havde Christian den fjerde taget Initiativet til at faa Havet ryddet.

Selv »almindelige« fremmede Fiskeskibe var en Fare for den færøske Befolkning. Det var ofte hændt, at engelske og irske Fiskere paa deres Vej til Fiskepladserne under Island, gik i Land paa Færøerne og udtog de Folk, de lystede eller kunde faa fat paa og tog dem med til Fiskeriarbejdet som en Slags Slaver. Selv et Par Præster og andre Mænd i ansete Stillinger, er i Tidens Løb blevet presset til saadan Tjeneste. Paa Tilbagereisen fra Island blev Færingerne sat i Land paa det første det bedste Sted paa Færøerne, Fiskeskibene traf paa.

Naar fremmede kom mandstærke til Øerne, søgte Beboerne gerne til Fjælds. Det er karakteristisk, at Færingerne ikke til Gengæld faldt over fremmede, der var underlegne i Antal. Færingerne har med ganske faa Undtagelser altid været et »blødt« Folk, vennelselt og fredselkende.

Der var intetsteds paa Øerne nogen Befæstning eller Forskandsning, som kunde byde en Fjende Modstand. Det var først Aaret efter Tyrkernes Overfald paa Suderø i 1629, at der blev taget fat paa et Skandseanlæg ved Thorshavn.

Manden, som byggede Københavns skønne Børs, det yndige Rosenborg og flere andre herlige Bygninger, som vi endnu i vore Dage fryder os over, havde mangfoldige Foretagender for. Det var ham, der lod foretage en stor dansk Udrustning til Ostindien, og blandt hans mindre Foretagender var ogsaa det, at klare Havet Vest- og Nordpaa for Kapere, Sørøvere og Skibe uden dansk Pas.

Vi holder os her til Aaret 1615. To Skibe, »Victor« og »Jupiter«, skulde løbe ud paa Togt mod Landets nære Fjender. Den 1. Maj fik Adelsmanden Jørgen Hansen Daa, som havde været Skibshovedmand siden 1607 og kæmpet bravt mod Svenskerne, Instruks som Admiral over de to Skibe. Han skulde i Vesterhavet og Nordsøen gaa til Værks mod baade Fribyttere og udenlandske Fiskeskibe.

Dengang kunde man — foruden de trænede gamle Soulke — træffe Ritmestre, Fodfolkskaptajner og Hoffolk som »Kaptajner til Lands og til Vands« paa Orlogsmændene. De var Kongens, d. v. s. Statens Hovedsmænd, og de havde Skippere og Skibsfolk under sig til »Sejlationen«, ligesom de havde Artillerifolk til Skytset og Sol-

dater til Skibets Bedækning. Jørgen Daa var Lensmand som Skibschef, og hverken Skipperen eller nogen anden ombord kunde føle sig brøstholden med sin Øverste.

Der skulde klares op hvad det var for fremmede Folk, som søgte at dominere i Nordsøen. Jørgen Daa havde en god Løjtnant under sig, den alvorlige Jens Munk, som senere blev berømt ved sin Grønlandsfærd.

Skibene løb ud fra København 5. Maj, men slap ikke ud af Sundet før den 10. Jørgen Daa mødte et Skib, hvis Fører han kendte og stoled paa, og denne Mand fortalte, at der laa Sørøvere ved Færøerne. Baade Skibsfarende og Folk i Land havde lidt ubodelig Overlast. Jørgen Daa lod straks sine Skibe staa ad Færøerne til.

— — —

De to Skibe gjorde saa god Nytte paa dette Togt og oplevede saa meget, ligeledes baade før og senere, at de bør omtales lidt nærmere. Efter vore Dages Maalestok var de kun smaa, nærmest af Drægtighed som Brig, men begge Skibene synes at have været Tremastere, rigget med Forremast, Stormast og Mesanmast — foruden den sejlbærende Stang paa Sprydet. Midtskibs laa Skibene ret lavt paa Vandet, Forskibet var højere og Agterskibet meget højt. Der findes næppe nogen nøjagtig Opgivelse af Skibenes Bestykning og Bemanding, men ved Sammenligning af samtidige Skibslistor og Sammenhold af de faa Bestykningsopgivelser fra Tiden, tror jeg at turde sige, at »Victor« var bemanded med 70 Mand og bar 31 »Stocker« og at »Jupiter« har haft c. 56 Mand og 24 Kanoner.

Jørgen Daa's Næstkommanderen — eller »Lieutenant« — paa »Victor« var, som nævnt, den senere saa navnkundige Jens Munk. Paa »Jupiter« kommanderede Kaptajn Claus Poulsen, som havde tjent under Daa siden 1612, og hans »Lieutenant« hed Johan Lemb. Disse »Lieutanter« havde imidlertid begge Bestalling som Kaptajner, Jens Munk som Skibskaptajn og Johan Lemb som Kaptajn til Lands og til Vands. Da havde ligesom andre Skibshovedsmænd i aarlig Løn 200 Daler — og en Hofklædning. Betegnelsen »Løjtnant« betød Næstkommanderende og Adjutant.

Menigmand kaldte det store Skib »Victor« for »Wechter«, d. v. s. »Vægter«. Det lod mere dansk og fyldestgørende. Skibet var en god Vægter paa Kongens Strømme, og Jørgen Daa kaldte selv sit Skib saaledes, baade i daglig Tale og i sin Melding om Togtet. »Jupiter« derimod beholdt sit højtravende Navn, fordi der ikke kunne findes nogen bred, hjemlig Genklang derfor.

Mellem Mitland og Færøerne opsejlede Orlogsskibene en Fiskerskude, hvis Fører bekræftede Udsagnet om Fribytterne, og Daa tog uden Parlamenteren to Mand af Fiskerne ombord til sig som Lodser. Vel havde Skuden Papirerne i Orden, og den kunde daarligt undvære Folk, men om kgl. Maj. Skibe gjaldt ligesaa lidt Modstand eller Modsigelse som overfor Fribyttere. Det laa desuden i alle »ærlige« Sejleres Interesse, at Kongens Folk kom over de forhadte Sørøvere. De to Mænd paatog sig at føre Orlogsskibene ind til Suderø.

Den 20. Maj kom »Victor« og »Jupiter« i Havn ved Kvalbø. Daa sendte sin Næstkommanderen Jens Munk i Land og fik at vide, at de to berygtede Søhaner Kaptaj-

nerne Jéan Mendose og Kaptajn Tockert havde været en kort Tid paa Stedet, men var afsejlet igen for 14 Dage siden.

Der blev straks udfærdiget en Skrivelse til Vinterfogeden i Thorshavn med Anmodning om hurtig Meddelelse af alt, hvad man dér i Hovedbygden vidste om Fribytterne, og Kvalbø's bedste Baad blev uden Tøven sendt afsted med Brevet.

Alle var enige om, at Fribytterne var gaaet Nord paa, og da Vinden blev gunstig, lod Jørgen Daa lette inden der kom Svar fra Thorshavn, og stod ud af Bugten. Foreløbig sejlede han i Retning af Thorshavn, for muligvis at møde Bud derfra undervejs. Dette skete udfør Dimon. Vinterfogeden lod melde, at han intet vidste om Mendoses og Tockerts Opholdssted, men at to andre arge Fribyttere laa til Ankers i Vestmanhavn paa Strømø.

Orlogsskibene fik vendt Stævnen ad Strømø til og kom godt gennem det vanskelige Farvand hinsides Sandø, det trange Stræde mellem Vaagø og Strømø. Allerede d. 22. Maj var Daa udfør den lille Bugt ved Vestmanhavn. Fribytterne laa der endnu.

»Jupiter« kom først ind, men imponerede ikke de urovante Søhaner, som ikke var klar over, om Sejleren var en Fælle eller en Fjende. For en Sikkerheds Skyld blev der gjort klart Skib. Paa det største Skib hejstes Admiralsflag paa Stortoppen, og paa det mindre Viceadmiralsflag paa Fortoppen. Ogsaa paa Mesanmasterne vajede Flag. Det kunde jo dog være, at den danske Konge havde Bud efter dem, skønt Sandsynligheden derfor var ringe. Skulde galt være, kunde de vel tilsammen hamle op med den fremmede, efter hans Størrelse og Udseende at dømme, særligt da han gav Sejl op og holdt sig paa Afstand.

Da rundede ogsaa »Victor« Pynten og stod ind med Kongens Flag paa Stortoppen. Det gjaldt nu aldeles ikke Kamp eller Bytte, men Livet! I Huj og Hast løb 10 af de mest forhærdede Søhaner ned i en Fiskerbaad og lod Aarerne trække af Kysten til. Daa lod straks Sejlene mindske — Storbaaden blev sat ud, og 15 Musketere fulgte med i Land for at sætte efter Rømningsmændene. Saasart Baaden var sat af, stod »Victor« videre ind mod Fribytterne.

Det var Kaptajn Abell, som havde hejst Admiralsflaget, og Kaptajn Simon Phlitzer, som tonede Viceadmiralsflag. Begge havde hidtil været store Herrer, hvor de færdedes i Nordsoen. De havde taget 3 Priser, som nu laa tæt op ad dem. Nogle Folk havde de mistet, nogle var sendt hjem med en Prise, — og nu laa de der i Bunden af en Bugt ved de ringe Færøer og saa store kongelige Skibe komme nærmere. Fribytterkaptajnerne sendte hede Forbandelser efter de 10 Flygtninge. Nu kneb det med at bemande Kanonerne. I Løbet af et Kvarter var den store, vel øvede Orlogsmænd ud for dem. Sejlene blev givet op, og Ankerne faldt. Det glatte Lag drønedes. Kgl. dansk Majestæt er dog stærk paa sine Strømme. Det ramlede og brasede ned over Fribytterne med Kugler og nedskudte Stænger og Splinter. Vel blev der skudt til Gengæld, og der blev »3 Døde og 4 Quest« men Fægtningen var hurtig endt.

Det var ikke alene Fribytterne, som var vant til Fægt-

ning! Dansken var tilmed i Overtal. Da Krudttaagen lettede over Vestmanhavn som aldrig, før eller senere, oplevede sligt, var det ilde bevendt med de to Søhaner. Der blev skreget paa »Pardon«. Baade fra Orlogsskibene satte af, jog Fjenden under Dæk og hejste Kongens Flag paa Skibene, hvis Mandskab fik en haandfast Behandling. Det dreje sig jo ikke om ærlige Krigsfanger.

Der blev holdt en Smule Justits, men Dommen blev snart afsagt: Galgen for de mest formastelige! Fribytteradmiralen, den altfor velkendte Kaptajn Abell, blev først klynget op, og Galgen i Vestmanhavn fik derefter Viceadmiralen, Simon Phlitzer at bære. Inden Galgen var en Dag gammel, havde den knuget 8 Mand til Døden i sin stærke Favn.

Resten af Folkene paa Skibene fik det forholdsvis let. Der var Mænd, som var tvunget til at gaa med, og det Praase, som ikke var Galgen værd. Atten Mænd slap med Livet. Hvad skulde man gøre med dem? De blev sat i en af de daarligste Baade, fik en Smule Proviant, Vand og Redskaber — og søgte til Søs efter at have maattet sværge paa at de for deres Livstid skulde holde sig borte fra Kgl. Majestæts Kyster.

De 15 Musketere kom tilbage med uforrettet Sag. De 10 Flygtninge var løbet for Livet tværs over Strømø. Paa Østsiden bemægtigede de sig en Baad og kom til Søs, inden Musketere naaede op, og de undslap til Vitland.

Der nævnes intet om de 3 Priser, som Fribytterne havde liggende om sig ved Skydningens Begyndelse. Rimeligvis er de givet tilbage til deres rette Ejere eller givet til Erstatning for Færøboere, som havde lidt Tab ved Søroverne.

De to Fribytterskibe blev taget til kgl. Tjeneste. Det ene blev besat af Folk fra Orlogsskibene og føjet til Eskadren. Det andet blev overladt til Vinterfogeden, som skulde sende det til København saasart det lod sig gøre.

— — —

Den 24. Maj løb Orlogsskibene videre for fulde Sejl. Nu gjaldt det den berygtede Kaptajn Mendose. Kursen blev sat efter »Nordlandene«, — under Nordlappen ad »Wardhus« til. Jørgen Daa tog det ikke saa nøje med den russiske Grænse. Der var ingen, som bevogtede den, — og der var lang Vej til Moskva. Rimeligvis var Fribytteren sejlet ind paa russisk Grund.

Der laa Øen Kildin, Øst for den til Kola i russisk Lapland »indgaaende« Fjord. Skibene mødte et mindre Fartøj, som følte sig ilde stedt med den dristige Fribytter i Nærheden og hilste Dansken som en Befrier. Ombord var der en Flensborgerskipper, som gav den kærkomne Meddelelse, at Kapt. Mendose laa ved Øen Kildin.

Da de danske Orlogsskibe kampberedte kom til Øen, viste det sig, at Kapt. Mendose var sejlet 6 Timer forinden med den Pinke, han havde taget fra »Mickell Wiibes Skipper«. Pinken var blevet bestykket med 6 Kanoner og bemandet med 24 prøvede kampvante Mænd. Den fortsatte Sejladsen med Kurs efter »de 7 Englændere«.

Efter en Tids Kryds op mod Vind og Vejr, blev to Skibe set forude. De havde lagt bi. Der blev fyret et

Varselskud fra »Victor«. De to Skibe kunde let være løbet for Vinden ned til Orlogsskibene, men gjorde i Stedet deres bedste for at komme videre bort. Alle Sejl blev hejst paa Fribytterskibene, og de sværere Orlogsmænd forfulgte dem med saa mange Sejl oppe, som Stængerne kunde bære. Der blev en Krydsen og en Manøvreren i det uendelige.

»Jupiter« havde svært ved at følge »Victor«, og Claus Poulsen lod sig friste til at bebyrde sin Takkelage over Evne, og da Blæsten tog til, gik det galt. Inden Sejl kunde bjerges, brasede »begge Stænger og Toppen« overbord, og »Jupiter« laa »aldelis Reddisløst«. Ganske vist lagde Blæsten sig, men det blev Taage og Mørkvejr, og Admiralen maatte opgive Jagten for at hjælpe sin Fælle. »Victor« var naaet godt op mod Fjenden, dog langt fra Skudvidde, og nu maatte den dreje af og gaa med Vinden tilbage, inden »Jupiter« blev skjult af Mørke og Taage. Det gik ikke an at lade kgl. Majestæts Skib gaa tabt, saa hellere Fjenden.

Klaus Poulsen slap for knubbete Ord, men fik al den Hjælp, der kunde ydes, og næste Morgen havde »Jupiter« sin Takkelage saa nogenlunde i Orden, at den igen kunde sejle. Da »Solen var i Nordost«, kom en hollandsk Skude sejlene for Vinden; den brasede op for Orlogsmændene, og Skipperen meldte, at Fribytterne med sin Pinke var »enten ved de 3 Eilender eller ogsaa ved Krigt Eiland«.

Rejsen blev fortsat. Mellem Øerne blev de to Skibe igen set »med deres Mærsejl paa Randen«. Orlogsskibene sejlede saa nær som muligt og varpede sig videre frem. »Victor« var først og kom Fribytterne saa nær, at Kanonerne kunde bære. Skydningen begyndte — og varede i 2 Dage og hele den mellemliggende Nat. Imens drog Fribytterne deres Skibe fra Stedet. Vinden var ringe, og »Victor« var overlegen baade med Manøvrering og i Skydning.

For at lette sit Skib, lod Kapt. Mendose lette for Storstedelen af sit Bytte. Selv 10 »Gastlinger« (?) blev hevet udenbords. Han havde flere Skud i Vandgangen, og det gjaldt om at løfte Skibet saa meget, at Skibet ikke trak Vand og at Tømmermændene kunde faa Hullerne slaaet til. Imens blev der arbejdet og skudt fra Fribytterne, saa vedholdende og omhyggeligt, som kun desperate Folk med Galgen for Øje kan præstere det.

»Victor« fik nu »Bøgligne« skudt i Stykker, saa Sejlene slog bak. En lille Tid fik han Luven fra Orlogsmanden. Daa og hans Næstkommanderende saa til, at hvert »Støcke« blev vel rettet, og til al Lykke blev Fribytternes »Baaenbinde« knust af et Skud.

Imens kom »Jupiter« op og fik Luven fra Fjenden, og medens »Victor« i største Hast blev gjort klar af sine øvede, ivrige Folk, gjorde Klaus Poulsen et saa godt Stykke Somands- og Krigs-Arbejde, at hans forrige Uheld aldeles kom i Glemmebogen. Det var St. Hans Aftens-Dag, Lørdag den 24. Juni. »Jupiter« pressede paa, og »Victor« fulgte med efter bedste Evne — og det endte med, at Kapt. Mandose lod styre efter Land. Med alle Flag oppe »til Bravad« grundsatte han sit Skib paa et Sted, der var vanskeligt tilgængeligt for Forfølgerne, der ikke ønskede at lade Orlogsskibene faa samme Skæbne.

Jørgen Daa lod sit Admiralsflag gaa til Vejrs paa

Stortoppen, — men det samme vedblev Mendose at gøre. Der var ikke Tale om at stryge. De danske Skibe lagde sig for Anker i nogen Afstand, og Daa lod 3 Mand gaa i en Jolle ind til Kysten, hvor de lod spørge, om Kapt. Mendose vilde overgive sig med Skib, Folk og Gods.

Kapt. Mendose lod svare, at han ikke vilde overgive sig, men »jegte« til sidste Mand. Men hvis Daa vilde sende sin Løjtnant som Gidsel, vilde han komme ombord i »Victor« og »akkordere« med Daa.

Admiralen havde en Mand i sin »Løjtnant«, som var Mand for at staa paa egne Ben. Det gjaldt desuden at faa set, hvorledes Fribytteren laa derinde indenskærs og hvorledes Folkene i Land havde indrettet sig. Jens Munk var villig til Sendelsen, — og Daa lod ham sætte i Land, men aftalte foruden med ham, at hvis Munk ikke straks igen kom ombord, vilde Daa »til Tegn« affyre et Kanonskud og umiddelbart efter »drage i Land med allt mitt Folck«.

Den stoute Jens Munk lod sig ro i Land, hvor han imponerede de lovløse Folk med sin rolige, bydende Adfærd. Fribytterne vilde dog ikke lade deres Kaptajn gaa ombord til den danske Admiral, af let forstaaelige Grunde. I hvert Fald ønskede de at beholde »Løjtnanten« som Gidsel og gik ham nærmere paa Livet. Jens Munk sagde dem: »Lader i mig igge passere rett nu, da bliffne her ett Helved aff. Det bliffner intet med det Berde!«

Kapt. Mendoses Folk betænkte sig, medens han selv holdt sig i Baggrunden; Sagen var jo lettest løst ved, at Kaptajnen tog det første Stød af. Det var Ebbetid. Vandet drog sig tilbage, og Fribytterne skød en Jolle ud paa Vandet, og Jens Munk og hans modige Rorkarle fik Lov at gaa ombord med den Besked, at Kapt. Mendose begærede at maatte blive liggende indtil Springfloden kom, saa at Skibet kunde blive flot. Han vilde da gaa med Orlogsskibene til Kildin, hvis han og hans Folk maatte faa Pardon. Ellers vilde han fægte til sidste Mand.

Alt dette skete St. Hans Dag 1615. Jørgen Daa var da rede til Landgangen. Alle Musketerer, der kunde undværes paa »Victor«, anbragtes i Baade med flinke Baadsfolk og Styrmand til at føre dem ind. Daa gik ombord paa »Jupiter« og lod dette mindre Skib føre ind paa 3 Favne Vand. Landgangsekspeditionen blev sat under Kommando af Kapt. Klaus Poulsen, og da Jens Munk kom til, blev han udset til Lods og Næstkommanderende.

Søroverne havde givet sig til at opkaste et Batteri i Land. Kapt. Mendose var en erfaren Søhane. Det gjaldt om at gøre Dansken al den Fortræd han kunde og trække Tiden i Langdrag. Imens fik han da maaske Lejlighed til et Kup.

Jørgen Daa var heller ingen Begynder. Han lod ikke Fjenden i Fred et Øjeblik. Under Klaus Poulsen og Jens Munk gik Landgangsstyrken løs paa Fribytterne. Musketerne brasede løs og stormede Batteriet, som skulde have beskyttet Fribytterskibet, og kamplystne Baadfolk fulgte efter. Inden det kom til Nærkamp, forlod Fribytterne Batteriet og trak sig tilbage til deres Skib.

Pinken omtales ikke — og er formodentlig undsluppet.

Igen drønedes Stykkerne fra Kapt. Mendoses Skib;

Kampen var langfra endt. Paa »Jupiter« blev der nok at tage vare. Iland fandt Musketererne Skuffer, Spader og Hakker, som Fribytterne havde arbejdet med, og Opkastningen af en Skanse, omend med en nogen anden Retning, blev genoptaget. Det gik rask fort. Daa vidste saa godt som nogen moderne Krigsoverste, at hver Sekund kan koste Menneskeliv. To gode Kanoner blev ført i Land og anbragt paa Batteriet. En Baad fulgte efter med Kugler og Krudt med en militær Præcision, som tog Vejret fra Fribytterne.

Der blev Uro paa Kapt. Mendoses Skib. Et Flertal ønskede at »akkordere«. Der var ingensomhelst Udsigt til et godt Udfald af Kampen. Jørgen Daa lod svare, at Kaptajnens Folk skulde faa »Quarteer« indtil de kom ombord i Kongl. Majestæts Skib; siden vilde han forbeholde sig Ret til at tage den endelige Bestemmelse. Hans Mening var, at der fra dansk Side ikke burde udsættes flere Liv og at enhver List i den Henseende overfor de desperate Fribyttere, der dog kun kunde vente Døden, var fuldt berettiget.

Sørøverne var paa deres Side klar over, at Døden var dem vist ved fortsat Kamp. Ved almindelig Rettergang var der dog en Smule Haab, idet mindste for nogle. De fortrak fra Skibet og vandrede i Land. Her blev Vaabnene taget fra dem, og i smaa Hold blev de sat ombord i Orlogsskibene. Der blev de bundet og bastet og stuvet til Side, indtil hele Sørøverbanden var vel forvaret.

Musketererne og de ilandsatte Kanoner blev taget ombord — og Sørøverskibet eftersøgt. Saa samlede Jørgen Daa sine Befalingsmænd om sig. Der blev holdt Raad, og Dommen var let at afsige. Hver Mand ombord paa Sørøverskibet havde øvet Vold paa Kongens Strømme og baaret Vaaben mod kgl. Majestæts Krigsmagt. Dommen var: Døden. Inden Solnedgang blev Dommen fuldbyrdet. To og to bandtes Sørøverne sammen ved Arme og Ben og kastedes overbord. Denne Skæbne tilfaldt 55 Mænd. Under Kampen var 24 Sørøvere blevet skudt. Besætningen havde saaledes talt 79 Mand og Kapt. Mendose var saaledes en Modstander, der betød noget. Paa de svagt befolkene Kyster kunde de have hærget ubegrænset, om ikke Kongen havde været mægtig at rense sine Strømme.

De Øverstkommanderende paa Sørøverskibet blev foreløbigt sparede: Kapt. Jean Mendose, Kapt. Walther Bhrae og deres Skipper Luinert. De skulde beholde Livet indtil Orlogsskibene efter endt Togt var i »Kiøbinghavn« igen. Der skulde de kende deres Skæbne — »efter som forskyldt var«.

Det lod sig ikke gøre at vente til Fribytterskibet kunde komme af Grunden igen. Kom der en Storm op, kunde kgl. Majestæts Skibe »løbe udj Pariikel« (Fare). Alt, hvad der var af Værdier, blev bjærget fra Skibet, som derefter blev stukket i Brand. Luerne tog alt, der var over Vandskorpen, og Havet opslugte Resten.

Orlogsskibene lettede Ankrene og sejlede ad Kildin til. Her gik det mere civilt til. Der blev holdt Forhør om, hvad for Skibe, der drev Fiskeri og Handel, men Orlogsskibene traf kun Fartøjer, som havde kgl. Pas og Bevilling. Jørgen Daa satte da Kursen efter Vardøhus igen.

Det var helt hjemligt for Orlogsskibene at løbe ind til Kongens Fæstning, og hos Kommandanten, Claus Bagge, fik Jørgen Dam god Underretning om Hvalfangere, der havde eller ikke havde kgl. Majestæts Bevilling. Det viste sig, at flere end én Buskajer, d. v. s. Folk hinsides Normandiet, holdt til paa hans Omraade.

Jørgen Daa fulgte hurtigt Claus Bagges Anvisninger. Claus Bagge havde sikkert gerne beholdt ham baade Dage og Uger, men han var rask i Vendingen. Saasart han havde en Kurs at holde sig til, kunde han ikke slaa sig til Ro. Sejlflaget gik op, og Daa var først til at være paa sin Plads paa »Victor«.

I Thomasvig traf Orlogsskibene en Buskajer med to Skibe, der blev overhalede i en Haandevending og besat. Buskajeren, Havana Devetz, havde ingen Papirer at fremvise. Daa kommanderede begge Skibsbesætninger ombord paa det mindste af Skibene, der forinden var blevet afsøgt og frataget alt af væsentlig Værdi. Det fik da Lov til at sejle hvorhen det vilde, uden Armatur og kun forsynet med det allernødvendigste for at klare sig til Havn paa Fastlandet.

Den større Prise fik Godset ombord — og en god Prisebesætning. Det havde Hvaler ved Siden, og »Jupiter« blev efterladt ved Skibet for at paasé, at Fangsten kom kgl. Majestæt til Gode — og for at bringe Prisen hjem.

Daa tog Afsked med sin Fælle og sejlede til Kellevig, hvor han overhalede to Buskajer, Kaptajnerne San Diago og Martin Diskelon (?), som ikke havde kgl. Majestæts Pas. De to Kaptajner havde drevet Handel med Kongens Bønder, hentet Brændeved fra Kongens Skove og skudt kgl. Majestæts Rener (Rensdyr) paa Landet. Begge de to Kaptajner, deres Skibe, Folk og Gods blev ført med Sonden paa. Nu havde Jørgen Daa nok for dennegang.

Det lykkedes ham at føre »Victor« velbeholden til »Kiøbinghavn« med sine Priser og Fanger og meget Gods. Senere kom »Jupiter« til med sin Prisedsager. Kgl. Majestæt var som tilforn tilfreds med sin gode Mand Jørgen Daa og hans underhavende Folk.

Næste Aar lagde Jørgen Daa ud til ny Færd. Jean Mendose havde derimod gjort sit sidste Togt. Han blev hængt ved St. Anne Bro.

— — —

Prisepengene kom til Betaling paa en Maade, der ikke svarede til Mandskabernes Regnemaade. Kongen bestemte 1. Apr. 1616, at Jørgen Daas og Gabriel Kruses Priser skulde regnes under ét som Nordsøflaadens fælles Udbytte for 1615, dog saaledes, at Jørgen Daa og Besætningen paa de to Skibe fik $\frac{2}{3}$ og Gabriel Kruse med sine Folk $\frac{1}{3}$. Først var dog Kongens Andel blevet fradraget, medens Holmens Folk ikke fik nogen Part i det ret store Bytte.

Aaret 1615 var saaledes vel hengaaet i Henseende til Kongens Strømme i Nord. Kystboerne fik Beskyttelse og gik til Fiskeriet igen. De fremmede Ugærningsmænd havde fisket forgæves, medens Kongens Folk med kgl. Majestæts Skibe og Vaaben, vundet Ære og hentet Bytte.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG FORENINGENS KONTOR
Møntergade 22, Mezz., København K.
Telefon Byen 3448.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE V.
MAJ

B O S T O N · B A C K E D · B E A N S

Vi havde ligget med den lille, pæne Torpedobaad om Natten i Baaring Vig — De ved deroppe i Nærheden af Bogense, og da Dagen var ved at komme til Verden igen, lettede vi for at staa ned gennem Lille Bælt.

Det var stiv sydvestlig Kuling — en noget overflødig Bemærkning vil jeg villig indrømme, for det har man jo altid i Danmark i de ti af Aarets tolv Maanedere — det regnede saa smaat, og Oliefrakken slaskede om Træskostøvlerne, og saa var jeg ved at falde over en Fender, der havde anbragt sig just der, hvor jeg havde tænkt at gaa, saa alt — i Forening med, at det var meget tidlig Morgen — det Tidspunkt paa Dagen, hvor jeg er mindst glad — gjorde, at jeg var noget sur, da jeg endelig naaede hen til Taarnet.

Døren ned til Banjerne stod aaben, og man kunde se Kokken, der sad dernede ved Siden af sin svedende Kabys, hvor Ilden knitrede i Komfuret, og hvor der var usandsynligt varmt.

Han sad og fremtryllede vemodige Sange paa en forstemt Mandolin — amerikanske Sange var det, for han havde nemlig været i »Staterne« — og det kan Folk nu aldrig forvinde — han kunde sige: »Well capt'n« som kun en ægtefødt Yankee kan rulle det ud, og saa havde han fyldt Munden op med Guldtænder — kan man forlange mere i Retning af »Amerika«? Sit Modersmaal beherskede han dog endnu — det var ikke som en anden ung Mand, jeg kendte, der rejste til England i et halvt Aar, og da jeg saa traf ham igen, var »so sorry«, fordi han ikke kunde huske at udtrykke sig paa Dansk.

»Du maa jo være dummere end jeg havde tænkt mig,« genmælede jeg, »siden du paa seks Maanedere kan glemme det, du har været femogtyve lange Aar om at lære.«

Saa blev han fornærmet og gik.

Naa, — sammen med Sangens Toner steg der en liflig Duft af Brasemad op og kildede mig i Næsen, og da min Interesse for Kulinarisme ogsaa er betydelig, begik jeg den Uforsigtighed at praje ned til ham for at faa at vide, hvad vi skulde have til Frokost. Nysgerrighed er en saare grim men saare menneskelig Last.

Nu er der jo det at sige, at Kunstnere er et meget sensibelt Folkefærd, der ikke taaler prosaiske

Spørgsmaal, naar de svæver rundt mellem Poesiens hvide Lammeskyer, saa han blev lidt stødt over at blive afbrudt i sin Sang.

»Hva' er der«, svarede han tilbage, mens Mandolinen døde i et sidste sitrende Gisp, men da han saa, hvem det var, der spurgte, gav han omgaaende den ønskede Oplysning: »Boston Backed Beans!«

Og mit Sind, der havde haft en Antydning af Syrlighed, klarede op som Himlen, naar Vinden gaar Nordvest.

Boston Backed Beans! Kender De den Ret? Naa, ikke. Frk. Jensen kender den heller ikke, og jeg har aldrig kunnet faa min Kone til at lave den.

Kvinder kan være saa stædige.

Det er aldrig lykkedes mig at trænge ind i Tilberedningens Mysterium, men jeg ved, at Basis er hvide, lækre Bønner, der bliver bagt eller stegt eller kogt sammen med Flæsk og andre Sjældenheder — men Smagen — kan De tro, den kender jeg, og med glade Forhaabninger til Frokostens Nydelser klatrede jeg op ad Lejderen til Broen, just som Baaden var ved at passere Skanseodden ved Fredericia, hvor Træerne paa de minderige Volde stod smykket i al Efteraarets skønne, vemodige Pragt. — Strømmen gik strid imod — det var, som om den røde Vager derinde ved Landgrunden sejlede af Sted med et boblende Køl vand efter sig. Vi gled forbi Stribs hvide Fyrtaarn. Nu kom Middelfarts røde Tage, der aander Livsglæde, om Vejret end er nok saa surt, til Syne. Et Par Fiskerbaade strøg af Sted under Land og lagde kælent Øret til de graasorte Smaabølger i den friske Kuling. Hindsgavls Skove laa hen i et Skær af mørkegrønne, gule og violette Toner, og vi kom forbi Fænø, der er saa dansk som ingen anden af Kongerigets 527 Øer; saa paradisisk skøn, hvad enten Maj har klædt den i det skæreste fine lysegrønne, eller Oktober i Guld og rustenrødt.

Og endelig aabnede Bredningen sin Favn for os og legede, at den var blevet til et Verdenshav, for det disede Vejr lagde sit graalige Slør over Horizonten, saa der var Hav og Hav og atter Hav, saa langt Øjet kunde se.

Vi drejede Sydvestover, og snart dukkede Landet igen ud af Disen. Først lignede det en sort Sky, saa forstørrede det sig efterhaanden og blev til det, som

det skulde være, nemlig Jyllands Kyst — til Mosvig, hvor vi ankrede inde ved Strandbredden, hvorfra Landet hævede sig roligt stigende til Skamlingsbankens stolte Tinde — med Skove, der var ved at sove ind i Vinteren, med gulgrønne Marker, hvori levende Hegn trak sorte, bugtende Streger, og just som Ankret plaskede ned paa Havets Bund, kom der en Klaring imod Syd, saa vi saa Brandsø som en sort, skarp Silhuet mod den mælkehvide Lysning paa Himlen.

Og saa var det jo, at vi skulde til at nyde vore Bostonbønner.

Vi satte os godt til Rette ved Bordet dernede i Messen, saadan som man kun sætter sig til Rette ved et Bord, hvor Højdepunktet af kulinariske Nydelser venter — denne Gang ventede det især — for det varede længe, det varede endog meget længe, og alligevel hørte vi ikke noget til Lauritz' kendte Tramp henover Dækkets tynde Blikplader, der som Regel betød, at nu kommer Dorthen med Maden.

Jeg begyndte at blive ængstelig for, at den liflige Ret var gaaet i en gal Hals. I Løbet af Nul Komma fem løb Minderne om lignende ubehagelige Tildragelser igennem min Hjerne, — fra jeg selv som en lille uskyldig Lærling gennem et vist desværre medfødt Instinkt lærte at negle Pandekager fra en meget gammel og meget gnaven Kok ombord i Panserskibet og til en kold og klam Hundevagt rundt Kap St. Vincent, fjernt fra Danmarks milde Kyser, i Modvind, hvor Chefen kom op paa Broen og spadserede rundt — mørk og bister som selve Natten — uden at

mæle et eneste Ord, — det kan man nemt blive noget nervøs over — men endelig — henad Tretiden — fortalte mig, at de Satans Drengene havde hugget alle hans Bananer — en hel Klase — som han havde købt dernede i Spanienlandet og hængt op i Skylygtet for daglig at glæde sig over dem.

»Der er bare tre tilbage« — og saa gik han ned om Læ, og jeg blev deroppe i Modvinden. Men et Øjeblik efter var han der igen — endnu grammere, endnu mørkere og endnu mere bister i Hu:

»Nu er de ogsaa røget.«

Ja, alt det sad jeg og tænkte paa, mens jeg ventede, men Bønnerne var ikke gaaet i den gale Hals — desværre.

Før, da jeg stod oppe paa Broen, havde jeg nok mærket saadan en underlig branket Duft, og nu, da Lauritz kom ned med »den varme Ret«, opdagede jeg, at denne Duft ikke skrev sig — som jeg udfra tidligere Erfaringer havde tænkt mig — fra Løjtnantens lille, osende Næsevarmer af en saakaldt Shagpipe — men derimod fra den kosteligste, herligste og skønneste af alle Retter — fra de Boston-Backed-Beans, som jeg havde drømt om saa længe og glædet mig saadan til, og som nu mindede om de knuste Nøddekul, jeg slæber op fra Brændekælderen for at opvarme min herskabelige Lejlighed med, naar Kulden gaar knugende over Landet.

Og med et Suk, der var saa dybt, at det naaede helt ned til Bunden af Mosvig, gik jeg i Gang med tre Stykker Spegepølse og en Ostepind.

Kay Jungersen.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

KØBENHAVN-KREDSSENS KONTOR

Fra 1. Juni 1925 flyttes Kredsens Kontor til Sortedams Dossering 51, Mezz. Telf. Nr. Nøra 7348.

Formanden: Tlf. Taga 364.

Næstformanden: Tlf. Vester 2048 x (bedst 6½—7½).

Kassereren: Tlf. Byen 7626 (12—1 og 5½—6½).

Sekretæren: Øbro 2002 y (7—8).

HOVEDFORENINGENS KONTOR

Fra 1. Juni 1925 flyttes Kontoret til Bredgade 25, C. Tlf. Palæ 2886.

MARINEFORENINGENS KREDSE OG KREDS-
FORMÆND:

- Aalborg*: Fabrikant, Konsul Im. Stuhr. D. af D.
Aarhus: Konsul Anton C. Nielsen.
Assens: Havnefoged Th. Jacobsen, Dbmd.
Bornholm: Statsoverbetj. Carl Nielsen, Rønne.
Ebeltoft: Toldbetjent Hs. Petersen.
Esbjerg: Ingeniør Carl Klæbel, Kronprinsensgade 9.
Faaborg: Fabrikant C. C. Jensen, R. af D.
Fredericia: Blikkenslagerm. M. Ottesen.
Frederikshavn: Kapt. Weber Hansen.
Frederikssund: Maskinfabrikant Viggo Nielsen.
Frederiksværk: Gaardejer P. V. Petersen, Skævinge
 Gaard pr. Skævinge.
Grenaa: Kutterfører J. Hansen.
Hadsund: Driftsbest. P. H. Wenslev.
Haslev: Skorstensfejerm. E. Rasmussen.
Helsingør: Kapt. E. O. Møller, Færgeoverfarten.
Hirtshals: Materialforv., Dykker Ferd. Jensen.
Holbæk: Lokomotivfører V. Møller.
Horsens: Kasserer O. C. Høy, Nørregade.
Kalundborg: Lods Plambeck-Hansen.
Kolding: Tandlæge H. Strange-Friis, Jernbanegade
 42.
Korsør: Kapt. C. A. Krenchel, Mathiesensevej.
København: Grosserer Valdemar Schou, R. af D.
Maribo: Lærer Frands Hansen, Skelstrup Skole pr.
 Maribo.
Nakskov: Lokomotivf. L. D. Nielsen, Dmd., Maribo-
 vej 20.
Nyborg: Konsul F. Baron v. Haxthausen.
Nykøbing F.: Tjener Laur. Christensen, Hotel »Stad
 Nykøbing«.
Næstved: Barber Chr. Christensen, Jernbaneg.
Odense: Telefonm. C. Buchgreitz, R. af D.
Randers: Overbanem. Guldbrandsen, Vester Altan-
 vej 12.
Ribe: Slusem. C. Møller, Kammerslusen.
Roskilde: Bagerm. E. Munch, St. Olsegade 17.
Rudkøbing: Kapt. Riise, Pelykke pr. Rudkbg.
Sakskøbing: Urmager Carl Ibsen.
Skagen: Fuldmægtig Eisenreich, R. af D.
Skelskør: Købmand O. P. Jensen.
Svendborg: Navigationsskoleforst. Aage V. Tuxen,
 R. af D.
Thurø: Smedemester R. P. Huusfeldt.
Vejle: Bagerm. P. Andersen.

DEKORATIONER:

Ridder af Dannebrog:

Fhv. Dampskibsfører *Th. Pihl*, Næstformand for
 Bornholm-Kredsen.

Dannebrogsmændenes Hæderstegn:

Fhv. Fiskere *Peter Christiansen* og *Hans Christ-
 an Ferdinand Nielsen*, Æresmedlemmer af Skagen-
 Kredsen, er benådede med Dannebrogsmændenes

Hæderstegn, der blev dem overrakt af Kredsens For-
 mand, Fuldmægtig Eisenreich, ved en meget smuk
 Højtidelighed paa Skagens Raadhus den 1. Maj d. A.

Kommende Møder:

København-Kredsens Skyttelav afholder Skydning
 paa Carlsberg-Pavillonen, Strandvejen 20, føl-
 gende Dage: Tirsdag den 9. Juni, Tirsdag den 23.
 Juni, Torsdag den 9. Juli og Torsdag den 23.
 Juli.

KØBENHAVN-KREDSSENS MØDE DEN 19. MARTS 1925.

Under meget stærk Tilslutning afsluttede København-
 Kredsen sin Vintersæson Torsdag den 19. Marts. Ca. 350 Med-
 lemmer havde givet Møde for at overvære Kaptajnløjtnant
Egil Dahls Fortælling om Oplevelser under en Tjenstrejse i
 Frankrig.

Efter at Formanden, Grosserer *Valdemar Schou* havde
 budt Velkommen, tog Kaptajnløjtnant Dahl Ordet og fortalte
 livfuldt og yderst underholdende om Livet i Sydfrankrig, sær-
 lig i og omksing Flaadestationen Toulon, ispækket en Mængde
 morsomme Iagttagelser, der smukt illustrerede Toulons her-
 lige Omegn og hele sydlandske Kolorit. Bragende Bifald tak-
 kede Foredragsholderen for hans instruktive og spirituelle
 Underholdning, vi kunde ønske, at flere af Foreningens Kred-
 se i Tidens Løb kunde faa Lejlighed til at høre dette i Form
 og Indhold lige vellykkede Foredrag, for hvilket Foreningen
 skylder Kaptajnløjtnanten sin bedste Tak.

Under den paafølgende Spisning takkede Formanden Fo-
 redragsholderen, og flere Talere havde Ordet, bl. a. Orlogs-
 kaptajn *Ipsen*, der i alvorlige Ord omtalte Marinens Stilling
 i den foreliggende Forsvarssituation, og som i ualmindelig
 Grad havde Forsamlingens Tilslutning.

Efter at Formanden sluttelig havde takket Medlemmerne
 for den saa smukt forløbne Sæson og ønsket et glædeligt
 Gensyn ad Aare, skiltes man i Følelsen af ikke blot en ualmindelig
 vellykket Aften, men ogsaa af et Aar i Kredsens Liv, der
 havde bragt Fremgang og Vækst.

EBELTOFT-KREDSSEN

fejrede sin aarlige Stiftelsesfestdag med Fællesspisning paa
 »Jernbanehotellet« og efterfølgende ordinære Generalforsam-
 ling Søndag den 1. Marts.

Formanden, Toldbetjent *Petersen*, bød de til Spisningen
 mødte, ca. 30 Medlemmer, velkommen og mindede om Kred-
 sens Stiftelsesdag den 28. Februar 1917 og de gode Sammen-
 komster, Kredsen har haft i Aarenes Løb. Kredsen havde
 mange interesserede Medlemmer, hvoriblandt vor gamle Ma-
 riner af Aargang 1874, Smedemester *Loftager*, Holme, som
 nu igen ved denne Lejlighed havde betænkt Kredsen med en
 Gave, bestaaende af et smukt Bordflag. Formanden sluttede
 med et »Leve« for Loftager.

Kassereren, *G. Holm-Petersen*, erindrede de nye Medlem-
 mer om Foreningens Formaal og bad stadig at have dette
 for Øje og holde Marineforeningens Navn og dens Flag højt
 i Ære. Det var ikke Kredsens Formaal blot at skaffe Medlem-
 mer, men derimod, at de Medlemmer, Kredsen fik, havde In-
 teresse for Sagen. Der havde altid været et udmærket For-
 hold blandt Medlemmerne, ikke mindst blandt de ordinære,
 og det var jo ogsaa Meningen, at Forholdet ved Sammenkom-
 sten skulde være ligesaa kammeratligt som da de forhenvæ-
 rende Marinere sejlede under Splitflaget. Han sluttede med
 et Leve for Marineforeningen.

Talerne fulgte nu Slag i Slag og der herskede en fornøje-
 lig Stemning, som fortsattes under den efterfølgende Gene-
 ralforsamling.

Formanden indledede denne ved at meddele, hvilke Sam-
 menkomster Kredsen havde haft i det forløbne Aar og bad
 Medlemmerne under sidste Punkt paa Dagsordenen »Eventu-
 elt« at komme frejdigt frem med Ønsker i den Retning.
 Der havde været Stiftelsesfest, Salonskiveskydning, Kapsej-
 lads under Læge *Holsts* Præsidium, og Andespil. Sommerud-
 flugterne til Hjelm og Fuglsø havde maattet opgives af Man-
 gel paa Tilslutning og paa Grund af daarligere Vejrforhold.
 Ligeledes havde Kredsen paatænkt at lade afholde nogle Fo-
 redrag, som imidlertid ogsaa maatte opgives. Der vilde være
 blevet Marinebal, hvis Eskadren ikke var afsejlet straks igen
 herfra, men han haabede paa bedre Held i indeværende Aar.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab og oplæste
 et Resumé af samme. Kredsens Midler er jo smaa og han
 henstillede til at vedtage at forhøje Kontingentet. Kassebe-

holdningen udviste Kr. 161,39 og Fondets Beholdning Kr. 141,75. Af sidstnævnte var i Aarets Forløb fordelt Kr. 50 i veldædigt Ojemed. Han bad Medlemmerne betænke Minebøssen med en Skærv, da $\frac{2}{3}$ af sammes Indtægt gaar til det stedlige Fond. Forøvrigt forelaa Hovedforeningens Regnskab og Minebøssernes Regnskab til Efterretning. Regnskabet vedtoges og da der ikke var fremkommet noget Forslag iflg. § 18 og heller ikke fremkom noget saadant ifølge § 9, gik man over til Bestyrelsesvalg. De 2 efter Tur afgaaende Medlemmer, Hotelejer *P. M. Andersen* og Mekaniker *Engberg Sørensen* genvalgtes enstemmigt; ligeledes blev Revisorerne, Købmand *Lindberg* og Amststuefuldmægtig *Sørensen* enstemmigt genvalgte. Valg af Sendemænd til næste Sendemandsmøde overlodes Bestyrelsen at træffe. Til Flagmand genvalgtes Fisker *Emil Jessen* med Fisker *Otto Oxholm* som Suppleant, og Ordannantsen Fisker *Svend Sørensen* genvalgtes ligeledes med Akklamation.

Under Eventuelt udspandt sig en længere Diskussion. Det vedtoges ogsaa i Aar at afholde Kapsejls og saavidt muligt gennemføre Sommerudflugterne. Næste Sammenkomst bliver Salonskiveskydningen paa »Hotel Vigen«. Ligeledes foresloges at afholde en Festlighed, der kunde give et Overskud til Kassen og Fondet, f. Eks. ved Bortlodning af forskellige Genstande. Det vedtoges at forhøje Kontingentet til 4 Kr. aarligt, hvoraf 50 Øre pr. Medlem skal tilgaa Fondet. Kassereren erindrede Medlemmerne om de Gaver, Kredsen i Aarens Løb har modtaget af Medlemmer og kunde oplyse, at Foreningen endvidere havde modtaget en saadan fra Jernbanehotellets Vært, *Staal Sørensen*, i et stort Lotterispil, hvilket havde været savnet hidtil, og Forsamlingen takkede *Staal Sørensen* med et kraftigt »Hurra«. Kredsen ejer nu foruden sit Flag, en smuk Skibsklokke, skænket af Smedemester *Loftager* og Formanden, en Medaillon fra Slaget paa Rheden, skænket af Hotelejer *Mikkelsen*, Baadsmandspiben, skænket af *Grosserer Vaid. Schou*, København, Lotterispillet og endelig det smukke Bordflag, den fik i Dag.

Det vedtoges med stærk Akklamation at udnævne Kredsen to gamle Marinere, Læge *Holst* af Aargang 1872 og Smedemester *Loftager* af Aargang 1874, som havde gjort sig særlig fortjente overfor Kredsen, til Æresmedlemmer af samme.

Efter Generalforsamlingen fortsattes det gemytlige Samvær med Musik og Sang fra Sangbogen og Kredsen fødte Skuespillere, Amststuefuldmægtig *Sørensen* og Toldassistent *Borge Rasmussen* gav adskillige Beviser for deres Talent til stor Glæde for Tilhørerne. Festen fortsattes til den lyse Morgen.

SAXKØBING-KREDSEN

afholdt Fredag den 6. Marts sin ordinære aarlige Generalforsamling paa Hotel »Saxkøbing«. Formanden gav en kort Beretning om Aarets Forløb. Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, som godkendtes, og derefter foretoges Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. Efter Tur afgik Formanden, Maskinmester *Alb. Petersen*, Postmester *von Lindstow* og Blikkenslager *Hakon Lund*. Maskinmester *Petersen* genvalgtes, og i Stedet for de to sidstnævnte, som ikke ønskede Genvalg, valgtes Urmager *Ibsen* og Bagermester *R. Rasmussen*.

Ved et senere afholdt Bestyrelsesmøde, hvor Maskinmester *Petersen* trods gentagne Opfordringer ikke ønskede at modtage Formandspladsen, valgtes Urmager *Ibsen* som Formand, Mejeriejer *Rasmussen* som Næstformand og Mægler *Christiansen* som Kasserer.

FREDERIKSHAVN-KREDSEN

afholdt Onsdag den 25. Marts paa Hoffmanns Hotel en festlig Sammenkomst med Spisning for Foreningens Medlemmer med Husstand og Gæster. Man samledes Kl. 7 i den lille Sal, hvor Flaget hejstes med sædvanligt Honorør og man fordelte sig ved Bordene, hvor Formanden, Kaptajn *Weber-Hansen*, bød velkommen og udtalte Ønsket om et hyggeligt og muntert Samvær samt Glæden over, at der trods Influenza-Epidemi og andre Vanskeligheder dog var mødt saa mange Medlemmer. Man hengav sig nu til Bordets Glæder, og medens Musikken spillede og Konversationen gik muntert mellem Bordene, fulgte Talerne Slag i Slag. — Formanden talte for Kongen, Politimester *Folden* for Flaget og Overværkerfører *Thostrup* hyldede Damerne, som altid er Marinernes tro Følgesvende ved vore festlige Sammenkomster. — Mange andre havde Ordet, inden den blaa Sangbog kom frem med Landlovsvisen, Liverpoolsrejsen og Nyboder, men da var Tiden saa fremrykket og Desserten forlængst sat til Livs, saa Formanden maatte byde »Velbekomme« for at man i de tilstødende Lokaler kunde nyde Kaffen før Dansen. — Med de kendte Toner til »Holmens faste Stok« tog Indmarchen sin Begyndelse og saa gik Dansen over Dækket baade paa moderne og gammeldags Vis til langt ud paa Natten.

HORSENS-KREDSEN.

Søndag den 29. Marts blæste der en frisk Saltvandskuling for Horsens Marineforening, idet en Flotille, bestaaende af Undervandsbaadene »Nymfen«, »Najaden« og »2 April« samt Værkstedskibet »Grønsund« under Kommando af Kaptajn-løjtnant *Bangsbøll* var ankommen hertil.

Horsens-Kredsen's Medlemmer med Familie var om Eftermiddagen inviteret ombord for at tage en Undervandsbaad nærmere i Ojesyn, og man kunde se, at Flotillens elskværdige Befalingsmænd med Hr. *Bangsbøll* i Spidsen ikke havde kaldt forgæves. Mange gamle, graahaarede »Gutter« og mange maaske kommende »Gutter«, ja der kan vist uden Overdrivelse siges: »Der var udsendt Indbydelse og næsten alle, som ikke var absolut forhindret, havde efterkommet Indbydelsen«. Efter et uhyre interessant Foredrag om en Undervandsbaads Indretning og Betydning blandt andet af vor gamle Kending Søjltant *Rostock Jensen*, var Horsens-Kredsen's Bestyrelse — som var mødt in pleno — Officerernes Gæster ved et gemytlig Kaffebord og tog Afsked med et »paa Gensyn«.

Om Aftenen var Flotillens Befalingsmænd og Menige Marineforeningens Gæster ved et fælles Kaffebord i Haandværkerforeningen, og vist alle, som havde Landlov, var mødt. Efter at Formanden havde budt »velbekomme«, var der en lille rask Auktion over Pakker, skænket af Horsens Kredsen's Medlemmer. Maskinmester *Frederiksen*, »Najaden«, var en glimrende Auktionholder, som med Humør og Vid forstod at faa den rette Stemning frem, saa Auktionen indbragte — foruden mange Overraskelser — et pænt Beløb til Foreningens Kasse.

Derefter blev der pebet »Klar til Dans paa Dækket«, og her svang »Mændene« sig med »Pigerne« til langt hen paa Hundevagten, ja, der vil endog siges, at Hundevagten var forbi, førend alle søgte til Køjerne.

Begyndelsen til Samvær mellem aktive og »gamle Marinere« er dermed gjort for Horsens-Kredsen's Vedkommende og til Glæde for begge Parter, saa naar der igen kommer Orlogsmænd til Horsens, vil sikkert begge Parter glæde sig til at tilbringe nogle gemytlige Timer sammen.

BORNHOLM-KREDSEN

afholdt sin sidste Sammenkomst for Vintersæsonen den 1. April. Medlemmerne fra Gudhjem, Svaneke og Aakirkeby var mødt godt op.

Efter Bordet, hvor der herskede den sædvanlige gode Stemning med Taler og Sange, samledes man foran det hvide Lærred, hvor Kaptajn *Myhre* viste en Række udmærkede Lysbilleder fra »Georg Stage« og ledsagede hvert Billede med en interessant Beretning om, hvorledes Livet former sig ombord i Skoleskibet. Efter Foredraget var der Dans paa Banjerne til Kl. 2.

NÆSTVED-KREDSEN

har afholdt Generalforsamling i Industribygningens Festsal. Før Generalforsamlingen holdtes et Fællesmaaltid paa »Skibsmad«, og her bød, efter at Flaget var gaaet til Tops under Honorør, Formanden, Barbermester *Christiansen*, velkommen, idet han rettede en særlig Velkomsthilsen til Foreningens to tilstedeværende Æresmedlemmer, fhv. Bagermester *Rasmussen* og Klejnsmedemester *Rasmussen* samt til Gdr. *Chr. Hansen*, der i Foraaret fejrer sit 50-Aars Marinejubilæum.

Derefter blev der holdt Taler af Gdr. *Fr. Madsen*, Hammer, Gdr. *Chr. Hansen*, Partikulier *Hoffmann*, Klejnsmed *Rasmussen*, Branddirektør *Jacob Jensen*, og Konditor *Bundsen*.

Efter Aftensmaaltidet holdtes ordinær Generalforsamling. Maskinmester *Olsen*, valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning for Virksomheden i det forløbne Aar, og Kassereren, Købmand *Vilh. Jørgensen*, gav Beretning vedrørende Regnskabet, som godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes med Akklamation Barbermester *Christiansen*, Købmand *Vilh. Jørgensen*, Konditor *S. Bundsen* og Fiskeeksportør *C. Martens*. Suppleanter blev Skibsfører *Dam Hansen*, Næstved, og Sognefoged *J. Andersen*, Snesere. Som Revisor genvalgtes Snedkermester *Ypkendanz*.

Som Delegeret — Formanden er selvskreven — valgtes Kobbersmed *Rasmussen* jun. med Viktualiehandler *Moltzen* som Suppleant.

Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Barbermester *Christiansen* som Formand og Maskinmester *Sager* som Sekretær og Kasserer.

Derefter var der selskabeligt Samvær og sluttelig Musikkoncert, indtil Flaget Kl. 12 blev halet ned.

40 AARS JUBILÆUM

Den 15. April fejrede Aargangen 1885 og da specielt Sommerholdet, ved en Festmiddag i Weinolds Lokaler, 40 Aars Dagen for deres Indkaldelse til Marinen. Af de gamle Kammerater mødte 40, og det maa siges, at de alle mødte med rigtigt Festhumor. Der herskede den fornøjeligste Stemning ved det smukt dekorerede Bord, og aandrige Taler vekslede med fornøjelige Sange af en gammel Topsgast fra »Fyen«. Da Kaffen var drukket, blev der pebet op til Baksmonsring, og Omklædning i daglig blaåt med Kraver, der blev da udleveret Sømandskraver og Huer til alle, og ovenstaaende Billeder viser, at de gjorde Lykke. Derefter vist en Række fornøjelige Lysbilleder fra Madeira og fra Livet ombord. Saa blev der pebet til »Punsch« og ved de dampende Boller

kulminerede vel nok Festen, som Deltagerne sikkert vil mindes Resten af Rejsen. Kl. 12 serveredes et Stykke Hundevagtemad med Øl og Ekstrabrændevin, og saa Farvel.

Der sendtes i Løbet af Aftenen Telegrammer til Kongen, samt til »Fyens gamle Kommandør H. P. Holm. Den næste Morgen modtoges Hilsen fra Hs. Mj. Kongen, og en Skrivelse fra Admiral Wandel, som skriver, at vi ved at mindes ham har gjort ham en større Glæde, end vi maaske kan tænke os, og hans Tak bringes herved til alle Deltagerne, som ikke kan tænke paa det herlige Togt med Fyen i Sommeren 1885 uden at mindes den Mand, som gjorde Livet ombord til en Fest.

J. P. S.

SKAGEN-KREDSEN

afholdt den 5. Maj sin aarlige Generalforsamling paa Hotel »Cimbria« med temmelig god Tilslutning fra Medlemmernes Side.

Formanden, Politibetjent Møller, bød velkommen og oplyste om flere Grunde, der havde bevirket den sene Afholdelse af Generalforsamlingen. Efter at Fuldmægtig Eisenreich var valgt til Dirigent, afgav Formanden Beretning om Aarets Virksomhed, og Kassereren, Telegrafkontrollør Lowert, fremlagde Aarsregnskabet, der enstemmigt blev godkendt. Af Bestyrelsen afgik efter Tur Politibetjent Møller, Navigationslærer Michelsen og Fisker Janus Christensen, som alle enstemmigt genvalgte. Til Suppleanter genvalgte Fiskehandler Gaihede og Cykkelhandler Markvardsen. Revisorerne, Strandkontrollør Kielz og Stationsforstander Hansen, samt Suppleanten, Kontorassistent Lauritzen genvalgte ligeledes. Umiddelbart efter konstitueredes Bestyrelsen, men Politibetjent Møller nægtede bestemt at modtage Genvalg som Formand. Efter indtrængende Opfordringer indgik Fuldmægtig Eisenreich, der i Fjor var frattraadt, paa at være Formand paany. Toldassistent Hansen og Telegrafkontrollør Lowert genvalgte som henholdsvis Næstformand og Kasserer.

Efter Generalforsamlingen var der en gemytlig Sammenkomst af alle Medlemmerne og Kl. 11 blev der pebet til Skafning. Den ene Skaffebakke med Lobescovs blev baaret ind

efter den anden, og Medlemmerne lod sig den rigtig smage, ligesom ogsaa Loddet blev hevet adskillige Gange. Ved 8 Glas blev der pebet »Skej ud overalt«, og man skiltes efter den udmærkede Sammenkomst.

Under stor Tilslutning afholdtes ekstraordinær Generalforsamling Tirsdag den 5. Maj i Weinolds Lokaler. Næstformanden, Apoteker Peytz, bød Medlemmerne Velkommen, hvorefter Direktor Burchardt valgtes til Dirigent.

Dagsordenen var Valg af Formand. Lavets tidligere Formand, Fabrikant Jul. Schultz, havde ønsket at udtræde af Bestyrelsen.

Mekaniker *Holger Lauritzen* bragte den afgaaede Formand en Tak for hans store Arbejde i Lavets Tjeneste, og mindede om de mange gode Aftener, Lavet havde haft under hans Ledelse. Hertil sluttede alle sig. Til Formand valgtes Fabrikant *M. Hornung*, der bragte Medlemmerne sin Tak for den Tillid, de viste, ved enstemmig at vælge ham, og lovede at arbejde for Lavet i den rette gode Aand til Gavn for dette.

Den nyvalgte Formand udbragte Lavets Hyldest til Moderforeningen, som adresseredes til Formanden for Lokalkredsen, *Grosserer V. Schou*.

Under »Eventuelt« drøftedes forskellige Synspunkter om Skydningen i Fremtiden. Paa Forslag fra Bestyrelsen, enedes man om at samles 2 Gange maanedlig paa Carlsberg-Pavillonen i Maanederne Juni, Juli og August. (Se under »Kommande Møder«).

Efter Generalforsamlingen kom Punchen paa Bordet, og mange gode Ønsker udtaltes for Lavets Fremtid. Efter at Formanden havde udbragt et Leve for Lavets tre Æresmedlemmer, som alle var til Stede, takkede Arkitekt *Marston* for Skaalen og priste det gode Kammeratskab indenfor Lavet.

Den nye Formands Adresse er: Firma T. M. Hornung & Sønner, Frederiksborggade 44, Telf. 11716, eller privat: Morsøvej 45, Telf. Godth. 2790.

DE FYNske MARINEFORENINGERS STÆVNE I FAABORG STORE BEDEDAG

»Faaborg By stod i Gaar i Marinens Tegn«, saaledes begyndte »Faaborg Folketidende« sit udførlige Referat af den smukke Fest, som Odense og Faaborg Marineforening havde indbudt til, for at fejre Helgolandsdagen.

De fleste Deltagere ankom med Iltoget 2⁴⁵ og straks efter stod »Mommærk« Færgen med Marineforeningens Flag i Tap ud af Færgehavnen med over 200 »Mænd« med Damer. Turen gjaldt Mommærk-Retur, og var overmaade vellykket i det smukke Foraarsvejr. Paa Fjorden havde Faaborg Roklub arrangeret Eskadreroning til Ære for de gamle Marinere, og da Færgen passerede, blev der fra alle 6 Baade rejst Aarer; i samme Øjeblik blev der fra Formanden for Odense Marineforening udbragt et Leve for Faaborg Roklub.

Kl. 5 gik Færgen ind i Lejet i Faaborg og der marcheredes nu til »Rasmussens Hotel«, hvor Fællesspisningen var arrangeret i den festlig smykkede og maritimt udstyrede Sal. Til Tonerne af »Holmens faste Stok« gik man til Bords, og snart var hver Plads optaget. — Da Flaget var hejst, bød Formanden for Faaborg Kredsen, Fabrikant *C. C. Jensen*, Velkommen til den store og festlig stemte Forsamling og udbragte kort efter Hs. Majestæt Kongens Skaal paafølgt af Nationalsangen (første Vers).

Derefter motiverede Telefonmester *Buchgreitz* igennem en velformet og djærv Tale et Leve for Marineforeningerne og sluttede med Ønsket om, at Marineforeningerne Landet over, maatte vokse sig fastere og stærkere.

Næstformanden for Faaborg-Kredsen, Købmand *Larsen*, Fjellebroen, talte smukt og varmt om Helgolandsdagen og udbragte et Leve for Heltene ved Helgoland. — Formanden for Assens Kredsen, Havnefoged *Jacobsen*, talte for Veteranerne, — Sømanden fra Helgoland — og gav en historisk Gengivelse af Begivenheden fra 1864 og udbragte et Leve for den danske Veteran, saavel til Lands som til Søs.

Inspektør *Knudsen*, Faaborg, talte for Flaget, gamle Dannebrog, Fabrikant *Johnsen*, København, bragte en Hilsen fra København til de fynske Marineforeninger og udbragte et Leve for de »fynske Damer«. Fabrikant *C. C. Jensen* talte for Gæsterne: *Grosserer Schou* — Marineforeningens trofaste Ven —, Fabrikant *Johnsen*, København, og Inspektør *Jensen* fra Horsens-Kredsen. *Buchgreitz* for Pressen i de fynske Byer, der altid viser stor Interesse for Marineforeningerne,

specielt for Pressen i Faaborg med Adresse til Redaktør *Brandt*, der var til Stede. Baron *Haxthausen* for *C. C. Jensen*, *Grundtmann* for Minderne, *Buchgreitz* for Koffardimarinen, Uhrmager *Petersen*, Svendborg, takkede Faaborggenserne og Odenseanerne for denne smukke Fest, med Adresse til de to Formænd *Buchgreitz* og *C. C. Jensen*. — *C. C. Jensen* haabede, at Samarbejdet med de fynske Kredse stadig maatte blomstre. Et Leve for de fynske Marineforeninger.

Efter at flere endnu havde haft Ordet — gamle Marinere er nemlig Folk, der har meget paa Hjertet — og en af Fotograf *Mikkelsen* meget morsom Sang var afsungen, hævedes Bordet.

Efter at Kaffen var indtaget i Lokalerne underneden, lød Baadsmændspiben paany og Dansen paa »Dækket« begyndte; der var glimrende Tilslutning, selv efter at en Del af de udenbys var taget af Sted, og det var ud paa de smaa Timer, da der dansedes af.

Det var et smukt og overmaade vellykket Marinestævne, der borger godt for Fremtiden og for de fynske Kredses intime Samarbejde.

HORSENS-KREDSEN

fejrede Helgolandsfesten den 8. Maj og en Kreds af Kammerater med »Piger« havde efterkommet Mødebefalingen.

Efter at Flaget var gaaet til Tops, talte Formanden, Kammerat *Høy*, for Helgolandsdagen og opriskede de stolte Minder fra Helgoland, hvor Søgutterne vovede den største Indsats, der kan ydes for Fædrelandet, nemlig Livet.

Kammerat *Halskov* udbragte et Leve for vort elskede Flag samt Marineforeningen. — Heldigvis har vi indenfor vor Forening Kammerater, som ikke sparer sig selv, men stiller sig Gang efter Gang til Disposition for Underholdning ved vore Fester, og en saadan Kammerat er i første Række *Graversen*, som med sin smukke Sang — baade Alvor og Skæmt — gjorde sit til, at Festen længe vil mindes.

Kammeraterne svang derefter »Pigerne« flittigt i Dansen paa Dækket, og Festen kulminerede, da Kammerater fra Assens, Aarhus, Randers, Esbjerg og flere andre Byer, som var til Møde her i Byen, ganske uventet kom med til Dansen. Efter at Dansen var ophørt, blev der et gemytlig, kammeratlig Samvær med Masser af Taler, og da Kammeraterne mente, at de alle havde Nattegn til Hanegal, havde »Kaptajnen« sit Mas med at faa dem til at stille »Klar ved Køjerne«. Alt i alt en vellykket Fest, hvor den rette Stemning herskede.

Kammeraternes Opmærksomhed henledes paa, at Horsens Marineforening nu har fast Mødelokale og afholder »Ulke-aften« den 2den Tirsdag i hver Maaned Kl. 8 Em. i Haandværkerforeningens gamle Tekniske Skole.

AALBORG-KREDSEN

fejrede Lørdag Aften den 9. Maj Dagen for Helgolandsslaget ved en smuk Sammenkomst i Kino-Salen. Efter at Flaget var hejst og »Kong Kristian« paahørt staaende, bød Næstformanden, Maskinfabrikant *Kjær* velkommen, Lods *Christensen* talte for Kongen, og Fabrikant *Kjær* for fire tilstedeværende Veteraner. Hr. *Louis Nielsen* sang med sin store og smukke Stemme en i Dagens Anledning forfattet Sang, og derefter viste Arkitekt *Marston* fra København en Serie udmærkede Billeder, og han vedføjede paa en baade fornøjelig og djærv Maade Tekst til Billederne. Intet Under, at de gamle Soldater var begejstrede.

Efter den mere alvorlige Del af Festen, serveredes Skibslabskovs, og Stemningen var som altid i Marineforeningen den allerbedste.

Agitér for Tilgang

af nye Medlemmer

til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG FORENINGENS KONTOR
Møntergade 22, Mezz., København K.
Telefon Byen 3448.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE VI.
JUNI

»SØMANDSFORENINGEN AF 1856«

AF

KOMMANDØR I. H. SCHULTZ

Idet »Under Dannebrog« bringer nærværende Artikel, udtaler Redaktionen sin varmeste Tilslutning til den deri indeholdte Opfordring til at yde »Sømandsforeningen af 1856« Interesse og Støtte.

Det er ofte udtalt til mig i min Virksomhed for »Sømandsforeningen af 1856«: »Vi kender slet ikke denne Forening, vi har aldrig hørt Tale om den.« For at denne Behæjdelse ikke mere skal kunne rettes til mig, i ethvert Tilfælde af dette Blads Læsere, skal der her gives en kort Fremstilling af ovennævnte Forenings Formaal, Virkeform og Midler.

»Sømandsforeningen af 1856« stiftedes i det nævnte Aar af Matros *Peter Funk* som en gensidig Assuranceforening, udelukkende for Søfolk og specielt for den menige københavnske Sømandsstand.

Men de erhvervede Midler var ikke tilstrækkelige til at naa det tilsigtede Maal, og i 1858, altsaa kun to Aar efter Stiftelsen, omformedes Foreningen til at virke efter Principet »Hjælp til Selvhjælp«, hvilket opnaaedes ved, at foruden de ordentlige Medlemmer af Sømandsstanden, som ønskede at nyde godt af Sømandsforeningen, kunde enhver anden dansk Mand eller Kvinde, som vilde hjælpe Sømanden, blive overordentligt Medlem af Foreningen gennem et aarligt Bidrag, og derved række Sømanden, som meget sjældent har lukreret ved sit Kald, en hjælpende Haand.

Ti Aar senere i 1867 skete en anden Hovedændring i Foreningens Virksomhed, idet Bestyrelsen udvidede den til at være gældende for hele Landet, istedetfor som hidtil at være indskrænket til København, og under denne Form har Foreningen virket til den Dag i Dag.

Foreningens Formaal er udtrykt i Vedtægternes § 1 og lyder saaledes:

a) at hjælpe Foreningens ordentlige Medlemmer, som er komet i Nød ved Forlis, Sygdom eller anden uforstyldt Aarsag;

b) at understøtte ordentlige Medlemmers Enker og forældreløse Børn;

c) at give ordentlige Medlemmer Pension, og

d) at befordre, saavidt Foreningens Midler strækker til, hvad der kan være til Gavn for Sømandsstanden i Almindelighed, og som kan tjene til dens Udvikling og Velvære.

De under Pktn. a, b og c nævnte Formaal er for Tiden opfyldt paa den Maade, at Bestyrelsen hvert 5 Aar, fra 1920, paa den aarlige Generalforsamling fastsætter Ydelsernes Størrelse, gældende for de næste 5 Aar.

Ved Generalforsamlingen den 4. Marts i Aar fastsattes:

Sygehjælp: 4 Kr. om Ugen,

Forlishjælp: 75 Kr.,

Begravelseshjælp: 60 Kr.,

Sømandspension: 120 Kr. om Aaret,

Enkepension: 120 Kr. om Aaret.

Desuden forøges Sømandspensionen med et Tillæg fra Minebosseindtægten, som for i Aar er 20 Kr.

Ret til Pension har ethvert ordentligt Medlem, der har faret 15 Aar tilsøs, og har fyldt 60 Aar.

For de to Pensioners Vedkommende er det Foreningens Formaal at arbejde hen til at kunne give saa meget, som er tilladt en Aldersrentenyder at have uden Afkortning i Aldersrenten.

De under Pkt. d anførte Formaal er blevne løste paa den Maade, at Bestyrelsen for Sømandsforeningen, uafhængig af Sømandsforeningens Midler, har oprettet »Fonden for Opførelse af Sømandsboliger« af 1874, i hvilket Aar opførtes, paa Hjørnet af Wildersgade og Baadsmannsstræde, en Bygning, som indeholdt c. 75 Lejeboliger bestemte for Søfolk, og i Stueetagen et »Sailors Home« paa 30 Senge.

Den 1. September 1911 indviedes denne Bygning som »Prinsesse Maries Hjem for gamle Sømand og Sømands Enker«; i 1918—20 forøgedes Bygningen ved en Tilbygning med 24 Lejligheder og ved dens Fuldendelse er der nu 100 Lejligheder, alle Friboliger.

I Aaret 1917 erhvervede Fonden Ejendommen St. Annæ Plads 18, hvor den ene Kælderlejlighed blev ombygget til Frokoststue for Styrmandseleverne paa Navigationsskolen, hvilket Skolen har været meget tilfreds med, og naar Forholdene tillader det, agter man i Huset at indrette et billigt Pensionat for Styrmandselever.

Ret til at optages som *ordentligt* Medlem i Foreningen har enhver hæderlig dansk Sømand, der hører til Dæksbesætningen, har faret til Søs i to Aar og er under 40 Aar gammel. Er han mellem 40 og 50, afgør Bestyrelsen om han maa optages, og er han over 50 Aar, skal Generalforsamlingens Samtykke indhentes.

»Sømandsforeningen af 1856« er saaledes den ældste Forening her i Landet, som omfatter alle i Danmark hjemmehørende Søfolk, der hører til Dæksbesætningen, fra Jungmanden til Kaptajnen. — Enhver Sømand bør derfor gaa ind i denne Forening; for det meget ringe Kontingent af 10 Kr. om Aaret faar han Goder, som han ikke noget andet Sted i Verden kan erhverve sig for et flere Gange saa stort Aarskontingent.

Og bliver han saa heldig stillet i Livet, at han ikke behøver at benytte sig af sine Rettigheder som Medlem af Foreningen, har han ydet sin Støtte til sine Kammerater paa Søen, hvem Livets Storme har bragt mindre gunstig Sejlsads.

Vil en Sømand ikke gaa ind som ordentligt Medlem, bør han indtegne sig som *overordentligt* Medlem, Aarsbidrag 10 Kr., og derigennem støtte sine Kammerater; med den Organisation, som der er nutildags, hjælper hver Stand først og fremmest sig selv.

Men ikke alene bør hver Sømand melde sig ind i Foreningen; enhver der har sine Interesser paa Søen og enhver der har Interesse for Søens Folk, bør være Medlem, saaledes at »Sømandsforeningen af 1856« støttes af alle, der har Berøring med Sølivet.

F Ø R S T E G A N G I V E S T I N D I E N

AF RICHARD JENSEN

(Fortsat fra Marts-Heftet).

Da Ejeren, en Irlænder, var bortrejst, fik vi ikke set hans Bolig, og fik saaledes ikke Lejlighed til at anstille Sammenligning mellem hans og Arbejdernes Forhold.

Hver Arbejder havde et Hus og et indhegnet Stykke Jord. Husene var for det meste klasket op af gamle Pakkasser og indeholdt kun et, højst to Rum, til Ophold for Folk og Fæ, og her herskede et utroligt Svineri. I Haven tumlede Bornene, hvis Paaklædning, i de fleste Tilfælde, indskrænkede sig til et Sejlgarnsbaand om Maven, sig mellem langbenede, langørede og langtrynede sorte Svin, der til Forskel fra Bornene, der gennemgaaende var trinde og glinsende, var saa magre, at man kunde tælle Sidebenene. Men som de kunde løbe; jeg har set mangt et Dyr styrte afsted baade i Sorg og Glæde, men aldrig saa jeg noget, der i Fart kom paa Siden af de vestindiske Svin.

Hovedstaden, Christianssted, eller Bassinet, som den hedder paa vestindisk, var baade større og livligere end Westend, her var Guvernørbolig og Garnison. Indsejlingen var ret vanskelig, idet et Par mægtige Korallrev dannede Havn, deraf Navnet. Det havde den Fordel, at vi kunde bade i Havnen uden at blive ædt af Hajerne, der ikke kunde finde Vej mellem Korallrevne.

Simon Coopers hed en farvet Mand, som jævnlig kom ombord og solgte saltede Lemoner. En Dag indbød han Overmatrosen paa Krydstoppen, H. P. 44 og mig til Konfirmation.

»When du gom i Land i Fredag, du gom til maj, der stor Fornojsgomfmasion. Very nice little girl gomfmeres.«

Om Fredagen stillede vi alle tre i stiveste Puds. Konfirmationen var endnu ikke forbi, og Simon Coopers benyttede Tiden til at forestille os for sin Frue. Mr. Coopers mødte med et vældigt Sæbeøje, som, for at være nøjagtigt i Lignelsen, var grønt; hvilket vist nok er karakteristisk for Negere.

Det var med en stolt Klang i Stemmen, at Mr. Cooper præsenterede:

»Her skal du se, min Fen, den Øje jaj stikken her, den go hva?«

Madame plirede gemytligt med det fri Øje, som hun vilde sige:

»Er det ikke en mageløs Mand, jeg har?«

The nice little girl viste sig at være en Dame paa 36 Aar med fem Born, hvoraf den ældste var Mulat og konfirmeret Aaret i Forvejen. Nu havde Præsten, som aabenbart syntes, at fem Born var lidt rigeligt for en ukonfirmeret Pige, gjort Forestillinger.

Hun kastede straks sin Kærlighed paa H. P. 44, viste ham sine Smalben, og lod ham stoppe sin Pibe.

Til Festmaaltidet, som bestod i Kongefisk og Yams, serveredes Rom til fem Cent Flasken. Husets eneste Gaffel forbeholdtes Overmatrosen, som den højeste i Rangen, medens vi andre hjalp os med Fingrene. Efterhaanden som Gæsterne, hvis Antal var steget betydeligt, blev fulde, slæbtes de ind i Ægteparrets Soveværelse, hvor de blev lagt paa Gulvet i en Bunke, der, inden Festen var forbi, var af en ganske respektabel Størrelse.

Aftenen endte med »Bambula« hos en Slægtning af vor Vært, som boede i Udkanten af Byen.

Her var det nær gaaet galt.

Blandt alle H. P. 44's charmerende Egenskaber var ogsaa den, at kunne pibe i Fingrene, og han forlystede Selskabet med nogle Pift, som næsten fik Taget til at

ryge af Hytten, men som aabenbart tiltalte the coloured lady i høj Grad, og fra hvem Opfordringen: »Johnny, whizle once more!« lod ustandseligt.

Den Lykke H. P. 44 saaledes gjorde hos det forholdsvis smukke Kon, smagte imidlertid ikke de sorte Kavallerer, og hver Gang han bød en Dame op til Dans, skød en lang, spraglet Fyr op mellem ham og Damen, med et:

»No, no, no my wife!«

Da dette havde gentaget sig en fire, fem Gange, blev H. P. 44 vred:

»Det kan da, for Fanden, ikke være dine wifer allesammen,« og i næste Nu laa Negeren i Dækket, saa lang han var; omtrent i samme Øjeblik blev vi alle tre fulgt til Dørs paa en Maade, der tydelig røbede, at Herrerne ikke længere satte Pris paa vort Selskab.

Postbefordringen mellem Øerne besørgeades af en gammel Søroverkorvet »Vigilant«. En Dag bragte den Ordre om at komme til St. Thomas og fylde Kul, for derpaa at gaa til Haïti og klare nogle diplomatiske Forviklinger. Om Aftenen fortøjede vi ved Kulpladsens Bolværk for at begynde næste Morgen. Kulfolkene, som stillede til Arbejde Klokkeren seks, bestod af en Snes Kvinder og tre Mænd. Det var i Tournurens Tid, og Kuldamerne Tournurer var mindst en halv Gang større end de europæiske. Hver Dame havde en Kurv, som Mændene fyldte og anbragte paa Damens Hoved, naar alle Kurvene var fulde, satte Karavanen sig i Bevægelse. Efterhaanden som de passerede Faldrebet, fik de udleveret et Zinkmærke, som de puttede i Munden, og op ad Dagen saa de ud, som de gik med vældige Tandbylder.

I Middagsstunden dansede de, saa Kulstøvet stod dem om Ørene. Mod Erlæggelse af Kultegn leverede Mændene Musikken. Sidden paa et Plankeværk sang de i vilden Sky, og ledsagede Sangen med Hamren paa gamle Grydelaag og Kasseroller og med at slaa Hælene mod Plankeværket.

Til denne Musik dansede Damerne nogle Danse, som sikkert ikke var komponeret af Bournonville, og som næppe vilde have gjort sig i »Bethesda«.

Om Eftermiddagen kom Postdamperen og skulde fylde Kul, hvorfor vi halede ud paa Rheden og fortsatte fra Pram. Pludselig blev en af Damerne syg, og Skibslægen blev hentet. Efter at have undersøgt hende, udbød han:

»Hun maa øjeblikkelig i Land, hun skal føde.«

Fire Mand sprang i Jollen, og vi roede saa Aarerne var ved at knække. Inden vi naaede Land, nedkom hun imidlertid med en lille Pige, som senere blev opkaldt efter Korvetten og kom til at hedde Dagmar.

Paa Vejen til Haïti mødte vi en fransk Fregat, hvis Finkenetsklæder var malet gule. Vor Næstkommanderende, som fra en treaarig Tjeneste paa den franske Flaade, havde hjembragt en udpræget Forkærlighed for franske Orlogsskibe, gav øjeblikkelig Kanonéren Ordre til at lave en Ballie gul Maling og have Penler i Beredskab. Alle Underofficerseleverne blev fordelt til hver sit Stykke Finkenet. Da dette var besørget, gik Næstkommanderende til Chefen, som dog intet vilde høre om gule Finkenetsklæder. Men Næstkommanderende gav ikke op, hver Morgen, naar Chefen kom paa Dækket, bombarderede han ham, og fik ligesaa regelmæssigt Afslag. Den femte Dags Morgen kunde Chefen ikke mere, og da Næstkommanderende fornyede sin Anmodning, raabte han tænderskerende:

»Mal! Mal Finkenetsklæderne, mal mig, mal dem selv, mal os allesammen gule, og lad mig saa have Fred.«

En Time efter straalede Finkenetsklæderne saa en Kanariefugl kunde blive misundelig. Næstkommaderende havde dog den Tilfredsstillelse, at gule Finkenetsklæder blev reglementerede efter vor Hjemkomst.

Vort Ophold paa Haïti blev forsaavidt en Skuffelse, som der, paa Grund af, at Haïti og St. Domingo var i Krig med hinanden, ikke blev Landlov. Og det var kun en tarvelig Trøst, at Besætningen paa en amerikansk Korvet, som vi laa sammen med paa Port au Princes Rhed, heller ikke havde været i Land i de tre Maaneder, Korvetten havde ligget dér.

Blandt Folkene i Amerikaneren var ogsaa en halv Snes danske Matroser, som jævnlig besøgte os. De fortalte en Tildragelse fra en spansk Damper, der ligeledes laa paa Rheden. Spanieren havde ikke kunnet klare sine Forpligtelser, og for at forhindre den i at unddrage sig dem ved Flugt, var den berøvet nogle af sine Maskindele. Da den spanske Kaptajn havde faaet Nys om, at der paatænkte et Attentat mod Skibet for at benytte det til Krigsbrug, anmodede han Amerikaneren om Hjælp. Det blev aftalt, at der fra et Kooje skulde vises rødt Lys, naar Overfaldet fandt Sted, og hver Aften barrikaderedes Lugerne. Ombord i Orlogsmanden var stadig en bevæbnet Styrke rede. En Nat myldrede en Masse indfødte ombord og Signalet blev givet. Nogle Øjeblikke efter entrede Amerikanerne fra den modsatte Side, og drev, med Kolbeslag, Angriberne fraborde. Kun de amerikanske Negermatroser gik mere aggressivt til Væks, de brugte Bajonetten af et godt Hjærte med det Resultat, at flere af deres Stammefrænder flød som Lig i Havnen Dagen efter.

Om det skyldtes denne Tildragelse, eller om det var grundet paa Krigstilstanden, skal jeg lade være usagt, nok er det, at ombord hos os blev Skildvagternes Antal stærkt forøget, alle med skarpladte Geværer og Ordre til at skyde, naar Fartøjer ikke svarede efter at være prajet tre Gange. Den første Nat kom en énlig Baad forbi, Skildvagtten paa Bakken prajede tre Gange:

»Hvem der!«

Men da der, som bekendt tales Fransk paa Haïti, er det forstaaeligt, at Prajene forblev uensede. Skildvagtten skød, og den vagthavende Officer, som opholdt sig i Ruffet, kom styrtende. Efter at have skældt Skildvagtten Pelsen fuld, blev alle Geværer afladede, og næste Nat kom kun det sædvanlige Antal Skildvagter paa Post.

Der gik i nogle Dage Rygter om, at Negerpræsidenten vilde aflægge Besøg ombord. Det blev imidlertid ikke til noget, derimod kom den danske Konsul — en typisk fladnæset Neger — i straalende Uniform, ombord. Salutten, som blev afgivet til hans Ære, morede ham kostelig; hver Gang der gik et Skud, knækkede han sammen i Knæene, slog sig paa Laarene og grinte, saa Mundvigene næsten mødtes i Nakken. Forøvrigt blev det sagt om ham, at han var en anset Læge, og at han, efter at være blevet udnævnt til Konsul, i Løbet af tre Maaneder havde lært sig saa meget Dansk, at han kunde forstaa og gøre sig forstaaelig paa Dansk.

Da vi kom tilbage til St. Thomas, laa der Brev til mig fra en af mine hjemmeværende Kammerater, hvori han, til min store Glæde meddelte, at jeg var stukket ud til »Fylla«, som skulde paa Grønlandstogt: »Og«, saaledes sluttede Brevet, »jeg haaber, at Du ikke bliver alt for bedrøvet, naar jeg fortæller, at H. P. 44 skal med.«

KORVETTEN »DAGMAR«

*Du gamle Korvet, hvor jeg kendte hver Planke,
Hver Pullert, hver Skødsknægt fra Bakke til Hæk,
De blanke Kanoner, din Rejsning den slanke
Og Fartøjer midtskibs og hvidskuret Dæk.*

*Du gamle Korvet, hvor vi turede sammen
Fra klodsrebet Merssejl i Nordhavs Nordvest,
Til lunken Pasatvind, til Fryd og til Gammen,
Til farvede Piger, til Palmer og Fest.*

*Du gamle Korvet, naar i Middelhavshavne
Du toppet og braset laa pillen og net,
Da kaldtes du fidt ved de særeste Navne,
Men kendtes dog bedst som »den danske Korvet«.*

Richard Jensen.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

HOVEDFORENINGENS GENERALFORSAMLING DEN 19. APRIL 1925.

Det ordinære Sendemandsmøde afholdtes i Studenterforeningens Sal Kl. 2 Eftm. og blev ret langvarigt. Ca. 70 Delegerede havde givet Møde, da Formanden, Kommandør Hector Kiær, bød Velkommen og foreslog Fabrikant Kjær, Aalborg, til Dirigent, hvilket eenstemmigt vedtoges. Dirigenten takkede for Hvervet og fastslog lovlig Indvarsling, hvorefter Formanden tog Ordet for Aflæggelse af Aarsberetningen og indledede denne med Omtale af det Tab, Foreningen havde lidt ved at dennes Æresmedlem, Godsejer Schou, Palsgaard, var afgaaet ved Døden, og vi derved havde mistet en trofast Ven, der paa mange Maader og ved mange Lejligheder havde vist sin Interesse for Foreningen, og medens Forsamlingen rejste sig, udtalte Kommandøren et »Ære være Godsejer Schous Minde«.

Af Aarsberetningens mange Punkter, hvis Hovedindtryk var, at Aaret havde været roligt og godt med Fremgang i Arbejdet, skal særlig anføres Arbejdet med Veteranbogen, hvis Salg stærkt anbefales, og Veteranfondet, der vel endnu ikke havde naaet det i Lovene fastsatte Beløb, 5000 Kr., men som dog ved forskellige meget velkomne særlige Bidrag havde set sig i Stand til paa den 9. Majdagen at uddele flere Understøttelser til trængende Veteraner. Af Grundfondets Midler var indkøbt for 4500 Kr. Statsboligfondsobligationer, hvorved var opnaaet 6 pCt. af Pengene. Med Kredsen var drøftet Ministeriets Afrustningsforslag, men denne Sags Forløb havde i Øjeblikket ingen Interesse. Forskellige Oplysninger gaves om den fra 1. Juni 1925 iværksatte Adskillelse af Hovedforeningens og København-Kredsens Kontorer, og efter Op læsning af Veteranfondets til Vedtagelse fremsatte Lovforslag og efter nogen Diskussion herom, i hvilken deltog Buchgreitz, Odense, Schoustrup, og Næstformanden, satte Dirigenten Forslaget under Afstemning og det vedtoges eenstemmigt, med en af Buchgreitz foreslaaet Ændring til § 14. Til det i denne Lov nævnte Udvalg, som skal tage Bestemmelse om den aarlige Uddeling af Midlerne, foresloges for København Skibsheder A. O. Andersen, for Øerne Telefonmester Buchgreitz, Odense, og for Jylland Materialbestyrer Ferdinand Jensen, Hirtshals, og disse valgtes.

Formanden omtalte dernæst Medlemsbladet og anmodede Næstformanden om en Redegørelse for dettes Forhold. Grosserer K. L. E. Jensen gennemgik derpaa udførligt hele Stillingen og særligt Foreningens Kontrakt med Bogtrykkeren og de Forhold, under hvilke denne i sin Tid var indgaaet samt hævdede, at dens Indhold var saa gunstigt, som man under de daværende Omstændigheder kunde opnaa det. Den umiddelbart efter Kontraktens Indgaaelse af Postvæsenet iværksatte enorme Portoforhøjelse, ca. 300 pCt., var Hovedaarsagen til

de Vanskeligheder, man havde haft at kæmpe med, men man ventede ved bl. a. Reduktioner af Papirkvaliteten og Afgivelse af $\frac{2}{3}$ af Forsiden til Annoncer, at kunne bringe Balance. Han opfordrede indtrængende Sendemændene til at erindre Kredse om Indsendelse af de tidligere vedtagne Tilskud af 50 Øre pr. Medlem til Bladets Drift i den vanskelige Tid man havde at gennemgaa. Ved de nu foreslaaede Reduktioner, haabede man at kunne forbedre Bladets Budget med ca. 1500 Kr. p. Aar.

Overretssagfører Schoustrup oplyste, at København-Kredsen til Bladet havde ydet et Tilskud pr. Medlem af 50 Øre, ialt 650 Kr. plus 30 pCt. af Ekstrakontingentet, 753 Kr., og Kredsen saa sig ikke fremtidig istand til at yde dette, i Særdeleshed ikke, naar de øvrige Kredse ikke opfyldte deres Løfte om Indsendelse af det vedtagne Tilskud. Efter Gennemgang af en af ham opstillet Beregning af Kredsens Udgifter, hvilken var tilsendt Hovedbestyrelsen, paaviste han, at der praktisk talt for denne intet blev tilbage til sig selv, og beklagede iøvrigt Ophøret af det fælles Kontor, der havde været billigt. Formanden gav forskellige Oplysninger vedrørende denne Sags Udvikling. L. O. Nielsen, Nakskov, meddelte, at denne Kreds havde nægtet at give Tilskud til Bladet, idet Kredsens økonomiske Forhold ikke havde tilladt dette og fordi man ikke vilde gaa til nogen Kontingentforhøjelse. Schoustrup var underrettet om Kontorchef Kjærs Tilbagetræden, men fastholdt, at det fælles Kontor var det billigste. Næstformanden omtalte den Situation, under hvilken man var gaaet til Kontorets Deling som en Nødvendighed, og Stuhr, Aalborg, udtalte sig for, at den Divergens, som syntes at have været tilstede, ikke maatte influere paa det vanlige gode og kammeratlige Forhold i Foreningen. Værkmester Borrild paaviste Umuligheden af at skride til Kontingentforhøjelser og anviste Besparelse som den eneste Udvej til Balance. Fabrikant E. Johnsen omtalte Bladets Kontrakt samt paapegede de Udveje til en bedre Drift af Bladet, som allerede forlængst var angivne af ham. Han udtalte sig for Nedsættelse af et 2 Mands Udvalg som skulde bistaa ved Administrationen. Næstformanden tilbageviste den udtalte Kritik og erindrede om den Tvangssituation under hvilken Kontrakten i sin Tid var indgaaet, — iøvrigt var denne Kontrakt i sit Indhold ganske lige de tidligere man havde haft. Portofoerhøjelsen, 3 Gange saa stor som tidligere, er Skyld i Misæren.

Regnskabet aflagdes derefter af Direktør Harhoff og gav ikke Anledning til nærmere Diskussion, kun ønskede Værkmester Borrild Regnskabets Affattelse mere tydelig og almen forstaaeligt, og mere specificeret for de enkelte Virksomheders Vedkommende, hvortil Formanden replicerede og udtalte, at man havde gjort det saa let fatteligt som det var muligt; bl. a. vilde Veteranfondets Regnskab ikke kunne udskilles før Fondet var endelig dannet. Efter nogen Diskussion gaves der eenstemmig Decharge. Baron Haxtausen, Nyborg, rettede en Tak til Bestyrelsen for dennes Arbejde.

Under Punkt 4: »Indkomne Forslag«, meddelte Dirigenten, at der var indkommet 2 Indbydelser henholdsvis fra Odense og Aarhus til Afholdelse af Sendemandsmøde i een af disse Byer næste Aar, og herom udtalte sig d'Hrr. Konsul Anton Nielsen og Telefonmester Buchgreitz samt Formanden. Efter nogen Diskussion om Lovenes § 15 og dennes Tydning, gav en foretagen Afstemning det Resultat, at Mødet afholdes i Aarhus i 1926.

Punkt 5: Bestyrelsesvalg, gav til Resultat, at hele den gamle Bestyrelse genvalgte, med Undtagelse af Hr. Stoumann, der havde ønsket at fratræde og i hvis Sted man indvalgte Bankkasserer C. Nath.

Den afgaaede Revisor, Hr. Fuldmægtig Clausen, genvalgte.

Punkt 6: »Eventuelt« gav Anledning til nogen Diskussion. Schoustrup fastholdt, at København-Kredsen ikke mere saa sig i Stand til at yde Bidrag til Medlemsbladet. Ingeniør Klæbel, Esbjerg, ønskede stenografisk Referat af Sendemandsmøderne og fyldigt Referat af disse i Bladet, da disse Møder har megen Interesse blandt Medlemmerne. Grosserer Schou fore-

slog, at man ikke rørte ved Spørgsmaalet om Tilskudet til Bladet, forudsat, at de andre Kredse ydede deres Tilskud, hvilket Schoustrup ikke kunde tiltræde, heller ikke Værkmester Borrild. Inspektør Lauritz Jensen, Horsens, udtalte, at det sikkert beroede paa en Forglemmelse, naar enkelte Kredse ikke havde faaet indsendt deres Tilskud, og fremførte en Beklagelse af, at Hovedbestyrelsen ikke havde sendt en Repræsentant til Godsejer Schous Begravelse. Formanden beklagede, at Hovedbestyrelsens Medlemmer ved Bortrejse og paa anden Maade havde været hindrede i at give Møde, men fandt det iøvrigt rigtigt, at Lokalkredsen optraadte selvstændigt ved saadanne Lejligheder. Iøvrigt udtalte Formanden, at Forretningsudvalget som saadant havde Ansvar for Bladets Økonomi, men at han ved den Udvikling som hele denne Sag havde taget, saa Vanskelighed ved at fortsat at forblive som Formand, hvilken Mening ogsaa deltes af Næstformanden, der bl. a. med Hensyn til Regnskabet udtalte som sin Mening, at dets Affattelse var særdeles fyldig og let overskuelig. Man havde endda gjort sig særlige Anstrengelser for ved en stærk Specifikation af Posterne, at lette Oversigten. Søfartschef Heise henstillede til Formanden og Næstformanden ikke at fastholde deres Udsagn om Tilbagetræden, men anmodede dem begge om at vedblive deres udmærkede Arbejde for Foreningen, og hertil sluttede sig saavel Politibetjent Høffler, Aalborg, Konsul Anton Nielsen, Aarhus, som ogsaa Værkmester Borrild, der ligesom Konsul Nielsen, efter have faaet konstateret, at der i Forretningsudvalget herskede fuld Enighed om Bladets Administration, tog sit førnævnte Forslag om et 2 Mands-Udvalg tilbage, og et af Konsul Nielsen stillet Forslag om et Tillidsvotum til Bestyrelsen modtoges med Akklamation, hvorefter Formand og Næstformand takkede for den viste Tillid. Formanden foreslog derefter, at der fremtidigt ydedes 25 Øre til Bladet i Stedet for 50 Øre, idet dog naturligvis de Kredse, som ved den tidligere Vedtagelse havde forpligtet sig til 50 Øre, men hvis Tilskud endnu ikke var indgaaede, betalte dette Beløb og dernæst for det kommende Aar 25 Øre. Materialbestyrer Ferdinand Jensen, Hirtshals, udtalte sin Glæde over Formandens og Næstformandens Forbliven. Han mente, at Kredsen maatte kunne yde noget Tilskud til Bladet.

Barber Christensen, Næstved, udtalte Ønsket om et særligt Emblem for de gamle Marineveteraner, som disse sikkert med Glæde vilde bære, og Formanden lovede at tage denne Sag under Overvejelse.

Hermed hævedes Generalforsamlingen.

Kl. 7 samledes man til Aftenfesten i den store Sal, hvor man under festlige Former og hyggeligt Samvær tilbragte nogle fornøjelige Timer.

Tirsdag den 14. Maj aabnede Lavet sin Sommerskydning i Carlsbergpavillonens Have. Endskønt Skytterne ikke havde trænet i Vinterhalvaaret, var de enkeltes Resultater gode, og alle stræbte kun efter at faa Bøssen til Kinden igen. Der var udsat Præmier til de to bedste Skytter, og disse vandtes af Vognmand N. Hansen 1. Præmie med 30 Point, Apoteker N. Peytz 2. Præmie med 29 Point.

Efter Skydningen samledes alle til kammeratligt Samvær i Salen. Ved et Glas Punch udtalte Formanden for København-Kredsen, Grosserer V. Schou, et oprigtigt Ønske for den nye Formand i Lavet, at han maatte faa Held, Lykke og Kræfter til at føre Lavet videre i Fremtiden. Formanden, Fabr. Hornung, takkede for de smukke Ord, og lovede et godt Samarbejde saavel til Moderforeningen som til Kammeraterne i Lavet. Forskellige Taler, Sange og Historier udfyldte Resten af Aftenen, indtil man skiltes og lovede hinanden, at møde flittigt til Skydningen i Sommerens Løb, indtil det forsømt var indhentet.

Tirsdag den 9. Maj, den anden Aften i Sommersæsonen, var der ogsaa mødt mange af Lavets trofaste Skytter. Resultatet af Skydningen var godt. Den bedste Skytte paa denne Aften blev

Cigarhandler M. Parbæk 1. Præmie med 29 Points og af Klassen med under 6 Point i Gennemsnit for Aaret 1924 vandtes den udsatte Præmie af Repræsentant Ottmar med 29 Points. Begge disse Præmier var udsat af Næstform., Apoteker N. Peytz, som efter end Skydning overrakte disse til de heldige Skytter.

I den herlige Sommeraften samledes Kammeraterne ved et langt Bord i Haven for at nyde forskellige Forfriskninger, og da Havens Orkester til Pausen sluttede med A. Dur, vor bekendte Slagsangs Toneart, opfordrede Formanden alle at istemme denne, som lød prægtig og taktfast i den lune Sommeraften.

TIL SKYTTELAVETS MEDLEMMER.

Til de to næste Mødeaftener er der, ligeledes af en god Kommerat, udsat to Præmier pr. Aften, som kan vindes af de Skytter, der opnaar det bedste Resultat, og som ikke har modtaget Præmie i dette Aar. Derfor er der Chance for alle. Mødeaftenerne i Juli er Torsdagene den 9. og 23. Kl. 6.

JUBILÆUMSFESTEN I KØBENHAVN

DEN 11. MAJ

125 Jubilarer af Aargangen 1875—85—1900 samledes Kl. 9½ Form. ved Værftsbroen og under d'Hrr. Søminemester Larsens og Artillerimester Bruhns m. fl. dygtige Førerskab besaas Flaadestationen.

Arsenalet forevistes, og de forskellige gamle Vaabens Anvendelse forklaredes paa den dygtigste Maade af Løjtnant Nielsen. Modelkammeret med dets enestaaende smukke Samlinger blev forevist af Hr. Dørge, og begge Samlinger fandt i Jubilarerne en beundrende Skare, der med stor Interesse besaa de smukke Sager.

Efter at Orlogsskibet »Niels Juel« og en Undervandsbaad var forevist Deltagerne, samledes man til Frokost i Markentenderiet, hvor der serveredes Bixsemad, Øl, Kaffe og Cigar.

Ved Frokosten bød Formanden E. Nielsen velkommen.

Efter Frokost marcherede Fstedeltagerne under Kommando og med fuld Musik (dirigeret af »den falske Fini«) til Flyvebaadsstationen, hvor Vandflyvemaskinernes Ejendommeligheder blev indgaaende forklaret af de unge, dygtige Flyverofficerer. Med Søløjtnant Jastrau som Fører og Søløjtnant Ove Petersen som Observatør gled en Maskine til Vejrs og det var en Nydelse for Jubilarerne at følge Maskinens Bevægelse saavel paa Vandet som i Luften.

En Flyvetur tildeltes Barbermester Niels Larsen, Frederikssund (Musikdirigenten) for hans udmærkede Ledelse af Jubilæumfestens Musikkorps.

Formanden bragte saavel Marinens Repræsentanter som Flyverkorpsset en hjertelig Tak for den udmærkede Formiddag, og der udbragtes et Leve for saavel Marinen som Flyverkorpsset.

Kl. 5½ stilledes til Paaklædning paa Munderingsdepotet, hvor Deltagerne blev pyntet med Huer og Kraver, og det var en dejlig Flok Marinegutter, der under Tonerne til Holmens faste Stok bænkedes om de festlig smykkede Borde. Under lydlos Stilhed hejstes Flaget og staaende sang Deltagerne »Kong Kristian«. Formanden bød Kammeraterne velkommen til Aftenfesten. Et særligt Velkommen bragte Formanden følgende Æresgæster: Kommandør Kiær, Grosserer Schou, Arkitekt Marston, Skibskonstruktør Bønnelycke, Løjtnant Nielsen, Søløjtnanterne Jastrau og Ove Petersen, Artillerimester Bruhn og Maskinassistent Rasmussen.

Ved Bordet, hvor der herskede den bedste og hyggeligste Stemning, udbragte Kommandør Kiær en Skaal for H. M. Kongen. I smukke og velvalgte Ord motiverede Kommandøren Skaalen, der fandt en jublende Tilslutning fra alle Deltagerne.

Hr. Sparbo (1900), udtalte i smukke Ord en Hyldest til Dannebrog. Hr. Marston talte om Traditionerne, der knyttes til den danske Marine, og udtalte det Haab, at disse Traditioner alletider maatte blive holdt højt i Ære.

Hr. Im. Stuhr (1900) talte for Kammeratskabet blandt Orlogsgasterne og opfriskede mange gode Minder fra Orlogstiden.

Ved Kaffebordet blev der talt for de forskellige Aargange, for Æresgæsterne, for Festudvalget m. m. Hr. Kommandør Kiær takkede for Æresgæsterne og Formanden takkede paa Udvalgets Vegne.

Efter at et Billede var taget af Gutterne, samledes Deltagerne igen ved Bordene og Resten af Aftenen herskede der den bedste og hjerteligste Stemning.

Det vedtoges at samles igen om fem Aar, og der udtaltes det Haab, at der da maatte møde endnu flere frem, thi alle var enige om, at en bedre Dag havde ingen af Gutterne oplevet.

Kl. 1 blev Kommandoen strøget.

Udvalget beder alle modtage en hjertelig Tak for den Venlighed, det mødte alle Vegne.

KORSØR-KREDSSEN

afholdt den 12. Maj en Sammenkomst, hvortil Forsvarsbrødrene var indbudt. Fru Christensen sang nogle Sange, bl. a. af »Frk. Nitouche« med udmærket Foredrag og smagfuldt akkompagneret af Frk. Else Jensen.

Derefter deklamerede Tandlæge Ejlert forskellige af Storm-Petersens Historier. De Optrædende lønnes med kraftigt Bifald.

Saa kom Aftenens store Begivenhed: Bankkasserer Naths Foredrag om »Olfert Fischer«s Rejse til England i Anledning af Kroningsfestlighederne i 1911 i London. Ved ganske fortrinlige Lysbilleder fik Tilhørerne et Indblik i Livet ombord paa en Orlogsmænd, alt imedens Foredragsholderen førte dem gennem Kielkanalen over Nordsøen (der gik i »Skjortearmer«) til England. Hr. Nath fortalte om de store Flaaderevuer, hvor alle Nationers Skibe var samlede, og hvor »Olfert Fischer« havde faaet Ankerplads mellem et kinesisk og et tyrkisk Krigsskib. Samtalen var Fingersproget. Billeder fra Festlighederne i Land var overladt Foredragsholderen af det danske Gesandtskab; den danske Værnepligtige kunde ikke komme paa nært Hold med sit Kamera.

Hr. Nath fængslede ved sit udmærkede Foredrag Tilhørerne en Time. Foredraget, der var spækket med smaa muntre Bemærkninger, lønnes med kraftige Klapsalver. Hr. Borrild var en paafidelig Hjælper ved Lyvbilledapparatet.

Efter Foredragets Slutning takkede Lokomotivfører Lund paa de Tilstedeværendes Vegne Hr. Nath.

Der var alt for faa Tilhørere til Stede, naar der tages i Betragtning, hvor stort et Arbejde det koster at faa arrangeret et saadant Foredrag.

Efter Foredraget var der Bal til Kl. 1.

HIRTSHALS-KREDSSEN

afholder Udflugt til Skagen for Medlemmer med Damer Søndag den 12. Juli d. A.

Præcis Kl. 7 Morgen køres pr. Bil fra Afholdshotellet i Hirtshals, der gøres et kort Ophold i Frederikshavns Plantage, hvor der indtages en Forfriskning efter Behag, hvorefter der køres til Skagen til Hotel »Høgenhaug«, hvor der spises Frokost af de medbragte Madkurve i det Fri; i Tilfælde af Regn spises om Læ i Hotellet. Fælles Kaffe bord, hvor Programmet bliver bekendtgjort for Dagen.

Kammerater fra Skagens Marineforening vil samles med os. Eventuelt et Par Timers Dans paa Dækket ca. Kl. 7 Aften.

Tegning, der sker hos Bestyrelsen og er bindende, slutt's bestemt Mandag den 6. Juli efter den Tid kan ikke tegnes flere.

Pris pr. Deltager ca. 6 Kr. 50 Øre. Børn ca. 3 Kr. 25 Øre.

Emblem skal bæres. — Husk Sangbogen.

Udflugten bliver ikke bekendtgjort paa andre Maader end her i »Under Dannebrog«.

Bestyrelsen.

AALBORG-KREDSSEN.

Den 27. April fyldte Veteran og Dbmd., Æresmedlem Jens Mortensen, 85 Aar.

Veteranen var med i sidste Krig og deltog som Topsgast i Fregatten »Tordenskjold« i Træningen ved Svinemünde.

Den gamle har fundet sig et kærligt Hjem hos Arbejdsmand Jensen, Villa »Flid«, Vejgaard ved Aalborg. Han er blandt de første, der møder, naar Marineforeningen kalder paa sine Folk, og deltog ogsaa i Helgolandsfesten forleden.

Paa Fødselsdagen samledes hans nære Paarørende —

Børn og Svigerbørn om ham — ligesom Marineforeningens Bestyrelse gav Møde, medbringende en smuk Blomsterdekoration, for at lykønske den gamle.

Torsdag den 12. Maj fejrede fhv. Fører i D. F. D. S., Kaptajn H. Bloch, sin 80-aarige Fødselsdag. Marineforeningens Bestyrelse mødte paa Dagen hos den gamle Kaptajn og overrakte ham Foreningens Hilsen samt en smuk Blomsterdekoration.

Bloch har i mange Aar været en anerkendt og dygtig Fører i Selskabet. Han har gennem Tiderne ført »Union«, »Express« og nu sidst »Horsens«, og har siden Foreningens første Start været et interesseret og agtet Medlem.

Den 15. April begravedes paa Aalborg Kirkegaard Veteran og Dbmd., Æresmedlem, Skibsfører Chr. Jensen, Gaarden pr. Kirkholm.

Afdøde var i sidste Krig udkommanderet med Fregatten »Tordenskjold« og detog med den i Kampen i Østersøen.

Paa Begravelsesdagen var mange af hans gamle Kammerater inden for Marineforeningen mødt, ligesom Flag og Marskaller paraderede. Bestyrelsen var mødt fuldtallig.

Det var et gribende Syn, da det anselige Følge satte sig i Bevægelse, at se tre gamle Helgolandsveteraner, alle Dannebrogsmænd, tage hinanden i Haanden og gaa lige bag Kisten paa dens Vej gennem Byen.

Folk stod stille og blottede Hovedet i Ærbødighed. Efter at Flaget ved Graven var kippet som en sidste Hilsen, takkede Afdødes Søn særlig Marineforeningen for den store Deltagelse.

SKAGEN-KREDSSEN.

Jordfærd.

Den 1. Maj 1925 jordfæstedes paa Skagen Kirkegaard en af de gamle Marineveteraner fra 1864, nemlig Jens Chr. Petersen, der i en Alder af 87 Aar for nogle Dage siden var afgaaet ved Døden. Der var almindelig Flagning paa halv Stang for den gamle Veteran, og Marineforeningen, af hvilken den Afdøde var Æresmedlem, og af hvis Medlemmer mange var mødt, ledsagede Kisten til Graven under Flaget. Pastor Møller, Raabjerg, talte og forrettede Jordpaakastelsen.

KAPTAJN, FHV. FRIHAVNSDIREKTØR M. G. SCHMIDTEN

I sit 72. Aar er Kaptajn Marcus G. Schmidt den 8. Maj afgaaet ved Døden i sit Hjem i København efter længere Tids Svagelighed, og Marineforeningen har derved mistet et af sine trofaste Medlemmer der, fra Foreningens Stiftelse i 1913 og indtil Sygdom i Fjor tvang ham til at trække sig tilbage, med varm Interesse og personligt Arbejde indenfor Københavns-Kredsens Bestyrelse gennem 10 Aar ikke blot var en kyndig Repræsentant for Handelsmarinen i vore Rækker, men ogsaa ved sin Ungdoms Forbindelse med Orlogsmarinen besjælet af en til det sidste usvækket Følelse for vort Søværn og dets Fremgang.

Allerede som ung Koffardikaptajn og Fører af Tankdamperen »Christine« havde Kaptajn Schmidt henledt Opmærksomheden paa sig som en udmærket Sømand. Meget tidlig gik Schmidt tilsøs, optoges paa Søofficersskolen, men vendte, efter at have deltaget bl. a. i »Sjællands Togt til Suezkanalens Aabning, tilbage til Koffardimarinen og blev i 1880 Dampskibsfører. 11 Aar senere overtog han Stillingen som Chef for »Thingvalla Linien« — senere Skandinavien—Amerika Linien's Kontor, New York, og blev dér, indtil han i 1904 kaldtes til at beklæde Stillingen som Direktør i Københavns Frihavn sammen med afd. Direktør Thielsen, i hvilken vigtige Stilling han med Dygtighed virkede indtil 1914. Foruden at lægge et stort og udmærket Arbejde i adskillige Institutioner med Tilknnytning til Søfarten, bl. a. »Georg Stage«, indtraadte han i 1913 i Bestyrelsen for Marineforeningen Københavns-Kreds, hvis Arbejde gennem 11 Aar han med varm Interesse deltog i, og hvor hans indgaaende Viden om og Kærlighed til Marinen og Koffardimarinen, gjorde ham til en Medarbejder, hvis klare og fine Personlighed blev savnet, da Sygdom tvang ham til at søge Hvile. Han var »a noble Gentleman of the sea«.

Ære være hans Minde!

E. W. Marston.

HOVEDRESULTATERNE VED FLAADENS IDRÆTSSTÆVNE I MAJ 1925.

IDRÆT	PRÆMIE	UDSAT AF	VINDER	PRÆSTATION
Flaadens Tikamp	Holdpr.(Vandr.)	Marineministeriet	D. O. E. Skolen	33540 Points
	1. 2.	» »	Sømineass. H. C. Hansen D. O. Elev Ch. Madsen	19812 » 10800 »
100 m Løb	Holdpr. 1.	Marineministeriet D. O. Foreningen	D. O. Idrætsforening Artilleriass. G. Nielsen	65,06 S. 12,30 S.
1500 m. Løb	Holdpr. 1.	Marineministeriet D. O. Foreningen	Maskinass. L. Knudsen	4 M. 53,8 S.
Højdespring	Holdpr. 1.	Generalkonsul Block D. O. Foreningen	D. O. E. Skolen Artillerioverkst. Mikkelsen	7,60 M. 1,62 M.
Klavring	Holdpr. 1.	Marineministeriet D. O. Foreningen	Kadetskolen Søkadet H. Jørgensen	101,7 S. 15,8 S.
Kuglestød	Holdpr. 1.	Marineministeriet D. O. Foreningen	»Neptun« Artilleriass. H. Larsen	65,57 M. 17,59 »
Stafetløb	Holdpr.(Vandr.)	Kontorpers Idrætsf. O. V.	D. O. E. Skolen	2 M. 18 S.
Forhindringsløb	Holdpr. 1.	Marineministeriet Marineforeningen	D. O. E. Skolen D. O. Elev J. Nielsen	2 M. 34 S. 34,8 S.
Haandgr.-Kastning	Holdpr. 1.	Marineministeriet Marineforeningen	»Neptun« Dækskonstabel P. Olsen	472,82 M. 102,83 »
Pistolskydning	Holdpr.(Vandr.) 1.	Direktør Reck Marineforeng. Skyttelaug	D. O. Idrætsforening Søminem. V. Kastrup	649 Points 136 »
Fodbold	Holdpr. (Vandr.) vund. t. Ejendom. Opmuntringspr	D. O. Idrætsforening Marineforeningen	D. O. Idrætsforening Ingeniørass. W. Nielsen Artilleriass. Aa. Andersen Dækskonstab. A. Hartvig-Jensen	2 Maal mod 2 (ingen Omkamp)
	» »	» »	» »	
Tovtrækning	Holdpr. (Vandr.) vund. t. Ejendom.	Marineministeriet	Undervandsbaadsdivisionen.	
Fleuretfægtning	Holdpr. Vandrepr. 1.	Marineministeriet S. O. Idrætsforening Marineforeningen	S. O. Idrætsforening Søløjtn. Koføed-Hansen »	10 vundne Kampe mod 6.
Kaardefægtning	Holdpr. 1.	Marineministeriet Marineforeningen	S. O. Idrætsforening Marineingeniør Hinrichsen	11 vundne Kampe mod 4.
Sabelfægtning	Holdpr. 1.	Marineministeriet D. O. Foreningen	S. O. Idrætsforening Marineingeniør Hinrichsen	9 vundne Kampe 3 v. K. - 7 Touché
Kaardefng. f. S. O.	Opmuntringspr	Marineministeriet	Marineingeniør Hinrichsen	5 vundne Kampe

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
Bredgade 25 C., København K.
Telefon Palæ 2886.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE VII.
JULI

M I D D E L H A V S T O G T

Af Richard Jensen.

I Gustav Esmanns Skuespil »Den kære Familie« forekommer en Scene, hvori en ung Søofficer forlanger sin Arv udbetalt for at benytte den til en Rejse ud i Verden. Da man forvabset spørger, om en Søofficer ikke faar nok af den vide Verden paa sine Togter, svarer han: »Naar man har været paa Fiskeriinspektion paa Island, været i Vestindien og paa Middelhavstogt, saa har man faaet alt, hvad Marinen kan byde paa.«

For mit Vedkommende havde jeg, da jeg forlod Elevskolen: Islandstur — rigeligt — Vestindien og et kvart Middelhavstogt bag mig. Med en hel Middelhavstur havde altsaa ogsaa jeg saa nogenlunde faaet, hvad jeg havde Krav paa.

Med klædelig dansk Beskedenhed valgte man den allerede den Gang bedagede Træskonnert »Fylla« til at vise Flaget. Særlig frygtindgydende saa den jo ikke ud, og da man, hvor vi kom hen, almindeligvis antog den for at være Prins Valdemars private Lystfartøj, gjorde vi intet for at oplyse om Fejltagelsen.

Medens vi laa i Flaadens Leje for Udgaaende, fik jeg en Dag Ordre af Næstkommanderende til at bringe Chefens Havelock, trekantede Hat, Epauletter og Sabel hjem. Det krænkede min nybagte Underofficersværdighed uhyre, men i de Tider aad man sligt i sig.

Uheldigvis havde si samme Dag faaet »Udgaaende«, og Begivenheden fejredes ved et Glas i Toldbodvinhus. Hvor mange Glas vi fik, erindrer jeg ikke, derimod erindrer jeg, at jeg Kl. 12 om Natten dansede i Figaro med trekantet Hat, Havelock, Epauletter og Sabel og gjorde megen Lykke.

Nogen Oceanflyver var »Fylla« ikke, det tog Tid at komme fra Plads til Plads, og da der var paatænkt et længere Ophold i Piræus, blev Opholdet de øvrige Steder kun af ringe Varighed.

Vor første Plads var Dover, og det var tilfældigt. Der blæste en stiv vestlig Kuling, da vi naaede Kanalen, vore Kul var næsten opbrugt, altsaa gik vi i Havn for at faa Kul.

Medens vi laa her, aflagde Byens Kommandant, ledsaget af sin Adjutant, Besøg ombord. Vor Chef, som ikke var fri for at være noget eksentrisk, modtog dem iført Dyffelsjakke med Fløjelskrave og Distinktioner, Straahat, Morgensko paa den ene Fod og Støvle paa den anden. Jeg saa Generalen veksle Øjekast med Adjutanten.

Da de atter kom paa Dækket, var de øjensynlig paavirket af Chefens Charme, og Afskeden var saa hjertelig, at havde de ikke været i Uniform, skulde ingen tro, at det var stive, engelske Landofficerer paa officiel Visit.

Som et morsomt Minde om Dover erindrer jeg en

Boksekamp mellem en Melkusk og en Kuldrager. Hele »Fylla«s Besætning gik til Vejrs for at nyde Skuet, og vi saa til vor store Forbavselse den patrouillerende Bobby travlt beskæftiget med at skaffe Plads til de kæmpende. Da Slaget var endt, var det umuligt at se, hvem der var Melkusk, og hvem der var Kulmand, forhaabentlig vidste de det selv.

Da vi kom paa Højde med Nordspanien, tvang daarligt Vejr os heldigvis til at søge ind til den lille spanske Plads Vigo, jeg siger heldigvis, fordi det var en smuk By med en henrivende Indsejling, og fordi vi fik Lejlighed til at forsyne os med en Overdaadighed af Sydfrugter for en latterlig billig Pris.

I Lissabon laa vi i Karantæne under hele vort Ophold, men fik som en sær Naade Tilladelse til at fylde Kul og Vand samt tage ferske Provisioner ombord.

Her fik vi Besøg af Portugals Kronprins, den senere Kong Carlos. Besøget indskrænkede sig dog til, at Kronprinsen fra sin Dampbaad — i passende Afstand fra »Fylla« — førte en Samtale med Prins Valdemar. Senere paa Dagen kom der Anmodning fra Marineautoriteterne om den følgende Dag at afgive Sørgesalut og brase i Kryds og Pik i Anledning af Fyrretyveaarsdagen for en portugisisk Prins' dødelige Afgang.

Der blev gjort vældig Grin med denne noget søgte Anledning af alle undtagen Kanoneren og Baadsmanden.

Kanoneren bandede, fordi Kanonerne skulde svines til for saadan noget Sludders Skyld, men Baadsmanden, som skulde stille Ræer og Gaffer, tog, som Dagens Mand, sit Hverv meget højtideligt.

Var Lissabon saaledes en Skuffelse, var Gibraltar som næste Plads saa meget mere interessant. Den mægtige Klippefæstning, hvor Kanonerne hang i Kæder og hele Militærlivet i dets spartanske Praktiskhed var jo noget, vi havde Forudsætninger for at kunne forstaa.

En Sammenligning mellem engelsk og spansk Gibraltar faldt ikke ud til Fordel for den sidste. Lige saa propert og ordentligt der var i den engelske, lige saa lurvet og uordentlig var den spanske, men jeg skal villig indrømme, at den spanske var langt den ejendommeligste.

I Havnen laa samtidig med os en engelsk Orlogsmænd, paa hvilken en ung dansk Søofficer gjorde Tjeneste. Hver Morgen holdt Engelskmanden Øvelser paa en til dette Brug anbragt Rejsning. Under et Besøg ombord i »Fylla« sagde Officeren til vor Baadsmand: »Paa tyve Minutter kan vi slaa Sejl fra, stryge Rejsningen, sætte den omhoug og underslaa Sejl. Tror De, at I kan gøre os det efter?«

»Nej,« svarede Baadsmanden, »vi er nok noget læn- gere om det; men naar vi er færdige, saa kan vi sejle paa det. Kan Engelskmanden det?«

Officeren maatte bekende, at det kunde de ikke.

Saa sattes Kursen mod Malta, hvor vi anløb La Valetta, hvis stærke Fæstning og den i Havnen opankrede Del af Middelhavsflaaden gav et imponerende Indtryk af Englands Magt. I disse Omgivelser druknede »Fylla« fuldstændig, men vi trøstede os med, at Indskriften »Copenhagen« paa Nelson's Monument taler sit eget Sprog, og det Sprog kan vi godt være bekendt. Og endelig havde vi jo en Broder til selve den forgudede Prinsesse af Wales ombord, det gav Anseelse og Anledning til et mægtigt Forbrug af Salutkrudt til Ære for de mange højtstaaende Autoriteter fra Land og fra Flaade og Hær, som gjorde Prinsen deres Opvartning.

Her var Kanoneren mere end villig.

Hver Aften kom en Baad med et Zigøjnerorkester paa en halv Snes Mand paa Siden; de spillede henrivende. Og skønt vore Lønninger var mere end beskedne, gjorde Orkestret gode Forretninger. Skibsorkestret, hvoraf jeg var Medlem, forsøgte en Aften at konkurrere. Vi blev hurtig pebet ud med Anmodning om at rejse Fanden i Vold med vores harske Lirekasse.

Saa oprandt den med Længsel imødesete Landlov. Vi var en fem, seks unge Underofficerer, som slog os sammen.

For at faa Udbytte af Dagen, planlagde vi et Besøg paa Maltheserridderens Musæum, og for at komme hurtig afsted, hyrede vi en Droske. Med den kørte vi ca. tre Kvarter, inden vi naaede Musæet, og den kostede os fem Shilling. Bagefter opdagede vi, at vi kunde have gaaet Vejen paa ti Minutter. Mellem de mange Seværdigheder fandtes en Jernhat paa 30 kg., som Foreviseren paastod havde været benyttet som Hovedbedækning af en af Ridderne. Ogsaa Napoleon den Stores Rejsevogn fik vi at se. Hver Gang vi sagde Napoleon den Store, rettede Foreviseren det til »den Første«.

Derefter gik vi en Tur gennem Byen for at bese den, og saa syntes vi, at vi havde fortjent et Bæger. Det fik vi ogsaa i bogstavelig Forstand, idet Øllet blev serveret i en stor Servantekande af Blik, medens hver Mand fik udleveret et Tinbæger. Naa, Øllet var godt, Serveringen original og vi tilfredse.

Medens vi sad bænkedede, kom Musikbanden fra en russisk Orlogsmand ind. Da der var rigeligt Øl i Kanden, indbød vi dem paa et Bæger. Bagefter bad de om Tilladelse til at give en Omgang, og til vor Forbavelse blev der sat atten Servantekander Øl paa Bordet.

Ja, vi kom altsaa ombord.....

Paa Vejen til Beyruth i Syrien indhentede vi en Eskadre af Skildpadder, der sov Middagssøvn i den blikstille Havoverflade. Vi stoppede, satte en Baad i Vandet og nærmede os Flokken med værkomviklede Aarer. Ved en saadan Jagt gælder det om at have en resolut Mand i Stævnen, som forstaar at vende Skildpadden om paa Ryggen, inden den vaagner og dykker ned. Det lykkedes os at fange fire, hvoraf den største, en ældre mosgroet Herre, var saa stor som et velvoksent Divanbord. Den blev tilstaaet Mandskabet. Den næste blev serveret agter, medens de to mindste skulde anvendes som en Gave til Kong Georg.

Vor Skibskok var desværre ingen *Escoffier*, han kylede alt det af Skildpadden, som skulde anvendes, overbord, og serverede os Trannen. I Betragtning af, at ægte Skildpadde sjældent figurerer i Skibskostreglementet, kløede vi paa Trannen. Flere Dage efter lugtede Banjerne — ikke godt — af ægte Skildpadde.

De to mindste skulde som sagt holdes i Live til vi

kom til Grækenland, og Næstkommanderende lyste efter Sagkyndige. Da jeg Vinteren forinden havde været med til at bringe levende Skildpadder fra Vestindien til Danmark, meldte jeg mig.

»Og De tror, at de kan faa dem levende frem?«

»Jo, bevares — men jeg maa foruden et Par Svabere have en Svamp.«

»Til hvad?«

»Til at fjerne Slimet fra Øjnene.«

»Naa, den kan De faa hos Kanoneren.«

»Og saa skulde jeg gerne have en Pot Rom.«

»En Pot Rom! ! !«

»Ja, til at løsne Slimet med.«

»Tak, saa skal De ingen Ulejlighed gøre Dem.«

Paa Agterdækket havde vi staaende en klinkbygget Jolle, den blev tømt for Tofter og Bundteljer og fyldt med Vand. Her anbragtes Skildpadderne, og de syntes at befinde sig storartet.

Om Natten blæste det imidlertid op til Storm, »Fylla« slingede stærkt, og vi fik andet at tænke paa end Skildpadder.

Da vi skulde se til dem næste Morgen, laa de døde paa Bunden af Jollen med Bugen fuldstændig flaaet af at have rousset mod Klinkerne under Slingringen.

Jeg er ikke ondskabsfuld, jeg havde ogsaa ondt af de stakkels Dyr, men jeg kunde ikke lade være med at skæve til Næstkommanderende, da de blev taget op af Jollen.

En Pot Rom stod dengang Marinen i ca. 50 Øre, og saa meget kunde der sikkert været ofret paa — Skildpadderne.

I Beyruth laa vi paa aaben Red med Damp oppe og kun den nødvendige Forbindelse med Land. Op ad Dagen kom en stor Bombaad paa Siden, lastet med Slavehandel, om den var hvid eller sort, skal jeg ikke kunne sige, den var tæt tilsløret; det eneste, vi saa, var spillende sorte Øjne, som, efter hvad vi kunde forstaa, ikke havde noget mod at slaa en Handel af.

Den lastefulde Baad blev dog straks permitteret. Vi sukede.

Om Aftenen gik vi til Jaffa.

Den danske Vicekonsul med sine to Domestikker gjorde Turen med, ligesom han senere ledsagede Prinsen og et Par af Officererne paa en Ridetur til Jerusalem. Domestikkerne, to pragtfulde Tyrkere med mægtige Overskæg og et helt lille Arsenal i Bæltet, holdt sig for sig selv, og vore Forsøg paa at komme i Forbindelse med dem, forblev frugtesløse. Paa Røstværket agter indrettede de sig for Natten uden at værdisse os et Blik.

Til Søns stod en svær Dønning, som gjorde Kaal paa det martialske, de faldt fuldstændig sammen, og Lærlingene, navnlig en lille Siameserprins, morede sig med at kilde dem i Næsen med en Hønsefjer for at faa dem til at nyse.

Da Solen stod op, bredte de Bedetæpperne ud og forrettede deres Andagt, under hvilken de flere Gange dunkede Hovederne mod Dækket, skønt de var halvdøde af Søsøge. Dette Syn skabte hos os Respekt baade for dem og deres Tro.

Jaffa var sikkert den mest interessante By, vi besøgte paa hele Rejsen. Som den saa ud, da vi var der, havde den aabenbart set ud i mange Hundrede Aar. For seks Pence kunde man ovenikøbet komme op paa det Hustag, hvor Petrus, efter Sigende, skal have haft en Aabenbaring, og skønt vi var paa det Rene med, at det, ligesom Forsikringen om, at de Papirknive, Brevpressere og lignende, som falbødes, var af Træ fra Getsemane Have, var en dundrende Løgn, spenderede vi Sixpencen.

Men gammel og orientalsk var den unægtelig, derfor forbavtede det os ogsaa at se en Skomagerbu-

tik efter de bedste europæiske Mønstre, og endnu mere forbavsende blev vi, da Indehaveren, som stod i Døren og hørte os tale Dansk, hilste os paa vort Modersmaal, hvilket han kunde gøre saa meget lettere, som han var fra Roskilde.

Da Jerusalemsgæsterne atter kom ombord, forlod vi Syrien for at gaa til Piræus. Paa Rejsen hændte intet mærkeligt, og en skønne Dag fortøjede vi i Piræus Havn mellem en russisk Panserfregat og en stor engelsk Fragtdamper. Med sine beskedne Dimensioner tog »Fylla« sig ud mellem disse Kolosser som et Barn mellem to Voksne. Men ogsaa her frelst Slægtskabet med Kongehuset os fra at drukne.

Efter det officielle Besøg kom Kong Georg ret hyppigt ombord, og skønt han altid var civil og næsten altid blev laadet ombord i vor mindste Baad, vidste man i de øvrige Krigsskibe — og der var adskillige — altid god Besked med disse Besøg.

»Fylla« havde vistnok aldrig før været og blev heller aldrig siden Genstand for saa megen Opmærksomhed. Vor væsentligste Opgave, at vise Flaget, lykkedes derfor bedre, end vi selv havde troet.

Naar Kongen kom til Frokost fik han som oftest, efter eget Ønske, rigtig Skibslabskovs.

En Dag, da han atter mødte til Frokost og spurgte Chefen: »Har De noget Labskovs til mig i Dag?« svarede Chefen: »Jo, Deres Majestæt, men nu kan jeg Fanden banke mig ikke selv døde mere Labskovs.«

»Men kære, spis hvad De vil, bare jeg maa faa Labskovs.«

Den russiske Panserfregat blev ført af en Contre-admiral, og hver Gang han gik fraborde eller kom ombord, spillede Musikken en Marsch. I denne forekom Melodien til en Sang, som hjemme var kendt af enhver, og hvor hvert Vers endte med Refrainet: »Dumme Peter, dumme Peter, ak, hvorfor er du saa dum?«, som blev gentaget.

Naar Russermusikken kom hertil, sang »Fylla«s Besætning med af fuld Hals.

En Dag kom en Officer fra Fregatten ombord og meddelte, at Admiralen var dybt rørt over den Opmærksomhed, der saaledes blev vist ham og udbad sig Teksten. Jeg ved ikke, om han fik den, men jeg er sikker paa, at fik han nogen, var det ikke den originale.

Hverken Athen eller Piræus var særlig spændende. Meget faa Gader var brolagte eller macadamiserede; regnede det, vadede man i Mudder, i tørt Vejr i Støv. Husene røbede intet arkitektonisk Slægtskab med den antike, græske Bygningskunst. En lille, utrolig snavset Bane forbandt Piræus med Athen, som vi nærmest besøgte for Akropolis' Skyld. For en Bagatel kunde man hos Opsynsmanden købe Stumper af Figurer eller Ornamente, som han havde liggende til det samme i en stor Bunke. Senere er der, efter hvad jeg har hørt, sat en Stopper for den Trafik. Men morsomt var det alligevel at færdes paa de Steder, hvorom Historien har berettet saa meget.

Nu nærmede Julen sig, og Besætningens dramatiske Elementer fik travlt med Forberedelserne til Julekomedien, som skulde løbe af Stablen 2. Juledag. Det var ikke Smaating, der skulde præsteres, thi foruden Indstudering af Rollerne, skulde der laves Dekorationer, Dragter, Parykker og meget andet. Da alt skulde foregaa i dybeste Hemmelighed, maatte vi søge de mest lyssky Steder saasom Fyrplads, Akselgang, Last og Hellegatter til Prøver og Tilvirkning af Rekvisitter. I Stykket, som hed »En Mørkets Gerning«, var to Dameroller, en ældre og en yngre. Til disse kneb det med at skaffe Dragter. En beslutsom Mand tog derfor resolut op paa Slottet i Athen og klagede vor Nød for en af Hofdamerne, og Resultatet blev, at han hjembragte

to Rober, hvoraf den ene havde tilhørt Dronningen. Der blev stor Glæde, da han bredte de lifligt duftende Herligheder ud for vore Øjne.

Scenegulvet blev lagt paa tomme Øltønder, og da Teatret stod færdigt, var det ikke noget helt almindeligt Teater. Det kneb imidlertid med at faa Damedragterne til at sidde, synderligt erfarne i Dametoiletternes Mysterier var vi ikke, og den Overkonstabel, som skulde spille »Elskerinden«, viste sig at være noget mere bredskuldret end Hofdamen, hvis Dragt han skulde bære, til Gengæld har Hofdamen fra Naturens Haand været rigeligere udrustet hvad Bryst angaar. Overkonstablens Mangel i saa Henseende afhjalp vi med et par sammenrullede Sokker, over hans Skuldre lagdes et lille Silkesjal, som i Mangel af Juveler holdtes sammen med en Stoppenaal med Lakhoved. Men alle var vi enige om, at han var morderlig sød med sin Pakgarnsfletning med blaa Silkesløjfe og Pandehaar. Desværre havde en Spøgefugl gemt »Elskerinden«s Sejldugssko, som ellers i Dagens Anledning havde faaet en ekstra Omgang Pibeler og var pyntet med røde Sløjfer. »Hun« maatte derfor give Partiet som yndig i Fedtlædersko, som ganske vist ikke saas, da Kjolen efter Datidens Mode var lang, men ovenpaa de tomme Tønder hørtes det tydeligt, naar hun »svævede« over Scenen. Lige før Tæppet skulde gaa, udbrød en af Aktørerne:

»Jeg synes, Damerne er saa flade agter.«

Netop paa de Tider var det, Tornyrerne grasserede, og i sidste Øjeblik fik vi stoppet det tomme Rum ud med Værk. Det hjalp, men i Løbet af Aftenen tabte de Tornyrerne lidt efter lidt.

I første Scene skulde de to Damer sidde ved et Bord, beskæftiget med Haandarbejde. Det havde vi glemt, og da den ældre Dame i sidste Øjeblik vræler: »Haandarbejdet«, bliver der kastet en forsvarlig Bunke Tvist i Skødet paa hver af dem. Aldrig, hverken før eller senere, har jeg set nogen pille Tvist med en saadan Ihærdighed. De rystede af Lampefeber og pilkede Tvist, saa det stod som Skum om dem.

Var Scenen og Interiøret noget primitivt, var Publikum til Gengæld første Klasses. Hele Kongefamilien med Følge og Skibets Officerer i Galla, de øvrige i Paradedragt og alle uhyre velvillige.

Efter den første Lattersalve spilledes der løs med godt Humør. Pointen i Stykket — en Forveksling af Personerne i Mørke — gik det derimod galt med. Maskineriet var jo noget mangelfuldt, og derfor var Musikken instrueret om at drage Omsorg for det fornødne Mørke ved at fjærne Lamperækken, som bestod af Slingrestager, naar Mørket skulde indfinde sig. Uheldigvis havde Dirigenten glemt Stikordet, og da den ældre Dame kom ind og udbrød: »Gud, hvor her er mørkt, var der lige saa lyst, som der havde været hele Tiden. Da de Elskende, som det sig hør og bør, lykkeligt havde fundet hinanden, skulde Stykkets Fader, som for at være tilstrækkelig værdig, havde dækket sine Kinder med et Par mægtige Bakkenbarter, omfavne Datteren, men da han mærkede, at Damens Brystnaal havde fisket hans ene Bakkenbart, turde han ikke slippe. Den unge Dame, som ikke anede, hvad der var i Vejen, blev utaalmodig og sendte ham fra sig med et kraftigt Skub, idet hun hvæsende, saa alle kunde høre det: »Saa slip for Helvede, din fordømte Idiot.«

Da de var kommet klar af hinanden, dinglede Bakkenbarten nok saa nydeligt paa Damens Bryst.

Tilskuerne hylede af Latter, selv Grækerne, som havde været gravalvorlige under hele Forestillingen, lo saa det klukkede. Aktørerne lo, Maskinfolkene kom ind paa Scenen og lo, Suffløren stak Hovedet op af Kassen og lo, og Tæppet faldt under almindelig Jubel.

Succesen var sikret.

I Begyndelsen af Januar forlod vi Piræus for at gaa til Constantinopel. Paa Kongens Opfordring gik vi den noget længere, men betydelig smukkere Vej, mellem Øerne. Som Lods havde vi en græsk Officer; synderlig selskabelig var han ikke, for det første havde han en frygtelig Tandpine, og for det andet talte han kun Græsk; derfor gik han for det meste og passede sig selv.

Paa en lille Ø i Salamisbugten blev jeg, med Travaillen og fire Mand, sendt ind for at grave Sand. Det var lige i Skumringen, og da vi havde faaet vore Sække halvfylde, saa vi os pludselig omringet af en halv Snes græske Hyrder med lange Hyrdestave, som de trakterede os med af et godt Hjærte. Der var intet andet at gøre end at flygte ned til Baaden. Da vi havde bevæbnet os med Aarerne, tog vi Offensiven, og nu blev det Grækernes Tur til at stikke af, saa vi fik bjerget Sandsække og Spader. Vi fandt det dog ikke raadeligt at fortsætte med Gravningen, og blev, da vi kom ombord med de halvfylde Sække, skældt Resten af Huden fuld.

Et Sted skulde vi passere mellem to Øer, der skiltes af en kort og paa sit smalleste Sted meget smal Kanal, som lukkedes af en Svingbro. Her gik en Strøm, saa rivende, at jeg aldrig har set noget lignende. Da vi nærmede os Kanalen, tog Grækeren Roret og forlangte ekstra fuld Kraft paa Maskinen. Saa lod han »Fylla« gøre et mægtigt Sving og styrede mod Brøløbet. I det Minut, vi passerede, holdt vi alle Vejret af Spænding. Løbet var saa smalt, at vi næppe kunde faa en Korkfender mellem Bro- og Skibssiden. I Land stod et Kompagni Soldater med Musik og paraderede. Musikken spillede Fanemarschen og Kong Kristian. Vi ændsede dem næppe for at stirre paa Lodsens, som med matematisk Nøjagtighed styrede midt i Løbet. Fra det Øjeblik var han Genstand for vor varmeste Beundring.

I Dardanellerstrædet stoppede vi op for at give en meget smuk, gammel, hvidskægget Pascha Lejlighed til paa Sultanens Vegne at byde Prinsen Velkommen. Han kom langs Siden i en mægtig Barkas paa 24 Aarer. Her saa jeg for første Gang tyrkiske Orlogsmatroses. De var i blaa Skjorter med rød Udsyning og Fez, og var ganske fikse. Kvartermesteren havde, som Tegn paa sin Værdighed, civil Vinterfrakke paa, og brugte en forfærdelig Kæft.

Da Paschaen blev forestillet for Prinsen, knælede han og kyssede Prinsens Fod.

Det var grimt.

Under Besøget spillede to mægtige Militærorkestre i Land, hver sin Melodi, og for at forhøje Vellyden, faldt »Fylla«s Musik i med en tredie. »Vi mangler bare Syngepigerne«, sagde en af Fyrbøderne, »saa er Dyrehavsbakken i Orden«.

I Constantinopel fortøjede vi i en Bøje udfør Sultanens Palads, Ærespladsen i Havnen. Her var »Fylla« for en Gangs Skyld den dominerende, da de øvrige Orlogsmænd, takket være Bestemmelsen i Berlinertraktaten, kun var smaa Kanonbaade. Den tyrkiske Flaade var repræsenteret af to smaa, gamle Hjuldamper, paa hvis Hjulskasser Skansevagten paraderede, saa ofte Prinsen gik fra eller til Borde.

Byen, som fra Søsiden tog sig herlig ud, vandt ikke ved nærmere Bekendtskab. Til alt Uheld sneede det om Formiddagen og smaaregnede om Eftermiddagen paa vor Landlovsdag — det gjorde den ikke pænere. Da vi kom i Land, blev vi omringet af Førere, som tilbød deres Tjeneste. Vi valgte en, som med Stolthed fremviste en »Anbefaling« fra Maskinmestrene i »H. P. Prior«, saalydende:

»Mustapha er en stor Tyveknægt, men adskiller sig ikke deri fra de øvrige Førere; passer man blot

paa ham og betaler med en Trediedel af, hvad han forlanger for Varer, han køber til en, og for sit Førerskab, kan han godt benyttes«.

Vi gav ogsaa Mustapha en Anbefaling, hvori vi ændrede en Trediedel til en Sjettedel, hvilket passede bedre.

Sofia Moskeen fik jeg desværre ikke beset, da jeg, grundet paa mit Ukendskab til Koranen, beholdt mine Sko paa, hvilket havde til Følge, at jeg blev fulgt ret eftertrykkeligt til Dørs af en langskægget Muselmand. Derimod besøgte vi Bazaren og købte smukke, tyrkiske Sager, »made in Germany«.

Mustapha holdt flere Gange Tale, hver Gang vi fik noget at drikke, rejste han sig og sagde:

»Min Skol, ok din Skol ok alle smogge Piggers Skol«, hvisaarsag han fik sit danske Ordforraad forøget med »Hold Kæft!«

Dette opfattede han aabenbart som en Kompliment, thi da vi om Aftenen skiltes fra ham og takkede for godt Førerskab, trykkede han enhver af os hjertelig i Haanden, bukkede dybt og sagde: »Old Gæft!«

For Officererne var det strenge Dage med Fest paa Fest, dels hos Sultanen, dels i Gesandtskaberne.

Da Prinsen aflagde officiel Visit hos Sultanen, blev han med Følge afhentet i en prægtig Baad af Langskibsform, roet af seksten kraftige Rorkarle i meget smukke, orientalske Dragter. De stod op og behandlede de bredbladede, kortskaftede Aarer overordentlig flot.

Historien skildrer Sultan Abdul Hamid II som en grim Skurk; naar Fyllagasterne tænker paa ham med blidere Følelser, skyldes det sikkert, at han ogsaa tænkte venligt paa os og sendte et Bjærg af Oksekød, Fjerkræ og herlige Frugter foruden Masser af Vin, Cognak og Champagne ombord til Besætningen.

En Eftermiddag kastede vi los, og i dejligt Sommersolskin stod vi ud fra Constantinopel for at gaa tilbage til Piræus. Denne Gang uden om de græske Øer.

I den Uges Tid vi laa her, havde vi travlt med at gøre os klar til Hjemrejsen. Bl. a. var vi en Tur med Travaillen oppe paa det græske Orlogsværft for at hente Salutkrudt. Værftet var lille, men pænt, og der syntes at herske god Orden. Turen tilbage var ikke hyggelig. Vi sejlede, Baaden var tungt lastet, og det blæste haardt. Da vi kom ombord, var vi vaade til Skindet, men havde, takket være vore gode Presseninger, holdt vort Krudt tørt.

Paa Afgangsdagen var Kongefamilien ombord og fulgte med til et godt Stykke uden for Havnemolen. Baade Kongen og Dronningen var meget bevæget ved Afskeden. Dronningen græd, og vi andre var lige ved at gøre det samme. Da de Kongelige var gaet i Baaden, gik vi til Vejrs og sendte dem, som en sidste Hilsen tre dundrende Hurraer.

Over Palermo og Cadix gik Rejsen hjemad.

Foraaret var begyndt, solfyldt og herligt, men alligevel skiltes vi fra Middelhavet uden Sorg; for nu vendte Stævnen mod Danmark!

Af mine andre Togter mindes jeg med stor Glæde dem, jeg gjorde med Maskinskoleskibet, Kanonbaaden »Falster«. De gav mig Lejlighed til at gøre Bekendtskab med de danske Søkøbstæder; og skønt jeg har set saa meget smukt i Verden, gaar det mig ligesom H. C. Andersens to Fugle:

»Jeg tror, der er skønnest i Danmark.«

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

OVERRETSSAGFØRER, KONTORCHEF POUL KJÆR

Den 1. Juni iaar skete der, som det vil være vore Medlemmer bekendt, en Deling af Marineforeningens Kontorvirksomhed under Centraladministrationen i København, idet København-Kredsens Kontor udskiltes fra det Fællesskab med Hovedforeningens Kontor som fra Foreningens Stiftelse i 1913 havde fundet Sted. Gennem de fleste af disse Aar har Overretssagfører Poul Kjær ledet det gennem Aarene stærkt voksende Arbejde og har nu trukket sig tilbage for at foretage Rejser i Udlandet og unde sig nogen Hvile efter det store Arbejde, som han med aldrig svigtende Interesse trofast har ydet Marineforeningen gennem Aarene. For dette Arbejde skylder Foreningen ham en oprigtig Tak. En Erfaring som Overretssagfører Kjærs i det ret komplicerede Maskineri som den nøje Forbindelse og Korrespondance med efterhaanden 39 Kredse over Landet, erhverves ikke og holdes ikke vedlige uden en varm Interesse, hvis umiddelbare Udslag er Lethed i Expeditionen og redbon Hjælp, naar Bestyrelsesmedlemmer og andre appellerede til hans indgaaende Kendskab til alle Detailler, og disse Kvalifikationer erstattes ikke let. Under Krigen udrettede Overretssagføreren et frivilligt og hjælpsomt Arbejde med Krigsfangeforsorgen, for hvilket Arbejde han af den italienske Konge hædredes med Ridderkorset af Kroneordenen.

Vi haaber, at Overretssagfører Kjær vil bevare de samme gode Minder om sin Virksomhed i Marineforeningen som dennes Medlemmer bevarer om hans altid redbonne og elskværdige Personlighed.

Hovedforeningens Kontor er Bredgade 25 C., Telf. Palæ 2886.

København-Kredsens Kontor er Sortedams Dosseringen 51, Mezz. Telf. Nora 7348.

Redaktionen skal atter henlede Opmærksomheden paa det formaalstjenlige ved altid at forsyne Festerferater etc. med Oplysning om Datoen for paagældende Fest m. v., idet saadanne Oplysninger ofte findes, særlig ved indsendte Avisudklip.

BORNHOLM-KREDSSEN

afholdt den 14. Juni en vellykket Udflugt for Medlemmer med Damer til Almindingen og Hammeren. Kl. 10 Formiddag startede 7 Biler fra Lille Torv og med Formanden, Overbetjent Nielsen, paa Broen, sattes Kursen mod Almindingen. Ankomne til »Jægerhuset« i Ekkodalen, hvor Proprietær Müller, Valensgaard, var en gæstfri Vært, skaffedes til Frokost. Her mødte Marinere fra Syd- og Østlandet i saa stort Tal, at man ved Afrejsen til Udflugtens andet Maal, Hammeren, var en imponerende Flotille af henvend i Snes Biler. Efter Ankomsten til Sandvig ved 3-Tiden drak man Kaffe, hvorefter man nød den smukke Natur ved Spadsereture paa Hammeren og til »Slottet«. Det blæste en rebet Mærsejlskuling ret tilpas for gamle Marinere. Under Middagen paa Hotel Hammershus, hvortil Klokkeren lod ved 6½-Tiden, blev sunget et Utal af Sange, hvoraf flere skrevne i Dagens Anledning. Talerens Tal var ogsaa legio.

Efter at Dansen »paa Banjerne« var gaaet lystigt til ved 1-Tiden, lettede Flotillen Anker, og de forskellige Enheder søgte hver til sin Havn efter Dagens vellykkede Manøvre.

HIRTSHALS-KREDSSEN

Søndag den 12. Juli Kl. 7.20 Morgen, kørte to Biler med glade Marinere og deres Damer via Frederikshavn til Skagen i det herligste Solskinsvejr. Efter en halv Times Ophold i Frhvn.s Plantage, hvor der indtoges en Forfriskning,

kørtes videre. I Nærheden af Skagen blev vi modtaget af Formanden for Skagens Marineforening, Hr. Eisenreich, der var kørt os i Møde pr. Bil. Paa Hotel »Høgenhaug« havde Hr. Eisenreich og Hr. Janus Christensen ordnet alt paa det bedste. Ved Bordet herskede en glimrende Stemning, som yderligere steg, da det blev oplyst, at tre af Kammeraterne fra Højerup havde 25 Aars Jubilæum for deres Indkaldelse. Ved elskværdig Tilladelse af Chefen paa »Diana«, som laa i Havnen, havde tre Marinere faaet Landlov, inviteret af Skagens Marineforening. De ankom midt under Skafningen, og nu blev der Liv. De viste sig desuden at være ypperlige Musikere og godt sammenspillet.

Kl. 2 samlede Skibssergentens Fløjte os alle til at falde paa Fartøjerne. Nu var vi blevet en hel Convoy, da en Del af Skagens Kammeraterne med Damer sluttede sig til os. Kursen sattes til Badehotellet. Man spadserede derfra til Grenen og besaa Holger Drachmanns Grav; nogle tog sig et forfriskende Bad. Kl. 4½ kørtes tilbage til Skagen til Hotellet. Man spredtes nu i Byen og besaa Seværdighederne der. Kl. 8 samledes man i Hotellet, og der blev pebet til Dans paa Dækket. Formanden, Hr. Eisenreich, holdt en smuk Tale for Flaget, og for Hirtshalskredsen, hvis Formand talte for Kongen og Danmark samt for Skagen-Kredsen med Tak for godt Samvær og udvist Gæstfrihed. Til Slut blev Kong Christian sunget. Skibssergentens Fløjte kaldte til Fartøjerne..

Hen paa Hundevagten ankom vi til Hirtshals, alle enige om, at have tilbragt en glimrende Dag.

Vor hjerteligste Tak til Skagen-Kredsens Bestyrelse for dens festlige Modtagelse, en særlig Tak til Hr. Eisenreich og Hr. Janus Christensen for deres uegennyttige Arbejde for at glæde os. Chefen, Næstkommmanderen og Marineingeniøren fra »Diana« bringes herved vor varmtføjte Tak for udvist Elskværdighed imod os.

De tre Marinere takkes ligeledes paa det hjerteligste for deres store Andel i Festens udmærkede Forløb.

AARHUS-KREDSSEN

Kongeskibet »Dannebrog«s Besætning som Gæster i Aarhus Marineforening.

Marineforenings Aarhus-Kreds afholdt Onsdag den 15. Juli paa Hotel Royal en selskabelig Sammenkomst, hvorover Kongeskibet »Dannebrog«s Besætning kastede særlig Glans ved sin Nærværelse. Salen var fyldt til sidste Plads, da Baadmandspiben lod og Flaget gik til Vejrs. Foreningens Formand, Konsul Anton C. Nielsen, bød Velkommen, idet han indledte med en Hilsen og Hyldest til Kongen.

Efter at Formanden derpaa havde takket »Dannebrog«s Chef, Kommandørkaptajn, Baron Gyldencrone, fordi Officerer og Mandskab havde villet modtage Foreningens Indbydelse til at komme til Stede ved Festen, og Orlogskaptajn P. Holck, fordi han elskværdigt havde lovet at assistere, fik denne Ordet for i et klart Foredrag at trække Linjerne op for Stillehavsproblemet.

Foredraget blev holdt i ganske neutral Form og belyste objektivt Japans, Amerikas og Englands Interesser i Østen. Endvidere viste Orlogskaptajnen en Del gode Lysbilleder fra den amerikanske Flaades Forsøg med Bomber.

Foredraget hilstes med stærkt Bifald. Yderligere takkede Formanden paa Foreningens Vegne Kaptajn Holck og udbragte et Leve for Befalingsmændene indenfor den danske Marine, adresseret til Baron Gyldencrone, der kvitterede med et Leve for Marineforeningens ældste Barn — Aarhus-Kredsen.

Derefter samledes man om Kaffebordene og efter en ½ Times Forløb, da Baadmanden havde pebet Musiken paa Dækket, begyndte Dansen, der gik livligt til 8 Glas. Paa dette Tidspunkt spillede Musiken en March og alle tilstedeværende marcherede rundt, sluttede op i flere Geledder foran Flaget, der da til Hornsignal blev halet ned. Derpaa tog Kommandørkaptajn Gyldencrone Ordet og takkede Kredsen, fordi den havde indbudt Besætningen til denne fornøjelige Sammenkomst. Endnu i nogen Tid fortsattes Dansen, og midt paa Hundevagten sluttedes der af.

Bestyrelsen har haft Glæde af de to sidste Sammenkomster, i December for Eskadrens Mandskab, og nu for »Dannebrog«s. Det viser sig, at Kammeraterne med Hustruer og Slægt gerne giver Møde ved saadanne Lejligheder, og det unge værnepligtige Mandskab bringes paa denne Maade i Berøring med Folk, der forstaar dem, fordi vi gamle Marinere selv har mange gode Minder fra den Tid, vi tjente under Dannebrog.

KOLDING-KREDSSEN

har med stor Tilslutning fra Medlemmernes Side afholdt sin aarlige Sejltur. Fiskeeksportør Th. Petersen havde atter i Aar stillet Fartøjet til Raadighed for Foreningen, og Kl. 1½ startedes under Kanonsalut fra Havnen. Efter at der var drukket Kaffe paa Løverodde, gik Turen til Fænø, hvor Præmieskyd-

ningen fandt Sted. Ved Spisningen Kl. 6½ bød Formanden, Tandlæge *Strange-Frits*, Velkommen og uddelte Medaljer og Præmier til de 7 bedste Skytter. Skyttekonge blev Fiskeeksportør *Th. Petersen*, 2. Præmie fik Blikkenslager *Steinfath* og 3. Pr. Tandlæge *Westerlund*.

Efter Præmieuddelingen havde flere af Medlemmerne Ordet saavel ved Bordet som senere ved Kaffen, hvor ligeledes Marinens Sangbog blev flittigt benyttet. Paa Hjemturen blev der affyret Raketter og Lysbomer.

KALLUNDBORG-KREDSEN

deltog i Rundskuets Opvisninger med et meget smukt Optog. Først i dette marscherede Smedemester *Lund* med Foreningens Fane; ved hans Side fulgte Formanden, Lods *Plambech Hansen* samt de to gamle Æresmedlemmer af Marineforeningen, Dannebrogsmænd *Sørensen*, Aarhus Marineforening, Lods *Krøyer*, Nakskov Marineforening, og den gamle Marinere, Bødker *Jens Nielsen*, Rørby. Saa fulgte 10 Orlogsgaster, som trak »*Christianus Quintus*«, Modellen af Niels Juels Admiralskib. Fregatten stod paa en lav Vogn betrukket med blaat Tøj og pyntet med alle Sommerens dejlige Blomster. Fra alle Master vajede Flagene, og idet Fregatten stævnedes ud paa det første Togt, hilstes den af øredøvende Hurraraab og begejstrede Udraab fra den forsamlede Menneskemængde. Paa hver Side af Fregatten gik 6 Medlemmer af Marineforeningen klædt i Orlogsdragter, og bag ved gik i sluttet Trop 8 raske Marinere fra Kanonbaaden »*Marstrand*«, som i disse Dage ligger i Kallundborg Havn. 20 gamle Kallundborg-Marinere sluttede Marineforeningens smukke Optog.

Kredsen har endvidere i Forbindelse med Ringridere og F. D. F. skabt en smuk Festdag for de syge Børn paa Refnæs Kysthospital, idet et Optog af Ringridere og Marinere, medførende Rundskue-Fregatten »*Christianus Quintus*«, ledsagede af Drengenes Orkester har besøgt Hospitalet til Opmuntring for Børnene.

Endelig har Kredsen afholdt en vellykket Skovtur til Asnæs Skov.

Kl. 2 lodsede *Plambech-Hansen* to større og et mindre Fartøj ud gennem Havnemundingen, og alle tre var de fyldt med fhv. Orlogsgaster.

Med Musik i Spidsen marscherede hele Selskabet fra Sortensten til Festpladsen, hvor man straks satte sig til Kaffebordene. Der var dækket til 200, men Kopperne slog ikke til, saa det var ikke nogen hel lille Forsamling. Foreningens energiske Formand kunde se ud over, da han i en lille velformet Tale bød velkommen.

I Løbet af Eftermiddagen afløste den ene Overraskelse den anden. Der var Balanceøvelser for yngre, der var do. for ældre, der var Sækkevæddeløb for smaa og store, og selv Foreningens ældste Medlem, *Lars Nielsen*, deltog i Sækkevæddeløbet. Nogle fik rørt Benene, andre fik rystet Lungerne, saa der blev god Appetit til Aftensmaden, under hvilken Dagens største Overraskelse præsenteredes. Det var et Orkester paa 15 Mand, som dirigeredes af Restauratør *Jensen*, Slotskældereren, som i denne højtidelige Anledning havde iført sig Styrmand Stoumanns Uniform og en rød Næse. Orkestret gjorde vældig Lykke — ikke mindst ombord paa Baaden hjemad.

Om Aftenen samlede Foreningens Medlemmer paa Grand Hotel, hvor Formanden under Kaffebordet oplæste en Præmieliste.

Ogsaa til Dansen leverede Orkestret Musik. Og medens Restauratør *Jensen* et Øjeblik fugtede sin tørre Tunge, overto den 84-aarige *Lars Nielsen* Dirigenthvervet.

Lars Nielsen røgtede sit Hverv saa godt, at Formanden udbad sig Forsamlingens Tilladelse til at udnævne ham til Æresmedlem.

Søndag den 16. August Kl. 10 pr. afholdes Holdkapskydningen mellem Odense, Randers og Københavns Kredse paa *Holmen*. Indgang ad *Værftsbroen*, *Christianshavn*.

Efter endt Skydning samles Deltagerne i Marke-

tenderiet paa *Holmen*, hvor Frokosten serveres (Bixemad, Ost, Øl og Kaffe), Pris Kr. 3,50. Efter denne vil der blive Lejlighed til at bese Arsenalet, Modelsamlingen og eventuelt Stamskibet.

Skyttelavens Medlemmer kan deltage i Besøget paa *Holmen* og til Frokosten; men da kun et begrænset Antal kan deltage, anmodes man om at anmelde Deltagelse til Formændene for de respektive Kredse senest den 10. August.

Samtidig indbyder *København-Kredsen*, som sine Gæster, en eller to Repræsentanter, for de af Landets Kredse, der i Fremtiden tænker at starte Skyttelav, til at deltage i Stævnet paa *Holmen* nævnte Dag. Dog maa skriftlig Meddelelse herom indsendes til Formanden for Marineforeningens Skyttelav.

Adresse: *M. Hornung*, Morsøvej 45,

København, Brh.

Tirsdag den 4. August afholder Lavet Sammenkomst. Efter Skydningen vil der blive afholdt Præmie-Keglespil. Alle Kammeraterne kan deltage.

Odense Kredsen afholder Fisketur Tirsdag den 4. August. Afgang fra Toldboden Kl. 1½.

NYBORG-KREDSEN

Foreningen har haft den Sorg at miste sit meget skattede Medlem, Lokomotivfører *Chr. Voigt*, som døde paa herværende Sygehus Fredag den 26. Juni.

Lokomotivfører *Voigt* var en anset Mand indenfor Banen og der blev ofte lagt Beslag paa ham som Censor og ved mange andre Lejligheder. Som Kammerat var *Voigt* ogsaa højt skattet af sine Kammerater ved Statsbanen, han forsømte saa godt som aldrig sin Gerning og ofte har han forrettet Tjeneste paa sine Fridage for at hjælpe en Kammerat.

Voigt var altid livsglad og tilfreds og i Selskabskredse var han altid velset for sit gode Humør, og for alle disse Egenskaber satte vi ogsaa *Voigt* højt indenfor Marineforeningen og han blev derfor gerne valgt til Sendemand.

Lørdag Aften blev vor afdøde Kammerat bragt fra Sygehuset til Banen og mange af Marineforeningens Medlemmer var mødt med Fanen for at vise ham den sidste Ære.

KRISEN I DEN ENGELSKE SKIBSBYGNING.

Den britiske Skibsbygningsindustri har i de senere Aar arbejdet under stadig vanskeligere Forhold. Omkostningerne har været saa store, at de britiske Værfter har følt Vanskeligheder ved at konkurrere med kontinentale Værfter. Det har flere Gange vist sig, at Priserne paa Fastlandets Værfter har været en Del under de britiske, og selv britiske Redere har derfor maattet placere deres Ordre i Udlandet. Følgen er bleven, at et stort Antal Beddinger staar ledige i England, og at mange af den faste Arbejdsstok gaar ledige. Ved Aarskiftet var saaledes 81.000 eller ca. 31½ pCt. af Værftsarbejderne uden Arbejde. Det var 12.000 flere end ved Aarskiftet i Fjor.

Denne alvorlige Situation har medført, at de britiske Værfter har bestræbt sig for at naa til en Ordning, hvorved Konkurrencen med Udlandet kunde lattes, og Produktionen forøges. Der foreligger et Forslag fra »Shipbuilding Employers Federation«, sendt til Værftsarbejdernes Fagforening og gaaende ud paa, at Arbejderne skal have Andel i Udbyttet. Detallerne er endnu ikke kendt, men man ved, at der findes Tilbud om, at Arbejdernes Tillidsmænd skal have Adgang til at gennemgaa Værfternes Bøger.

Arbejdernes Repræsentanter svarede, at Forslaget vil blive omhyggelig overvejet. Vedtages det, venter man, at der vil blive bedre Arbejdsforhold, og at Arbejdstempoet vil blive forøget.

Et Rederi i Storbritannien udbad sig for nylig Tilbud paa

en Toskrue-Damper. Et Værft paa Tyne bød 171.000 £ og et skotsk Værft 168.000 £, medens et hollandsk Værft tilbød at bygge Skibet for 129.000 £. Man ser heraf, hvor høje de britiske Priser er i Forhold til Kontinentets. Saafremt Lønninger nu gaar i Vejret, maa rimeligvis nogle britiske Værfter lukke. Direktøren for et engelsk Værft meddelte, at det kostede ham 40.000 £ aarlig at holde Værftet gaaende under de nuværende Forhold, medens Tabet, hvis Værftet blev lukket, kun vilde beløbe sig til 9000 £ pr. Aar. Han havde endnu ikke standset Virksomheden, fordi han haabede paa bedre Tider, og fik han en Bestilling, var hans Arbejdere parat til at tage fat paa Arbejdet. Hvis Forholdene imidlertid ikke snart forandrede sig, maatte Virksomheden dog standse, saa snart de under Bygning værende Skibe var færdige til Aflevering.

Til Trods herfor vil Værftsarbejderne dog have højere Løn, og det virker da ikke overraskende, at Nordenglands Dampskibsrederforening har nedsat en Kommission for at undersøge Spørgsmaalet om Udlandets Konkurrence, særlig hvad angaar Reparation af Skibe. Den almindelige Mening er, at det er »short working hours«, som er Roden til Ondet.

Situationen er saaledes ret alvorlig for den britiske Skibsbygnings-Industri, og de engelske Blade udtaler herom, at man haaber, at Arbejdsgiverne og Arbejderne i Skibsbygnings-Industrien vil forstaa Situationens Alvor, kaste alle tidligere Uoverensstemmelser over Bord og med forenet Energi søge at finde ud af, hvad der er i Vejen med den britiske Skibsbygning, og hvorledes man bedst og hurtigst kan bøde paa de Mangler, som Skibsbygningen lider under.

Det kendte engelske Søfartsblad »Syren and Shipping« skriver, at det ikke alene er Holland og Tyskland, som er Konkurrenter, ogsaa dansk Skibsbygning arbejder sig frem, og særlig Bygningen af Motorskibe giver Danmark en stadig bedre Position. Skibsbygnings-Virksomheden i Danmark er sikkert langt bedre nu som Følge af Motorskibsbygningen, end hvis man kun skulde bygge Dampere. Det ses, at næsten to Trediedele af de Motorskibe, som nu bygges i Danmark, er til fremmede Redere og hovedsagelig norske. Hvis Dampskibe havde bevaret deres Overlegenhed, vilde de fleste norske Bestillinger, siger det engelske Blad, sikkert være gaaet over Nordsøen.

S—r.

SKANÖR

Nu en Havn, en lang Dæmning, et Tangdige, en venlig By med grønne Træer og en dansk Landskyrke med Trappegavle — forhen den største Handels- og Fiskeplads i Norden.

Det var den Gang, da Sildene stod saa tæt i Øresund, at man næppe kunde ro igennem dem. Det var dengang, da Arnold fra Lybeck kunde skrive om Danerne, »at de har fuldt op af alle Rigdomme paa Grund af det Fiskeri, som aarlig drives i Skaane, til hvilket Købmænd iler fra alle omboende Folk og bringer Guld, Sølv og alle mulige andre Kost-

barheder for at købe deres Sild, som Danerne har for intet af Guds Gavnildhed.«

Der har aabenbart ikke været Vanskeligheder med Valutaen dengang.

Desværre behagede det Sildestrømmene at forlade Øresund allerede paa Valdemar Sejrs Tid. Dog har der til Tider været ret rigt Sildefiske ved Skanör; saaledes under Verdenskrigen, og ikke faa danske Baade deltog deri.

Mod Nord skærer Höllviken og Foteviken sig ind. For mindre Fartøjer er Höllviken endnu en god Ankerplads undtagen med Nordvest, men Foteviken er aldeles tilsandet. Foteviken er iøvrigt bekendt ved den Kamp, som stod der i Aaret 1134 mellem Knud Lavards Drabsmand Magnus og Knuds Broder Erik.

Magnus og hans Fader, Kong Niels, kom med deres Flaade og lagde ind ved Fotevik. De ventede rimeligvis ingen stærk Modstand fra Erik, som hidtil aldrig havde kunnet staa sig, men Erik havde nu faaet snakket den mægtige Ærkebiskop Asger i Lund over paa sit Parti og overrumplede Magnus og Niels ved Landgangen. Magnus faldt og Kampen maa have været ret blodig, thi der faldt ikke mindre end 5 Bisper og 60 Præster, og Holberg siger derfor med Rette i sin Danmarks-historie, at det maa have været gode Tider for theologiske Kandidater.

Kirken er anselig, og der findes mange gamle Ligsten, slidte af Fodtrin, men nu omhyggeligt stillede paa Højkant op ad Kirkemuren. Mit Øje falder paa en fra 1527, den fortæller, at Bertel Kniphoff, Borger udi København, druknit paa Falsterbo Reff. Slægten Kniphoff var en stor Købmandsfamilie i København. Et Medlem af den, Claus Kniphoff, blev under Kristian den 2. i en ganske ung Alder optaget i Adelstanden og gjort til Admiral. Hans Løbebane var kort og glimrende, men fik en sørgelig Ende. Som alle Datidens Admiraler drev han Kaperi, der let gled over til Søroveri, og Enden paa Legen blev, at Hamborgerne fangede ham nede paa Elben og kappede Hovedet af ham og 70 af hans Baadsmænd.

Bertel Kniphoff har som Ligstenen udviser, været hans samtidige — maaske hans Broder eller Fætter.

En kort Spadseretur fører tværs over Halvøen ned til Østersøen, hvor Falsterbo Kirke — engang nedsandet — nu udgravet, hæver sine Trappegavle mellem mægtige Klitter.

Landskabet ved Falsterbo maa have været fuldendt smukt engang, men nu skæmmes det af Kæmpe-Badehoteller — som man dog kan gaa udenom og se ud over Østersøens mægtige Flade og Køge Bugt. Tanken gaar uvilkaarlig tilbage til 1677, da den langt mindre, men veløvede danske Flaade under Niels Juels overlegne Ledelse splittede den svenske Flaade. Man beklager kun, at saa stærke Kræfter blev sat i Bevægelse for at svække og ødelægge Norden.

Skanör—Falsterbo er minderige Steder og skulde Valutaforholdene bedres, kan et Besøg godt anbefales. Som Forholdene nu er, maa man helst ligesom Undertegnede føre baade Logi og Køkken med sig og slaa sig ned ved Bolværket.

484. — Sjælland 1896.

Agitér for Tilgang

af nye Medlemmer

til Marineforeningen.

Frederikshavns Værft og Flydedok ^{A/S}

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.

1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg.
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

C. KLAUSEN, Handelsgartner.
Frugthuset „Flora“.
Søndergade 17, Frederikshavn, Tlf. 511.
Frugt, Kartofler & al Slags Grøntsager.
Alltid leveringsdygtig.
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen,
Hobro. — Tlf. 225.
Bageri & Conditori.
Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,
Hobro. Tlf. 323 & 460.
1ste Kl. Kød- og Fedevare-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen,
vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38.
Skibsprovianteringsforretning.
Leverandør til Marinen.

^{A/S} KULKOMPAGNIET
HAVNEN — THISTED — TLF. 35. STATS. 2.
LEVERANDØR TIL MARINEN

Møller & Hansen,
Lille Torv, Thisted. Tlf. 217.
1ste Kl. Kød- og Fedevareforretning.
Leverandør til Marinen.

C. P. Odde,
Bageri & Konditori.
Vestergade 32, THISTED,
Tlf. 202.
Leverandør til Marinen.

I. V. Rasmussens Danseskoler.
35. Sæson beg. i Vagtskibet »Sjælland« d. 3. Januar 1890. Lokaler overalt i Byen.
Ring til Vester 3089.

Aage Petersen
Helsingør
Stengade 40 — Telf. 818
Frugt — Grønt — Konserver
Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen,
Thonbogade, Horsens. Tlf. 601.
Fisk en gros, en detail.
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,
Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.
Wiener & Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,
Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 446
Slagter & Fedevareforretning.
Leverandør til Marinen.

Georg Jensen,
Havnen 5, HORSENS Tlf. 1125.
KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

Masnedsunds Fiskesalgforretning,
HAVNEN — TLF. 438.
Alltid leveringsdygtig i Aarstidens
Fiskesorter.
Leverandør til Marinen.

„Torvehallen“
Algade - VORDINGBORG - Tlf. 394.
1. Kl. Kød, Konserver, Ost og
Paalæg. Leverandør til Marinen.

Store Torvs Frugthandel,
THISTED. Tlf. 467 ogsaa privat Tlf.
Alle Aarstidens Frugt og Grøntsager.
Billigste Dagspris.
Leverandør til Marinen.

Vejle & Omegns Andelssvineslagteri,
Vejle. — Tlf. 75 & 76. — 905.
Største Leverandør af Kød- & Fedevare
varer i Vejle.
Leverandør til Marinen.

GØR DERES INDKØB
HOS DE
AVERTERENDE

IMPORTKOMPAGNIET ^{A/S}

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.
IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG -
Leverandør til Marinen.

Niels Wulffs Enkes Eft.
Kalundborg, Tlf. 345.
Skibsproviant og Stores
Leverandør til Marinen.

L. J. Skovbo,
Skibrogade 28, Kalundborg, Telf. 111.
1. Kl. Franskbrød & Wienerbrød
Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,
Skibrogade 45, Kalundborg.
Telf. 141. Privat Telf. 246.
Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN
HUNDESTED. TLF. 75
BAGERI OG CONDITORI
Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN
Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 82
1. Kl. KØDUDSALG
Leverandør til Marinen.

H. FUNCH
HUNDESTED — TLF. 64
SKIBSPROVIANTERING
Leverandør til Marinen.

W. COOPS,
Havnegade 37 — VEJLE — Telefon 542
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

C. Christensen, Holmen 21, Vejle.
— Tlf. 1190. —
Frugt, Grønt, Kartofler.
Leverandør til Marinen.

Vejle Vildt- og Fiskeforretning,
Orla Lehmannsgade. Tlf. 410 & 882
Leverer alt i Fisk Vildt & Fjerkræ.
Leverandør til Marinen.

Carl Laursen, Langelinie 37,
Vejle. Tlf. 1484.
Kød, Flæsk og Paalægsvare
prima Kvaliteter. — Leverandør til Marinen.

Frugt- & Grøntforretningen MELONA
Cl. Nielsen, Nørregade 2.
Tlf. 403. Vejle. Tlf. 403.
Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter
og Fedevare, Langgade 44, Kerteminde.
Telf. 226. Leverandør til Marinen.

P. RASMUSSEN, Bagermester,
Vestergade, Kerteminde. Tlf. 107 & 286.
Leverandør til Marinen.

„Fiskesalg“, Kerteminde.
Havnen. Telf. 238. Stat 8.
Fisk en gros & en detail.
Leverandør til Marinen.

Køge Fiskehus,
Nørregade 8, Køge. Telf. 375.
Alle Slags fersk og røget Fisk.
Leverandør til Marinen.

Jul. Th. Petersen
Mønsterbageriet
TORVET 30 — KØGE — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

L. Rathje,
Lemvig. — Tlf. 330 & 109.
1ste Kl. Fødevarer- og
Paalægforretning.
Leverandør til Marinen.

P. Kilsgaard,
Lemvig, Tlf. 20.
1ste Kl. Kødudsalg.
Leverandør til Marinen.

Hans P. Hansen,
Sdr. Havnegade 20, Sønderborg
Telefon 110.
Kolonial - Vin - Delikatesse -
Konserver - Skibsproviantering.
Leverandør til den kongelige danske Marine.

Hermann Franke
Perlegade, Sønderborg. Tlf. 403.
1ste Kl. Kød- & Fedevareudsalg.
Leverandør til Marinen.

Iwer Hess,
Havnen, SØNDERBORG, Tlf. 458.
Alle Aarstidens Fiskesorter føres.
Røget Fisk & Konserver.
Leverandør til Marinen.

Christiane Friedl,
BLOMSTER & GRØNTHANDEL,
Jernbanegade 10, Sønderborg.
Tlf. 278.
Leverandør til Marinen.

Tegn en Annonce i „Under Dannebrog“.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
Bredgade 25 C., København K.
Telefon Palæ 2886.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE VIII.
August

GRØNLAND

Af Richard Jensen.

Da jeg første Gang saa Grønlands Kyst, var det fra »Ingolf«s Bramraa, hvor jeg undertiden tilbragte min Middagsstund, naar jeg, som Ordonnans havde glemt at slaa Glas, spyttet til Luvart, mødt til Baks eftersyn med ubørstede Sko e. l., kort sagt, var tørnet paa et af de mange Skær, der er fuldt af paa en ung Sømands Vej, naar han begynder sin Løbebane.

Nu kunde man blive straffet med det, der var værre end at sidde paa Bramraaen, vi var nemlig paa Opmaaling i Danmarksstrædet paa det Tidspunkt og foretog Dybdehavsundersøgelser langs Isranden.

Fra Bramraaen tog Omgivelserne sig storslaaet ud. Vejret var dejligt med glitrende Sol. De uendelige Ismarker til den ene Side, og det blaa Hav til den modsatte, dannede et Panorama, som det nok var værd at at ofre en Middagsstund paa; og naar man samtidig afsonede sin svære Skyld, slog man jo ligesom to Fluer med eet Smæk.

Jeg havde netop gjort mig det bekvemt, surret mig fast til Bramstangen, og belavede mig paa at forkorte Tiden med en Skraber, da jeg langt ude i Horisonten fik Øje paa noget, som kunde ligne Land.

I samme Nu var jeg lysvaagen.

Jo, der var ingen Fejltagelse mulig, det var Land.

Jeg prajede af mine Lungers fulde Kraft:

»Land to Streger om Styrbord!«

Det gav et Sæt i den vagthavende Officer.

»Er du gal Dreng, eller ser du Syner?«

Men jeg var altfor sikker i min Sag.

»Jo, det er rigtignok, der er Land to Streger om Styrbord.«

Et Minut efter var Løjtnanten ved min Side paa Bramraaen.

»Du har Ret, Dreng, skynd dig ned og varsko Chefen.«

I Løbet af ti Minutter var alle Officererne travlt beskæftiget med at tage Observationer, og jeg med at fortære den Haandfuld Makroner, Chefen gav mig som Belønning.

Men Synet af de vidunderlig forrevne, vilde, sne-dækte Klippetinder forfulgte mig stadig, og da jeg fem Aar efter fik Udkommando til Grønland, modtog jeg

den med samme Glæde, som jeg tænker, jeg vilde have Modtaget Budskabet om en stor Lotterigevinst.

Det var ganske vist Vestkysten af Grønland det gjaldt, men det var dog Grønland, som i fem og tyve Aar ikke var besøgt af noget Orlogsskib.

En Dag i Slutningen af Maj rundede »Fylla« Kap Farvel. Vi stod netop og eksercerede, da alle Sejlene slog bak. I en Fart fik vi dem givet op og gik til Vejrs for at beslaa. Det hele gik saa hurtigt, at ingen fik Hueremmen om Hagen, og da vi var kommet ud paa Ræerne, røg toogtyve Huer ad Læ til.

Det blev en ærbødig, om ikke helt frivillig, Hilsen til Grønland.

Højere oppe i Davisstrædet mødte vi Isen, undertiden i Form af Isbjærge, undertiden som Drivis. Det var de mærkeligste Formationer, Isen kunde antage, naar man saa den langt borte: Et Isbjerg kunde tage sig ud som en mægtig Elefant, et andet som en Svane med halvt udspilede Vinger og krummet Hals; paa nært Hold blev det til ganske ordinære Isklumper, ganske vist af kolossale Dimensioner.

Drivisen kunde paa Afstand ligne Byer med Hus-tage, Skorstene, Kirkespir o. s. v., eller Skove. Isen var glat og blank som Porcellæn, og til en Grønlandsfarers Udrustning hører da ogsaa Brillen med farvede Glas, dersom han, uden at skade Øjnene, vil nyde Skuet af Isen.

Da vi var kommet paa Højde med Kolonien Godthaab, satte vi Kursen mod Land, som vi fik i Sigte paa en Afstand af ca. 25 Mil. En halv Snes Mil af Land fik vi Øje paa nogle smaa, mørke Prikker, som bevægede sig. Ved nærmere Eftersyn viste det sig at være Kajakker, og snart efter havde vi den første Kajakmand paa Siden. Der gælder en uskrevet Lov i Grønland, som tilkender den Kajakmand, der først border et ankommende Skib, ti Kroner; og ti Kroner var dengang mange Penge for en Grønlænder; om det samme er Tilfældet nu, ved jeg ikke.

Vi fik altsaa vor Kajakmand paa Siden, og højste baade ham og hans Fartøj indenbords. Det gik til paa den Maade, at vi lagde Bugten af en Line om hver Kajakende, gav ham en Line at holde sig i, og løftede saa Mand og Baad af Vandet.

Grønlanderen, der drev af Væde, krøb ud af Kajakkken, afførte sig Vanter og Kaperdæk og stod for os i al sin eskimoiske Pragt, lille og skulderbred, brun som en Tørv, Haar som en Hestemanke, glinsende af Fedt og Saltvand, med et Smil saa bredt og stort, at der blev nok til os allesammen.

Stolt spadserede han op paa Kommandobroen for at lodse os ind.

En Snaps og en Cigar stemte ham — om muligt — endnu gladere.

Ham var vi alle indtaget i.

Saa blev Musikken beordret paa Dækket. Det var Chefen, der, som gammel Grønlandsfarer, vilde se, hvad Abraham, som næppe tidligere havde hørt Hornmusik, vilde synes om den.

I to Spring var han nede af Broen, kiggede forbausset ind i Hornene og lo, saa Taarerne randt ham ned ad de fede Kinder.

Hver Gang et Nummer var tilende, hylede han:
»Synge mer, synge mer!«

Imidlertid nærmede vi os Land, eskorteret af et halvt Hundrede Kajakker. Klippekylen, hvor skøn den end var, tog sig anvevel mere tam ud, end den jeg mindedes fra Østkysten.

Alt hvad Godthaab ejede af Flag var hejst, og fra et lille Batteri paa tre Kanoner dundrede Salutten mangedoblet af Ekkoet fra Fjeldsiderne os i Møde.

Hele Koloniens Befolkning var paa Benene, vitende og raabende. I Almindelighed er jo Ankomsten af et Skib en Begivenhed i Grønland; men et Orlogsskib med Kanoner, der knaldede betydelig højere end Landets egne, med Hornmusik og mange danseglade Matroser, der spaaede adskillige »Ariinikpingasut«, det var ikke alene en Begivenhed, det var Fest.

Vor Chef havde den udmærkede Opfattelse, at Besætningen skulde have udstrakt Frihed, naar vi laa ved Land, men til Gengæld skulde der arbejdes, saa det havde Skik, naar vi var i Søen.

Laa vi ved Land, stod den paa Bal, enten ombord eller paa Koloniens Tranloft, og Grønlanderne er tidenskabelige Dansere; deres nationale Danse »Ariinikpingasut« lærte vi hurtigt, og Damerne, som ikke generedes af Skørter eller Kjoler, fik rørt sig saa det kunde forslaa, selv de gamle, snavsede Kællinger fik deres Omgang til stor Jubel for Ungdommen.

Var vi til Sø, stod den paa Arbejde baade Nat og Dag. Øvelser og Dybdelodninger, Havundersøgelser og Bundskrabning gik om hverandre ustandseligt.

Med Skibet fulgte en Ekspedition bestaaende af Videnskabsmænd og en Kunstmaler, den hjembragte — efter Sigende — et righoldigt Materiale af stort videnskabeligt Værd. Naar dertil føjes, at Besætningen fik en forsvarlig militær og sømandsmæssig Uddannelse, vil enhver kunne forstaa, at vi ikke blev sparet. Det er da ogsaa den eneste Gang, jeg har oplevet, at en Besætning i et Orlogsskib ikke tog til i Vægt. Man det blev raske Gutter, som imponerede selve Flaadeinspektøren, da han inspicerede Skibet ved Hjemkomsten, og han var meget karrig med Ros.

En Søndag var vi i Kirke. Kirken var selvfølgelig

baade lille og tarveligt udstyret, sammenlignet med Kirker herhjemme, og saa duftede den af Grønlander. Da Gudstjenesten blev holdt paa Dansk, deltog kun faa Indfødte, men de, der var tilstede, sang af karsken Bælg; det er det eneste jeg mindes af Gudstjenesten; derimod erindrer jeg et Billede, som hang over Døren, og som forestillede Hans Egede, da han betræder Grønland for første Gang og knælende takker Gud.

Jeg er ikke Kunstkender, og kan ikke afgøre, om Billedet var daarligt eller godt; men Virkningen var gribende, og den Dag i Dag staar dette Billede for mig med fotografisk Tydelighed, skønt det er 35 Aar siden, jeg saa det sidst.

Var Naturen og Landet storslaaet, saa var til Gengæld alt, hvad der var Menneskeværk smaatskaaret og ligetil. Danskernes Boliger var tarvelige efter danske Forhold, men der var dog en kolossal Forskel paa dem og de Mellemting af Huler og Hytter, som Grønlanderne beboede.

Grønlanderne er ikke propre, og deres Opholdsrum bærer i høj Grad Præget af Mangel paa Renlighedssans. Til deres Undskyldning skal dog siges, at de ofte maa lange Strækninger efter Vand, og jeg har i Danmark sét adskillige Hjem, som ikke var renere, skønt der fandtes Vand i Overflødighed i selve Huset.

Første Gang jeg aflagde Besøg i en Grønlander-nytte, maatte jeg efter fem Minutters Forløb ud og kaste op. Luften i Hytten var i den Grad fed, mættet, som den var, af menneskelige Dunster, at den næsten var til at føle paa. Under en lav Briks, som indtog den ene Længdevæg, og som samtidig var Seng, Bord, Stole og Værksted, fandtes et Kar, hvori Sælskind laa til Udblødning i raadden Urin. En ældre Dame rørte jævnlig rundt i Indholdet, hvilket ikke gjorde Luften bedre.

Naturligvis var der Forskel; saaledes var jeg indbudt til Kaffe hos en Matros paa Jagten, som gik mellem Kolonierne; han havde været i Danmark og hjembragt en Kommode, som prangede med Lysedug, Blomsterglas og to Par Kopper med Inskription »Til Fader« og »Til Moder«, og saa var Væggene tapetserede med en Aargang af det gamle Vittighedsblad »Punch«. Her var Luften forholdsvis ren, ligesom den famose Ballie var henvist til et lille Udhus. Kaffen, som vistnok var rigtig god, smagte mig dog ikke, efter at jeg havde sét Fruen slikke Kopperne og derefter tørre dem med et Viskestykke, der mindede stærkt om en Kulsæk.

Blandt Ægyptens syv Plager var, som bekendt, ogsaa Myg. Det skulde ikke forbause mig, om de, efter endt Mission i Ægypten, var forvist til Grønland; thi mere blodtørstige og paagaende Uhyrer end de grønlandske Myg, har jeg aldrig mødt paa min Vej gennem Livet. De optraadte i Sværme, som lignede Taagebanker og saa tæt, at de næsten fordunklede Solen. Navnlig i lukkede Fjorde gjorde de os Helvede hedt, og ødelagde os ganske Glæden over Solen og Varmen. Saa snart det blev koldt, var de som blæst bort, men blev det varmt, var de straks paa Pletten. Gik vi til Vejrs, fulgte de efter, og Moskitoslørerne var, naar vi arbejdede i Rigningen, til mere Gene end Gavn. Jeg har let ved

at tilgive, men spørger man mig paa mit Dødsleje, om jeg tilgiver alle, vil jeg tage Forbehold over for de grønlandske Myg.

Efter at have maalt Havnen op, gik vi til Sukkertoppen, hvor vi fyldte Kul. Formanden for Kulfolkene var en Dansker, en gammel Læsøbo ved Navn Klaus Skifte, der som Nittenaarig var forlist paa Kysten. Nu var han over halvfjers, og havde i de mellemliggende Aar ikke været udenfor Grønland. Paa mit Spørgsmaal, om han aldrig havde længtes hjem, svarede han, at det første Aar kneb det, men da der kom Skib, og han kunde vende tilbage, havde han ikke alene faaet Landet, men ogsaa en lille buttet Grønlænderinde kær, og siden aldrig mærket til Hjemvé.

Fra Sukkertoppen foretog Videnskaben en Ekspedition langs Elven for at undersøge Floraen. Turen skulde vare en Uge, og den Morgen de drog afsted med Telte, Soveposer, Kogegrejer og alt til Ekspeditionsfaget henhørende, fik de alle gode Ønsker om et godt Resultat ledsaget af tre rungende Hurraer med paa Vejen. Klokkeren fire om Eftermiddagen stillede de, til vor store Forbauselse, atter ombord, fordi det var blevet Regnvejr. Nu kom Chefen imidlertid paa Dækket, og det var Synd at sige, at han lyse Velsignelse over dem; de blev øjeblikkelig kostet i Land, denne Gang uden Hurraraab.

Efter en Uges Forløb vendte de tilbage, solbrændte og forbadte af Myg, men med vældige Bunker af Planter, Dyr, Sten og andre interessante Ting, fulde af Begejstring over al den Naturskønhed de havde fundet bag den yderste Række barske Klipper: Stille Søer, lodrette Fjeldvægge, blomstrende Enge, Vandfald og brusende Elve. Ingen tænkte mere paa deres uheldige Start; alle lyttede begærligt til det vidunderlige, de fortalte om.

Atter gik Rejsen nordpaa til Kolonierne Egedesminde, Christianshaab og Holstensborg. I Holstensborg havde vi Station en tre Ugers Tid. Ca. syv Mil fra Holstensborg fandtes en Vig, som kunde egne sig til Havn for de amerikanske Fiskere, hvem det var forbudt at anløbe Havne, og en Ekspedition til Opmaaling og Kortlægning af denne Vig blev udrustet og suppleret med Grønlændere og Grønlænderinder fra Kolonien. I Løbet af en Uge var Arbejdet endt, og en Lørdag Aften kom en Kajakmand med Brev fra Løjtnanten, som ledede Opmaalingen, at Ekspeditionen vilde vende tilbage næste Dag. Der var vistnok stillet Kajakmanden en Snaps i Udsigt; thi han blev roligt staaende, efter at Chefen havde affærdiget ham. Da det stadig ikke trak op til Snaps, gik han langsomt ned i Kajakken, bakkede sig et halvt Hundrede Alen ud fra Skibet og raabte med Graad i Stemmen:

»Stort Skib, ingen Drikkesnaps, Ajurpok!«

Saa blev han kaldt ombord, fik sig en mægtig Dram og roede de syv Mil tilbage i Bevidstheden om at have gjort en udmærket Forretning.

Den bedste Koloni var Holstensborg; thi paa Holstensborg var Marenmik.

Marenmik var »tve Oer« og Koloniens bedste Parti, hun ejede 75 Kroner i den grønlandske Handels Spare-

kasse. Marenmik var, af en Grønlænderinde at være, høj, med bredt Bryst og brede Hafter, med smaa Hænder og Fødder og Fodspidserne koket indad. Marenmik var proper og dansede »Arfenikpingasut« som en Engel, hendes Kamikker var smukkere broderet end nogen af de andre unge Pigers, hendes Haar sværere og Haarbaandet rødere. Naar hun lo, og Marenmik lo ofte, blev Øjnene borte i to Streger, til Gengæld fik hun et Par Smilehuller saa dybe og smittende, at alle maatte le med.

Er det saa underligt, at hele Besætningen elskede Marenmik og gjorde Stormkur til hende? Jeg var slev »tve Oer« og maaske den, der elskede Marenmik højest, saameget mere, som hun ganske øjensynlig foretrak mig, næppe paa Grund af mine ydre Fortrin, mere paa Grund af to Aktiver, der i Marenmiks Øjne overstraaled alt: jeg blæste Basun i Skibssorkestret, og jeg styrede Dampbarkassen.

Naar jeg kom ind til Kolonien med »then lelle Thamper«, var Marenmik altid paa Pletten; hun lo, som en desperat, af mit Ansigt, som Soden fra Skorstenen havde sminket; men naar jeg havde faaet hende til Sæde paa Agtertoften, og det stod ud af Havnen for »full spead«, med Dampfløjten hylende som en gal Hund, saa gyste det i Marenmik, og hun saa op paa mig med Øjne saa fulde af Beundring og Kærlighed, at jeg maatte gøre Vold paa mig selv for ikke at slippe Rorpinden, tage hende Favn og kysse hende fra Vid og Sans.

Paa Græsplænen foran Kolonibestyrerens Hus gik Dansen hver Aften, og naar Marenmik fløj forbi i en susende Reel, sendte hun mig et Blik, som tydelig sagde:

— Jeg danser nok med de andre, men det er til dine Toner, og jeg tænker kun paa dig.

Men allerlykkeligst var vi begge, naar Ballet var forbi, og vi var undervejs til Baaden, saa hang hun ved min Arm og forsøgte paa den mest komiske Maade at holde Fodslag. Fik hun Basunen at bære og navnlig Lov til at trutte paa den, var hun i den syvende Himmel, og jeg med.

Saa oprandt Afskedsstunden. Det er fyrretyve Aar siden, men endnu ser jeg for mig Marenmiks taarvædede Ansigt, føler hendes Arme om min Hals og hører hende hviske:

— Oh, thu tilbage gomme om ikke so lange.

Husker, hvor min Hjerne arbejdede med Planer om at forlade Marinen, søge Ansættelse i Grønland og hjemføre Marenmik som min Brud.

Skæbnen førte mig imidlertid til andre Breddegrader, men paa de lange Nattevagter gik mine Tanker ofte nordpaa til min lille Eskimopige. — Oh, thu tilbage gomme om ikke so lange.

Først fem Aar efter kom jeg atter til Grønland; jeg var meget spændt paa, hvad Marenmik vilde sige ved Gensynet.

Ak, i Mellemtiden var Marenmik blevet lykkelig Moder til tre, dejlige, brune Unger, og havde glemmt baade mig, Basunen og »then lelle Thamper«.

Det trøstede mig dog noget, at den, der saaledes

havde formaaet at trænge os tilbage i Marenmiks Bevidsthed, var en høj, køn ung Mand og en dygtig Fanger.

Den Dag vi forlod Holstensborg, blev vi fulgt et godt Stykke til Søs af Konebaade med grædende Piger og Kajakker med grinende Ungersvende.

Ombord var der for Resten adskillige, der fik travlt med at pudse Næsen.

Den næste Koloni, vi gæstede, var Godhavn paa Øen Disko.

For en overfladisk Betragtning gjorde den Indtryk af at være den mest velstaaende, baade Indbyggerne, og Husene var pynteligere, end dem, jeg hidtil havde set.

Det var et festligt Skue at se Menigheden gaa til Kirke om Søndagen, Kvinderne i deres spraglede Dragter, hvor Farverne dog var afstemt ud fra den ejendommelige Evne, Naturfolk besidder, naar det gælder Farvesammenstilling, med Salmebogen og Lometørklædet — hvidt og sirligt i Haanden. Derefter Mændene i hvide Anorakker, pyntelige Kamikker og Hænderne i Lommen. Hvis jeg ikke vidste, at Grønlanderne, ligesom andre dødelige, fødes nøgne, skulde jeg tro, at de blev født med Hænderne i Lommen.

Paa den Aarstid vi besøgte Grønland, var Solen paa Himlen Døgnnet rundt, men det var dog, naar Natten faldt paa, som der sænkede sig en Fred over den ganske Natur. En Hundevagt kunde være saa vidunderlig, at man, skønt dødt af at traske Dækket op og ned i fire Timer, daarlig kunde løsrive sig for at gaa til Køjs. Hertil bidrog sikkert de storslaaede Omgivelser, som jo var af en ganske anden Art, end dem vi kender fra vore egne, dejlige Skærsommernætter. Disse Omgivelser fyldte de mest poesiforladte blandt os med en hellig Glæde, som dog undertiden fik et Skaar takket være Hundene. Paa de sydligere Kolonier var der ganske vist ogsaa Hunde, men færre i Antal. Paa Godhavn var det en hel Hær, og naar denne Hær stak i at hyle, og det gjorde den paa den mindste Foranledning, saa opførte den en Koncert, som bragte En til at glemme baade Poesi og Midnat-sol for at ønske Hundene og deres Hylen, der godt kunde være et Par Timer, Fanden i Vold. De grønlandske Hunde kan ikke gø, men kommer de blandt civiliserede Racefæller, lærer de det snart, for atter at glemme det, naar de vender tilbage til Grønland.

Blandt de Grønlandere, som aflagde Besøg ombord, var der en, som vakte kolossal Opsigt ved at optræde i et Diplomatsæt, som øjensynlig var syet til en Mand, der mindst maatte være en halv Alen højere end Ejermanen. Skøderne naaede omtrent Hælene, Benklæderne traadte han i, og den høje Hat, som fuldendte Paaklædningen, blev kun af Ørerne forhindret i at hvile paa Mandens Skuldre. Paa Brystet — eller rettere paa Maven — hang en Sølvmedaille i et alenlangt Baand. Han mindede nærmest om en Cirkusklovn, og vi hylede af Grin ved Synet af ham; men Grinet afløstes af Agtelse, da vi erfarede, at han havde erhvervet baade Dragt og Medaille ved at bringe Hjælp til Besætningen i et engelsk Ekspeditionsskib, som sad

fast i Isen, og hvis Besætning var meget medtaget af Skørbug. For denne Daad havde Dronning Viktoria dekoreret ham, og ovenikøbet sendt ham Diplomatsættet som Ordensdragt, men alle Forsøg paa at faa ham til at lade Tøjet sy om, saa det passede bedre, strandede paa hans Opfattelse af, at Dronningen maatte have ment, at som Dragten var, skulde den bæres, og naar der med Medaillen fulgte en Alen Baand, saa skulde den hænge i en Alen Baand.

Den samme Mand ledsagedes af sin Datter. Den unge Dame, en femtenaarig, tæt, typisk Eskimopige, havde første Gang sét Dagens Lys paa en Isflage i tyve Graders Kulde. Dette var gaaet saaledes til: En Decemberdag var hendes Forældre gaaet ud paa Isen for at fiske, medens de opholdt sig her, blæste det op, Isen gik i Drift og forhindrede dem i at komme til Land. Og herude i Dawisstrædet, paa en drivende Isflage, i tyve Graders Kulde, bragte Moderen sit Barn til Verden, og slap godt fra det. Hvor mange mon af hendes europæiske Søstre vilde kunne gøre hende det efter.

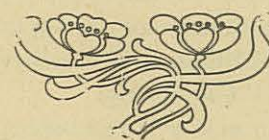
Som Indledning til Opmaaling af Havnen, blev jeg en Aften sendt ind for at maale Vandstanden. Medens jeg sad paa Broen og noterede, kom en ældre Herre i Sælskindsbenklæder, Uniformsjakke og guldtesset Kasket ud til mig:

- Hvad bestiller De der, unge Mand?
- Maaler Vandstand.
- Hvor længe skal De blive ved?
- Jeg bliver løst af i Morgen tidlig.
- Det er en lang Tur.
- Aa, det gaar nok.

Herren gik, men vendte tilbage en halv Time efter fulgt af sin Tjenerinde, som bar en mægtig Mugge Punsch og to Glas. Vi stak paa Varer, passiarede og maalte Vandstand, og saaledes gik et Par Timer. Om Punschen var for stærk, eller jeg for uvant med Pokulering, ved jeg ikke, jeg faldt i Søvn, og vaagnede først en tre—fire Timer senere. Da jeg rædselsslagen saa mig om, rakte Herren mig smilende Ur og Bog:

— Værstod, min Ven; Bogen er til Dato, men det er vist ikke værd, at De fortæller om Bord, at Inspektøren over Nordgrønland har hjulpet Dem med at maale Vandstand.

Fra Godhavn gik Rejsen sydpaa og hjemefter, og som en sidste Mindelse fik vi en vældig Ryger, der tvang os til at ligge underdrejet en Uges Tid; men trods denne barske Afsked var vi næsten alle kede af at skulle forlade det herlige Grønland og dets Beboere.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Fra Forfatteren Hr. Kay Larsen har Red. modtaget følgende:

»Redaktionen bedes venligst bringe Hr. Richard Jensen Tak fra andre og mig selv for den morsomme Artikel »Middelhavstogtet«. Vi har haft megen Glæde af den.«

Det har været Redaktionen en Glæde at kunne bringe Hr. Richard Jensens ypperlige Bidrag og den giver ovenstaaende Tilkendegivelse overfor den udmærkede Iagttager og Fortæller sin fulde Tilslutning.

NÆSTVED-KREDSEN

havde den 5. Juli en meget vellykket Udflugt til Femø. Kl. 9 Formiddag samledes godt 100 Damer og Herrer ombord i Dam—Hansens Paketbaad »Hansigne«, hvor Marineforeningen havde overtaget Kommandoen og hejst Splitflaget. I det smukke Vejr sejlede man derefter til Karrebæksmunde, hvor Medlemmerne fra Karrebæksmunde gik ombord. Saa sejlede man ud over Smaalandskøbet, medens der overalt kippedes for Orlogsflaget paa Turen til Femø.

Ved Ankomsten hertil Kl. 1½ spadserede Deltagerne i sluttet Trop til Kroen, hvor der var Dans og anden Underholdning, ligesom man saa sig om paa Øen og frydede sig over det smukke Vejr. Mod Aften gik man ombord og sejlede tilbage til Karrebæksmunde, hvor der gjordes et Ophold, før »Hansigne« stod Fjorden ind, og ved 10-Tiden forlod de glade Passagerer Paketten i Næstved Havn efter en god og ufor-glemmelig Tur, der indbragte Foreningens Ledelse mange Lovord.

ODENSE-KREDSEN

afholdt sin aarlige Fisketur Tirsdag den 4. August. Turen har hidtil været afholdt om Søndagen, men i Aar havde Bestyrelsen villet forsøge en Søndag, og Forsøget lykkedes over al Forventning. Kl. 1½ samledes de gamle Marinere ombord i Motorskibet »Kvik II« ved Odense Toldbod, og i det mest henrivende Vejr sejlede vi til Stige, hvor endnu 4 Medlemmer sluttede sig til, og her afholdtes Skibsraad, om man skulde sejle til Hasmark eller Kershavn; den sidste fik flest Stemmer, og Kl. 4 var man naaet Gabet ud, og Pilkningen kunde begynde, men desværre var her saa høj en Sø, at det næsten var umuligt at ligge stille; dog naaede 3 af Deltagerne Fangst, saaledes at denne blev 4 Torsk, inden Kursen sattes mod Korshavn. I Korshavn gik man i Land og lejrede sig paa Strandbredden, hvor der gjordes vældig Indhug i den medbragte Proviant og i Hovmesterens Øl og Snaps. — Lektor Blach tog et Par Knibs af Besætningen under Landgangen og i Land. Kl. 7 begyndte Hjemsejladsen, og Kl. 9 var vi naaet Stige, hvor vi selvfølgelig skulde gæste vor udmærkede Kammerat Kromand Christensen, der ogsaa havde deltaget i Turen. I den hyggelige Kro tilbragtes 2½ Time med kammeratligt Samvær, og lidt hen paa Hundevagten naaedes Odense; men da var de fleste Deltagere ogsaa trætte oven paa den anstrengende, men i høj Grad vellykkede Udflugt.

C. B.

HIRTSHALS-KREDSEN

afholdt Søndag den 9. August Præmieskydning ved Kroen. Kl. 9 Formiddag blev Flagene hejst. Skydningen begyndte med god Tilslutning, som øgedes op ad Dagen. Kl. 6½ Eftermiddag afsluttedes med følgende Resultat.

I Hovedskydningen:

1. Pr. Tømrer P. Christensen, Hirtshals, ved eget Skud.
2. Pr. Fisker Chr. M. Nielsen, Hirtshals, ved eget Skud.
3. Pr. Maskinmester N. P. Andersen, Hjørring, ved Frmd. Christensen.
4. Pr. Sgnfd. N. Jensen, Hirtshals, ved eget Skud.
5. Pr. Murermester Bidstrup, Hjørring, ved Sgnfd. N. Jensen.
6. Pr. Stade, Kgl. Vejer, Hjørring, ved Chr. M. Nielsen.

7. Pr. Frmd. Christensen, Hirtshals, ved Sgnfd. N. Jensen.
8. Pr. Tømmerhdl. I. P. Andersen, Hirtshals, ved Oskar Nielsen.
9. Pr. Fisker Chr. M. Nielsen, Hirtshals, ved eget Skud.

I Serieskydningen:

1. Pr. Frmd. Christensen, Hirtshals, ved Sgnfd. N. Jensen.
2. Pr. Opsynsmand N. Jensen, Hirtshals, ved eget Skud.
3. Pr. Tømrer P. Christensen, Hirtshals, ved eget Skud.
4. Pr. Partikulier Hejde, Kbhvn., ved Sgnf. N. Jensen.
5. Pr. Vognmand Julius Pedersen, Hjørring, ved eget Skud.

En Tak til alle, der viste Interesse for Skydningen; ad Aare kan vi maaske faa et Skyttelaug.

Holdkapskydningen paa Holmen.

Søndagen den 16. August Kl. 10 samledes Skyttelavene fra Kredsen i Odense, Randers og København til Kapskydning paa Orlogsværftet. Samtidig var Repræsentanter fra de Kredse, som i Fremtiden tænker at danne Skyttelav, indbudt som Gæster. Ialt mødte ca. 80 Kammerater paa Værftsbroen, og kun glade Ansigter straaede hinanden i Møde. Overartillerimester, Løjtnant V. Nielsen, mønstrede sine Gutter paa to Rækker, og inddelte i Roder, hvorefter man, med Flaget i Spidsen, marcherede ind paa Værftet og med afbrudte Roder traadte ind i Kuglegaarden. Her bød Formanden for Skyttelavet, Fabr. M. Hornung, velkommen og udtalte en Tak til Chefen for Flaadestationen, Hr. Admiral Scheel, for Tilladelsen til at afholde Stævnet paa Holmen. Ligeledes bragtes en Tak til Repræsentanterne fra Kredsen i Nakskov, Haslev og Korsør, fordi de var kommet til Stede paa denne Dag, og Formanden haabede, at de vilde arbejde for Skyttesagen ved Hjemkomsten til deres respektive Kredse. Hermed erklærede Formanden det fjerde Skyttestævne for aabnet.

Medens Skydningen foregik i Kuglegaarden under Ledelse af Artillerimester Hjl. Nielsen, samledes Kammeraterne med Oversøinimester P. Rasmussen, Fabrikmester Borrild og Modellør Dørge som Førere og besaa flere gamle kendte Steder, blandt andet Søminestationen og Modellsamlingen.

Kl. 2 mødtes alle til Frokost i Marketenderiet. Efter at Flaget var hejst med sædvanlig Honnør og Kongesangen afsunget, havde man Madro, indtil det første Lodskud blev hevet.

Formanden bragte en Hyldest til »Marineforeningen i Danmark«, hvorpaa Formanden for Københavns Lokalkreds, Gross. V. Schou, takkede.

Formanden for Haslev Kredsen, Skorstensfejermester Rasmussen, samt Formanden for Nakskov Kredsen, Lokomotivfører Nielsen, udtalte begge en Tak til Bestyrelsen for Lavet for Indbydelsen til Stævnet og lovede at arbejde for Oprettelsen af Skyttelav i deres respektive Kredse.

Ved Kaffen oplæste Bankkasserer C. Nath Resultatet af Skydningen, der viste, at Odense Kredsen havde sejret med 207 Points, København Kredsen opnaaede 203 Points, Randers Kredsen 190 Points. Pokalen, som var skænket af Odense Kredsen, overrakte den vindende Kreds af Hr. Nath. Denne Pokal, tegnet af Ubbe, Odense, med Inskription paa Foden, var meget smukt udført og vandrede saaledes tilbage over Storebælt.

Formanden for Odense Kredsen Skyttelav, Overgaard-Nielsen, takkede paa Kredsen Vegne og lovede at værne om den.

Formanden for Randers Kredsen Skyttelav, Preben-Hansen, overrakte Københavns Kredsen Skyttelav en meget smukt udført Stander med Lavets Mærke indgraveret i Foden, hvorpaa Hornung takkede for den smukke Tanke og ønskede et »Paa Gensyn« næste Aar i Randers.

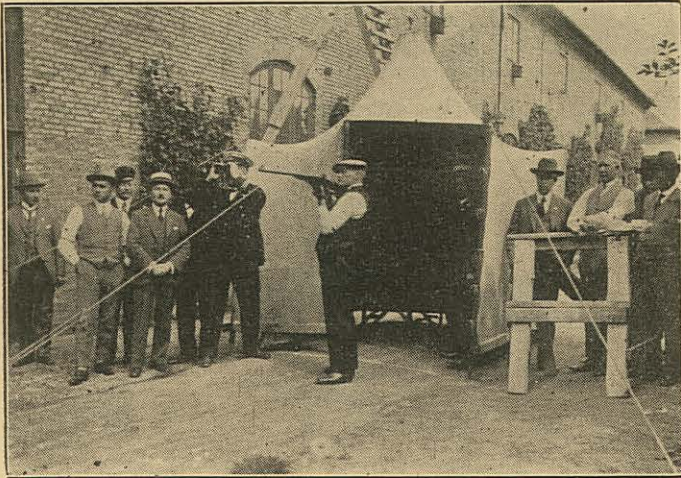
En til Dagen forfattet Sang af Direktør Burchardt, gjorde stor Lykke. Arkitekt E. Marston udbragte en Skaal for den danske Marine og udtalte samtidig en Tak til de mødte Repræsentanter for Flaaden for deres Førerskab paa denne Dag.

Efter at flere Kammerater havde haft Ordet, og Kaffen var drukket, haledes Flaget ned, og man fortrak ud i det Frie. Under Overartillerimesterens Førerskab gik Kammeraterne

tilbage til Arsenalet, hvor de blev forevist alt, hvad Museet rummer af minderige Skatte indenfor sine Mure.

Besøget paa Holmen afsluttedes Kl. 4, og efter at man havde bragt Løjtnant Nielsen en Tak for i Dag, forlod alle Kammeraterne det gamle Værft efter at have tilbragt en i alle Maader vellykket Dag.

Om Aftenen havde Skyttelavet indbudt alle Provinskammeraterne til en lille Fest i Tivoli. Denne forløb paa en ganske fortræffelig Maade, og da Fyrværkeriet var afbrændt, skiltes man og haabede paa at mødes med endnu flere Kredse til næste Aar i Randers.

Til samtlige Deltagere i Skyttestævnet bringes »en Tak for sidst«.

M. Hornung.

HASLEV-KREDSSEN

har afholdt Flagindvielse. Blandt Gæsterne var flere Veteraner, og som Repræsentant for Marineforeningens Hovedbestyrelse var mødt Bankkasserer Nath.

Efter at Formanden havde budt velkommen, overrakte dennes Frue et af Kredens Damer skænket Flag, som derefter blev hejst paa Orlogsmanér; man sang Axel Juels »Flag-sang«, hvorefter Bankkasserer Nath holdt en smuk Tale for Flaget.

Efter Talerne takkede Formanden for det smukke Flag, som derefter blev indviet, idet det blev kippet 3 Gange.

1. Gang for Konge og Fædreland ved Bankkasserer Nath.
2. Gang for den danske Flaade ved Kaptajn Hald, 3. Gang for Marineforeningen ved Blikkenslagerm. Henriksen.

Den smukke og stemningsfulde Højtidelighed var derefter til Ende, og man samledes om Kaffebordene, hvor Taler og Sang vekslede.

Senere samledes man i de smukt illuminerede Have. Det var fra først til sidst en ægte Marineaften, en Aften, der varselede godt for den udmærkede ledede Forenings Fremtid.

Kommende Møder:

København-Kredsens Skyttelav: 13. September: Præmie- og Sommerfugleskydning paa Carlsberg-Pavillonen, Strandvej 20. Skydningen begynder Kl. 10. Frokost Kl. 12 (Bøf, Ost, Øl og Kaffe). Anmeldelse om Deltagelse maa ske til Bestyrelsen inden den 11.

Hirtshals-Kredsen: 26. September fejres ved Møde med Damer Hans Majestæt Kongens Fødselsdag. Nærmere Bekendtgørelse ved Kort.

FREDERIKSHAVN-KREDSSEN.

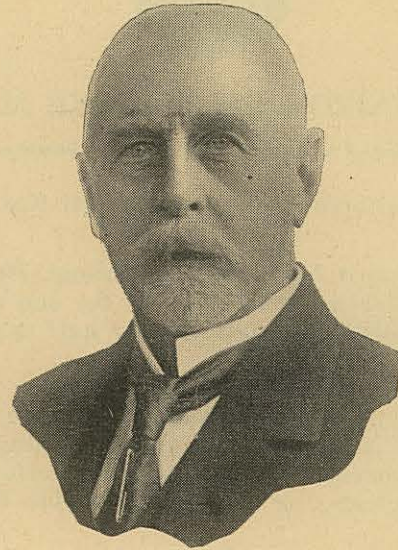
Dødsfald.

Mandag den 3. August afgik Konsul Ernst Jacobsen ved Døden. — Som Søn af en gammel Søofficer, Kommandør V. Jacobsen, stod Afdødes Hu til Søn, og han blev allerede som ung Skibsfører i D. F. D. S., indtil han i Aaret 1894 blev ansat som Selskabets Expeditør.

I de mange Aar, som siden er forløbet, er Konsul Jacobsens Navn gennem hans Manddoms Gerning blevet kendt og

hædret i og udenfor Frederikshavn, hvilket kan fastslås af de mange Tillids- og Æreshverv, Afdøde besad.

Hans store Interesse for Byen og Søens Mænd er velkendt.

Da Tanken om at starte en Marineforening her i Byen fremkom, var Konsul Jacobsen selvskreven til at være blandt Starterne, og han modtog Valget som Formand at føre Foreningen fremad gennem de første vanskelige Aar. — I Marineforeningen vil hans Navn mindes med Ære; hans Villie og Evne til at handle korrekt var velkendt i Bestyrelsen og blandt Medlemmerne, og Konsul Jacobsen havde Evnen til paa smukkeste Maade at repræsentere Foreningen, hædre Flaget samt hævde den bedste Tone indenfor Marineforeningen.

Under megen Deltagelse fra By og Land fandt Jordfæstelsen Sted. Et Utal af Kranse var henlagt ved Kisten, der var omsvøbt med Dannebrog som et synligt Vidnesbyrd om, at Afdøde var en af Danmarks gode Sønner.

I det store Følge var Viceadmiral Konow tilstede, foruden en lang Række af Landets og Byens Embedsmænd.

Marineforeningens Flag vajede ved Graven som sidste Tak og Hæder til vor gamle Formand, hvis Minde vil blive mindet i taknemmelig Erindring.

HORSENS-KREDSSEN

Dødsfald.

Atter har Døden gjort sin Høst mellem vore gamle Veteraner og Æresmedlemmer.

Slagtermester Rasmus Jensen, Veteran fra 1864, og Æresmedlem af vor Forening, er efter længere Tids Sygdom afgaaet ved Døden.

Marineforeningens Medlemmer bar ham ud af Kirken og til Graven, hvor der kippedes med Flaget til Ære for den gamle Hædersmand. Rasmus Jensen havde stor Interesse for Marineforeningen, og saa længe Helbredet tillod det, havde vi Fornøjelsen at se ham ved vore Sammenkomster, hvor vi nu maa savne hans stoute Skikkelse.

— Cigarmager Nøddelund, Dmd., Veteran fra 1864 og Æresmedlem af vor Forening er ogsaa afgaaet ved Døden.

Nøddelund var med i Slaget ved Helgoland, og Sømand af den gode gamle Skikkelse, altid en glad Sjæl med et glimrende Humør, skønt han kunde kaldes en prøvet Mand, idet hans ene Ben blev skudt af ved Helgoland.

Dannebrogskorset fik han kort Tid efter Helgolandslaget, og han bar det med Ære for de Fortjenester, som han ydede Fædrelandet ved Helgoland. Mange gamle Marinere, som deltog i 55 Aars Festen for Helgolandsslaget, som afholdtes i Horsens og paa Fregatten »Jylland«, vil sikkert kunde erindre at da Festtoget med Faner passerede Søndergade i Horsens, blev der gjort holdt og hilst paa den gamle Nøddelund, som var blevet bragt til Læge Lauritsen, hvor han fra et Vindue hilste paa Kammeraterne. — Om Aftenen til Festen i Haandværkerforeningen, blev gamle Nøddelund af Kammerater baaret ind i Festlokalerne, da Benene svigtede, og han deltog med sit gode Humør i Festen, som han gjorde sit til, blev saa vellykket.

Marineforeningens Medlemmer var mødt talrigt frem til Begravelsen. Gamle Marinere bar ham til Graven, hvor der blev kippet med Flaget for den gamle Kammerat og Æresmedlem.

Ære være deres Minde!

»SHANGHAIED«

Det var paa Dagvagten — en meget tidlig Morgen, hvor det var Havvejr — jeg var lige tørnet ud og krøben i Ondtvejrstøjet, hvad der ikke kan siges at være nogen egentlig festlig Ouverture til en ny og uprøvet Dag. — Oliefrakken slaskede om Træskostøvlerne, mens jeg balancerede henover det duvende Dæk som en Nattevandrere efter en høj og fugtig Fest — en Sø brød ind over luv Lønning med et Bump, saa det dirrede i hele Kassen — som en foraarsskaad Elv ved Tøbrudstider fossede det vilde Hav agterefters gennem Gangene for tilsidst at blive ædt af de slubrende Spygatter og klaprende Lænseporte.

Det var en rigtig kedelig Morgen.

Føj — for et Vejr det var — buldrende mørkt; det eneste hvide i alt det sorte var Bølgebrækket og det flimrende Brus, naar Boven bankede ned i Søerne, saa det stod som hvide Kaskader op over Bakken, og Skvættet piskede paa Styrehusets Ruder, saa at man af gammel Vane trak Næsen til sig hurtigst muligt.

Peter Langfart stod til Rors. Peter var »deep-water-sailor«. Han var født etsteds langs Jyllands tunge Vestkyst — han var flasket op med Saltvand og havde levet Størstedelen af sine treogtyve Somre paa Farten. Han var Sømand helt igennem — med Sømands store Dyder og ligesaa store Lyder — han var en prægtig Fyr, som han stod der og styrede »Fyllad« gennem Islands buldrende Nat.

Han tørrede Næsen i Haandens farvestraalende Tatoveringer og kiggede lidt stjaalent hen paa mig for at se, om der ikke skulde være en lille Tjans for lidt Morgensnak. Det er jo ikke hver Morgen at Menneskenes Børn er oplagt til at kvadre, men paa denne bestemte Dag syntes der at være en svag Mulighed at arbejde videre paa, saa Peter rømmede sig lidt — gav Rattet et Par Knager:

»Den er skrap til Morgen,« mente han og fortsatte hurtigt som for at kundgøre, at han nok kunde lide at fortælle lidt i Dag:

»Det er næsten værre end dengang, jeg var paa Hvalfangst.«

Og saa vidste jeg, at jeg var leveret — der fandtes ikke det Menneske i alle Jordens Riger og Lande, der kunde standse Peter, naar han vilde fortælle — ikke engang »Fedtbugen«, der plejede at smile højt, naar Peter begyndte paa den kendte Sang om Sømanden og hans Brud, der havde 38 Vers — Sangen altsaa, ikke Bruden.

»Jo — ser De — Hr. Løjtnant, det var dengang jeg sejlede med en tremastet Skonnert, der hed »Familiens Eje« — dernede fra Marstal. Det var ovre paa Vestkysten — vi gik som Regel fra Antofagasta op til San Francisco — det var saamænd en rigtig rar Fart, og vi havde det ogsaa rigtig godt ombord; men saa en Dag, da vi laa i Frisco, gik jeg i Land for at se lidt paa Stadsen og faa lidt Grin ud af det, men det skulde jeg nu aldrig have gjort, for inde paa en rigtig pæn og hyggelig Bar, hvor der var et flot lille rødhaaret Stykke Pigebarn, der serverede, saa jeg havde været derinde nogle Gange, traf jeg en Dag en fed Svensker med Slipsnaal og Lufferne fulde af Diamanter og andet Ragelse, og vi kom i Snak over en »drink« eller maaske et Par Stykker, og det endte jo med, at den rare Fyr drak mig saa fuld, saa at jeg tilsidst ikke rigtig vidste, hvor gammel jeg i Mellemtiden var blevet.

Det var en køn Redelighed, og da jeg igen kunde tale mit Modersmaal, var jeg blevet shanghaied ombord i et Amerikanerfartøj, der skulde paa Hvalfangst oppe Nordpaa. Jeg lavede naturligvis Spektakel, men de grinte bare og kom frem med et Stykke Papir, hvor der stod malet, at jeg havde taget Hyre ombord i Prammen for fire Aar paa Procenter, men det Navn, der stod under, havde jeg nu aldrig skrevet.

Vi var en Hoben Folk der ombord — Negre, Dagoer, nogle Yankeer og saa mig — og altid Ballade med saadan et Skrabensammen; men af Sted kom vi jo en Dag op langs Kysten til Behringshavet, hvor der var fuldt op af Hvaler. Det er jo saadan, at paa ét ganske bestemt Tidspunkt af Aaret, kommer disse her Kæmpeskildmyldrende frem for en

ti Ugers Tid og saa gaar de væk igen — de skal altsaa ikke være til at finde igen paa hele den velsignede Jord med nærmeste Omegn — man mener, at de ligger og dokker den af nede paa Bunden.

Men hvad ved jeg om det.

Naa — men i de ti Uger er der ogsaa Gang i den, Hr. Løjtnant. Dag ud og Dag ind — og det er Pokkers lange Dage, de holder oppe paa de høje Breddegrader — sidder man i Fartøjerne — fire Mand ved Aarene og to ved Harpunerne og allesammen sidder vi og lurur, til der kommer en Hvalfisk sejlede — ganske stille og tilforladeligt padler man nærmere og nærmere, indtil man er saa nær, at man kan plante begge Harpunerne i Flæsket paa ham. Det irriterer ham naturligvis at blive prikket i Nakken, og saa kommer der Fart i Kolossen. Hundrede Favne dykker Bæstet ned saa hurtigt, at Ild og Røg staar ud af Linen, naar den løber ud af den Ballie, den har været skudt op i. Et Øjeblik efter — man faar lige Tid til at vende Skraaen en Gang — er han oppe igen og puster Vand og Blod fra sig gennem Næseboret i en bred Stribe, der minder om et rigtigt Springvand — og af Sted gaar det med en tyve Mils Fart eller deromkring, saa at Baaden stikker Snuden lige op gennem Himlens Skyer. Omtrent da.

Man skal helst ikke være for nervøs paa saadan en Tur, især ikke, hvis der er lidt Is i Nærheden og det er der jo lidt deroppe. Saa skulde De bare se ham — den Lappedykker — ind under den for at faa pisket de generende Merlespir ud af Spækket — de kilder nam, kan jeg tænke mig — men saa gælder det om at faa kappet Linerne lidt kvikt, for ellers har man set Pigerne i Risiko for sidste Gang.

Saadan gik det engang et af vores Fartøjer — vi saa aldrig en Splint til det og Folkene mere — fandt bare en Hue og den fik jeg. Jeg har den endnu — forresten — derhjemme mellem mit civile Kluns.

I hele to Aar holdt jeg den gaende over den Bov.

Ti Uger stangede vi Hvalfisk, og Resten af Tiden solgte vi Spiritus til Indianermændene langs Kanadas Kyst. Man maa ganske vist ikke sælge det til de Driverter, men vi lagde bare et kønt lille Lag Kul over Whiskydunkene, naar Toldmændene kom ombord for at snuse, og saa skar den jo flot som en skikkelig Kulslæber. Skipperen var voldsomt durkdreven til at faa dem til ikke at se noget — og naar vi saa kom op til en lille rar out-of-the-way Ankerplads, som vi havde fundet os, skræbete vi det sorte Svineri til Side og solgte Sprutten for Pelsværk.

Det var en fin Forretning — for Skipperen altsaa. Jeg og de andre vi havde bare Slidet og det blev man jo ked af saadan for længere Tid, og jeg gik rundt og lurede paa en Tjans til at gaa i Land — og den kom ogsaa en Dag oppe ved Seattle, hvor Havnevæsnets lille nymalede Dampbarkas kom langs Siden kort efter at vi var naaet ind i Havnen og havde faaet dryppet Krogen.

Jeg stod henne midtskibs og kiggede paa Kammeraten, der laa og oste dernede og sagde nok saa pænt »Da Mand« til en bredbovet Mand, der stod og holdt fast i Rorpinden, og De kan tro, at der var en, der blev glad, da ham, Fyren dernede i det pæne Tøj, viste sig at være en ligesaa god dansk Mand som en selv.

Jeg lagde saa ud og forklarede ham, hvordan Landet laa for mig og den kunde han jo nok lægge sammen, saa den næste Morgen, da han igen kom langs Siden med Karantænelægen dykkede jeg nok saa stille med mit Kluns ned til Landsmanden i Dampbaaden og naaede ind til Bondelandet, hvor Græsset groede og Køerne gik rundt.

Ja, det var en skrap Tid og meget fik man jo ikke ud af de to Aar paa den besluttede Skøjte — et Par Daler var alt, hvad jeg havde, da jeg kom paa Græs i Seattle men saa — — —

»Pas nu paa, Peter! Nu har vi snart Søen tværs — Styrbord, saa vi kan faa Næsen op i den igen.«

Ellers var han aldrig blevet færdig med at fortælle.

Kay Jungersen.

Frederikshavns Værft og Flydedok ^{A/S}

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.

1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg.
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

C. KLAUSEN, Handelsingartner.
Frugthuset „Flora“.

Søndergade 17, Frederikshavn, Tlf. 511.
Frukt, Kartofler & al Slags Grøntsager.
Altid leveringsdygtig.
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen,

Hobro. — Tlf. 225.

Bageri & Conditori.

Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,

Hobro. Tlf. 323 & 460.

1ste Kl. Kød- og Fedevarer-Udsalg.

Leverandør til Marinen.

Jens Jensen,

vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38.

Skibsprovianteringsforretning.

Leverandør til Marinen.

^{A/S} KULKOMPAGNIET

HAVNEN — THISTED — TLF. 35. STATS. 2.

LEVERANDØR TIL MARINEN

Møller & Hansen,

Lille Torv, Thisted. Tlf. 217.

1ste Kl. Kød- og Fedevarerforretning.

Leverandør til Marinen.

C. P. Odde,

Bageri & Konditori.

Vestergade 32, THISTED,

Tlf. 202.

Leverandør til Marinen.

I. V. Rasmussens Danseskoler.

35. Sæson beg. i Vagtskibet »Sjælland« d. 3. Januar 1890. Lokaler overalt i Byen.

Ring til Vester 3089.

Aage Petersen

Helsingør

Stengade 40 — Telf. 313

Frukt — Grønt — Konserver

Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen,

Thonbogade, Horsens. Tlf. 601.

Fisk en gros, en detail.

Leverandør til Marinen.

Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,

Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.

Wiener & Franskbrødsbageri.

Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,

Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 446

Slagter & Fedevarerforretning.

Leverandør til Marinen.

Georg Jensen,

Havnen 5, HORSENS Tlf. 1125.

KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE

Skibsproviantering.

Leverandør til Marinen.

Masnedsunds Fiskesalgforretning,

HAVNEN — TLF. 438.

Altid leveringsdygtig i Aarstidens

Fiskesorter.

Leverandør til Marinen.

„Torvehallen“

Algade - VORDINGBORG - Tlf. 394.

1. Kl. Kød, Konserver, Ost og

Paalæg. Leverandør til Marinen.

IMPORTKOMPAGNIET ^{A/S}

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG -

Leverandør til Marinen.

Niels Wulffs Enkes Eft.

Kalundborg, Tlf. 345.

Skibsproviant og Stores

Leverandør til Marinen.

L. J. Skovbo,

Skibrogade 28, Kalundborg, Telf. 111.

1. Kl. Franskbrød & Wienerbrød

Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,

Skibrogade 45, Kalundborg.

Telf. 141. Privat Telf. 246.

Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN

HUNDESTED. TLF. 75

BAGERI OG CONDITORI

Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN

Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 82

1. Kl. KØDUDSALG

Leverandør til Marinen.

H. FUNCH

HUNDESTED — TELF. 64

SKIBSPROVIANTERING

Leverandør til Marinen.

W. COOPS,

Havnegade 37 — VEJLE — Telefon 542

Skibsproviantering.

Leverandør til Marinen.

C. Christensen, Holmen 21, Vejle.

— Tlf. 1190. —

Frukt, Grønt, Kartofler.

Leverandør til Marinen.

Vejle Vildt- og Fiskeforretning,

Orla Lehmannsgade. Tlf. 410 & 882

Leverer alt i Fisk Vildt & Fjerkræ.

Leverandør til Marinen.

Carl Laursen, Langelinie 37,

Kød, Flæsk og Paalægsvare

prima Kvaliteter. — Leverandør til Marinen.

Frukt- & Grøntforretningen MELONA

Cl. Nielsen, Nørregade 2.

Tlf. 403. Vejle. Tlf. 403.

Leverandør til Marinen.

Struer Mejeri.

Tlf. 40. — 1. Kl. Produkter.

Leverandør til Marinen.

Jens Jensen, Havnen, Skive

Tlf. 423.

SKIBSPROVIANTERINGSFORRETNING

Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter

og Fedevarer, Langgade 44, Kerteminde.

Telf. 226. Leverandør til Marinen.

P. RASMUSSEN, Bagermester

Vestergade, Kerteminde. Tlf. 107 & 286

Leverandør til Marinen.

„Fiskesalg“, Kerteminde.

Havnen. Telf. 238. Stat 8.

Fisk en gros & en detail.

Leverandør til Marinen.

Køge Fiskehus,

Nørregade 8, Køge. Telf. 375.

Alle Slags fersk og røget Flsk.

Leverandør til Marinen.

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet

TORVET 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

L. Rathje,

Lemvig. — Tlf. 330 & 109.

1ste Kl. Fødevarer- og

Paalægforretning.

Leverandør til Marinen.

P. Kilsgaard,

Lemvig, Tlf. 20.

1ste Kl. Kødudsalg.

Leverandør til Marinen.

Hans P. Hansen,

Sdr. Havnegade 20, Sønderborg

Telefon 110.

Kolonial - Vin - Delikatesse -

Konserver - Skibsproviantering.

Leverandør til den kongelige danske Marine.

Hermann Franke

Perlegade, Sønderborg. Tlf. 403.

1ste Kl. Kød- & Fedevarerudsalg.

Leverandør til Marinen.

Iwer Hess,

Havnen, SØNDERBORG, Tlf. 458.

Alle Aarstidens Fiskesorter føres.

Røget Fisk & Konserver.

Leverandør til Marinen.

Christiane Friedl,

BLOMSTER & GRØNTHANDEL,

Jernbanegade 10, Sønderborg.

Tlf. 278.

Leverandør til Marinen.

Tegn en Annonce i
„Under Dannebrog“

C. Ritzau-Eigaard

Østergade — Struer.

Tlf. 244.

Wiener- & Franskbrødsbageri.

Leverandør til Marinen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG
1925.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
Bredgade 25 C., København K.
Telefon Palæ 2886.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE IX.
September

MED DEN DANSKE ESKADRE PAA TOGT TIL ØSTERSØEN I SOMMEREN 1925.

Af Kaptajnløjtnant F. A. H. Kjølser.

Handelen følger Flaget« er der et gammelt Ord, der siger, og dette gamle Ord havde Ret, baade da Orlogsflaget i længst forsvundne Dage drog ud og skaffede nyt Land til Kongelig Majestæt, og senere da de gamle, smukke Fregatter blev sendt paa Vintertogt til Sydens Lande og paa mere fredelig Vis knyttede nye Forbindelser.

Handelen fulgte ogsaa Flaget, da f. Eks. »Valkyrien« ved Aarhundredskiftet sejlede ud til Østen, og der medvirkede til Grundlæggelsen af den nuværende saa blomstrende Handel paa disse fjærne Kyster.

I de allersidste Aar har man i bogstavelig Forstand virkeliggjort dette gamle Ord om Flaget og Handelen ved, om jeg saa maa sige, at lade Handelen følge med Flaget, idet Orlogsskibene i større eller mindre Grad selv medtager Prøver paa egne Handelsvarer som en Form for Udstilling, eller, hvad maaske bedre er, Erhvervenes officielle Repræsentanter følger med Orlogsskibene, naar de gaar ud paa Togt. Forsøgene har været gjort i Udlandet, og vi har fulgt efter, først ved at sende vort daværende nyeste Orlogsskib »Niels Juel« paa Togt til de sydamerikanske Farvande i 1923—24, og senest nu i Sommer, da en Eskadre formeredes under Kommandør *Amdrups* Kommando paa Togt til Østersøen for at aflægge officielle Besøg. Formaalet var at gæste de dér efter Krigen oprettede Randstater: Finland, Estland og Letland, og som Repræsentant for Handel og Erhverv fulgte bl. a. Chefen for Udenrigsministeriets Oplysningsbureau for Erhvervene, Afdelingschef *Valeur*, der ved Hjælp af Foredrag, Lysbilleder m. m. skulde søge at skaffe Handelen herhjemme nye Landvindinger.

Eskadren bestod af Orlogsskibet »Niels Juel«, ombord paa hvilket Eskadrechefen havde hejst sit Flag, og hvor Staben under Ledelse af Orlogskaptajn *Ipsen* var indlogeret; endvidere af Krydserne »Heimdal« og »Gejser«, Mineskibet »Lossen«, samt 3 Torpedobaade og 3 Undervandsbaade, altsaa en efter vore Forhold ret anseelig Styrke, en Styrke som i hvert Fald var velegnet til at gøre Indtryk i de Stater, Eskadren besøgte. For Fuldstændigheds Skyld skal her nævnes

Skibschefernes Navne; nemlig Orlogskaptajn *Asmusen* i »Niels Juel«, Orlogskaptajn *Godfred Hansen* i »Hejmdal« og Orlogskaptajn *Jonquières Hansen* i »Gejser«. Kaptajn *Frandsen* var Chef for »Lossen«, og Orlogskaptajn *Wolfhagen* kommanderede Undervandsbaadsflotillen, hvor Kaptajnløjtn. *Maegaard* var Chef for »Bellona«, Kaptajnløjtn. *Kjølser* for »Flora« og Søløjtnant *Kofoed-Hansen* for »Rota«, og endelig var Kaptajn *Lowzow* Gruppechef for Torpedobaadene samt Chef for »Hvalrossen«, medens Kaptajnløjtnanterne *Kiær* og *Vedel* var Chef henholdsvis for »Sværdfisken« og »Delfinen«.

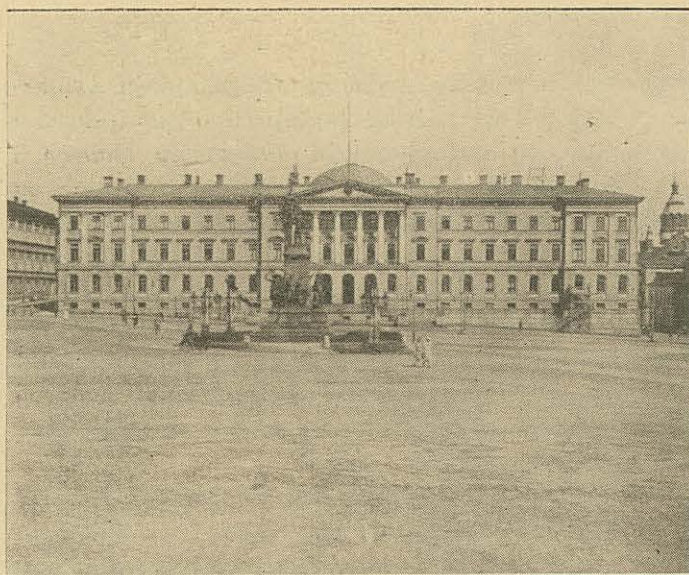
Jeg skal nu i korte Træk søge at give en Fremstilling af Eskadrens Togt til Østersøen; Fremstillingen bliver noget kortfattet, idet Bladets Spalter kun kan rumme et begrænset Antal Ord; og dersom her skulde nedskrives alt, hvad vi, der var saa heldige at være med, havde oplevet, vilde Artiklen sikkert fylde betydelig mere, selv om den i saa Fald maaske ogsaa vilde blive læst med adskillig større Interesse.

Mandag d. 22. Juni om Aftenen afgik Eskadren fra København med Undtagelse af Undervandsbaadsflotillen, som allerede var afgaaet Lørdag den 20., og som havde benyttet Lejligheden til at aflægge et Besøg i Rønne paa Bornholm. Sejlsadsen gik først Syd paa til Falsterbo, man rundede dette Fyrskib og stod videre Syd om Sverrigs Kyst, Øland og Gotland ud i Østersøen og derfra Nord paa til Finske Bugt, hvor hele Eskadren skulde samles ved Årandsgrund Fyrskib, lige uden for Indsejlingen til Helsingfors, Fredag den 26. om Morgenen. Man er ofte tilbøjelig til at betragte Østersøen som en Slags Indsø, men at det er et Hav, hvor der kan staa en ret ubehagelig Sø, fik vi at mærke fra Tirsdag til Torsdag; det blæste nemlig op, og i Løbet af kort Tid stod der et Hav, som i hvert Fald ikke levnede ret mange tørre Trevler paa de Mennesker, der havde Fornøjelsen at staa paa en Torpedobaads eller Undervandsbaads snevre Brø; som Tilsætning til Søen kom en haardnakket Regn, der varede uafbrudt i et Døgn, og som gjorde det ret tiltalende efter en vaad Vagt at skulle løses af af »den anden« og komme til

Køjs i en Køje eller en Sovepose, men paa den anden Side ikke gør det særlig velset igen efter 4 Timers Søvn, hvor alt løst Grej i Baaden er faldet ned i Hovedet paa den blidt slumrende, atter at rejse ud og kravle i noget drivvaadt baade Inder- og Ydertøj, og det var derfor ganske rart at faa Læ oppe i Finske Bugt i Løbet af Torsdagen.

Da Programmet først lød paa Indsejling til Helsingfors Fredag Formiddag, holdt Eskadren gaaende i Finske Bugt om Natten, medens Undervandsbaadene fik Lov at gaa ind i Skærgaarden og tørre Tøj, og her fik vi for første Gang Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Finlands herlige lyse Sommernætter, hvor Skærgaardens mørke Silhuetter tegner sig som trukket op med Tusch paa den nordiske Himmels guldgule Baggrund.

Regeringsbygningen i Helsingfors.

Fredag den 26. Juni stod den danske Eskadre i Sol og Taage ind til Helsingfors og hilste Finlands hvide Flag med det blaa Kors med dundrende Salutskud, som besvaredes fra Helsingfors' gamle og historisk berømte Klippefæstning Sveaborg. Omtrent samtidig med, at Ankrene gik i Bund, lettede Taagen, og vi fik Lejlighed til at se — vel de fleste af os for første Gang — Finlands skønne Hovedstad Helsingfors, eller Helsinki, som den hedder paa finsk. Samtidig begyndte Besøgets righoldige Program at rulle, først med officielle Besøg af Eskadrechefen hos de forskellige Myndigheder i Land, f. Eks. den stedlige danske Minister, den finske Regerings Spidser, samt de højeste maritime og militære Myndigheder i Byen, som nu international Høflighed byder.

Derpaa indfandt alle disse Myndigheder sig om Bord til Genvisit, medens Salutskuddenes hvide Røg bølgede ud over Havnen, og Skansevagten traadte i Gevær i Overensstemmelse med de forskellige Rang og Stand.

Før at alt kunde blive tilrettelagt saa godt og praktisk som muligt, havde Marineministeriet sendt Kaptajn *Pontoppidan* ud som særlig Marineattaché ved Legationen, og man maa sige, Tiden blev udnyttet.

Den første Dag var Mandskab og Befalingsmænd fra hele Eskadren inviteret til en meget festlig og fornøjelig Reception i den danske Forening, hvor hele Opvartningen blev foretaget af unge Damer, der af tjente en Slags frivillig kvindelig Værnepligt, og som med stor Hæder havde deltaget i Frihedskrigen i 1918. Om Aftenen var Eskadrens højere Officerer inviteret til Middag hos vor Gesandt, Kammerherre *Lerche*; det var den første Dag, men de paafølgende gik ligesaa fornøjeligt, begunstiget, som de var, af et herligt Vejr, med en næsten tropisk Varme.

Der var arrangeret Automobilture for Besætningerne rundt i Byen, samt Forevisning af Film, baade vor egen Danmarks Film og ogsaa af den tilsvarende Finlandia Film, hvor vi fik et Indtryk af Finlands Naturskønheder og store industrielle Foretagender.

Hos Forsvarsministeren fandt der en Lunch Sted for Stabsofficererne, Skibschefer og andre Myndigheder, og længe varede det ikke, før Forbindelser var knyttet og Venskab indgaaet mellem de elskværdige Finner paa den ene Side og Danskerne paa den anden; hertil bidrog jo ogsaa den Udbredelse, det svenske Sprog har; det forstaas og tales af næsten alle, hvorimod Finsk, der er beslægtet med Sydøsteuropas Sprog, blev betragtet med nogen mere Ærefrygt af os. Heldigvis var der ogsaa dem af os, der lærte nogle Ord, bl. a. den Glose, som vel er nødvendigst at kunne for en Sømand overalt paa Jorden, nemlig: »Jeg elsker Dig!«, og som paa Finsk hedder »Minarakastan«. Der var rigelig med Fester og Baller, baade om Bord og i Land, og naar »Niels Juel« riggede sit ret store og smukke Agterdæk ud til Fest, og Eskadremusikken spillede op, dansede Helsingfors' unge Damer og de danske Officerer med Liv og Lyst og indgik saaledes under festlige Former den Entente-cordiale, som det saa tilkommer Politikere og Diplomater at arbejde videre paa.

Til Trods for, at Finnerne ved alle disse Lejligheder viste deres muntreste og elskværdigste Sider, mærkede vi dog, at det var en alvorlig Nation, vi gæstede, en Nation, som lige havde gjort en mægtig Kraftanstrengelse for at blive selvstændig. Man mærkede det paa mange Ting, bl. a. paa Officererne, de blev altid alvorlige og ordknappe, naar de talte om Frihedskrigens Rædsler, den Gang da Finland afkastede den røde Terrors frygtelige Aag, som havde hvilet over Landet siden Ruslands Sammenbrud i 1917. Det gav Stof til Eftertanke, hvis man hørte Træk fra Krigen. For Eks. fortalte en ung finsk Kaptajn sin danske Kammerat en Aften, da alt aandede Fest og Glæde, og Dansen gik i det store flotte Officerskasino, at til den selvsamme Sal, hvor vi nu var inviteret til Dans, havde han for ca. 7 Aar siden med sit Kompagni sprængt Dørene og fundet 68 slagtede russiske Officerer, myrdede med udsøgt Grusomhed af de røde Soldater. Blodet var trængt saa langt ned i Salens Parketgulv, at det havde vist sig nødvendigst at høvle 2—3 Tommer af over det hele. Man forstaar, at den Slags Oplevelser aldrig glemmes, og at den præger de Mennesker, der havde været med, Resten af deres Liv.

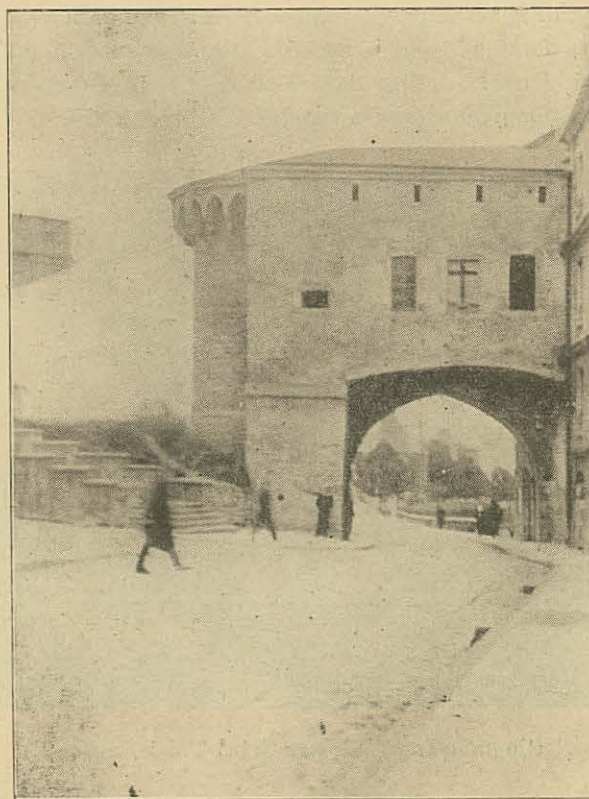

Men Dagen eller rettere Morgenen for Afsejlingen, Onsdag den 1. Juli, nærmede sig, selv om den efter de flestes Mening nærmede sig altfor hurtigt. Thi der var mange Ting, vi ikke naaede, bl. a. at tage ud i den herlige Omegn; der var kun faa, der var saa heldige at faa Tid til at gøre Brug af de mange elskværdige Invitationer til Besøg i den lokkende Skærgaard og Omegn. Et Besøg, som bør nævnes, og som var et af de interessanteste, var Turen til »Nordens Gibraltar«, den smukke gamle, af General *Ehrnsvård* i 1749 byggede Klippefæstning »Sveaborg«, der rummer saa mange stolte Minder om Finlands Kampe mod Svenskere og Russere, og som bl. a. *Runeberg* har besunget i »Fändrik Ståhls Sagner«, og som stadig danner et Hovedkvarter for hele Finlands Kystforsvar.

Den 1. Juli Kl. 6 om Morgenen forlod den danske Eskadre i straalende Solskin det gæstfri Finland, hvorfra vi alle gemmer saa mange muntre og glade Minder, og satte Kursen mod den modsatte Side af Finske Bugten, nemlig Reval, som kun ligger ca. 4 Timers Sejlads Syd paa. Forinden vi naaede derover, foregik der imidlertid en Begivenhed, som maa siges at høre til Sjældenhederne i den danske Marines Historie, nemlig, at Eskadrechefen, Kommandør *Amdrup*, samme Dag var blevet udnævnt til Kontreadmiral og derfor under Salut i Spidsen for sin udrustede Eskadre skiftede sin Eskadrechefstander med Kontreadmiralflaget. Det smukke Syn forevigedes bl. a. af de to kendte Marinemalere *Arnesen* og *Benjamin Olsen*, der havde Tilladelse til at gøre Turen med om Bord i »Niels Juel«, og derfor fæstnede baade dette maritimt historiske Øjeblik, og mange andre smukke Begivenheder til Lærredet. — — —

Kl. 11 om Formiddagen den 1. Juli fortøjede Eskadren i Republiken Estlands Hovedstad, Revals Havn. Inden Opholdet nærmere beskrives, skal det bemærkes, at Besøget her var særligt interessant netop for os Danske, thi det var med en vis Stolthed, at vi betragtede Revals (estnisk :Tallins) smukke og historiske Bygninger, hvoraf de ældste for en stor Del ligger paa et Bjerg midt i Byen, kaldet Dömbjerget. Tanken søgte uvilkaarligt tilbage til Kong Valdemar Sejr, der i Anno Domini 1219 grundlagde Byen, og det var med svulmende Hjerte, vi betragtede Byens gamle Vaaben, der er meget lig det danske, og mangan af os kom ogsaa til at tænke paa, at vort Fædreland i længst forsvundne Dage har været et meget mægtigt Land. — Republiken Estland med sit hvid-sort-blaa Flag grundlagdes ligesom de andre Randstater efter Ruslands Sammenbrud og udgjorde som bekendt tidligere en af Ruslands Østersøprovinser. Dets Sprog er i Forhold til Finsk som Svensk til Dansk og er meget vanskeligt at forstaa for os. Estnerne har kæmpet og lidt gennem mange Sekler, før Friheden oprandt i 1918; først Danskere, saa Hanseater, Svenskere, Russere og Tyskere har afløst hinanden som Herrer i Landet, og oppe paa Dömbjerget regerede det tyske Ridderskab, der ejede de store Godser i Landet, med haard Haand over Byen lige til 1918. Nu er deres gamle smukke Palæer taget i Brug af Republiken til Ministerier og lig-

nende, Godserne er konfiskeret og udstykket, medens Junkerne, de fordums Herrer, nu fører en kummerlig Tilværelse — som Fremmedførere, eller, hvad hypigere er, i Landflygtighed, hvis de da ikke er døde af Sult.

Revals gamle Byport.

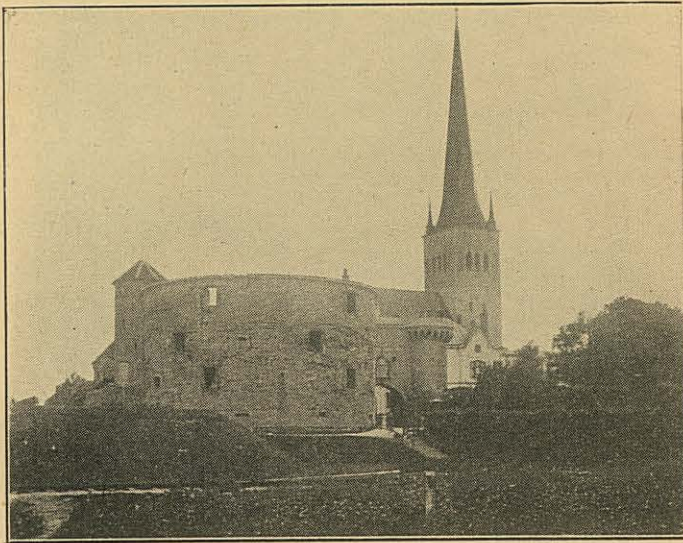
I de tre Dage, Opholdet varede, benyttede vi bl. a. Tiden til at studere de gamle historiske Bygninger, som Byen er saa rig paa, naar Tid da gaves mellem de talrige Modtagelses- og Afskedsfester.

Den danske Minister fra Helsingfors var fulgt med hened, og han i Forbindelse med den elskværdige danske Generalkonsul *Johansen* i Reval, samt den estniske Regering, havde forberedt os nogle uforglemmelige Dage. Vi var indbudt til Reception i Byen, og bagefter var der Bal for den danske Forening i »Niels Juel«, — der findes nemlig forbausende mange Danske i Landet, baade som Ingeniører og Landmænd. Endvidere var der Frokost paa Döm'en for Officererne, givet af Udenrigsministeriet, og senere stor Afskedsfest paa Admiralskibet, samt Bal i Officersforeningen; ja, der var saamænd meget mere, og hvert Sted rummede sine fornøjelige Oplevelser.

Det almindelige Konversationsprog var Tysk, talt med mere eller mindre Overlegenhed fra begge Sider, og Spændingen var ofte stor, naar man ved en eller anden officiel Fest blev bænket mellem to estniske, arrede Krigere og dristigt indledede Samtalen paa et eller andet Sprog; Konversationen blev jo ikke altid lige livlig, naar man, hvad engang hændte, fik følgende Svar: »Ich spreche nur ein wenig — — — Russisch!« Saa meget des større var Overraskelsen for en dansk Officer, der ved Udenrigsministeriets elegante

og højst interessante Frokost oppe i det gamle tyske Ridderskabs forhenværende Mødesal sad ved Siden af en rigt dekoreret Oberst, der blandt andet bar det estniske Frihedskors af 1. Grad (hvilket giver Ret til 150 Tdr. Land), da denne aabenbarede sig som værende ligesaa god Dansker, som han selv; han viste sig nemlig at være den tidligere danske Officer *Borgelin*, der i sin Tid drog til Estland med et frivilligt dansk Korps, deltog med Hæder i Frihedskrigen og nu indtager en meget betydelig Stilling i Estland. Hans

Ringmur fra Valdemar Sejrs Tid i Reval.

Fortællinger om Forholdene derovre kunde give Stof til en meget læseværdig Bog, og her fik man atter bevist, at Estland er et Land i Vaaben, som kæmper for sin Nationalitet. Skildvagter — ikke alene til Pynt — stod ved alle Døre og Trapper, og for ikke længere end et halvt Aar siden forsøgtes det sidste kommunistiske Kup; man lagde ogsaa Mærke til, at det var ikke med blide Miner, at Sovjetgesandten blev betragtet, naar han, som officiel! anerkendt Medlem af *Côrps diplomatique*, gik rundt med sit uudgrundelige Smil ved de officielle Fester. En opmærksom Tilskuer kunde heller ikke undgaa at lægge Mærke til smaa sorte Huller i de store Malerier i Officerskasinoet, Revolverkuglehuller, der talte deres triste Sprog om Frihedskampens Bitterhed. Staten staar saa sandelig paa Vagt; ingen vil godvillig opleve denne Tid en Gang til, og at Landet er godt rustet, saa vi bl. a. den Dag, da vi af den estniske Generalstab var inviteret ud i Terrænet udenfor Reval. Her overværede vi en meget interessant og lærerig Manøvre af de fra Krigen saa velkendte og frygtede Tanks, der væltede Træer og kravlede over Grøfter med en Behændighed, man ikke skulde tiltro disse klodsede, moderne pansrede Strids- elefanter.

Man fik i det hele det Indtryk, at her anvendes omtrent hver overskydende Øre til Foranstaltninger til at sikre Statens Eksistens.

Vore korte tre Dage forløb altfor hurtigt, og allerede Fredag den 3. Juli om Aftenen afsejlede Eskadren fra den gæstfri Hovedstad, tilviftet af en tusindtallig Tilskuerskare.

Kursen blev sat ud af Finske Bugten, ud til Havet, der skulde bringe nogen Tids velfortjent Hvile ovenpaa de anstrengende Dage, — mente vi da —, men naar man sejler til Søs og har glædet sig til at sove, og det ikke er Havvejr, kan man være overbevist om, at det bliver Taage, og det blev det allerede her paa Dagvagten. Naar man gør Tjeneste i et lille Skib, f. Eks. en Undervandsbaad, hvor der kun er to Sø-officerer til at tørne om Vagten, og Chefen altid skal være oppe, naar det er Taage, er det noget irriterende for ham, at denne som Regel indtræffer paa hans Frivagt. Men man maa tage Livet her, som det bydes og gives én, med godt Humør og opsætte Sønnen, til man faar sin Afsked engang — før eller senere — eller til Taagen letter; og det gjorde den heldigvis ogsaa her, saa vi havde Indsejlingen til Rigabugten i fint Vejr. Rigabugten er ikke af helt ringe Dimensioner; den er paa Størrelse med vort eget Kattegat, og Sejladsen var af stor Interesse, thi overalt ser man Steder, bekendt fra Verdenskrigen; her var det jo nemlig, at Tyskland satte sit store maritime Fremstød ind, da det erobrede Riga i 1917.

Russisk Kirke paa Dömbjerg i Reval.

Kl. 7 Formiddag Søndag den 5. Juli stod den danske Eskadre i smukt formeret Kølvandslinie ind paa Dünafloden; ca. 7 Sml. oppe i Landet ligger Riga, Republiken Letlands nuværende Hovedstad og tidligere Hovedstad for alle Østersøprovinserne.

Kl. 11 var alle Skibe fortøjet i Havnen lige udenfor Præsidentens Residens, en gammel Borg, fra hvis Taarn Estlands rød-hvide Fane vajede. Ogsaa her kappedes Myndigheder og Befolkning om at føje Riga ind som et Led i denne Turs skønne Oplevelser. Jeg vil blot nævne Programmet for den første Dag, som blev gennemført under en ubarmhjærlig Sol og kun blev afbrudt af den Tid, det tog at skifte Tøj, saa man kan se, at i hvert Fald for de højere Officerers Vedkommende, der i Kraft af deres Stilling skal være med til alt, er en saadan Tur, skønt uhyre interessant, saa sandelig ingen Rekreation. Først officielle Visitter, dernæst Lunch i den danske Legation hos Generalkonsul *Langberg*, saa Returnering af de offi-

cielle Visitter og derefter Reception fra 3—6 om Bord paa »Niels Juel« for den danske Koloni i ca. 30 Graders Varme. Om Aftenen Middag hos Krigsministeren, en stor, stout General, der holdt en smuk Tale for den danske Flaade paa lettisk ved Hjælp af en engelsk Tolk, og endelig Bal og Soupé, ved hvilken Lejlighed den store og blomstrende danske Koloni var Vært for Officerer og Mandskab til den lyse Morgen. Naar dertil kommer, at Letland er et delvis tørlagt Land, hvor der kun drikkes forskelligfarvet Lemonade til de officielle Middage, maa man indrømme, at det ofte kan være anstrengende at tage Del i alle disse Festligheder. I Forbigaaende sagt er baade Finland og, altsaa, Letland Forbudslande, medens Estland har været klogere og har en væsentlig Indtægtskilde af at levere Spiritus til de omliggende Lande, men at Ædrueligheden i de nævnte Forbudslande er fremmet syndelig, havde man imidlertid ikke Indtrykket af — maaske tværtimod.

Under Opholdet var Eskadrechefen og Skibscheferne i Audiens hos den lettiske Præsident *Tschakste*, der viste sig som en særdeles elskværdig Mand; han udtalte sig bl. a. med stor Interesse om Landet med de mange Cycler, som han spøgefuldt kaldte Danmark. Senere gav han en Middag i sin Residens, en smuk gammel Borg, tidligere Sæde for den russiske Generalguvernør for Østersøprovinserne. Under dennes Regime skal den have været udstyret med kostelige Skatte, nu var den yderst spartansk møbleret, og alt, hvad der overhovedet kunde flyttes, var fjærnet, idet først Russerne, saa de røde Horder og til sidst Tyskerne hver især havde taget deres Del af Kostbarhederne.

I det hele taget gjorde Riga Indtrykket af at have lidt meget under Krigen; tidligere var det en blomstrende By med Fabrikker i Verdensformat, der nu ligger hen som store tomme Bygninger; alt for stor er den ogsaa som Hovedstad i Letland, paa hvis Budget en saa stor By tynger svært, naar den skal genrejses og vedligeholdes. I fire Dage var vi Gæster i denne store By, og her som andre Steder var der nok at se. Besætningerne var inviteret til Filmsforestillinger og Automobileture, og Officererne var Gæster i Land, enten hos Myndigheder eller hos elskværdige Medlemmer af den danske Koloni, der kappedes om at vise os Gæst-

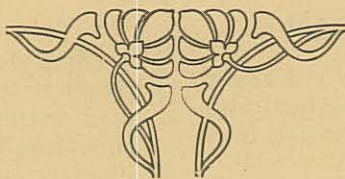
frihed. Endvidere var der ogsaa Invitation til den lettiske Admiral, den tidligere russiske Officer, Graf *von Kaiserling*, der bl. a. havde deltaget i Admiral Rosdestwenski's saa sørgeligt bekendte Togt til Østen i den russisk-japanske Krig; og ind imellem alle disse Fester var der ogsaa dem af os, der — lidt mere privat — tog til de smukke Badesteder udenfor Riga og forfriskede os i Rigabugstens blaa Bøiger.

Efter en smuk og fornøjelig Afskedsfest i »Niels Juel« for alle vore danske og lettiske Venner, samt alle Myndigheder og Cörps diplomatique, som her var meget talrigt repræsenteret, afsejlede Eskadren Onsdag Aften den 8. Juli og satte atter Kursen mod de hjemlige Strande. Efter at vi igen var blevet dypet og forfrisket af Østersøens vrede Bølger og lykkelig var sluppet uden om lumske drivende Miner, som vi ofte fik rapporteret fra forbisejlende Dampere, og som endnu svømmer rundt som et alvorligt Memento mori fra den store Krig, naaede vi atter hjem til vort gamle København og gik ind i Flaadens Leje.

Eskadrechefen kunde med Tilfredshed og Bevidstheden om et særdeles vellykket Togt til Glæde og Fornøjelse for alle, der havde været med, og først og fremmest forhaabentlig til Lykke for vort Land, hale sit Flag ned Lørdag den 11. Juli, Kl. 9 Formiddag.

Eskadren, Orlogsflaget havde, histaaet af den utrættelige Afdelingschef fra Udenrigsministeriet atter gjort sit til paa fredelig Vis at erobre nyt Land for dansk Foretagsomhed, samt til at sprede Kendskab til Danmark og danske Forhold. Den Interesse, der i alle Staterne vistes Udenrigsministeriets udmærkede Danmarksfilm og lyttedes til Afdelingschefens handelspolitiske Foredrag, samtidig med, at man overalt i Byerne traf danske Uniformer og mødte det danske Flag, gør det sandsynligt, at Handelen ogsaa denne Gang vil følge Flaget.

Dog eet er sikkert, vi er ikke ene om at arbejde paa disse Kyster; de fremmede Orlogsflaader, vi mødte talrige Gange overalt i Østersøen, baade Italianere, Englændere, Hollændere og Amerikanere, ja selv Dele af Sovjetflaaden, viser til Fulde, at den gamle Strid om Herredømmet i Østersøen, om den aarhundredegamle Kamp om »Dominium maris baltici« stadig er standende.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

MARINEFORENINGENS KØBENHAVNSKREDS

afholder sin første Mødeaften i Sæsonen 1925—26,

TORS DAGEN DEN 8. OKTOBER Kl. 7 $\frac{1}{2}$ pr.

i Studenterforeningens Lokaler, Vester Boulevard.

Foredrag af Hrr. Forstander *Richard Jensen*: »Typer og Forhold paa Holmen for 50 Aar siden.«

Smørrebrødsbord: 3 Stk. Smørrebrød, Øl, Kaffe Kr. 2,50, exclusive Skat og Serveringspenge.

Emblem skal bæres.

Medlemskort for 1925 forevises.

Medlemmerne anmodes om ved Flytning straks at give Kontoret Meddelelse herom, samt nøjagtig Opgivelse af ny Adresse, Postdistrikt etc.

Saafernt Kontingentset ikke kan opkræves paa Vedkommendes Bopæl, bedes udtrykkelig opgivet, hvor Opkrævning kan finde Sted — Kontor, Lager, Forretning eller anden Virksomhed, hvor Vedkommende kan træffes. Meddelelse herom bedes tilstillet Lokalkredsens Kontor, Sortedams Dossing 51, Kbh. Ø, Tlf. Nora 7348.

Kontingentset bedes erlagt til Incassator ved dennes første Besøg.

Københavnskredsens Formand, Grosserer *Valdemar Schou*, Tlf. Taga 364.

Københavnskredsens Næstformand, Arkitekt *E. W. Marston*, Tlf. Vester 2048 x.

Københavnskredsens Kasserer, Forstander *E. P. Jensen*, Tlf. Byen 7626.

Københavnskredsens Sekretær, Bankkasserer *C. Nath*, Tlf. Øbro 2002 y.

Hovedforeningens Kontor Bredgade 25, C, Kbhvn K. Tlf. Palæ 2886.

tvangfri Spisning. Dans til forstærket Orkester. Til denne Sammenkomst har Medlemmernes Paarørende Adgang. Iflg. Bestyrelsesbeslutning vil der paa Grund af de med Arrangementet forbundne Udgifter blive opkrævet en mindre Entre. Nærmere Meddelelse om denne Sammenkomst vil blive udsendt.

Februarmødet optages af Generalforsamlingen, som ventelig ogsaa vil byde paa Foredrag eller Underholdning, og endelig afsluttes i Marts med et Foredrag om »Bjergning og Dykkervirksomhed« af en af Svitzen's Bjergningsexpenter.

Hermed byder Bestyrelsen Medlemmerne velkommen til Københavnskredsens 12. Sæson og haaber paa talrigt Fremmøde. Kammerater fra Provinsen, der paa vore, tidligere i Bladet meddelte, Mødeaftener er her i Byen, vil altid være velkomne til disse. Dog henleder Bestyrelsen alle Kammeraters Opmærksomhed paa Nødvendigheden af *stedse* paa Mødeaftenerne at bære *Emblem* og — helst — have Medlemskortet i Lommebogen.

Bestyrelsen.

VINTERSÆSONENS PROGRAM

Under Forbehold af de Ændringer, som Tid og Forhold kan medføre, meddeler vi hermed Københavnskredsens Medlemmer det fastlagte Program for Kredsen's Sammenkomster i 1925—26:

Oktober byder paa Foredrag af Hr. Forstander *Richard Jensen*, medens man i November haaber paa Foredrag af Hr. Kommandør *Dornonville de la Cour* om Danmarks maritime Stilling.

Januar 1926 indledes med en Sammenkomst med Damer og Forevisning af »Danmarks-Filmen« med Musik og Foredrag af d'Hrr. *Poul Knudsen* og Adjunkt *Langballe*, begge med assisterende Fruer. Derefter

KØBENHAVNSKREDSSENS VINTERSÆSON
1925—1926.

Som det af Bekendtgørelsen vil ses, paabegynder Kredsen sin Vintersæson den 8de Oktober og vender med denne tilbage til de gamle, gennem en Aarrække benyttede Lokaler i Studenterforeningen.

Naar man ikke iaar vil finde Kredsen i Weinolds Lokaler, med hvilke der i Hovedsagen herskede Tilfredshed, skyldes dette, at Bestyrelsen ikke — med Vinterens Arrangementer for Øje — har turdet afvente den Nyordning, som gennem Efteraaret har fundet Sted med sidstnævnte Selskabslokaler, og sidst, men ikke mindst, at Studenterforeningens Restaurant nu er overtaget af Restauratør Sv. Aage Jørgensen, hvis Fagkundskab og Navn yder os Borgen for, at den

Utilfredshed med Varer og Servering, der tidligere ofte kom til Orde i Studenterforeningen paa vore Mødeafte-
ner under det gamle Regime, nu vil opføre.

Bestyrelsen har opnaaet en Overenskomst med Hr. Sv. Aa. Jørgensen, der byder vore Medlemmer samme Priser som tidligere i Weinolds Lokaler, hvilket maa anses for heldigt og forhaabentlig vil bidrage til, at Medlemmerne møder talrigt frem.

DANNEBROGSMÆND

Veteranerne fra 1864, fhv. Fisker *J. Johansen*, Skovshoved, og Regnskabsfører *N. Olsen*, Tune, er be-
naadede med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, der paa højtidelig Maade er overrakt Veteranerne gennem Marineforeningen.

har nu afsluttet sin vellykkede Sommersæson. Ved den store Præmieskydning, som afholdtes den 10. Juni, var Skytterne mødt mandstærke frem og kæmpede bravt om de udsatte Præmier.

Den 3. September afholdtes Sommerfugleskydning. Des-
værre strømede Regnen ned hele Eltermiddagen, men de Skytter, som trods Vejret alligevel havde voget sig ud i Næs-
byhoved Skov, fik en god Dag ud af det. Den bedste Stem-
ning herskede under hele Skydningen og udløstes i dundren-
de Hurra, da Telegrafassistent Rasmussen Kl. 6¼ skød Bryst-
pladen med Kongeværdigheden ned til Ingeniør Mikkelsen.

Kl. 7 pib Formanden til Skafning, Hamborgryg med Ge-
myse, og et udsøgt koldt Bord og derefter Kaffe. Under Skaf-
ningen gjorde atter det gode gamle Marinehumør sig gælden-
de, og Taler og Sange efter den blaa Bog veksledes stadig.
Konditor Nielsen havde i Dagens Anledning skrevet en Sang
paa varierende Melodier, som gjorde god Lykke og maatte
gives da capo.

Efter Skafningen uddelte Formanden Præmierne samt
smaa Opmuntringspræmier til de Skytter, som havde skudt
Præmierne til deres Kammerater.

Ved Kaffen drøftedes Dagens mange forskellige Episoder,
og Stemningen steg yderligere, da Skytteforeningen spendere-
de Cognac og Likører til hele Selskabet, saa Humøret var
ovenud, da Formanden sent pib til Udskejning.

Atter en god og festlig Dag for Skyttelavet, som Deltagerne
sent vil glemme.

Samtidig ønsker Odense Kredens Skyttelav gerne at frem-
sende Hilsen og Tak til Kammeraterne i København for den
smukke Fugl; den bestod sin Prøve med Ære.

ESBJERG-KREDSEN

startede den 28. Juni i straalende Vejr med Toget 10,24 og
naaede til Ribe ved 1-Tiden. Vi blev paa Banegaarden mod-
taget af Ribe Marineforenings Formand, Hr. Slusemester
Møller og de fleste af Kammeraterne der. Fra Banegaarden
marcherede vi til Hotel »Riberhus«, i hvis prægtige Have vi
nød en længe tiltrængt Kop Kaffe m. m. Allerede der begyndte
Stemningen at blive god, og vi blev efterhaanden rystede
sammen med vore Ribe-Kammerater. Vi foretog derefter en
Tur til Kammerhuset og gennem denne i to Motorbaade, som
lige kunde rumme Selskabet, ca. 50 ialt. Sejlturen varede 1
Time og var interessant. Ved Tilbagekomsten til Anlægsbroen
indenfor Slusen modtoges vi af Slusemesterens unge Datter,
som forsynede hele Selskabet med Roser, en Vandalisme mod
Slusemesterens Have, som sikkert derved blev helt plyndret,
men et meget smukt Træk mod os Gæster. Da alle var kom-
men i Land, gik Turen til Sommerrestauranten, hvor vi nød
vor medbragte Frokost eller Restaurationens lækre Smørre-
brød m. m. Efter at være styrket tilstrækkeligt, gik vi op og
besaa det imponerende Dige- og Sluseanlæg, og ved Slusen
holdt Slusemesteren et interessant Foredrag om Digets og
Slusens Tilblivelse og Historie. Tiden var ved at løbe fra os,
og der startedes atter for Ribe ved 5-Tiden, og vi havde en
meget hyggelig Tur tilbage, hvor Sange vekslede med muntre
og underholdende Fortællinger, som Slusemesteren var en
sand Mester i. Ribe naaedes ved 6-Tiden, og vi gik lige fra

Skibsbroen til Industrihotellet, hvor Fællesmiddagen ventede,
og til hvilken vi havde samlet en glimrende Appetit. Der mar-
cneredes ind til Bordet, Flaget hejsedes til Musikkens Toner,
og der meldtes »Klar til Skafning«. Ved Bordet var Stem-
ningen udmærket, og der blev holdt adskillige Taler, baade
for Ribe og Esbjerg, for Slusemesterens Datter som Tak for
Roserne og for Damerne. Vor gamle 83 aarige Kammerat,
Veteran *Ditlev Madsen*, holdt en glimrende Tale for Ribe By
og Ribenserne og foredrog adskillige gamle Sange og Viser,
dels ved Bordet og dels i Pauserne under Dansen. Middagen
sluttede ved 8 Tiden, og kort efter begyndte det for Damerne
vigtigste, Dansen, som varede til Kl. 11,30, ved hvilken Tid vi
maatte skynde os til Toget. Paa Stationen holdtes et Par Ta-
ler og udbragtes adskillige Leveraab for Ribe og Kammera-
terne, der som Tak for den smukke Maade, vi var modtaget
paa, og den kammeratlige Tone, som havde hersket under
Sammenkomsten og Forhandlingerne. Hjemturen til Es-
bjerg var ydersf fornøjelig, Sange og Historier vekslede
til Stadighed, og alle uden Undtagelse var af den Fornøiening,
at det havde været, hvad man kalder, en »dejlig Dag«, be-
gunstigt af det mest straalende Vejr.

DØDSFALD.

Formanden for Esbjerg og Omegns Marineforening, In-
geniør *Carl Klæbel* begravdes den 17. Juli fra Vor Frelsers
Kirke i Esbjerg under stor Deltagelse fra Marineforeningens
og Maskinmestrenes Forening, for hvilken sidste Afdøde var
Repræsentant. Kisten bares af Familien ud af den smukt pyn-
tede Kirke, og derfra bar Medlemmer af de to ovennævnte
Foreninger den til Graven. Under Jordpaakastelsen kippedes
det Flag, vor afdøde Kammerat satte saa højt, som en sidste
Hilsen fra Marineforeningen. Ved Graven holdt Maskinmester
Degn en meget smuk og gribende Tale, i hvilken han takkede
vor afdøde Kammerat for det store uegennyttige Arbejde og
den store Interesse, Klæbel trods sin haarde og lange Syg-
dom havde nedlagt i begge Foreninger.

Æret være hans Minde!

Kommende Møder:

Hirtshals	10. Oktbr.
Skagen	11. »
Hadsund	12. »
Aalborg	13. »

i hvilke Kredse der vil blive afholdt Foredrag af Hr.
Bankkasserer *C. Nath*: »Med »Olfert Fischer« til Kro-
ningsfestlighederne i England 1911«.

STÆVNE PAA DYBBØL I SOMMEREN 1926.

Danske Soldaterforeningers Fællesudvalg paatæn-
ker til næste Sommer et Stævne af samtlige Landets
Soldaterforeninger paa Dybbøl og i Sønderborg. Ved
en større Højtidelighed, hvis Midtpunkt naturligt vil
blive Skanserne og Foreningernes Flagmast paa Dan-
marks mest minderige og skønneste Højder, haaber
man at kunne skabe en Fest, der vil blive uforglem-
melig for Deltagerne.

Vi skal holde Medlemmerne underrettede om denne
smukke Tankes videre Udvikling og dens Detailler
med Hensyn til Rejse og Indkvarteringsforhold.

DANSKE SOLDATERFORENINGERS FÆLLESUDVALGS AARSFEST.

De i Fællesudvalget værende Foreninger afholder
Aftenunderholdning og Bal

i Nimbs Selskabslokaler Onsdag den 28. Oktober Kl. 7 Aften
prc. Den kunstneriske Assistance vil blive ydet af:

Skuespillerinde Fru *Jonna Neiendam*.
Operasangerinde Fru *Inger Leth-Rasmussen*.
Operasanger Hr. *Holger Brusgaard*.
Kammermusikur Hr. *Fini Henriques*.
Skuespiller Hr. *Ahnfeldt Rønne*.

Prisen for Aftenunderholdning og Bal er Kr. 3.— pr. Del-
tager. Da der kun er tildelt vor Forening et begrænset Antal
Billetter, og da uafsatte Billetter skal tilbageleveres senest
Lørdag den 17. Oktober, bedes man sikre sig Billet snarest
muligt paa Københavns-Kredens Kontor, Sortedams Dosse-
ring 51. Tlf. Nora 7348.

Frederikshavns Værft og Flydedok ^{A/S}

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.

1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg.
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

C. KLAUSEN, Handeltgartner.
Frugthuset „Flora“.

Søndergade 17, Frederikshavn, Tlf. 511.
Frukt, Kartofler & al Slags Grøntsager.
Altid leveringsdygtig.
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen,
Hobro. — Tlf. 225.
Bageri & Conditori.
Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,
Hobro. Tlf. 323 & 460.
1ste Kl. Kød- og Fedevare-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen,
vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38.
Skibsprovianteringsforretning.
Leverandør til Marinen.

^{A/S} KULKOMPAGNIET
HAVNEN — THISTED — TLF. 35. STATS. 2.
LEVERANDØR TIL MARINEN

Møller & Hansen,
Lille Torv, Thisted. Tlf. 217.
1ste Kl. Kød- og Fedevareforretning.
Leverandør til Marinen.

C. P. Odde,
Bageri & Konditori.
Vestergade 32, THISTED,
Tlf. 202.
Leverandør til Marinen.

Carl Weinreich.
Ost en gros.
Studiestræde 21. Telefon 6905.
Leverandør til Marinen.

Aage Petersen
Helsingør
Stengade 40 — Telf. 818
Frukt — Grønt — Konserver
Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen,
Thonbogade, Horsens. Tlf. 601.
Fisk en gros, en detail.
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,
Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.
Wiener & Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,
Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 446
Slagter & Fedevareforretning.
Leverandør til Marinen.

Georg Jensen,
Havnen 5, HORSENS Tlf. 1125.
KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

Masnedsunds Fiskesalgforretning,
HAVNEN — TLF. 438.
Altid leveringsdygtig i Aarstidens
Fiskesorter.
Leverandør til Marinen.

„Torvehallen“
Algade - VORDINGBORG - Tlf. 394.
1. Kl. Kød, Konserver, Ost og
Paalæg. Leverandør til Marinen.

Store Torvs Frugthandel,
THISTED. Tlf. 467 ogsaa privat Tlf.
Alle Aarstidens Frukt og Grøntsager.
Billigste Dagspris.
Leverandør til Marinen.

Vejle & Omegns Andelssvineslagteri,
Vejle. — Tlf. 75 & 76. — 905.
Største Leverandør af Kød- & Fedevare
varer i Vejle.
Leverandør til Marinen.

Frukt- & Grøntforretningen MELONA
Cl. Nielsen, Nørregade 2.
Tlf. 403. Vejle. Tlf. 403.
Leverandør til Marinen.

IMPORTKOMPAGNIET ^{A/S}

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importco

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG -

Leverandør til Marinen.

Niels Wulffs Enkes Eft.
Kalundborg, Tlf. 345.

Skibsproviant og Stores
Leverandør til Marinen.

L. J. Skovbo,

Skibrogade 28, Kalundborg, Telf. 111.

1. Kl. Franskbrød & Wienerbrød
Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,

Skibrogade 45, Kalundborg.

Telf. 141. Privat Telf. 246.

Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN

HUNDESTED. TLF. 75

BAGERI OG CONDITORI

Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN

Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 82

1. Kl. KØDUDSALG

Leverandør til Marinen.

H. FUNCH

HUNDESTED — TLF. 64

SKIBSPROVIANTERING

Leverandør til Marinen.

W. COOPS,

Havnegade 37 — VEJLE — Telefon 542

Skibsproviantering.

Leverandør til Marinen.

C. Christensen, Holmen 21, Vejle.

— Tlf. 1190. —
Frukt, Grønt, Kartofler.

Leverandør til Marinen.

Vejle Vildt- og Fiskeforretning.

Orla Lehmannsgade. Tlf. 410 & 882

Leverer alt i Fisk Vildt & Fjerkræ.

Leverandør til Marinen.

Carl Laursen, Langelinie 37,
Vejle. Tlf. 1484.

Kød, Flæsk og Paalægsvare
prima Kvaliteter. — Leverandør til Marinen.

Struer Mejeri.

Tlf. 40. — 1. Kl. Produkter.

Leverandør til Marinen.

Jens Jensen, Havnen, Skive
Tlf. 423.

SKIBSPROVIANTERINGSFORRETNING

Leverandør til Marinen.

Chr. Daldorph,

Slagtermester

Torvet 18, Køge. Tlf. 156.

Leverandør til Marinen.

Køge Fiskehus,

Nørregade 8, Køge. Telf. 375

Alle Slags fersk og røget Fisk.

Leverandør til Marinen.

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet

TORVET 30 — KØGE — Telf. 294

Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter
og Fedevare, Langgade 44, Kerteminde.

Telf. 226. Leverandør til Marinen

P. RASMUSSEN, Bagermester

Vestergade, Kerteminde. Tlf. 107 & 286

Leverandør til Marinen.

„Fiskesalg“, Kerteminde

Havnen. Telf. 238. Stat 8.

Fisk en gros & en detail.

Leverandør til Marinen.

L. Rathje,

Lemvig. — Tlf. 330 & 109.

1ste Kl. Fødevarer- og

Paalægforretning.

Leverandør til Marinen.

P. Kilsgaard,

Lemvig, Tlf. 20.

1ste Kl. Kødudsalg.

Leverandør til Marinen.

Hans P. Hansen,

Sdr. Havnegade 20, Sønderborg

Telefon 110.

Kolonial - Vin - Delikatesse -

Konserver - Skibsproviantering.

Leverandør til den kongelige danske Marine.

Hermann Franke

Perlegade, Sønderborg. Tlf. 403

1ste Kl. Kød- & Fedevareudsalg.

Leverandør til Marinen.

Iwer Hess,

Havnen, SØNDERBORG, Tlf. 458.

Alle Aarstidens Fiskesorter føres.

Røget Fisk & Konserver.

Leverandør til Marinen.

Christiane Friedl,

BLOMSTER & GRØNTHANDEL,

Jernbanegade 10, Sønderborg

Tlf. 278.

Leverandør til Marinen.

C. Ritzau-Eigaard

Østergade — Struer.

Tlf. 244.

Wiener- & Franskbrødsbageri.

Leverandør til Marinen.

S. Johannessons Fabriker ^{A/S}

Kgl. Hof Leverandør.

København K.

Alle Sorter Fødevarer, Pølser, Kødkonserver etc.

Statskontrol Nr. 26.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

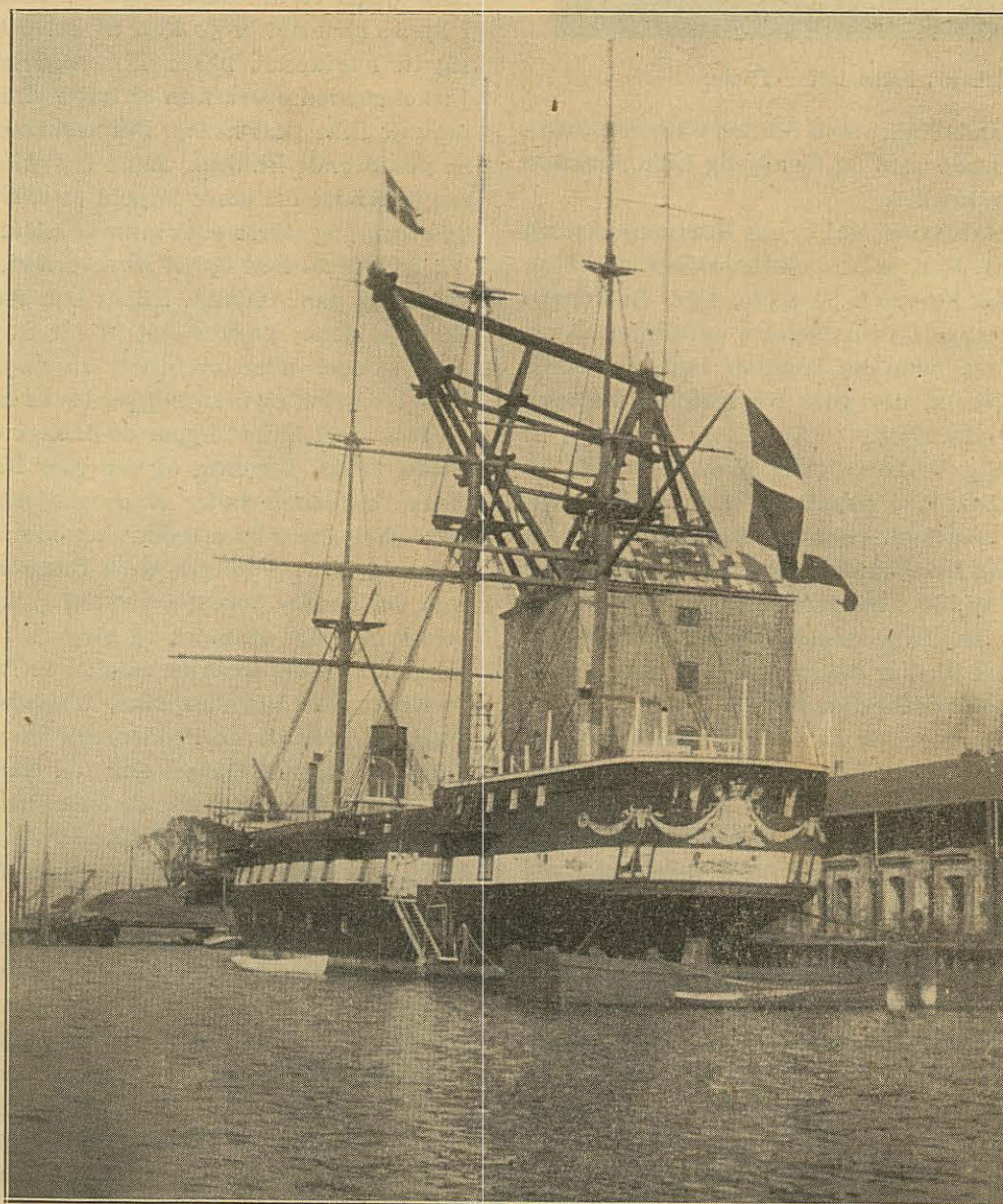
12. AARGANG
1925.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
Bredgade 25 C., København K.
Telefon Palæ 2886.

BLADETS ANNONCEEXPEDITION:
E. von Rosen
Holbergsgade 10. Tlf. 8907.

HÆFTE X.
Oktober

FREGATTEN JYLLAND

Fot: E. W. Marston 20/9 1925.

Der gængede ind under Palsgaards
Strand
i Juelsminde Bugt,
en statelig Skude, en Orlogsmænd,
Fregatten, som engang ved
Helgoland
jog Fjenden paa Flugt.

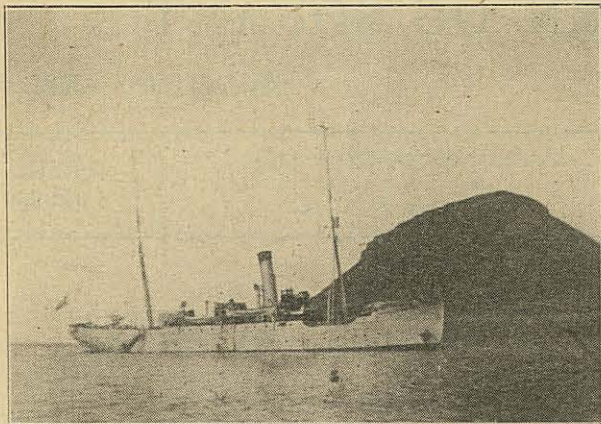
Og gamle Sømænd med vejrbitte
Træk
kunde komme i Maj,
og kigge paa Skanse og Stævn og Hæk,
og finde det Sted paa dens
Banjerdæk,
hvor de stod den Dag.

Velholdt fra Køl til Mastetop
af en enkelt Mand.
Om Spanterne skørned, det gjaldt
kun et »Stop«!
Men nu er han borte. Nu hugges
den op.
Er det sandt, mit Land!
Carl Dumreicher.

MED „ISLANDS FALK“ PAA GRØNLAND

Af Sølejtant Willy Salicath.

»Islands Falk« udfør Thule.

H. M. S. »Islands Falk« som Stations-skib ved Grønland. En mere interessant og fornøjelig Udkommando kan vist daarlig tænkes.

I den sidste Halvdel af Maj hejses Kommandoen, og i Begyndelsen af Juni er Inspektionsskibet naaet op i de grønlandske Farvande. Vagere, Fyr, Radiopejlstationer eller deslige Luksus kendes naturligvis ikke; enkelte Varder og, naar det kommer højt, en Baake er den eneste Hjælp, der ydes Navigatøren heroppe ved den ret ukendte Kyst.

Nogen egentlig Velkomst kan man ikke sige, at Grønland gav i Aar. Isen strakte sig ualmindelig langt til Søs; ganske langsomt, i store Slangebugter, maatte Skibet arbejde sig frem, undgaa de svære Isskodser og puffe de mindre til Side; bidende koldt forekom Vejret os ovenpaa den smilende danske Forsommer, vi lige havde sagt Farvel til. Var det den af vore Forgængere saa loypriste grønlandske Sommer?

Omsider hørte Drivisen da op, Farvandet var frit, kun Isfjælde drev rundt her og der. Men saa kom Taagen, den tætte, klamme Taage, der saa hyppigt forekommer heroppe, og som gør Sejladsen uhyggelig; thi aldrig ved man jo, om et Isfjæld ligger paa ens Rute. — Naa, alt faar en Ende, og vi kom til sidst ind til Godthaab, Hovedstaden paa Grønland.

Højst interessant er det at se de grønlandske Kolonier, hvor de smaa, morsomme, men i høj Grad usunde, Jordhytter ligger klinet til Klippen, saa en Uindviet kan tage Fejl og spadsere lige ud paa et Tag; og man opdager først, hvor man er, ved at se et Skorstensrør rage op lige ved Siden af sig. Efterhaanden ombyttes Jordhytterne dog med Træhuse, der dækkes med Tørv udvendig.

Inspektionsskibets Virksomhed ved Grønlands Vestkyst omfatter to Ting, dels at fungere som Stations-skib, støtte Myndighederne og Befolkningen, dels at være Fiskeriinspektionsskib. Effektivt at løse denne Opgave med eet Skib er uhyre vanskeligt, for ikke at sige ugørligt, dertil er Grønland for stort; Kap Farvel ligger paa 60° N. Br. og Etah, det nordligste Sted, vi i Aar har anløbet, ligger paa 78° 20' N. Br. Og alle Ste-

der er der noget at gøre. I Sydgrønland, hvor et stort Antal fremmede Skibe, særlig norske, driver Fiskeri paa de store Banker, har »Islands Falk« anholdt ikke saa faa Skibe for at have overtraadt de grønlandske Love; i Diskobugten er en Hvalfanger anholdt for at have jaget Hvaler paa Søterritoriet, og tre Ræveskind er beslaglagt fra den amerikanske MacMillan Ekspedition oppe i Etah, hvor Skindene ulovligt var erhvervet.

Det er ikke nogen Drivertilværelse at være med »Islands Falk«; der sejles meget, den korteste Tur, fra Godthaab til Sukkertoppen, er paa ca. 12 Timer. Som Regel er det flere Døgn ad Gangen, man ligger i Søen; men det er jo kun til det Gode. Man vænner sig til Farvandet, bliver Dus med Isfjældene, som i Virkeligheden ogsaa kun er nogle skikkelige Kæmper, bare de ikke skal kælte. Det varskoer i Forvejen ved en øredøvende Buldren, smaa Isstykker rasler ned, og saa begynder det store Isfjæld at vakle; Vandet syder og bruser, og større eller mindre Isblokke slynges nede fra Isfjældets Fod op til Havoverfladen. Da skal man holde sig paa Afstand. Ellers kan man gaa helt hen til Isfjældene; ønskes lidt Is for at kunne nyde en kold Pilsner eller eventuelt en Cocktail, sættes en Jolle i Vandet, og man hugger løs af Isen.

Saa snart Skibet ligger til Ankers ud for en beboet Plads, er der Landlov, og saa gaar Dansen livligt. De smaa Grønlænderinder er overordentlig søde, smiler og er glade, naar Sømændene kommer i Land til Dansemik. Musikken besørger af en Harmonika, Suppedase, som det hedder heroppe. Lystigt gaar Dansen i Tømmerskuret, der trampes og steppes i Gulvet, saa det runger; Parrerne hvirvler rundt i de forskellige Danse, Zweitritt, Rheinlænderpolka, toppede Høne, Fangerdans, og hvad de nu hedder, alle de morsomme, men lidt anstrengende Danse, som er i Kurs paa Grønland.

I September, naar alle de fremmede Skibe er vendt hjem, forlader »Islands Falk« Grønland for at afløse H. M. S. »Fylla« paa Island, og der fortsættes Fiskeriinspektionen til December.

Men Hovedoplevelsen paa Togtet er Grønland. Den skønne grønlandske Sommer glemmes aldrig. Naar Midnatssolen er i Skjul bag Diskos violettonende Basaltklipper, kaster den en sælsom Glans udover Bugtens utallige Isfjælde, der skinner blændende hvidt mod det spejlblanke Vand, Himlen lyser i fantastiske klare Farver, Violet glider over i Gult, videre i Grønt og Blaåt, Farvevirkninger, der synes en at maatte være som i en Drøm.

Det mest betagende er dog, naar Skibet anløber en Koloni for første Gang det Aar. Oppe paa Klipperne er alle Grønlænderne samlet, Kvinder i deres maleriske Festdragt, alle vinker og vifter de til Skibet, glade over Besøget. Og fra Flagstangen i Land hilses Marinens Skib »Velkommen« med Dannebrog, der kippes. Da varmes man om Hjertet, og man føler, at Danmark er større, end Folk i Almindelighed tror.

DEN FØRSTE DAG

Den 16. Oktober blev Kommandoen hejst i de tre Torpedobaade, der var blevet bestemt til at sejle rundt og øve sig i Krigerfærd og anden Idræt den specielle Vinter, der her er Tale om.

De var ganske ens, de tre Baade — lange, smalle og slanke, og malet med en mærkværdig grumsetgrøn Farve, der fik dem til at ligne overgemte Oliven. De havde hver halvanden Skorsten, hvad der fik dem til at se umaadelig energiske ud — de havde ogsaa en Kanon og et Torpedorør og en lille Baad, noget mindre end dem, man kan leje i Frederiksholms Kanal, hvis man en Dag skal ud med sin Pigelil og plaske hussvant til Søs.

Disse tre Baade laa altsaa om Morgenen den 16. Oktober — det var forresten en lidt taaget og trist Morgen — med Dampen oppe, klare til at fare ud paa Havet — Chefen steg op paa sin fine og fornemme Bro, styrtede sig over Maskin-telegrafan, og saa satte Rokken sig rystende i Bevægelse til Fryd og Gammen for Mester og hans Svende, der svedte omkap med selve Symaskinen af lutter Glæde over at kunne faa den til at løbe rundt.

Saa gik det ud af Lejet — forbi Bomløbet, hvor Slægt og Venner og smaa Hunde var mødt op for at vifte Farvel til de stakkels Søfolk, der skulde ud at døje langt mere ond end godt, godt, godt — forbi Langelinie, hvis Træer og Buske endnu bar al Efteraarets glødende, gyldentrøde Pragt — ud i det store, vilde Øresund.

Vi skulde først rette Kompasser. — Jeg kendte engang en lille Pige, som troede, at det at rette Kompasser var sømandsteknisk Udtryk for at »gaa lidt i Byen« — hvilken blodig Misforstaaelse af dette alvorlige Stykke Arbejde, som vi altsaa nu skulde i Gang med derud paa Sundets efteraarsgraa Vover.

Medens vi ligger og svajer rundt herude, kan vi lige se lidt paa Besætningen — der var treogtyve Sjæle ombord — alt iberegnet.

Nogle af »Mændene« var gamle Torpedobaadsrotter og tog ligesaa hjemmavant paa Sagerne, som en veltjent Udsmider tager paa lidt for overstadigt kaade Sjæle — andre satte første Gang deres respektive Fødder ombord i saadan et Fartøj og satte dem derfor behersket forsigtigt for ikke at lave Ballade lige med det samme.

Man kunde høre paa Stemmerne, der kvidrede saa lystigt dernede paa Dækket, at Folkene var plukket sammen fra alle Landets Egne — der var en Klang af den bornholmske Granit, af Sydsjællands Bøgeskove og Fyens syngende Haver — der var Toner fra Vestkystens durende Storme og fra Storstadens afstumpede, lidt forjaskede Nervøsitet — fra alle Landets Sogne eller rettere fra næsten alle Landets Sogne — var de kommet sammen i den lille olivengrønne Torpedobaad, som for et Par Maaneder skulde være deres Hjem — for saa atter at skilles, gaa hver til sit — til Glæder og til Sorger, som det nu engang er tilmaalt os Mennesker — men mange Aar efter vil maaske en eller anden af dem standse Arbejdet et Øjeblik og tænke med et vemodigt Smil:

»Gud ved, hvor han — Peter Langfart — nu er henne med sin Harmonika og sin Sømandsbrud med de otteogtredivers?«

De kom ind i Tjenesten som pæne borgerlige Navne — de kom ombord i Torpedobaaden som stive, upersonlige Numre, og de vil forlade den som »Den kolde« — »Admiralen« eller »Den grønsaltede« — som et af de klangfulde Navne, hvis Oprindelse taber sig i en fjern Fortid, men som stadig lever videre ligesom »Batteriforskrækkelse« og »stuvet Mahognitræ«.

Naa, som jeg maaske tidligere har fortalt, var det et rigtigt kedeligt Vejr den Dag — med Byger, der jog som Piske-smæld over Søens graasorte Overflade — sydvestlig Kuling, saa det blev nok en dejlig Tur op gennem Kattegat — vi skulde nemlig til Aarhus den Dag. Mens vi løb op langs Øresunds kobberluende Kyst, var det endnu som en Tur med

Havnens grønne Motorfærge, og alt var idel Glæde og Travlhed ombord — Artillerimesteren gik og hersede med Krigerne, der var trukket i Olietøj og Sydvest og gik rundt og saa ud, som om de lige var nappet ud af et af Ankers bekendte Malerier, og nede agter i Messen holdt Messeforstanderen Foredrag for Laurits, der skulde være Oppasser, om alle de Ting, han skulde gøre, og om alle dem, han ikke skulde gøre.

Ak ja — hvor ofte stiller ikke Tilværelsen os Mennesker overfor svære Problemer — overfor et »Enten — eller« — som man skal løse — snart er det en ny Hat, man vakler overfor — snart det store »Skal jeg gifte mig eller lade være med det« — og snart er det som i dette Tilfælde Valget af en Oppasser. Mange forskellige Egenskaber skal bo i den Mand, der bliver den udvalgte.

Han skal være tro som Guld — jeg har forresten aldrig kunnet begribe, hvorfor man hæfter Hædersnavnet »Trofasthed« ved dette nærmest uvederhæftige Metal, der straks render fra sin Tjeneste, saa snart man en sjælden Gang har været saa heldig at faa fat i lidt af det — han maa kunne rede en Køje, saa at Tapperne ikke gaar paa Nattesjov — han skal være Stuepige, Hovmester og Bybud, forenet i en og samme Person. En saadan usandsynlig Perle havde jeg fundet, og det var ham, Messeforstanderen holdt Foredrag for dernede i Messen — først og fremmest indskærpede han ham, at selv om alle vore Sølvseer var gjort af Plet, var det ikke nødvendigt, at de efterhaanden allesammen skulde ligge og se tungsindige ud paa Bunden af det sortladne Hav.

Jeg husker en Dag med Sol, hvor vi laa til Ankers udfor Taarbæk. Det var i Middagsstunden, og Oppasseren kom op paa Dækket med en bredfyldt Pøs Opvaskervand i sin barkede Næve — en Sømandsnæve er som bekendt altid barket i virkelig velskrevne Fortællinger — vemodigt saa han ind mod Kysten, hvor Bøgen netop var ved at springe ud — hans Tanker vandrede sikkert op gennem Dyrehaven til »Bakken«, hvor de mødte en lille, ikke altfor tilbageholdende Pige — mens Pøsens Indhold langsomt strømmede ud i Øresunds blaagrønne Smaasøer — først kom det graa Opvaskervand — saa en skinnende Genstand — en til — en hel Syndflod af blanke Genstande, der vakte min aldrig helt slumrende, medfødte Nysgerrighed, saa jeg skred derhen og se! — paa Bunden af Havet mellem lysegule Sandpletter og tyste Tangskove laa 14 — er fjorten — Theskeer og en Kæmpepotageske og hvile sig!

Efter saadan en Oplevelse bliver man let saa mistroisk.

Imidlertid var vi naaet op til Helsingør, rundede Kronborgpynten, og oppe ved Lappegrunden begyndte Dønningerne fra det vrede Hav — Dønninger der ved Nakkehoved blev til vilde og voldsomme Søer — med Skum paa Toppen kom de spadserende med en Fart, som om de var ved at komme forsent til Toget — de slog mod Baadens Bov og sprang i Vejret som tindrende Kaskader netop saa snedigt, at de lige akkurat kunde naa at falde ned mellem Nakken og Kravetøjet paa de Mænd, der stod og klamrede sig fast oppe paa Broen, hvorpaa de udpekuleret langsomt drev ned langs Rygraden.

Vi bankede videre, forbi Hesselø — desværre ogsaa forbi Isefjorden, hvor der vist i Øjeblikket vilde være uhyre tiltalende for smaa Torpedobaade.

Jeg tror nok, at det var her omkring, at den »Grønsaltede« fik sit skøntklingende Tilnavn — han kom op fra Banjerne med en Farve i sit ellers saa blomstrende Barneansigt, der tydeligt tilkendegav, at han i højeste Grad misbilligede Baadens kaade Bevægelser.

Det løjede lidt hen imod Aften, da vi var oppe ved Sjællands Rev, der laa som en hvid, kogende Bræmme af Brænding. Dagen, der havde været saa graa, gled efterhaanden over i Tasmørket. — Den tunge Skydyne blev revet i Stykker, blev visket bort over mod Vest — man kunde se en enkelt Stjerne straale. — Der er noget eget betagende ved saadan en natlig Fart igennem skummende Søer, hvor man er ene med alle Stjernerne, der smiler lidt vemodigt ned til os der oppe fra Uendeligheden. — Saa kom Maanen — enkelte sorte Skyer sejlede majestætisk over Himmelhvælvet, kantet af hvidgule,

glødende Rande — de gled hen over Halvmaanens Segl, skjulte den et Øjeblik og gjorde det skinnende Skær mat og sejlede saa bort mod Øst — mod fjerne Verdener — og Maanen trak en lysende Stribe over Søens ibenholtssorte Flade — det var som om den pegede overlegent paa Baaden, der sled sig frem, stampede sig frem i et Brus af brudte Bølger.

Og Fyrene tændtes rundt omkring — de blussede op og slukkedes — blussede op og slukkedes med en stædig Regelmæssighed.

En Damper kom op i Horizonten — først de to klare Toplanterner — saa det grønne Styrbordsøje — saa gled den forbi os og forsvandt i Mørket.

Søen begyndte at smultne, da vi nærmede os Jyllands skærmende Kyst — der blev efterhaanden helt rart oppe paa Broen — saa kom der et Lysskær forude, der dannede en ufortjent Glorie over Aarhus By — nu blinkede Havnefyrene venligt til os — og saa gik vi i Havn.

Den første Dag var endt.

Kaj Jungersen.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

KØBENHAVN-KREDSEN

afholder Møde *Torsdagen den 5. November Kl. 7½ pr.* i *Studentereforeningen, Vestre Boulevard.*

Foredrag af Hr. Kommandør *Donnonville de la Cour*: »Vor maritime Stilling«.

Derefter *Fællesspisning, Smørrebrødsbord.*

Emblem bæres. Medlemskort medbringes.

Bestyrelsen.

NB. Der vil *ikke* udgaa særlig Meddelelse om dette Møde.

DANNEBROGSMAND

Fhv. Sømand, Fisker *Lars Petersen, Stige, Veteran* fra 1864, er benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, der er overrakt Veteranen paa smuk og højtidelig Maade gennem Marineforeningen.

KALLUNDBORG-KREDSEN

afholdt den 26. Juli paa Grand Hotel en Festlighed for Undervandsbaadens Besætninger, til hvilken Officerer og Mandskab var mødt i stort Tal.

Formanden bød velkommen, og udbragte, efter at Flaget var hejst, et Leve for Konge og Fædreland.

Derefter traadte Søløjtnant *Rostock-Jensen* frem og holdt et overordentlig interessant Foredrag om Teddy-Ekspeditionen til Grønland. Han var en udmærket Fortæller og gennem hans Skildring fik man et betydeligt Indtryk af, i hvilken stor Fare Ekspeditionens Medlemmer havde været, efter at deres Skib var bleven skruet i Stykker af Isen. Foredraget var ledsaget af en Mængde overordentlig gode og naturtro Lysbilleder.

Da Løjtnanten sluttede, hilstes han med stærkt Bifald.

Plambech-Hansen takkede og udbragte et Leve for Teddy-Ekspeditionen.

Efter Foredraget samledes man omkring Kaffebordene, hvor der var Underholdning af et Par »Gaardsangere« og slutelig var der Bal paa »Dækket«.

Ved Afslutningen udbragte Redaktør *Vejlø* et Leve for den danske Marine, hvorefter den næstkommanderende bragte Marineforeningen en Tak for den vellykkede Aften.

Saa lod Fløjten og Marinerne maatte begive sig om Bord og gaa til Køjs.

HASLEV-KREDSEN

afholdt den 2. August et »Øvelsestog« til Strandegaard.

Flaget hejstes Kl. 10 med fuld Honnør i Carstensens Have. Derpaa besteg man Barkasserne — Bilerne —, og der blev pebet »klar til Letning«. Ved »Jomfruens Egede« blev opbragt et »Sprittartøj«, som dog kun indeholdt Øl og Sodavand, hvis Aarsag Chefen blev narret, da al Sprit, der blev »Bytte« ifl. Ordre fra »Officersmessen« var hans Ejendom.

Ved *Strandegaard* ankrede man i Kølvasline; der udliveredes Transportkost, som blev indtaget »i Land«.

»Marineministeriet« havde udsat to Præmier til Idrætsøvelser — Sækkevæddeløb — en for Damer og en for Herrer. Derimod var der ingen Præmier for Svømning, under hvilken »Chefen« holdt sin 32. Tale paa den Dag. Senere sejlede man til Faxe Ladeplads, hvor »Gutterne« maatte trække i Parade-tøj. Saa spillede Skibsorkestret op, og man foretrak at danse i Land i Stedet for paa Banjerne. Kl. 11 blev der pebet om Bord, og »Skuderne« sejlede i smult Vand tilbage til Haslev.

HOLBÆK-KREDSEN

afholdt Sommerudflugt til Langtved Færgetro den 16. August. Kl. 1½ Eftermiddag afsejledes fra Holbæk med Motorbaad i »fint Damevejr«. Efter Ankomsten til Langtved, samledes Deltagerne ved Kaffebordene og Flaget hejstes.

Efter Kaffen var der Præmieskydning for Herrerne, og for Damerne var der arrangeret Ballon-Fodbold om Præmier, der vakte vild Jubel.

Da Damerne var færdige hermed, dækkede de Aftensbordet og Skytterne — mere eller mindre begejstrede over Resultatet — mødte op med god Appetit.

Ved Mørkets Frembrud afsejledes fra Langtved, og Festen fortsattes med en Dans paa Hotel Isefjord til Flaget Kl. 1 haledes ned. Hele Turen var præget af en udmærket Stemning.

HORSENS-KREDSEN

afholdt den 8. September sin »Ulkeaften« og at disse maanedlige »Ulkeaftener« er en Idé som har slaaet an, viste den store Tilslutning af Kammerater, som havde givet Møde, og Tiden gik hurtig med Taler og Sang, saa Klokkeren blev mange inden Ulkene tænkte paa at gaa til Køjs.

KØBENHAVN-KREDSEN

Den 13. September afholdt Skyttelavet sin aarlige Præmie- og Fugleskydning paa Carlsberg-Pavillon, hvortil c. 60 af de altid trofaste Kammerater havde givet Møde. I det herlige Sommervejr kappedes Skytterne om at partere Sommerfuglen, der rystede med Følehornene, hver Gang et velrettet Skud tog sit Stykke af den. Halen faldt efter de første 100 Skud, saa kom Turen til Hovedet med Hornene, og derefter alle fire Vinger. Naar Tid var, aflagde Skytterne et Besøg paa den store Bane, hvor Præmieskydningen lededes af Lavets Sekretær, *Bønnelycke*.

Til Frokosten Kl. 12 samledes alle Kammeraterne i Salen, hvor den traditionelle »Bøf med Tilbehør« og Kaffe indtoges. Formanden bød Velkommen, og Flaget hejsedes med den sædvanlige Honnør. Ingeniør *Hoffding* talte for Lokalkredsen, og adresserede Skaalen til Formanden, Grosserer V. Schou, Lavets Formand, Hornung, refererede Landsskyttestævnet paa Holmen, og bragte Kammeraterne en Hilsen og »Tak for sidst« fra Kredsen i Odense og Banders og fremviste den fra Randers-Kredsen skænkede Bordstænder med Lavets Mærke. Efter Frokosten samledes Kammeraterne igen paa Skydebanen for at tage det sidste Liv af Fuglen, i Form af Brystpladen, der faldt efter c. 125 velrettede Skud. Spændingen steg ved hvert Skud, men kunde dog ikke holde for *Joh. Grønvold's* Træfsikkerhed. Man samledes atter i Salen, og ved et Glas Punch oplæste Formanden Resultaterne fra begge Skydninger.

Aarets Mesterskytte blev *E. P. Jensen* med 47 Points, der modtog den af Grosserer V. Schou skænkede Præmie. Nr. 2 Skytte blev Murermester *Thiel*, og ialt uddeltes 20 Præmier til de af Kammeraterne, der opnaaede over 40 Points (5 Skud). Efter forskellige Taler for Præmietagerne og Præmiegiverne, haledes Flaget ned, og man skiltes efter at have tilbragt en i alle Maader vellykket Dag som Afslutning paa Sommerskydningen.

NYBORG-KREDSSEN

I Anledning af Eskadrens Besøg i Nyborg havde Kredsen den 20. September Flaadens Officerer og Mandskab samlet til Fest paa Industrihotellet, hvor Nyborg Borger- og Haandværkerforening havde stillet alle deres Lokaler til fri Disposition.

Kl. 6 samledes Officerer, Dæksofficerer, Borgere fra Nyborg og Gæster fra andre fynske Marineforeninger til Middag, og efter at Gæsterne var gaaet til Bords, blev Flaget hejst paa sædvanlige højtidelige Maade og Marineorkestret fra »Hejmdal« spillede første Vers af »Kong Kristian«. Formanden, Baron *Haxthausen*, bød derefter den talrige Forsamling, ca. 100 — velkommen, og senere talte Formanden for Kongen i smukke Ord og der blev afsendt Telegram til Kongen, hvorpaa der senere indløb Takketelegram.

I Festen deltog en finsk Søofficer, som gør Øvelserne med om Bord paa »Niels Juel« og Kommandør *Andersen* talte hjertelige Ord for denne Gæst og for den finske Nation, hvorpaa Musikken spillede den finske Nationalsang. Officeren takkede og udbragte et Leve for den danske Nation. Direktør *Tuxen* talte derefter for Marinen, Kaptajn *Godfred Hansen* for Nyborg By, Arkitekt *Colding* for Flaget og Speditør *Møller* for Gæsterne fra andre Byer. Formanden for Odense Marineforening, Telefonmester *Burchgreitz*, takkede.

Efter Middagen blev serveret Kaffe i de tilstødende Lokaler.

Kl. 8 samledes Mandskabet og de Gæster, som ikke deltog i Middagen, i den store Sal, og Flaget blev hejst paa sædvanlig Maade. Formanden bød Velkommen og Dansen tog straks sin Begyndelse.

En smuk Sang var i Dagens Anledning forfattet og den blev under Begejstring afsunget ved Bordet og senere i den store Sal.

Marineorkestret fra »Niels Juel« havde ogsaa beredvilligt lovet at spille, og dette Orkester spillede i den store Sal. — Da der var for mange Deltagere til at de kunde rummes i den store Sal, blev den lille Sal ogsaa gjort ryddelig og »Hejmdal«s Orkester spillede her til Dans og disse to udmærkede Orkestre kunde rigtig vække Danselysten, saa alle deltog livligt i Dansen, indtil der sluttedes Kl. 1.

Senere paa Aftenen kom Eskadrechefen, Viceadmiral *Konow*, der var forhindret i at deltage fra Festens Begyndelse, og Admiralen talte smukke Ord til Mandskabet og takkede Marineforeningen og Borgerskabet for den Modtagelse Flaaden og Mandskabet havde faaet i Nyborg, og Mandskabets kraftige Hurraraab vidnede tydeligt om, at hvad Admiralen havde udtalt, kunde de tiltræde.

Før Festens Slutning takkede Direktør *Tuxen*, Svendborg. Orkestrene paa det hjerteligste for den glimrende Musik.

Ialt deltog mellem 5 og 600 i Festen.

HIRTSHALS-KREDSSEN

afholdt den 27. September Kl. 7½ i Kroen Torskespisning med paafølgende Bal for Medlemmerne med Damer. Efter at Flaget var hejst og Formanden havde budt Velkommen, indledede han med en Tale for Hs. Maj. Kongen. — De dejlige Vesterhavstorsk blev serveret og ved Kaffen talte Formanden for Flaget og de gamle Veteraner, Fyrmester *Johnsen* for Damerne og *Baack Andersen* for Bestyrelsen. Den blaa Sangbog kom frem, og efter at man havde sunget en Del Sange, blev Flaget halet ned, og der blev pebet til Dans paa Dækket.

Ved 2. Glas paa Hundevagten sluttede den fornøjelige Fest.

Søndag den 11. Oktober Kl. 7½ Aften afholdt Kredsen Foredrag med Lysbilleder: »Olfert Fischer« i London under Kroningsfestlighederne 1911 af Hr. Bankkasserer *C. Nath*, København. Ved 8 Glas blev Flaget hejst. Formanden bød Velkommen og særlig Hr. *Nath* og Hr. Konsul *Im. Stuhr*, der glædede os med at komme til Stede medbringende Lysbilledapparat og Betjeningen dertil, samt sit sprudlende Humør.

Formanden indledede med det sørgelige Budskab om den unge lovende Mekaniker *Nicolajsens* Død ved Flyvebaadens Nedstyrning; alle rejste sig, medens Flaget kippedes.

Derpaa gav Formanden Ordet til Hr. *Nath*, som i et glimrende Foredrag med mange humoristiske Vendinger holdt Tilhørernes Interesse fangen. Da det sidste Billede »Honnør for Flaget« blev vist, bragede Bifaldet løs. Der udbragtes et trefoldigt Leve for Hr. *Nath* og Formanden takkede ham for hans store Indsats i Marineforeningerne hele Landet over.

Man bønkede sig i Bakkerne, og ved Kaffen faldt Talerne Slag i Slag, afløst af Sange. Hr. *Nath* talte for Hirtshals-Kredsen i smukke, varme Ord og udbragte et trefoldigt Leve for samme, Formanden for Hr. *Im. Stuhr* og Hr. *Nath*.

Konsul *Stuhr* satte Tilhørernes Lattermuskler i Bevægelse ved at gennemgaa alle Minderne fra sin Tjenestetid, men Alvoren kom atter frem, da Hr. *Stuhr* talte for vor gamle Ve-

teran og alle hans Kammerater i 64, da var den gamle Gut bevæget. »Det var ved Helgoland« blev sunget.

Vore Gæster afrejste ved 6 Glas desværre. Vi takker Hr. *Nath* og Hr. *Stuhr* for den dejlige Aften; det glade Samvær sætter sit Præg heroppe. De, der mødte, er et godt Minde rigere, og alle Kammeraterne der blev borte, mangler det. Mød alle næste Gang.

SKAGEN-KREDSSEN

afholdt den 10. Oktober festlig Sammenkomst. Kl. 8 Aften blev Flaget hejst, hvorefter Formanden, Fuldmægtig *Eisenreich*, bød Velkommen og præsenterede Medlem af Hovedbestyrelsen, Bankkasserer *Nath*. Denne holdt et særdeles interessant Foredrag over Emnet: »Med »Olfert Fischer« til Kroningsfestligheden i London 1911«, og Foredraget var ledsaget af ganske fortrinlige Lysbilleder, hvorfor der ogsaa lød livligt Bifald, da Hr. *Nath* sluttede.

Efter Indtagelsen af en lille Forfriskning begyndte Dansen paa Dækket, og alt gik under Humør og Lystighed til Kl. 2 om Natten, da Størstedelen af de tilstedeværende samledes til Biksamad. Da det var sluttet, blev der pebet »Klar ved Køjerne«, og man skiltes efter atter at have føjet et fornøjeligt Blad til Marineforeningens Historie.

KØBENHAVN-KREDSSENS SAMMENKOMST DEN

8. OKTOBER 1925.

Ca. 160 Medlemmer havde givet Møde, da Formanden, Grosserer *Valdemar Schou*, bød Velkommen til det første Møde i Sæsonen 1925—26, Foreningens 12te. Efter at have givet en Oversigt over den kommende Vinters Program, og efter at Flaget var hejst, sluttede Formanden med et nifoldigt Leve for Kongen og gav derpaa Ordet til Forstander *Richard Jensen*, hvis Foredrag om »Typer og Forhold paa Holmen for 50 Aar siden« fængslede Medlemmerne i høj Grad og satte Lattermusklerne i Bevægelse Gang paa Gang. Baade som Forfatter og Foredragsholder hører Forstanderen til vore Yndlinge, hvis lune Blik og tørre Humor har skaffet ham utalte Venner ikke blot i vore Rækker. Stormende Bifald og langvarige Haandklap hilste ham, da han forlod Talerstolen, altfor tidligt syntes vi alle.

Ved Spisningen talte Formanden for de nye Medlemmer og for Aftenens Gæster, Dæksofficerseleverne og de Værnepligtige, Næstformanden for Foredragsholderen, som takkede, og Overlærer *Horning* for vore Søfolk, Fabrikant *Schultz* for Besætningerne paa to tyske Torpedobaade, som ifjor Efteraar havde øvet en smuk Sømandsdaad ved Hjælp under Storm i Østersøen til en synkefærdig dansk Galease. Forsamlingen ydede hertil sin Honnør ved at rejse sig.

Alt i alt en hyggelig fornøjelig Aften med det rette Forhold imellem Alvor og Gammen, — den vil sikkert faa gode Efterfølgere i den kommende Vinter, naar vi atter støvner sammen.

AALBORG-KREDSSEN

afholdt den 13. Oktober sin første Sammenkomst i denne Sæson i Kompagnihusets store Sal for fuldt Hus.

Næstkommanderende, Fabrikant *Kjær*, bød Velkommen, og overgav derefter Kommandoen til selve Chefen, Konsul *Im. Stuhr*. Denne gik derefter paa Broen og takkede dybt bevæget Medlemmerne for den Tillid der i det forløbne Aar var vist ham. I hjærtevarme Ord talte han for Foreningen, takkede sin Næstkommanderende og udtalte videre, at han fremdeles og al Tid vilde betragte det som en Æressag, at være Chef for et saa udmærket Folk. Foreningens hele Trivsel og Velfærd havde al Tid ligget ham paa Hjærtet, og han vilde med Glæde fortsætte paa den Plads hvor han en Gang og fra dens første Færd var blevet sat.

Efter Talen rejste alle sig op, og i et langvarigt Bifald hilstes Chefen hjærtevelkommen tilbage og fastslog den store Hengivenhed, man blandt Medlemmerne nærer for ham.

»Klar ved Flaget«, »Hejs Flaget«, og saa faldt vort Orkester ind med Honnørmarchens Toner, hvorefter første Vers af Kongesangen blev sunget.

Aftenens Foredragsholder var Hovedbestyrelsesmedlem Hr. Bankkasserer *Nath*, København. Hr. *Nath* betroede os, forinden han steg i Højsædet, at det var det 40. Foredrag han holdt, og vi var selvsagt spændte paa at høre ham, men vi blev ikke skuffede. I et udmærket Sprog og uden at trætte et Øjeblik, fortalte han om Kroningsfestlighederne i London 1911, som han selv overværede, i det han var med om Bord i »Olfert Fischer«. Efterhaanden som Foredraget skred frem, ligesom trak han den store Forsamling nærmere og nærmere til sig; man fulgte interesseret med fra først til sidst, og hans Forklaring til Lysbillederne var storartet. En bragende Klapsalve tilkendegav, at man var tilfreds og gerne havde ønsket noget mere.

Ved det efterfølgende Kaffe bord havde flere Talere Ordet, og bl. a. fortalte Chefen nogle interessante Oplevelser fra den Tid, han tjente under Flaget.

Kl. 11 samledes man i Kino-Salen, hvor der med Tekst af Hr. Nath blev vist en ypperlig Film af Livet indenfor den danske Marine, baade af U-Baadene, Flyvebaadene og Flaadens andre Fartøjers Øvelser.

Bagefter gik Dansen paa Dækket til Musik af Marineorkestret. Lods *Holmgaard* svang sin venstre kejtede, og saa dansedes der til hen paa de smaa Klokkeslet.

Det var en god Begyndelse paa Sæsonen, og Chefen har lovet, at saaledes bliver det ved hver Maaned.

Fødselsdag.

Søndag den 18. Oktober fejrede Veteran og Dannebrogsmænd Chr. Andersen Sandborg i Sebbesund sin 86-aarige Fødselsdag. Gamle Sandborg, der aftjente sin Værnepligt ved Marinen og var med i flere Træfninger tilsøs bl. a. ved Rügen, er af Aalborg Marineforening udnævnt til Æresmedlem. Han deltog i Foreningens sidste Stiftelsesfest, og er rask og rørig.

Kommende Møder:

Horsens-Kredsen afholder sin 3-aarige Stiftelsesfest i Haandværkerforeningens Lokaler den 7. November 1925. København-Kredsens Formand, Hr. Grosserer *Schou* har lovet at holde Foredrag med Lysbilleder.

JULEGAVER

Veteranbogen og Juleheftet.

Som tidligere meddelt, findes der endnu et Antal Eksemplarer tilbage saavel af den i Anledning af 60-Aarsdagen for Slaget ved Helgoland af Marineforenin-

gen udgivne Veteranbog med Billeder og Beskrivelser af Slaget, skrevne af Veteranerne selv, men ogsaa et Antal af det meget smukke og omfangsrige Julehefte med Marinefortællinger fra Flaadens Færd i alle Jordens Egne, skrevne af Officerer.

Begge Bøger er af megen historisk Betydning, og mere underholdende og fornøjelig Læsning kan ikke godt tænkes for enhver, der har Interesse for Søen og Søsens Mænd, — herlige, illustrerede Fortællinger.

Bøgerne faas ved Henvendelse til Hovedkontoret, Bredgade 25, C, og koster for Veteranbogen 3,00, for Juleheftet 2,50, og egner sig glimrende til Julegaver.

VETERANFONDET

Kredsformændene erindres om den tidligere her i Bladet fremsatte Opfordring til at støtte Marineforeningens Veteranfond ved paa de respektive Kredsers Fødselsdag at foretage en Indsamling blandt Kredsmedlemmerne, der sikkert gerne, naar de er samlede til festligt Lag, giver en Skærv til vore gamle Marineveteraner i Bevidstheden om at støtte en god Sag og i det hele Marineforeningens Fond, til hvilket mulig overskydende Midler indgaa, naar Veteranerne ikke lever mere. Endnu sidder adskillige af dem tilbage, — mange af dem i saa smaa Kaar, at det bør være os alle en Ærespligt at lette dem Livet i deres høje Alder. Selv det mindste Bidrag er velkomment.

Hovedbestyrelsen.

F R A M A T R O S L U K A F E T

S E J L D U G S B U K S E R N E

Briggen laa i Antwerpens Havn; det var Lørdag Eftermiddag efter Udskejning. Letmatrosen sad paa Storlugen med en Pøs mellem Benene og vaskede et Par blaa Arbejdsbukser.

De var baade tjærede og fedtede, og »Sunligh« Sæben vilde ikke rigtig skumme. Kokken var gnaven og vilde ikke varme Vand til ham, og gaa ind i Kabyssen og tænde op imod denne Herres Villie gik ikke an, dertil var hans hvasse Købetøj for godt kendt ombord; selv Skipperen gik helst afvejen, naar Kokken var i »Stormhjørnet«. Kabyssen var nu engang hans lille Kongerige, hvor kun han og ingen anden regerede.

En gammel helbefaren kom til og gav ham et godt Raad fra Orlogstiden, han skulde blot lægge Bukserne paa Dækket, og give dem en Omgang med lidt Sand og en Mursten, saa skulde der nok komme »Grund« i dem. Letmatrosen betaktede sig dog for den Vaskemetode, de skulde helst holde et Aarstid endnu.

Lars Fynbo havde staaet en rum Tid ved det Styrbords Fokkevant, uden dog at give sit Besyv med, tilsidst stak han Hænderne i Bukselommerne, drev ind i Ruffet og begyndte at barbære sig og klæde sig paa til at gaa i Land.

Letmatrosen blev tilsidst ked af det ørkesløse Arbejde; smed Bukserne ned i Pøsen, og hev det hele ind under Bakken. Næste Dag blev han fri for mere Besvær med Bukserne, da baade Pøs og Indhold var forsvunden. En Arbejder fra Land havde haft Brug for begge Dele.

Senere paa Aftenen kom der Fremmede ombord, — Besætningen fra en nærliggende norsk Bark. Letmatrosen fik Harmonikaen frem, og Stemningen blev efterhaanden høj. Der var flere Gange bleven spurgt efter Lars Fynbo, men han var endnu ikke kommen ombord efter sit Ærinde i Land. Han kom ved 11-Tiden, og blev modtaget i det røgfyldte Lukaf med en infernalsk Kohcert af Harmonika og Skaffebakker. Han smed en Pakke ind i sin Køje, hilste rundt og blev an-

bragt paa Kanten af en Underkøje med et fyldt Toddyglas imellem Knæene og sin uundværlige Snadde i Munden.

Og Snakken gik videre i Lukafet, mens Røgen drev i lange Bølger ud af de aabentstaaende Køjer; indtil Tømmermanden raabte: »Naa, Lars Fynbo, lad os saa høre en af dine sædvanlige Livserindringer. Hvad er det forresten du har været i Land og købe i Aften?« Lars Fynbo halede Pakken frem, pakkede op og fremviste et Par af de bekendte stribe Fløjlsbukser, som særlige de belgiske Havnearbejdere ynder at gaa med baade Hellig og Søgn.

»Her skal I se, Folkens, den Slags Arbejdstøj det er Kram, jeg har sejlet sammen med saadan et Par Bukser i flere Aar, og haft dem paa daglig baade i Storm og Stille, og var de ikke ved et Ulykkestilfælde gaet overbord engang jeg vaskede dem, saa havde jeg vel haft dem endnu. Næ, det er noget andet end de blaa »Donkeritøje«. I køber nutildags, saadan et Par Bukser slider man jo Bagen ud af paa en Nat ved at ligge med dem paa i Køjen.«

Han lod dem gaa rundt til Eftersyn og Vurdering, og man saa paa hans furede Ansigt, med de smaa lattermilde Rynker ved Øjnene, og mørke Tobaksstriber ved Mundvigene, at Vurderingen faldt ud til hans Tilfredshed.

Samtalen sprang atter fra det ene Emne til det andet; Forskellen paa Smagen af tysk og dansk Øl, og lignende, men drejede sig uvilkaarlig over paa Lukaernes faste Samtaleemne — Pigerne i de forskellige Havne.

Der fremkom mange barokke Sammenligninger mellem »Undervandsbaaden« i Helsingør og »Glade Julie« i Gent, men Tømmermanden forfulgte stadig sit Maal; at faa Lars Fynbo i Fortællehjørnet. Og tilsidst lykkedes det, han stoppede Pi-ben, fik lagt sig bekvemt tilrette i Køjen og begyndte:

»For en Del Aar tilbage havde jeg været en Tur paa New Foundlands Bankerne med en fransk Skonnert, vi mønsterede af i Lorient, og jeg rejste straks til Hamborg for at søge ny Hyre.

Jeg havde en Del Penge i Lommen, og dengang havde Mark en større Værdi end nu, og selvfølgelig kunde jeg ikke mønstre ud paany, førend jeg havde faaet brugt mine Penge. Naa, i St. Paulli behøver man ikke at gaa mange Dage, før man er læns, saa jeg var hurtig klart til at tage det første det bedste Job, der tilbød sig.

Men mens jeg før havde sagt nej til et Par gode Hyrer, saa viste der sig nu desværre ingen, der var noget værd.

Der var Dampere nok, der skulde have Mandskab, men jeg vilde helst sejle rigtig tilsøs dengang. I ved jo nok, at Nordmændene siger, at naar de bliver gamle holder de op med at sejle tilsøs og gaar ombord i en Damper.

Til sidst var jeg saa afrakket, saa jeg kun havde det Tøj, som jeg stod og gik i, og det var sølle nok endda, men saa kom Redningen i Skikkelse af en tysk Bark, der skulde paa Vestkysten.

Vi blev mønstrede, og vi fik Forskud, — Besked om at møde næste Dags Aften paa Banegaarden, da Barken laa her i Antwerpen, samt i Tilgift en Bunke gode Formaninger om at købe godt med Tøj, det vilde blive en kold Tur rundt Hornet. Men hvem tænker paa Cap Horn, naar man gaar i St. Paulli med halvanden Maanedes Hyre i Lommen!

Da vi havde taget Afsked med de mange »Venner« og »Veninder«, der nu troppede op og pludselig erindrede ens ærede Tilværelse, var det Slut med Pengene, samtidig forsvandt Vennekredsen.

Om Aftenen mødte vi paa Banegaarden, og Forhyringsagenten fik os stoppet ind i en Kupé og givet de mest ædru Ordre til at passe paa de øvrige, at ikke de drysede ud undervejs. Forresten var der en lille vims Fyr, der hele Tiden luskede omkring os og holdt Øje med os, og til sidst sprang ind i en Kupé ved Siden af vor. Jeg hørte senere at han var med for at passe paa, at vi ikke forsvandt undervejs, vi var forresten lovlige undskyldt, vi forsøgte et Par Gange at komme ud ved de større Stationer for at slukke Tørsten, men der var vinket af. Døren var laaset. Det var nok den lille vimse der havde sludret lidt med Konduktøren. I Antwerpen blev vi i samlet Flok lodset ombord i Barken og taget i Øjesyn af Skipperen, jeg kunde høre paa ham, at han ikke var særlig glad for den Bande, han havde faaet ombord. Men han var jo nu desværre nødt til at beholde os, nu vi var kommen ombord.

Til sidst fik han i Sinde at holde Kisteeftersyn. Styrmanden brækkede Kisterne op og hældte Indholdet ud paa Dørken, men der var ikke meget at se efter. Tøj var der ingen der havde købt, det eneste han fandt, og straks konfiskerede, var et Par Flasker Rom. Dem saa vi aldrig mer.

Baadsmanden blev sendt i Land for at købe Tøj til os, og derved kom jeg i Besiddelse af de omtalte Fløjsbukser, som jeg senere fik saa megen Gavn af. Inden vi sejlede, rømte Kokken forresten, men det er som Kipling siger, en anden Historie, den kan I faa en anden Gang. Fjorten Dage senere laa vi bidevind i Atlanten med en forrygende Sydvest, Søerne brækkede over Lønningen uafbrudt og stod som hele Floder ud af de Læ Lænseporte og Spygatter, og Sol havde vi ikke set i flere Dage. Skyerne hang saa lavt, saa det var, som om vi sejlede ret igennem dem, det var en rar Opsang at begynde med, og værre vilde det jo blive, naar vi naaede Cap Horn. Foranfor Stormasten var der ikke en tør Plet at opdrive, alt, som ikke var nagelfast, var surret, undtagen i Ruffet, der laa alt i det vildeste Kaos. Kister, Søstøvler og Skaffegrejer flød paa Dørken imellem hinanden.

Nu viste det sig først, hvad Besætningen var værd, og at Skipperen havde haft Ret i sin Dom.

Den første Tid laa Halvdelen af Besætningen i Køjerne og svinede sig selv og det hele til, men efterhaanden som de

kunde støtte paa Benene, blev de smidt ud paa Dækket af den haandfaste Baadsmand. Selv en Bondekarl kan gøre Nytte, naar han faar den rette Ende stukket i Haanden, og Ordre til at hale væk. Men under den Storm fik mine nye Bukser sit første Banesaar, og det gik saadan til.

Vi var et Par Mand paa Vej op paa Bakken, Klyveren var halet ned, der var et eller andet i Vejen med den, som skulde ses efter. Som jeg staar ved Ankerspillet bliver den fra Rorgængerens varskoet om at der kom en Bræksø, men jeg stod i mine egne Tanker, saa jeg hverken hører eller ser noget, men destomer følte jeg den, thi inden der var Tid til at komme af Vejen, laa jeg og trillede rundt i Vandet nede i Læ Side, uden ellers at være kommen noget til, men Bukserne havde faaet fat i en Kufnagle, saa hele Bagen var gaaet ud af dem. Der blev jo Grin paa Dækket da jeg fik mig samlet op og luskede ind i Ruffet for at skifte Tøj.

Sydvesten fik endelig raset ud, og for en frisk Brise luntede vi sydover mod Passaten med alle Klude oppe. Og vi fik nu travlt med at lufte ud i Ruffet, og tørre Tøj, alt var jo bleven muggent og skimlet under det daarlige Vejr.

Jeg undersøgte saa mine Bukser om de stod til at redde, og takket være Sejlmageren, fik jeg sat en hel ny Bag i dem af Sejldug. Det var ikke fint, men det var stærkt, trøstede jeg mig med, og selv om der blev lidt Grin i den første Tid, naar jeg viste mig paa Dækket, saa blevde jo hurtig kede af det og fik noget andet at grine af.

Tiden gik og vi slap rundt Hornet, det var en drøj Tur, men nu tænker man ikke mere paa det, Søfolk glemmer hurtigt Besværligheder, naar først de har fast Land under Fødderne igen.

Vi lossede og lastede igen for en Plads i Sydafrika. I Tidens Løb blev der slidt godt paa Bukserne, men nu havde jeg Erfaring for, hvordan de kunde lappes, og til sidst var de overbroderede med Sejlmagerstopninger og Sejldugslapper baade for og bag, men stærkere blev de for hver Gang. Et halvt Aarstid senere skete den anden store Ulykke. Vi var ved at forhale. Jeg var i Jollen, og skulde skifte Trossen efterhaanden som vi halede frem langs Kajen. Ved et Uheld fik et Søm i Bolværket fat i det ene Bukseben og flængede det fra øverst til nederst, der var ikke Tid til at skifte, saa jeg maatte faa dem til at holde Dagen ud ved at rimpe dem sammen med et Par Søm.

Om Aftenen sprættede jeg hele Buksebenet af, og erstattede det med et af en gammel Klyver, saa var jeg fri for Lapper paa det Ben foreløbig, men det havde ogsaa sine Ulemper: for Eksempel var jeg en Dag i Middagsstunden gaaet i Land for at faa et lille Glas, men maatte snarest mulig gaa ombord igen, da min lidt aparte Beklædning vakte en generende Opsigt paa Gaden.

Tiden gik og jeg var stadigvæk glad for mine Fløjsbukser, men en Dag staar jeg og vasker mig ude paa Dækket og vil skifte Tøj ved samme Lejlighed, jeg sender saa en af Drengene ind i Lukaflet efter Bukserne, men han kommer tilbage og siger, at han ingen Fløjsbukser kan finde, endskønt jeg har forklaret ham, at de hænger paa Skottet om Styrbord. Jeg maa saa selv med ham ind for at vise ham, hvor de hænger. De hang der ogsaa, men Drengen undskyldte sig med, at han ikke kunde se, at det var Fløjsbukser, og da jeg saa nøjere efter, maatte jeg give ham Ret. Der var ikke andet tilbage af det oprindelige Fløjl end en smal Kant af Linningen øverst omkring Livet, og nogen Tid efter gik de som sagt overbord, da jeg vaskede dem.

Lars Fynbo kravlede ud af Køjen og gik ud paa Dækket, de Fremmede tog Afsked og gik fraborde, og kort efter hørtes kun Vagtmangens Trin paa de øde Kajer.

Chr. Holmqvist.

Frederikshavns Værft og Flydedok A/S

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.

1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg.
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

C. KLAUSEN, Handeltgartner.
Frugthuset „Flora“.
Søndergade 17, Frederikshavn, Tlf. 511.
Frukt, Kartofler & al Slags Grøntsager.
Altid leveringsdygtig.
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen,
Hobro. — Tlf. 225.
Bageri & Conditori.
Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,
Hobro. Tlf. 323 & 460.
1ste Kl. Kød- og Fødevarer-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen,
vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38.
Skibsprovianteringsforretning.
Leverandør til Marinen.

A/S KULKOMPAGNIET

HAVNEN — THISTED — TLF. 35. STATS. 2.
LEVERANDØR TIL MARINEN

Møller & Hansen,
Lille Torv, Thisted. Tlf. 217.
1ste Kl. Kød- og Fødevarerforretning.
Leverandør til Marinen.

C. P. Odde,
Bageri & Konditori.
Vestergade 32, THISTED,
Tlf. 202.
Leverandør til Marinen.

Carl Weinreich.
Ost en gros.
Studiestræde 21. Telefon 6905.
Leverandør til Marinen.

Aage Petersen
Helsingør
Stengade 40 — Telf. 818
Frukt — Grønt — Konserver
Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen,
Thonbogade, Horsens. Tlf. 601.
Fisk en gros, en detail.
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,
Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.
Wiener & Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,
Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 446
Slagter & Fødevarerforretning.
Leverandør til Marinen.

Georg Jensen,
Havnen 5, HORSSENS Tlf. 1125.
KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

Masnedsunds Fiskesalgforretning,
HAVNEN — TLF. 438.
Altid leveringsdygtig i Aarstidens
Fiskesorter.
Leverandør til Marinen.

„Torvehallen“
Algade - VORDINGBORG - Tlf. 394.
1. Kl. Kød, Konserver, Ost og
Paalæg. Leverandør til Marinen.

Store Torvs Frugthandel,
THISTED. Tlf. 467 ogsaa privat Tlf.
Alle Aarstidens Frukt og Grøntsager.
Billigste Dagspris.
Leverandør til Marinen.

Vejle & Omegns Andelssvineslagteri,
Vejle. — Tlf. 75 & 76. — 905.
Største Leverandør af Kød- & Fødevarer i Vejle.
Leverandør til Marinen.

Frukt- & Grøntforretningen MELONA
Cl. Nielsen, Nørregade 2.
Tlf. 403. **Vejle.** Tlf. 403.
Leverandør til Marinen.

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG -

Leverandør til Marinen.

Niels Wulffs Enkes Eft.
Kalundborg, Tlf. 345.
Skibsproviant og Stores
Leverandør til Marinen.

L. J. Skovbo,
Skibrogade 28, Kalundborg, Tlf. 111.
1. Kl. Franskbrød & Wienerbrød
Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,
Skibrogade 45, Kalundborg.
Tlf. 141. Privat Telf. 246.
Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN
HUNDESTED. TLF. 75
BAGERI OG CONDITORI
Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN
Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 82
1. Kl. KØDUDSALG
Leverandør til Marinen.

H. FUNCH
HUNDESTED — TLF. 64
SKIBSPROVIANTERING
Leverandør til Marinen.

W. COOPS,
Havnegade 37 — VEJLE — Telefon 542
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

Vejle Vildt- og Fiskeforretning,
Orla Lehmannsgade. Tlf. 410 & 882
Leverer alt i Fisk Vildt & Fjerkræ.
Leverandør til Marinen.

Struer Mejeri.
Tlf. 40. — 1. Kl. Produkter.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen, Havnen, Skive
Tlf. 423.
SKIBSPROVIANTERINGSFORRETNING
Leverandør til Marinen.

Chr. Daldorph,
Slagtermester
Torvet 18, Køge. Tlf. 156.
Leverandør til Marinen.

FITTINGS
+ GF +

P. E. Ehrhardt
Studiestr. 7. Tlf. 1793
Trukne Rør, G. F.
Randfittings samt
alle tekniske Ma-
skinartikler.

Vald, Hjorth-Hansen - Conditori og Bageri
Helgolandsgade 15 - Telefon 2376
anbefaler sig til de ærede Medlemmer.

Køge Fiskehus,
Nørregade 8, Køge. Telf. 375.
Alle Slags fersk og røget Flsk.
Leverandør til Marinen.

Jul. Th. Petersen
Mønsterbageriet
TORVET 30 — KØGE — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter
og Fødevarer, Langgade 44, Kerteminde.
Telf. 226. Leverandør til Marinen.

„Fiskesalg“, Kerteminde.
Havnen. Telf. 238. Stat 8.
Fisk en gros & en detail.
Leverandør til Marinen.

L. Rathje,
Lemvig. — Tlf. 330 & 109.
1ste Kl. Fødevarer- og
Paalægsforretning.
Leverandør til Marinen.

P. Kilsgaard,
Lemvig, Tlf. 20.
1ste Kl. Kødudsalg.
Leverandør til Marinen.

Hans P. Hansen,
Sdr. Havnegade 20, Sønderborg
Telefon 110.
Kolonial - Vin - Delikatesse -
Konserver - Skibsproviantering.
Leverandør til den kongelige danske Marine.

Hermann Franke
Perlegade, Sønderborg. Tlf. 403.
1ste Kl. Kød- & Fødevarerudsalg.
Leverandør til Marinen.

Iwer Hess,
Havnen, SØNDERBORG, Tlf. 458.
Alle Aarstidens Fiskesorter føres.
Røget Fisk & Konserver.
Leverandør til Marinen.

Christiane Friedl,
BLOMSTER & GRØNTHANDEL,
Jernbanegade 10, Sønderborg.
Tlf. 278.
Leverandør til Marinen.

C. Ritzau-Eigaard
Østergade — Struer.
Tlf. 244.
Wiener- & Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Drik
BLACK & WHITE
WHISKY!
H. I. Wengel & Co.
Tlf. 7366. — Bredgade 28. — Tlf. 7366.

S. Johannessons Fabriker A/s

Kgl. Hof Leverandør.
København K.

Alle Sorter Fødevarer, Pølser, Kødkonserver etc.
Statskontrol Nr. 26.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG 1925.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR Bredgade 25 C., København K. Telefon Palæ 2886.	BLADETS ANNONCEEXPEDITION: E. von Rosen Holbergsgade 10. Tlf. 8907.	HÆFTE XI. November
----------------------	--	---	-----------------------

AF DANSK SKIBSFARTS HISTORIE

Efterfølgende interessante Artikel, omhandlende et af de alvorligste og mest begivenhedsrige Afsnit af dansk Skibsfarts Historie meddeles her ifølge Tilladelse fra Forfatteren, Redaktionssekretæren ved Dagbladet »Børsen«.

Den 2den April 1917 forelagde Præsident Wilson Kongressen Forslag om at erklære Tyskland Krig. I de følgende Dage beslaglagdes alle tyske Skibe, der befandt sig i amerikanske Havne — cirka 100 i Tallet —. Senatet vedtog den første Krigsbevilling paa 100 Millioner Dollars, og med fuld Energi gik man i Gang med at mobilisere de amerikanske Stridskræfter. Efter alt, hvad der var gaaet forud, kom dette ikke som nogen Overraskelse, men som en naturlig Slutsten paa en lang Udvikling.

Amerikas Indtræden i Krigen betød for de Neutraltale — og ikke mindst for den neutraltale Skibsfart — en alvorlig Skærpelse af Vanskelighederne. Medens Washington-Regeringen hidtil havde været en mægtig Forbundsfælle for de smaa neutraltale europæiske Nationer, der levede under Tryk af Krigsforholdene og dagligt maatte finde sig i baade den ene og den anden Parts Overgreb, blev den som Deltager i Krigen paa Ententens Side en højst besværlig Faktor at regne med. Præsident Wilson indhentede straks Kongressens Tilladelse til om fornødent at nægte Udførsel til de neutraltale Lande, der grænsede op til Tyskland, og det hed sig, at det som en Betingelse for amerikanske Varetilførsler vilde blive forlangt, at de paagældende Lande skulde standse al Udførsel til Tyskland. Men selv bortset herfra reduceredes Tilførslerne stærkt, idet Tonage-Manglen blev mere og mere følelig. Undervandskrigen havde krævet sine meget betydelige Ofre ogsaa af dansk Tonnage, og England havde ikke blot rekvisitioneret et stort Antal danske Skibe, men lagde tillige i vidt Omfang Beslag paa dansk Tonnage til *Pligtrejser* til Gengæld for Leverancer af Kul.

Situationen var altsaa højst vanskelig og alvorlig, og den 5. Juni rejste da en stor dansk *Handelsdelegation*, indenfor hvilken alle Landets Hovederhverv — derunder ogsaa Skibsfarten — var repræsenteret, til London. Under Forhandlingerne maatte de danske Redere indgaa paa, at de 130,000 Tons d. w. dansk Tonnage, som allerede stod til Englands Disposition i euro-

pæiske Farvande, navnlig til Kulbart paa Frankrig, forøgedes til 200,000 Tons. Paa den anden Side blev den til Kul- og Stykgodsart paa England nødvendige Tonage fritaget for Pligtrejser, og den danske Tonnage i oversøisk Fart skulde forblive fri, mod at den Del, der ikke anvendtes til Import til Danmark, skulde stilles til Disposition for de Allieredes Interesser udenfor Farezonen. Det var jo meget følelige Baand, som saaledes paalagdes den danske Skibsfart, der imidlertid ved disse Ofre tilsikrede *Nationen* Tilsagn om 100,000 Tons Kul pr. Maaned.

DET FRI FRAGTMARKED SAT UD AF KRAFT.

For Skibsfarten blev 1917 med Proklamationen af den henhyndløse Undervandskrig og med den stadig mere og mere skærpede Blokade *de store Trængsels Aar*. Betegnende for Situationen paa Fragtmarkedet var Udviklingen af *Kulfragterne* til Danmark, som før Krigen havde drejet omkring 4—5 sh., men som allerede i de første Krigsaar var steget ganske overordentlig stærkt. Man gik ind i 1917 med Fragter, der varierede mellem 52 og 60 Kroner, alt efter Tonnagens Størrelse. Blokade-Erklæringen standsede imidlertid foreløbig al Befragtning af denne Art, og da Tilførslerne genoptoges, noteredes Fragterne omkring 130 Kr. — altsaa mere end det dobbelte — med yderligere stigende Tendens, der i April—Maj bragte Noteringerne for Tilførsler til Danmark op til ca. 150 Kr. Til Norge betaltes samtidig betydelig højere Fragter, helt op til 230 Kr. pr. Ton. Da Krigsforsikringen ved Udgangen af Maj Maaned forhøjede Assurancepræmierne for Kulrejser til Danmark, steg Raten ogsaa her op imod det samme Niveau, idet der betaltes mellem 210 og 220 Kr. pr. Ton. I Juni naaede Fragterne endda momentvis op til 250 Kr.!

I den følgende Maaned lykkedes det at træffe en Ordning under Medvirken af Fragtnævnet, saaledes at Kulfragterne — samtidig med at der foretoges en Nedsættelse af Assurancepræmierne — fikseredes til 110 Kr. pr. Ton. Til denne Fragt hjemførte danske Rederier i Resten af Aaret saa mange Kul, som man overhovedet kunde overkomme, uanset at den nævnte Rate under de herskende Dyrtdsforhold og alle de Omkostninger, hvormed Skibsfarten belastedes, end ikke var i Stand til at dække Skibenes Udgifter!

I Forbindelse med Kulfragterne kan omtales *Trælastfragterne*, der jo under normale Forhold er af ikke ringe Betydning for den danske Skibsfart. Ogsaa disse Fragter var i Aarets Løb stigende. De begyndte Aaret 1917 med en Notering fra Botten til Østkyst Kulhavn paa omkring 130 Kr. og steg i Løbet af Foraaret og Sommermaanederne op til 300—350 Kroner for igen mod Aarets Udgang at gaa noget ned. I Foraars- og Sommermaanederne søgte danske Redere som sædvanligt, naar der er Lejlighed til det, at kombinere Kultransporterne med Trælastrejser, men i den sidste Del af Aaret bevirkede Forholdene, at dette kun i ringe Omfang var muligt. I December noteredes fra Botten til E. C. 225—250 Kr., altsaa en Del under Aarets højeste Fragter, medens Noteringerne til *franske* Havne derimod ved Aarets Udgang betegnede en Rekord. Medens Fragterne i Begyndelsen af Aaret havde været omkring 150—160 Kr., var Noteringerne ultimo December 1917 for Træ til franske Havne oppe paa ikke mindre end ca. 500 Kr.

Efterhaanden som Blokaden strammede til, kunde der imidlertid kun i *højst uegentlig Forstand* tales om et Fragtmarked, idet Markedets Frihed blev beskaaret paa alle Kanter. Allerede i 1916 havde man baade i England og andet Steds indført Maksimalfragter, og siden hen var dette System blevet yderligere udvidet. I Maj Maaned 1917 satte England saaledes Maksimalfragt paa Timecharter, og i Løbet af Efteraaret indførte De forenede Stater Maksimalfragter. Samtidig gjorde Rekvitioneringen det paa anden Maade af med Skibsfartens Selvbestemmelsesret, og herhjemme lagde Fragtnævnet efterhaanden Beslag paa en ikke helt ringe Tonnage til Sikring af de nødvendige Tilførsler til overkommelige Fragter, saaledes at Byrderne gennem Nævnet fordeltes proportionelt paa de enkelte Rederier.

DANSKE SKIBE I AMERIKANSK FART.

Som foran nævnt var det ved Forhandlingerne i Juni Maaned i London en Forudsætning, at den danske Tonage i oversøisk Fart skulde forblive fri, mod at den Del, der ikke anvendtes til Import til Danmark, skulde stilles til Raadighed for de Allierede udenfor Farezonen. Imidlertid blev denne Forudsætning i vid Udstrækning gjort til Skamme af Forholdene. Da Amerika indtraadte i Krigen og indledede den Afspæringspolitik, som senere hen blev en stadig alvorligere Trusel mod Landets økonomiske Eksistens, var en stor Del af den frie danske Tonnage under Indladning i amerikanske Havne eller paa Vej til Staterne efter Korn og Foderstoffer.

Alle disse Skibe blev imidlertid *tilbageholdte*, og de indladede Varer maatte efterhaanden opløses. Den amerikanske Regering holdt stadig Spørgsmaalet om Udførsels-Tilladelser hen og vilde gøre Udførselen afhængig af vidtrækkende Garantier og Kontrol. I Begyndelsen af August meddeltes det saaledes, at Amerika havde nægtet Eksport-Licence for 60 Ladninger til de neutrale, nordeuropæiske Lande.

Endnu ved Aarets Udgang var det ikke lykkedes at

faa den omtalte Tonnage fri, og de danske Skibe, der befandt sig i Staternes Havne, havde da — for ikke at ligge ørkesløst hen — efterhaanden søgt Beskæftigelse i Fart mellem Nord- og Sydamerika og Vestindien. Men heller ikke her var der Tale om noget frit Marked, idet de paagældende Skibe maatte sejle til bestemte, af den amerikanske Regering fastsatte Rater, der efterhaanden trykkedes meget stærkt. I December 1917 betaltes der saaledes fra New York til sydamerikansk Havn 18½ Dollars, og 20 Dollars Retur paa Netcharter. Samtidig var Timecharter-Noteringen for en Rundtur fra Staterne til amerikansk Havn og tilbage igen 35 Dollars.

Det samlede Indtryk af Forholdene, saaledes som de udviklede sig i Løbet af 1917, var altsaa, at Rederierne kun i ringe Omfang havde fri Dispositionsret over deres egen Tonage, idet Virksomheden kendetegnedes af Maksimalfragter, Pligtrejser, Rekvitioneringer og Forbudsbestemmelser paa Kryds og Tværs.

I en enkelt Henseende sporedes der dog en Bedring i Forholdene, idet det hen paa Efteraaret blev kendeligt, at *Undervandskrigen* ikke førtes med den samme Voldsomhed som hidtil. Kulminationen havde fundet Sted i April Maaned, hvor der bogstavelig talt daglig var Meddelelser om talrige Sænkninger, og hvor alene Antallet af *danske* Skibe, der paa denne Maade mødte deres Skæbne, gik op til 34. I deres knappe Form giver *Søforklaringerne* fra denne Periode et levende Indtryk af de Farer, Skibsfarten havde at kæmpe med, den Uhygge, der hvilede over Sejladsen, naar Skibene i mørke, ofte stormfulde Nætter, banede sig Vej over Nordsøen, uden at man noget Øjeblik kunde vide sig sikker paa, hvad der vilde ske i det næste Sekund, eller om man overhovedet skulde naa Rejsens Maal.

Dette var de Vilkaar, hvorunder Skibsfarten arbejdede, ogsaa i de følgende Maaneder, omend Tallet paa krigsforliste Skibe var faldende fra Maaned til Maaned — til 22 i Maj, 18 i Juni, 17 i Juli og 10 i August. I Efteraarsmaanederne var Gennemsnittet paa krigsforliste Skibe 5—6.

De krigende Parter kunde naturligvis ikke blive enige om, hvad *Aarsagen* var til de færre Sænkninger. Englænderne hævdede, at Aarsagen simpelthen var at søge deri, at det var lykkedes dem efterhaanden at ødelægge Halvdelen af den Undervandsflaade, som den tyske Marine havde til Raadighed paa det Tidspunkt, da den uindskrænkede Undervandskrig proklameredes. Omvendt gjorde Tyskerne gældende, at Forklaringen var den, at de tyske Undervandsbaade efterhaanden i den Grad havde lyst op i Handelstonnagen, at Antallet af Sænkninger nødvendigvis maatte blive mindre.

ANGREB PAA KONVOI.

Under de farefulde Forhold, som beherskede Sejladsen over Nordsøen, var den i April indledte Konvoj-Sejlads efterhaanden blevet et fast Led i de skandinaviske Landes Forbindelse med England og Udenvednenen. Denne Sejlads udgik fra Bergen. Det var en egen Stemning, der hvilede over disse Konvoj-Rejser. Naar Skibene, 10—12 eller flere, i Følge under Beskyt-

telse af hurtigsejlende engelske Torpedobaadsødelægere i Nattens Mørke styrede ud over Nordsoen, blev Passagererne, med Henblik paa en mulig Katastofe, instruerede om, hvorledes de i paakommende Tilfælde havde at forholde sig, til hvilken Redningsbaad hver enkelt hørte, o. s. v., og det var med urolige Følelser, at man saa de kommende Timer i Møde. Alligevel var det meget sjældent, at Konvojerne forulempedes, til Trods for, at Konvoj-Sejladsen fandt Sted i et Omfang, som de færreste har nogen Anelse om. I en Tale, som den engelske Marineminister Sir Eric Gjeddes i Begyndelsen af November 1917 holdt i Underhuset, oplyste han, at der siden den skandinaviske Konvoj-Sejlads' Paabegyndelse i April Maaned ialt var konvojeret 4500 Skibe over Nordsoen, og at det kun en enkelt Gang var sket, at en Konvoj var blevet angrebet af tyske Overvandsskibe.

Den Begivenhed, der her sigtedes til, havde fundet Sted kort forud, den 17. Oktober 1917, og havde bl. a. krævet tvende danske Skibe som Ofre, nemlig S.S. »Stella«, tilhørende Dampskibsselskabet »Vesterhavet« i Esbjerg, og S.S. »Margrethe« af Aalborg, for hvilket sidste Skib Konsul N. N. Strøyberg var Reder.

Den paagældende Konvoj talte ialt 12 danske, norske og svenske Handelsdampere, der ledsagedes af to engelske Jagere. Tirsdag den 16. Oktober om Morgenen var Skibene afgaaet fra Bergen for at samles med Konvojen ved Marstenen, saaledes som der var givet Besked om af det engelske Konsulat i Bergen. Samme Eftermiddag ved 1-Tiden forlod Konvojen Samlingsstedet. Vinden var syd-østlig med haard Storm og høj Sø, men Dagen og den paafølgende Nat forløb, uden at der skete noget usædvanligt. Onsdag Morgen ved 7-Tiden hørtes imidlertid Kanonade. Om Bord paa Fragtdamperne troede man til en Begyndelse, at det var engelske Krigsskibe, som beskød en Undervandsbaad, men pludselig saas Granater at regne ned over Skibene, af hvilke flere blev skudt i Brand og begyndte at synke. Mandskabet paa »Stella«, der førtes af Kapitajn Tofft, forklarede i det senere Søforhør i Sø- og Handelsretten som følger:

»Konvojen havde gaaet i omtrent vestlig Retning. Der havde været Storm om Natten, og der var bragt lidt Uorden i Konvojen. »Stella«, som tidligere havde været længere fremme, var derved blevet det sidste Skib. Det var tidlig paa Morgenstunden den 17., før det blev rigtigt lyst, at der begyndte Kanonade forude. I Begyndelsen kunde man paa Grund af Afstanden og Halvmørket slet ikke se, hvad der foregik, men senere kom der to fremmede Krydsere nærmere paa Nord siden af Konvojen. De skød efterhaanden Konvojens forskellige Skibe i Brand. »Stella«s Maskine blev derfor stoppet, og »Stella« vendte sig efterhaanden ved Sø og Vind saaledes, at Forstævnen kom til at vende i omtrent østlig Retning. En Tid, før Krydserne begyndte at beskyde »Stella«, havde Skibets Besætning forladt Skibet i dettes to Baade.

Begge Baadene var gaaet et Stykke, vistnok 100 a 200 Meter, bort fra »Stella«, agten for dette Skib. Bag-

bords Baad laa omtrent ret agten for »Stella«, Styrbords Baad skraat ud for »Stella«s Bagbords Laaring.

Den beskydende Krydsers laa, medens den beskød »Stella«, et Par Hundrede Meter fra denne, omtrent ret ud for dennes Bagbords Side. Det var ikke alle Granaterne, der ramte Skibet, et Par Granater slog ned i Vandet i ret stor Nærhed af Bagbords Baad, alt saa meget langt fra og agter for »Stella«. »Stella« rantes af 3—4 Granatskud, blev skudt i Brand og sank.

Da »Stella« var skudt i Brand og begyndte at synke, holdt Beskydningen op, og begge de fremmede Krydsere forsvandt i østlig Retning. Der blev ikke gjort Forsøg paa fra de fremmede Krydseres Side at hjælpe Besætningen. Om Krydserne havde nogen Grund til at skynde sig bort, kan ingen af Vidnerne sige. Der er ingen af Vidnerne, der har set noget engelsk Fartøj komme Konvojen til Hjælp, efter at Skydningen var begyndt, men Konvojen havde jo strakt sig over en ret lang Strækning.«

Den citerede Vidneforklaring, der kort og knapt beretter om, hvad der hin Morgen passerede i Nærheden af Shetlandsøerne, giver et levende Indtryk af de Katastrofer, Skibsfartens Mænd pludselig kunde se sig overfor i disse Tider. Ganske vist hørte Konvojangreb som disse til Sjældenhederne. Oftest mødte de fredelige Handelsskibe deres Skæbne i Skikkelse af en Undervandsbaad, der pludselig dukkede op af Dybet og med et Par velrettede Skud spredte Død og Ødelæggelse. Men den skildrede Episode var dog ingenlunde uden Sidestykke. Et Par Maaneder senere, Onsdag d. 12. December, skete der et lignende Angreb paa en Konvoj, der denne Gang var østgaaende og ogsaa ved denne Lejlighed var et dansk Skib — Østasiatisk Kompagnis Motorskib »Maracibo« — ved et Par velrettede tyske Torpedoer sendt til Bunds.

MOD KAMPENS SLUTNING.

Det er allerede foran nævnt, at de Forudsætninger, hvorunder danske Redere i Forsommeren 1917 havde truffet deres Aftaler i London, paa et væsentligt Punkt — med Hensyn til den danske Tonnage i Amerika — ikke var sket Fyldest. Men ikke nok dermed vilde man nu fra engelsk Side fortolke Aftalerne derhen, at danske Redere konstant skulde holde 200,000 Tons dansk Skibsrums til engelsk Raadighed uden Hensyn til den Tonnage, der blev sendt til Bunds. Dette var i sig selv en ganske umulig Ting, idet den Tonnage, som Danmark havde til Raadighed til Landets Tilførsler, efterhaanden var blevet saa begrænset, at den faktisk var ganske utilstrækkelig.

Forholdenes Vanskelighed skærpedes stadig. Dansk Skibsfart lammedes efterhaanden fuldkommen i sin Virksomhed, og for den danske Handelsflaade rejste der sig stadig nye Faremomenter, saaledes da Tyskland med Henblik paa de foreliggende Forhold supplerede sin Prisordning med en Bestemmelse, der gik ud paa, at et neutralt Skib vilde være at anse som sat i Fart for fjendtlige krigsførende Interesser, naar den Stat, hvis Flag Skibet var berettiget til at føre, ved en

Overenskomst havde tilstaaet en fjendtlig Stat Tonnage, eller naar en overvejende Del af det neutrale Lands Handelsfart gik i Fart for Fjenden.

Ved stadige Forhandlinger til den ene eller til den anden Side maatte man søge at afværge de mødende Ulemper. Forhandlingerne med Amerika var i December 1917 løbet ud i Sandet, men hen paa Foraaret 1918 genoptoges Forhandlingerne igen, og efter mange og lange Besværligheder blev den dansk-amerikanske Handelsoverenskomst omsider den 18. December 1918 undertegnet i Washington. De danske Redere maatte forpligte sig til foruden den Tonnage, der holdtes til engelsk Disposition, at bortfragte til U. S. Shipping Board 265,000 Tons d. w., og Handelen blev belagt med saa snærende Baand, som de tidligere Handelsoverenskomster ikke havde kendt. Erhvervene oprettede i Washington et *Danish Trade Office*, som i Forbindelse med et af Fragnævnet tidligere oprettet Kontor i New York skulde forhandle med de amerikanske Myndigheder og tilrettelægge Forholdene der.

Kort efter indtraadte *Vaabenstilstanden*, og man skulde jo derefter have ventet, at Forholdene hurtigt skulde glide i Leje, men der gik lang Tid, inden dansk Skibsfart var i Stand til at vikle sig ud af de Baand, som Krigsforholdene havde snæret den ind i, og inden danske Redere fik den fulde Raadighed tilbage over den Tonnage, som var deres.

Men den, der fordyber sig i Beretningerne om dansk Skibsfarts Arbejde og Vilkaar i disse Aar, kan ikke undgaa at faa et stærkt Indtryk af, *hvor betydningsfuld* den Indsats var, som Skibsfarten i disse Tider øvede, ja, at denne Indsats var *af afgørende Betydning for hele Landets Ve og Vel*. Og samtidig maa man føle den dybeste Respekt overfor den Offervilje og det Mandsmod, som lagdes for Dagen af Skibsfartens Mænd fra Kaptajnen paa Kommandobroen til Fyrbøderen, der passede sin Dont dybt nede til Akkompagnement af Maskinens enstonende Stempelslag.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

NY MARINEFORENINGSKREDS: LEMVIG

Et længe følt Savn er blevet afhjulpnet: Lemvig har faaet en Marineforening. Engang i Sommer sad et Par »gamle Dreng« og drøftede Minderne fra Banjerne, og da slog det dem, at Søklubstaden Lemvig jo ikke havde nogen Marineforening. Og da Sømand som bekendt ikke gør mange Ord, skred man straks til Handling, og det viste sig, at adskillige andre »Gutter« havde tænkt det samme som de førstnævnte, hvorfor det gik saare let med at »hyre« den nødvendige Besætning, og den 8. November lagde man ud med Korvetten »Lemvig«.

Det skete paa Industrihotellet, hvis Sal i den højtidelige Anledning fungerede som Skibsdæk. Agter paa »Dækket« var Kommandobroen med smukke Flagdekorationer om Marineforeningens kønne Emblem — et guldrandet Skjold med hvidt Kors i rød Bund. Fra Hjørne til Hjørne var højt over »Dækket« anbragt en Vrimmel af Signallag. Lige bag Kommandobroen var rejst en høj Flagstang, og paa dens Fod var op-hængt en prægtig Skibsklokke, hvorpaa Ordonnansen slog »Glassene«, efterhaanden som Vagtens Timer skred.

Til det første Togt havde »Gutterne« faaet Tilladelse til at invitere deres Piger med, og Kl. 6½ — altsaa 5. Glas — lod Styrmand Lassen Baadsmandpiiben skingre og gav Ordren: »Klar til at skaffe!« I et Øjeblik var alle paa deres Post ved de festlige Borde, hvor Torsk og Gaas blev behandlet med al ønskelig Sagkundskab, hvorpaa Korvetten gaar under Sejl.

Skipper *Frandsen* (alias Politibetjent F.) tager Ordet fra Kommandobroen for at mindes gamle Danmark, vort yndige Land med dets gamle Historie og skønne Natur, et herligt Land, hvor Kaarene er bedre og lykkeligere end i noget andet Land i Verden. Held og Lykke for gamle Danmark! (Hurra!)

Der blev slaaet 6. Glas. Fløjten lyder, fulgt af Ordren fra Styrmanden: »Hiv Loddet!« Det er Signalet til første Dram. Farvandet er grundt, saa der hives nu og da. Fløjten lyder igen, og Ordren: »Alle Mand op til Parade!« Alle rejser sig, og fem Spejderpiger fulgt af to Ordonnanser kommer nu langsomt gaende frem over Dækket. De bærer et stort Dannebrogslag. Ved Flagstangen bag Kommandobroen modtager to Mand Flaget. Fløjten lyder: »Klar ved Flaget!« Fløjten igen: »Hejs Flaget!« Og til Fanemarchens Toner glider Flaget langsomt til Tops. Da det med et lille Smeld gaar imod den forgyldte Fløjtknap, falder Besætningen ind med »Kong

Kristian«, og da den er sunget, marcherer Spejderne ud, medens Musikken — det er Jungmand Caspersen — spiller »Syng nu Gutter smaa«.

Den højtidelige Indvielse af Flaget afsluttes med en smuk og livfuld Tale af Næstkommanderende (alias Baadfører *Nipper*), hvori han taler om Dannebrog's Historie og fremhæver Flagets Betydning som vort nationale Mærke, der kan samle os alle. Det kalder Hjemstavnsfølelsen frem, naar vi ser det ude i fremmede Havne, det binder os til Hjemmet. Lad os holde vort kære gamle danske Flag i Ære! (Hurra, mens Flaget kippes).

7. Glas: Man synger Flagsangen: »Vort Flag, vort gamle Dannebrog«.

8. Glas: Fuldmægtig *Eisenreich*, Skagen, der var indbudt som Æresgæst, taler om Marineforeningens Opgaver og fremhæver særlig det gode Kammeratskab. Han udbragte et Leve for den ny Forening.

Skipperen takkede for de djærve Ord, der var talt. Han oplæste Lykønskningstelegram fra Marineforeningen i København og Hirtshals Marineforening, og lod Ordonnansen omdele forskellige morsomme »officielle Skrivelser« fra »Marineministeriet« til Skipperen, »Landbrugsministeriet« til Føreren af Redningsdamperen »Vestkysten« og »Havneudvalget« til Havnefogden, samt til Driftsbestyreren for Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane. De vakte stormende Sømandsmunterhed. Den »officielle Skrivelse« fra Marineministeriet var en højtidelig Udnævnelse; Læge i Lemvig Kr. Nørby fik kgl. Udnævnelse som Skibslæge paa Korvetten »Lemvig«.

Doktoren takkede rørt

Styrmand *Larsen* takkede forskellige, som havde vist Arbejdslyst og Velvilje ved Udrustningen af Korvetten, særlig Dykker Petersen, »Ægier« (for Flagstangen) og Maskinsmed Johan Andersen og Urmager Strande jun. (for Klokken). Paa Klokken er indgraveret:

»Hver Gang du hører mine Slag,
da tænk paa Fædreland og Flag.«

Baadfører *Nipper* takkede Styrmand *Larsen*, der havde været den drivende Kraft ved Hvervningen.

Der blev endvidere talt af »Letmatros« *Sørensen*, d. e. Tømrerm. S., Ingeniør *Gunnar Nielsen* og »Jungmand« *Caspersen*, der holdt en glimrende Tale om Livet paa Banjerne. Talen vakte stormende Munterhed.

Lidt over Kl. 9 lagde Korvetten til Kajen efter veludført Togt og kun svage Antydninger af Søsyge, og Skipperen gav straks Landlov til Andespil og Svingom.

Ved Bordet havde Skipperen faaet Tilslutning til at sende Kongen en telegrafisk Hilsen, hvorpaa der Dagen efter indløb Svar.

Ved 5. Glas paa Hundevagten blev Flaget halet ned med fuld Honnør, hvorefter »Kongernes Konge« blev afsundet.

Ved 8. Glas paa Hundevagten blev der pebet: »Skej ud overalt«, og Køjerne blev udleveret.

HADSUND-KREDSSEN

afholdt den 12. Oktober Sammenkomst med Foredrag af Bankkasserer *Nath*, om den danske Marines Deltagelse i Kroningsfestlighederne i England 1911. Paa Forhaand skulde man have troet, at et saa gammelt Emne havde tabt Interessen, men Foredragsholderen forstod ikke alene ved sin Veltalenhed, men ogsaa ved sin store Indsigt og udmærkede Lysbilleder at holde sine Tilhøreres Opmærksomhed fangen, saaledes at det blev en stor Aften.

Efter Foredraget viste Bankkassereren den danske Marinefilm, Billeder af Marinens Virksomhed, med stor Glæde saa man, hvorledes Marinen, med de den tillagte Midler, har forstaaet at følge med Tiden, og værne om Flaadens ærefulde Traditioner, mest maatte man beundre det virkeligste første Klasses Arbejde, der er udført paa vort Minevæsens Omraade, saaledes at det danske Minevæsen har hævdet sin Stilling blandt de bedste, men ogsaa Undervands- og Flyvebaadene syntes at være betjent paa bedste Maade.

Aftenen sluttedes med festligt Samvær paa Hotellet.

KALUNDBORG-KREDSSENS

Fest den 18. Oktober 1925.

Ca. 400 Deltagere var mødt til Festen, der afholdtes paa »Grand Hotel«, og hvortil gamle Soldater fra 4de Regiment var indbudt. Kl. 7½ lød fra Kredsen store Skibsklokke 7 Glas, og Formanden, Lods *Plambeck-Hansen*, traadte frem for den store Forsamling og bød i hjertelige Ord alle Velkommen. Han bad de gamle Soldater fra 4de Regiment slutte sig til den store Familie, Marineforeningen, og takkede de Herrer *Grosserer Schou* og Fabrikant *Johnsen*, fordi de var kommet herved fra Hovedstaden og haabede, at d'Herrer med os kunde glæde sig over den fremgang, der var sket med Kalundborg-Kredsen. Til Tonerne af »vift stolt« blev Flaget hejst, og Formanden udbragte et kraftigt besvaret Leve for Konge og Fædreland, hvorefter hele Forsamlingen sang Kredsen egen Flagsang. Derefter blev Tæppet rullet op og Marineforeningens Revue løb af Stabelen. Revuen var forfattet og iscenesat af Køkkenchef *Larsen*, S/S. »Niels Holst«, og Rollen, som den raske Marinesoldat, spilledes af ham selv, og jeg behøver ikke her at omtale *Larsens* fortrinlige Spil; det var under orkanagtige Bifald, Tæppet endelig gied ned. Derefter serveredes Kaffen under megen Munterhed i de tilstødende Selskabslokaler. Kl. ca. 10 aabnedes Ballet med en March til Tonerne af »Holmens faste Stok«. Kl. 11 lød Baadmandspiben, og der blev spillet op til Kotillon. Næsten alle 400 deltog i Marchen, og da der blev klappet af, stod Damerne opstillet i den ene Side af Salen og Herrerne i den anden. Lyset blev slukket og medens Orkesteret spillede »Kong Kristian«, kørte Foreningens Fregat »Christianus Qvintus« med tændte Lanterner frem, trukket af seks orlogsklædte Drengene og med Kong Christian den Femte i Spidsen, belyst af Projektører. Da Skibet naaede sin Plads i Salen, tændtes Fregattens Illumination, og skønnere har »Christianus Qvintus« aldrig taget sig ud; og da den store Forsamling istemte 2. Vers af »Kong Kristian«, »Niels Juul« gav Agt, kunde man høre, at Fædrelandskærligheden er stærk og stor i Kalundborg-Kredsen. Kotillonene forløb højtideligt og smukt, og Fregatten stod smukt illumineret og prydede Salen, til Flaget blev halet ned. Da Orkesteret holdt Pause, marcherede Foreningens eget Orkester op under Dirigenten, Restauratør *Jensens* Kommando. Orkesteret gjorde som altid tidligere stormende Lykke, og der blev ikke sparet paa Bifaldet. Endnu Kl. 2 var der næppe gaaet nogen fra Borde, da Formanden traadte frem under Flaget og udtalte sin hjerteligste Tak til de optrædende, Musikorkesteret, og alle de Kammerater og Damer, der havde været behjælpelig med at ordne alt vedrørende Festen, tillige takkede han 4de Regiments gamle Soldater, fordi de var mødt saa talrigt, og udbragte et Leve for Regimentet.

Den ældste af 4de Regiments gamle Soldater, Vognmand *Jens Larsen*, udtalte paa Regimentets Vegne en hjertelig Tak til Marineforeningen for den smukke og højtidelige Fest, der var blevet dem beredt.

Bestyrelsesmedlem i Marineforeningen, *Fischer*, bragte Formanden, Pl. Hansen et hjertelig Tak for det store Arbejde han havde udført ved at arrangere denne Fest. Hele Forsamlingen udbragte et Leve for Formanden. Alle sang, ledsaget af Orkesteret, »Kongernes Konge«, og ved sidste Vers gled Flaget langsomt ned.

En smuk og højtidelig Fest, som sent vil glemmes, var sluttet.

BORNHOLM-KREDSSEN

samlede den 21. Oktober sine Medlemmer om Kaptajn *Ejnar Mikkelsens* Lysbilledeforedrag om »Grønlands Rejse til Scoresbysund« med vor Kammerat Overlods *Nielsen* som Fører.

Det var et meget livlig og særdeles interessant Foredrag, ledsaget af udmærkede Lysbilleder, og Tilhørerne sparede heller ikke paa Bifaldet, da Kaptajn *Mikkelsen* sluttede med at udtale sin Glæde over, at det Maal, som Komitéen havde sat sig, nemlig Scoresbysunds Kolonisering for Danmark, nu var naaet, idet den danske Regering i Aar officielt har overtaget Kolonien.

Efter Foredraget samledes man om fælles Kaffebord, hvor Overbetjent *Nielsen* paa Foreningens Vegne rettede en Tak, ikke alene for Foredraget, men ogsaa for den Indsats, Kaptajn *Mikkelsen* og hans Mænd har gjort for at bevare Østgrønland for Danmark, til Gavn og Glæde for Grønlanderne og for vort Land og til Ære for den danske Sømandsstand.

Den i alle Maader vellykkede Aften sluttede med Dans paa Banjerne, hvor vort eget nydannede Skibsorkester for første Gang var i Virksomhed.

FREDERIKSHAVN-KREDSSEN

aabnede den 3. November sin Sæson med en meget vellykket Torskespisning med efterfølgende Bal. Som sædvanlig, naar Marinerne kommer sammen, var Stemningen straks den rette, og Besætningen fra »Diana« saavel Mændene som Officererne gjorde sit til, at den rette maritime Aand var til Stede Aftenen igennem.

Kl. 7 blev Dannebrog hejst med sædvanlig Honnør, hvorefter man gik til Bords i Hoffmanns store Sal. Imellem 60 og 70 Deltagere var mødt, hvad der atter bekræfter, at Marineforeningen altid kan arrangere en Fællesspisning og faa tilstrækkelig Tilslutning.

Formanden, *Weber-Hansen*, bød Velkommen og rettede en speciel Velkomsthilsen til Gæsterne, baade dem fra Orlogsmarinen og dem fra Koffardimarinen. Derefter gik man i Gang med Torsken, der af fine gamle Kendere blev takseret til at være usædvanlig lækker. Saa snart den værste Sult var stillet, begyndte Talerne at strømme. Formanden talte for H. M. Kongen, Chefen for »Diana«, Kaptajn *Rosted*, talte smukt og hjerteligt for Marineforeningen. *Francke* talte for Damerne, *Mygind* for Flaget, Formanden for den danske Marine, Maskinmester *Sørensen* fra »Diana« talte for Sømandslivet, *Larsen* for Kommandanten derhjemme, og Formanden for de fremmede Gæster. Endelig blev der sunget efter den blaa Bog, saa det blev næsten 2 Glas, inden Formanden kunde ønske Velbekomme. Da Kaffen var drukket, begyndte Dansen paa Dækket, og det maa man sige om Marinerne, at danse, det kan de, enten det saa er gammeldags eller moderne. Kl. 12 blev Flaget halet ned med sædvanlig Honnør, men endnu et Par Timer ind paa Hundevagten dansedes der, og saa gik man hjem med Bevidstheden om at have tilbragt nogle glade Timer i godt kammeratligt Samvær.

KØBENHAVN-KREDSSENS

Møde den 5. November 1925.

Med udmærket Tilslutning afholdt Kredsen sit sidste Møde i 1925 torsdag den 5. November, ved hvilken Lejlighed Kommandør *la Cour* velvilligt havde lovet at tale over Emnet: »Vor maritime Stilling«. Efter Indledning af Formanden, *Grosserer Valdemar Schou*, og Velkommen til Foredragsholderen, tog denne Ordet for sin i Form og Indhold yderst interessante Redegørelse for vort Søforsvars Stilling og dets mangfoldige Opgaver, saaledes som disse dels foreligger dels kunde tænkes at komme til at foreligge i Forhold til forskellige politiske Kombinationer i Spillet mellem Øst- og Vestmagterne. Med Styrke hævdede Kommandøren gentagne Gange det ubestridelige Faktum, som desværre er altfor idet kendt i den bredere Befolkning herhjemme, at vi i vore snævre og vanskelige Farvande har den enestaende Fordel og ved et velholdt Undervandsbaads- og Marineforsvar, støttet af Kystforsvarsskibe af vor lavtstikkende, udmærkede Type, har en Allieret, der gør det for selv meget betydeligt stærkere Angribere til saagodt som halsløs Gerning, at forsøge Tvang mod vor Neutralitet, den vi ifølge Folkeforbundstraktaterne er pligtig at værne. Faa Nationer, — om overhovedet nogen —, er fra Naturens Side hjulpe som vi, næppe nogen anden Nation kan saa billigt som vi og med saa smaa Midler opnaa et effektivt Søværn, — men hvad vi har, maa være godt og tilstrækkeligt.

Gennem 1½ Time fulgte Forsamlingen med stærk Interesse denne udmærkede, saglige og oplysende Udvikling af vore maritime Opgaver som Nation i Nationernes Forbunds Rækker, og da Kommandøren sluttede, hilste Tilhørerne ham, idet de rejste sig, med stærke Haandklap til Tak for det vægtige Foredrag, som vi har Haab om at kunne bringe senere in extenso i vort Blads Spalter og derved ud til vore mange Medlemmer.

Grosserer Schou bragte Kommandøren en varm Tak,

hvortil Tilhørerne kraftigt sluttede sig, og man gik derefter til Spisningen. Under denne talte Næstformanden for Marinen, Kommandør *la Cour* for Foreningen og Orlogskaptajn *Ipsen* for Grosserer Schou og dennes mangeaarige og store Arbejde for Foreningen. Ved Kaffen forevistes en Serie Marinebilleder af Lysbilledarkivet, dels ældre dels af nyere Dato, for en væsentlig Del Optagelser af Bankkasserer Nath, og blandt de nyeste Optagelser af Fregatten »Jylland« efter dennes Tilbagevenden til Orlogsværftet i forrige Maaned. Med Følelsen af en udbytterig og vellykket Aften skiltes man efter Aarets sidste Møde for at mødes i Januar 1926.

ODENSE-KREDSSEN

afholdt sit traditionelle aarlige Pøsegilde og Andespil den 6. November paa Industripalæet i Odense, og Sammenkomsten forløb paa den vanlige udmærkede Maade. Ved Bordet herskede en glimrende Stemning, og Taler og Sange afløste hverandre. Ved Andespillet bortloddeeds 10 store Ænder, 2 Harer og 3 store Kringler, de sidste var skænkede af vor udmærkede Kammerat, Bagermester *R. Nielsen* (Ditteren). Sammenkomsten sluttede med en Svingom.

HASLEV-KREDSSEN

har mistet et af sine trofaste Medlemmer, idet Slagtermester *C. L. Hansen*, Terslev pr. Haslev, afgik ved Døden den 10. Oktober i en Alder af 52 Aar. Afdøde var med Korvetten »Dagmar«, da han aftjente sin Marinetid. Han var en god dansk Mand, og stillede tofast til vore Sammenkomster.

Vort smukke nye Flag sænkede over hans Grav ved den smukke Begravelse, der blev ham tildel.

Ære være hans Minde.

FRA BORNHOMS-KREDSSEN

En ukendt ung Sømands Lig, som den 30. August drev i Land ved Sydhavnen i Rønne, blev som ukendt begravet paa Rønne Kirkegaard den 1. September i Aar.

Ingen kendte hans Navn, hans Nationalitet, endside hans Fader og Moder, kun saa meget kunne man skønne, at det var en Sømand, som efter en haard Kamp og under svære Lidelser har stridt den sidste Strid paa en synkende Skude. Ingen Paarørende saas begræde denne Baare, kun *Marineforeningens* Medlemmer fulgte ham til hans sidste Hvilested, og til Ære for den Stand han tilhørte, sænkede vi vor Fane over Graven.

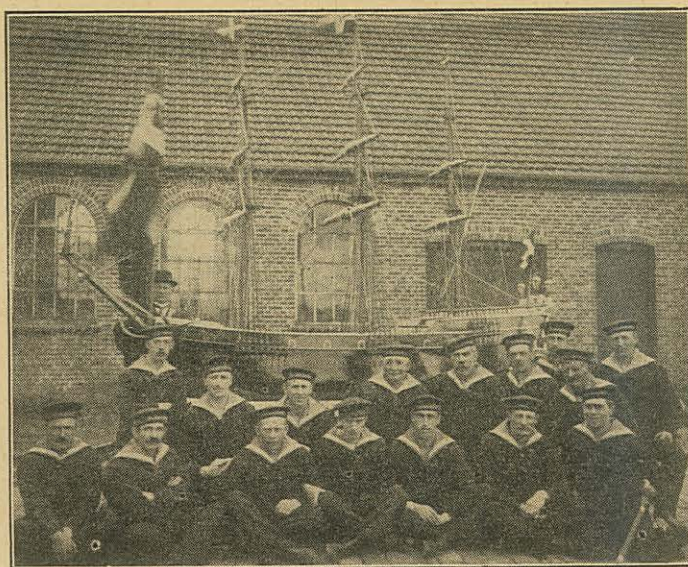
GULDBRYLLUP

Den 10. December iaar fejrer Æresmedlem af København-Kredsen, fhv. Overkanoner, Krigsassessor *Peter Lund*, og Hustru, Delfingade 22, deres Guldbryllup.

Guldrudgommen, der er Veteran fra Helgoland, er en i vore Rækker saa kendt og skattet Mand — der fra den første Tid med sjælden Trofasthed og Forstaaelse har deltaget i Foreningens Liv —, at en særlig Omtale af den alderstegne Hædersmand af den gamle Skole forsaavidt er overflødig. — utallige Medlemmer kender ham fra Tjenestetiden og skatter hans djærve Humør og venlige Sind, — men vi ønsker netop gennem vort Blad at bringe Kredsen hjertelige Lykønskning til Guldrudeparret, der raske kan fejre den sjældne Højtidsdag, paa hvilken sikkert Hjemmet i Nyboder vil modtage utallige Beviser paa de gode Følelser der næres overfor Krigsassessoren og hans Hustru i meget vide Kredse.

KALLUNDBORG MARINEFORENINGENS SKIB.

Som tidligere nævnt her i Bladet har en Kreds af Medlemmer af Kallundborgkredsen bygget det ovenfor afbildede Skib, der gjorde berettiget Opsigt, da det af Kredsmedlemmer paa Børnehjælpsdagen iaar førtes gennem Byen, og ogsaa to af Kredsen Damer har medvirket til Fremstillingen af det smukke Stykke Sømandsarbejde, der giver et korrekt Billede i alle Enkeltheder af et Orlogsskib fra Midten af det attende Aarhundrede. Følgende Herren har medvirket til dette imponerende Resultat, der vidner højt om det smukke Sammenhold i Kredsen og den Interesse, man har vist for at opnaa det smukkeste mulige Resultat: Kredsformanden, Lods *Plambeck-Hansen* og Cigarfabrikant *Høyer* har tegnet og bygget Skroget, Smedemester *Lund* har udført alt Jernarbejdet, Sømand *P. Lund* har lavet den staaende Rig meget smukt, Pakmester *Olsen* de kunstfærdigt formede Balustrader paa Skan-

sen og rundt Agterskibet, Tømmer *L. Jensen* det smukke Udsæringsarbejde paa Agterkastellerne og Spejlet, Kranfører *Petersen* har tilpasset alt Rustjernet, Fru *Købmand Lund* har syet og skænket alle Silkeflagene og Fru *Plambeck-Hansen* syet og skænket alle Skibets Sejl. De mange samvirkende Kræfter har ved deres interesserede og smukke Arbejde skænket Kallundborg-Kredsen et enestaaende og smukt Stykke Kunstflid, som næppe nogen af vore andre Kredse har Mågen til, selv om ogsaa mange af disse ejer smukke Beviser paa Medlemmernes kammeratlige Sindelag og er blevne Ejere af prægtige Skibe, udførte af Medlemmerne selv.

KØBENHAVN-KREDSSEN

SKYTTELAVET

afholder

☛ SAMMENKOMST ☚

paa »Gimle« Tirsdag den 15. December Kl. 7.

Efter Skydningen Foredrag med Lysbilleder af Søminemester *Janus Sørensen*: Erindringer om et Aars Ophold i Grønland.

Efter Foredraget Andespil. Af Hensyn til Aftenens Program, begynder Skydningen Kl. 7 præcis, og opfører Kl. 8½.

Fælles Smørrebrødsbord à Kr. 2½.

Medlemmer af »Marineforeningen« er velkommen.

Bestyrelsen.

S. O. S.

Med denne lille Skildring fra min Tjeneste som Radiotelegrafist i den danske Marine, vil jeg blot fremdrage eet af de talrige Eksempler paa, hvor betryggende det er for ens Paarørende i Land og dog størst Betydning for selve de Søfarende, at der er en Radiostation med Betjening om Bord i Skibene, der farer ude paa de store Have.

— I de første Maaneder af Aaret 1918, gjorde jeg Tjeneste som Radiotelegrafist paa Inspektionsskibet »Islands Falk« og havde paa den Tid dette foregik, hvorom nu skal fortælles, Station paa Færøerne (Thorshavn).

En hollandsk Krydser, H. M. S. »Hertog Hendrik«, havde anløbet Thorshavn paa Vej til Hollandsk Ostindien, og efter at denne havde ligget til Ankers et Par Dage, lettede den og satte Kursen mod sit Bestemmelsessted, hvor den skulde stationeres for et Tidsrum af ca. 3 Aar, lidet anende hvilken Skæbne, der skulde overgaa den.

Hver Middag blev Pressenyhederne modtaget paa »Islands Falk«, men før der blev indstillet paa den Bølgelængde hvorpaa Pressen sendtes, blev der lyttet paa den officielle Bølgelængde, 600 Meter, for at høre, om der skulde være noget af Interesse for Skibet eller for Søarten, saaledes ogsaa denne Dag (Datoen har jeg glemt). — Et Par Dage efter at Krydseren havde forladt Færøerne, var det min Tur til at modtage Pressen, og som før nævnt blev der lyttet paa 600 Meter og til min store Overraskelse, hørte jeg, at »Hertog Hendrik« først kaldte med Søgesignalet C Q og derpaa S O S og »Islands Falk«s Kaldesignal OUI. Kaptejnen blev straks underrettet og han bad mig faa opgivet Krydserens Position m. m., dette blev snart besørget og ligeledes Modtagelsen af Positionen og Meddelelse om, at den ønskede Assistance, da den havde mistet Roret. Da Inspektionsskibet var i Færd med at fylde Kul i Kongshavn, kan det nok være der blev Røre, da det rygtedes, at Krydseren var kommet i Nød, og vi skulde ud til den, og alle, der var ledige, gav en Haand med under Kulpaafyldningen, der foregik paa en meget primitiv Maade, nemlig ved at 2 og 2 Mand løb af Sted med en Kurv imellem sig. Vandfyldningen foregik fra en Rørledning, der var bragt i Forbindelse med en fra Fjældet rindende Kilde. I Løbet af kort Tid, blev vi saa søklar og stod ud efter til den fra Krydseren opgivne Position.

Hvad Vinden var, husker jeg ikke, men Havet var uroligt. Efter at have sejlet i ca. et Par Døgn, stadig staaende i Forbindelse med Krydseren pr. Radio, fik vi den endelig i Sigte og stor blev Glæden blandt den 400 Mand store Besætning, da vi kom den paa Prajehold. Krydseren var blevet overhalet af en Orkan og det viste sig, at foruden Rorskaden, havde den mistet et Par af Redningsbaadene og faaet et Par ødelagt samt Daviderne bøjet ned langs Skibssiden.

Paa Grund af den endnu svære Sø, maatte Forsøget paa at tage den paa Slæb opgives efter at et Par Wirer var sprunget, saa Krydseren maatte selv arbejde sig frem og styre saa godt den kunde ved Hjælp af henholdsvis den Styrbords og Bagbords Maskine. Navigeringen foregik pr. Radio.

Da vi kom i Nærheden af Færøerne og Søen da havde lagt sig en Del, blev der sat Slæber paa Krydseren og denne bragt frelst forbi Klipper og Skær ind i Kongshavn, hvor den gik til Ankers, for at afvente nærmere Ordre fra Holland. Om Aftenen blev der uddelt Bjergeløn til Besætningen paa »Islands Falk«, hvilket for mit Vedkommende bestod af: 1 hollandsk Kridtpibe, 1 Pose Tobak, 20 Stk. Cigarer samt 1 Flaske Eksporthier, hvilket altsammen var en kærkommen Gave i det Herrens Aar 1918.

Til Slut skal bemærkes, at Krydseren blev slæbt af 2 Tendere via Stavanger tilbage til Holland for at faa udbedret Skaden.

Hvdnr. 8365, Aarg. 1916.

ERINDRING FRA STROMBOLI

Enhver, der har sejlet gennem Messinastrædet, vil Nord for dette have passeret gennem de Æoliske Øer og tæt forbi den nordøstligste af disse Stromboli, hvorpaa findes en Vulkan, der som bekendt stadig er i Udbrud.

Navnlig om Natten lyser den underjordiske Ild, der stadig brænder op af Krateret og er synlig paa lang Afstand og er ligesaagodt et Mærke for Sømanden som noget Fyr.

Kommende Nord fra i April 1916 og bestemt til Messina, var vi kommen for tidlig til at sejle ind i Messinastrædet, der under Krigen kun maatte besejles om Dagen.

Vi ankrede derfor ved Stromboli om Eftermiddagen mellem denne og Strombolichchio, en lille Klippe Øst for Stromboli.

Øen var paa Grund af Krigen besat af Soldater, rimeligvis for at ingen Undervandsbaade skal benytte den som Forsyningssted.

En Officer kom straks ud, roet af Soldater, og da han hørte af hvilken Grund vi var ankrede, tog han mig elskværdigt med i Land, hvor vi snart efter landede paa Strandbredden, der bestaar af Lava, knust til Sand af Bølgeslaget, saa det ligner sort Krudt.

Tæt ovenfor Strandbredden begynder de veldyrkede Marker, Øen er nemlig meget frugtbar og paa den ene Side dyrket helt op til Kraterets Rand og siges at levere den bedste Vin i Middelhavet.

Jeg forbavsedes over, at skøndt det var midt i April Maaned, var der allerede smaa Druer paa Vinrankerne paa Skraaningerne, der vendte mod Syd, og halvmodne Figen paa Traerne. Jorden bestaar af fed, mørkebrun Muld, og om alle Markerne er der i Vindsiden anbragt Læhegn, flettede af en Slags Siv.

En barbenet Dreng viste mig Vej gennem Markerne til Byen Lan Vinceno paa Østsiden, hvor jeg skulde afsende et Telegram.

Foruden denne By, er der to andre Smaabyer San Bartolomeo og Ginostra. Ialt findes der paa Øen ca. 5000 Mennesker, tilsyneladende ubekymrede over Vulkanens farlige Nærhed. Husene er alle lave og massive med flade Tage og mange synes at være meget gamle.

Jeg gjorde Drengen forstaaelig, at jeg ønskede i den korte Tid, der var tilbage af Dagen, at se Krateret. Detter vender ud mod Øens Nordside og ligger ca. $\frac{1}{3}$ fra Toppen.

Der var ikke Tid til at gaa helt op, saa vi gik op til et Punkt, hvorfra Krateret kan overses og ligeledes hele Nord-siden af Øen, hvor den gloende Lava løber ned ad Bjergets Side for sydende og hvislende at ende i det blaa Middelhav.

»Bum, Bum!« lyder det fra Krateret, nogle Sten slynges op af dette, og straks efter vælder mere Røg og Damp frem, saa hele Krateret skjules.

Vi gik nu hurtigt ned for at se Øens anden Naturmærkværdighed: »Grotta delle Bovi Marini« (Sælgrotten), der ligger tæt ved Strandbredden nedenfor San Vincenzo.

Efter Navnet at dømme, synes Grotten at have været Tilflugtssted for Sæler, hvoraf jeg dog ingen Spor saa, da jeg ved Skæret af et Blaalyg gik ind i Grotten, der kun er ca. 2 Meter høj; men strækker sig ca. 30 Meter ind under Byen.

Flere andre Grotter findes paa Øen. I en af disse er det smukke Mineral Jernglans fundet.

O. K.

P. Danielsen,
Skibrogade 32, Aabenraa. Tlf. 421.
1ste Kl. Winer og Franskrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

P. LARSEN
SKIBROGADE 27, AABENRAA
Telefon 101
Kolonial og Skibsproviantering
Leverandør til Marinen.

I. C. BARTELS,
Kgl. Hof Leverandør.
Harald Skovbygsgade 3.
Tlf. Aarhus 207 & 5207.
Fisk, Vildt og Fjerkræ.
Leverandør til Marinen.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAGENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157.
Medlem af Marineforeningen.
Alt. som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

F. Christensen,
Frederiks Alle 62, Aarhus.
Tlf. 1487.
SMØR, OST, MÆLK & FLØDE.
Leverandør til Marinen.

M. P. JØRGENSEN
JOMSBORG, AARHUS - Tlf. 389

1. Kl. Kød- og Fedevareforretning
Leverandør til Marinen.

Andreas Skaarup, Aarhus.
Colonial- og Delicatessforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.

C. P. SCHWEIGLER
1. Kl. Bageri & Conditori.
Lev. til Marinen.
Dyngkarken, 33, Aarhus, Tlf. 1 461

Søren Thorup
Gravensgade 18, Aalborg.
Tlf. 711.
Aalborg største Detailsalg i Kød og Paalæg.
Leverandør til Marinen.

KØD - BØRSEN
Nytovr 12 - Aalborg. - Tlf. 701.
— 1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg. —
SØREN SØRENSEN
Leverandør til Marinen.

Aktieselskabet
Aalborg Skibsværft.

Assens Skibsværft & Maskinværksted,
O. C. Olesen. Tlf. 311.

R. N. Hansen,
Østergade 58, Assens. Tlf. 15.
1. Kl. Kød- og Fedevareudsalg.
Leverandør til Marinen.

Vestfyens Kulimport,
Assens
Kul. Kokes, Briketter, Brænde.
Telefon: Assens 250
Leverandør til den kgl. danske
Marine.

BRØDRENE MATHIASSEN,
SEJLMAGERE, ESBJERG HAVN
Telefon. Læeret 47 — Kontor og Privat: 386-965.
Lager af Hamp, Manilla, Kokos samt Jern- og Staaltrusser. Alt Rignings-
arbejde udføres. Ankere og Kæder samt alt Slags Skibsinventar til Fiskefartøjer

JENSEN & OLSEN
ESBJERG JERNSTØBERI & MASKINFABRIK
MASKIN- OG SKIBSREPARATIONER
TELEFON 31 TELGR.-ADR. „THOR“

ESBJERG SKIBSBYGGERI
VED DOKKEN.
Telf.: Skibsbyggeriet 253. N. RAUN-BYBERG Telf.: Privat 1238.
Nybygninger og Reparationer udføres.
Lager af Materiel og Skibsinventar.

J. LAURITZENS KULFORRETNING A/S
KUL- & COKES-IMPORT
TELEGRAMADRESSE: »CARBONIA«
TELEFON NR. 118 & 828. EFTER KONTORTID 1718.
STATSTELEFON NR. 70. **ESBJERG.**

Chr. Jensens Enke,
Jyllandsgade 5 — ESBJERG — Tlf. 295.
Maskin- & Skibsbageri.
Leverandør til Marinen.

Frukt- og Grøntforretningen
„SAFRANO“
Torvegade 15. — Tlf. 1366 — ESBJERG.
— Altid friske Grøntsager. —
Moderate Priser! Leverandør til Marinen.

R. MØLLERS Skibsværft,
Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.
Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Herman Agerup,
Strandgade 3, Faaborg. Tlf. 269.
Kolonial- & Skibsproviant-
forretning.
Leverandør til Marinen.

A. Reimers Eftf.,
Faaborg. Tlf. 31.
1ste Kl. Kød- & Paalægforretning.
Leverandør til Marinen.

A. JACOBSEN,
Torvegade, Faaborg. Tlf. 112.
1ste Kl. Bageri & Konditori.
Leverandør til Marinen.

Vald. Jacobsen
Frederikssund, Tlf. 83.
1ste Kl. Kød- og Flæske-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Lauritz Nielsen
Skibsproviantering,
Havnen, Frederikssund, Tlf. 8.
Grundlagt 1894.
Leverandør til Marinen.

Louis Reddersen,
Østergade 30, Frederikssund, Tlf. 76.
Bageri, Konditori og Rugbrødsfabrik.
Leverandør til Marinen.

Graasten
Andelsslakteri.
Tlf. 131 & 141.
Leverandør til Marinen.

Frederikshavns Værft og Flydedok A/S

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.
— 1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg. —
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.
Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

Aage Petersen
Helsingør
Stengade 40 — Telf. 818
Frukt — Grønt — Konserver
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen
Hobro. — Tlf. 225.
Bageri & Conditori.
Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,
Hobro. Tlf. 323 & 460.
1ste Kl. Kød- og Fedevare-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen
vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38
Skibsprovianteringsforretning.
Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen
Thoabogade, Horsens. Tlf. 60
Fisk en gros, en detail.
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,
Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.
Wiener & Franskrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,
Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 44
Slagter & Fedevareforretning
Leverandør til Marinen

Georg Jensen
Havnen 5, HORSSENS Tlf. 112.
KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN
HUNDESTED. TLF. 75
BAGERI OG CONDITORI
Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN
Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 8
1. Kl. KØDUDSALG
Leverandør til Marinen.

H. FUNCH
HUNDESTED — TELF. 64
SKIBSPROVIANTERING
Leverandør til Marinen.

KRYGER
Hundested, Tlf. 75.
1. Kl. Bageri & Konditori.
Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter
og Fedevare, Langgade 44, Kerteminde.
Tlf. 226. Leverandør til Marinen.
„Fiskesalg“, Kerteminde.
Havnen. Tlf. 238. Stat 8.
Fisk en gros & en detail.
Leverandør til Marinen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

12. AARGANG 1925.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR Bredgade 25 C., København K. Telefon Palæ 2386.	BLADETS ANNONCEEXPEDITION: E. von Rosen Holbergsgade 10. Tlf. 8907.	HÆFTE XII. December
----------------------	--	---	------------------------

J ANLEDNING AF AARSSKIFTET BRINGER MARINEFORENINGEN
SINE MEDLEMMER DE BEDSTE ØNSKER OM ET GODT NYTAAR.

DANMARKS SØFORSVAR

Foredrag holdt i Marineforeningens Københavns Kreds den 5. November 1925.

Af Kommandør *Dornonville de la Cour*.

»Dansen fra Arilds Tid husvant plasket' tilsøs,« skrev den af vore store Digtere for hundrede Aar siden, — det lyder maaske lidt højstemt i moderne Øren, men helt uden Berettigelse er Digterordet ikke.

Danmark er et Søland, — næst efter Storbritannien vel nok Europas mest udprægede Søland, — og Havet, der omskyller vore Kyster, har sat sit Præg paa Nationen. Lad Landbruget saa nok saa meget være vort bærende Erhverv, — lad Industri og Handel end møtte mange Munde, — den salte Søbris blæser ind over det ganske Land, og skaber den Friskhed og Udlængsel, der højste Vikingesnekkernes Dragesejl, og som den Dag i Dag blafrer i Dannebrog paa alle Havne.

Kun naar Talen er om en eventuel Kamp til Forsvar for vor Frihed og Selvstændighed, savner man, underlig nok, hos os Danske, den Frejdighed og Uforfærdethed, der skulde særpræge en Sønation, — paa det Punkt møder man i store Kredse af Folket Usikkerhed, Valenhed og Mangel paa Forstaaelse.

Nu er det jo saa, at den ganske Verden nylig er blevet rystet ind til sine inderste Fuger af en kæmpemæssig, en frygtelig Krig, der bragte hele Verdensmaskineriet af Lave. Ældgamle Dynastier er styrtede, Grænser er flyttede, nye Statssamfund er dannede, og først langsomt aander Menneskeheden op igen efter de Vunder, som Verdenskrigen har slaadet. Men alle de Ofre af Liv og Blod, som Krigen har krævet, alle de ødelagte Værdier, raaber mod Himlen og kræver Fred, — Fred paa Jorden, og den størst mulige Sikkerhed imod en Gentagelse af denne Krigs Rædsler.

Og en Skare af Menneskehedens bedste Mænd arbejder paa at opfylde dette Krav, — paa at borttrykke Krigsmulighederne, — paa at skabe de bedste Betingelser for, at de Modsætningsforhold, der kan opstaa mellem Nationerne, kan udjævnes ad fredelig Vej.

Hos alle Folkeslag, der endnu sukker under Verdenskrigens

Følger, og ikke mindst hos de smaa og svage Nationer, der delvis lever paa Stormagternes Naade og Barmhertighed, følges dette Arbejde med den dybeste Interesse; hvert nyt Skridt fremad imod det forjættede Verdens-Ideal, *den evige Fred*, hilses med Jubel, — og dog gør den Kløge rettest i ikke blindt at tro, at »Tusindaarsriget« allerede skulde være kommet, men at se Tingene an med et vist Forbehold.

Al Ære være de dygtige og kloge Mænd, der rundt omkring, i Staternes Parlamenter, paa Fredskongresser og Afrustningskonferencer, arbejder paa at skabe en Ordning, der kan forebygge Krigen. At deres Arbejde ikke vil blive omsonst, for saa vidt som det, ialtfald foreløbig, vil føre til en Indskrænkning og Begrænsning af Krigene, tør anses for utvivlsomt, og allerede dette Resultat er meget stort.

Men er selve Verdens-Idealet, — Krigens fuldstændige Afskaffelse, — overhovedet opnaaelig? Viser Historien os ikke, — lige til den for syv Aar siden afsluttede Verdenskrig, — at Menneskets Natur er Kamp, og at Individets Kamp for Tilværelsen gaar igen i Nationernes endnu mere haardhændede Konkurrence.

»The war to end war« — Krigen, der skulde afslutte Krigene — kaldte engelske Optimister Verdenskrigen. Ak, om det var saa vel! Men Ulykken er jo netop den, at enhver Krig skaber et saadant Fond af Had og Hævntørst og Følelse af Forurettelse hos de Besejrede, at den i sig selv bærer Spiren til nye Krige. Og trods alle Fredskongresser og alle de mer eller mindre tvungne Indrømmelser, der fremkommer paa disse, er det vanskeligt at komme til den Overbevisning, at den menneskelige Natur pludselig skulde være undergaaet en saa gennemgribende Forandring til det bedre, at Verdenskrigen 1914—18 skulde have været Verdens sidste Krig.

Og ser man sig om i Verden, da finder man heller ikke nogetsteds et Land, der hidtil har turdet anlægge dette Systs

punkt. Alle Nationer staa rustede, rede til efter bedste Evne at forsvare deres Eksistens og deres Interesser. De i Verdenskrigen sejrende Stormagter, hvis Rustningsbyrde var den tungeste, og som i finansiell Henseende ligger mer eller mindre tvunget i Knæ af Krigen, har vel turdet tillade sig en ringe *Nedrustning*, dog saaledes at forstaa, at deres Værn, for *alles* Vedkommende, er stærkere og langt kostbarere, end det var før Verdenskrigen. De besejrede Magter har maattet nedruste, meget imod deres Vilje, og de gør deres yderste for at skærpe deres Krigsberedskab indenfor de tilladte, og kontrollerede, Begrænsninger. De smaa Magter, der var neutrale under Krigen, opretholder i det væsentlige deres Værn, og de smaa nyskabte Stater arbejder efter bedste Evne, og med store Bekostninger, paa at skabe sig et saadant.

Og kan man forundre sig derover?

Vel har Verdenskrigen affødt Folkenes Forbund, hvis vigtigste Formaal skulde være Krigens Forebyggelse gennem Udjævnelse af Tvistigheder, og vel er det lykkedes dette Forbund, ialtfald til en vis Grad, at mildne Modsætningsforholdene mellem Vesteuropas og Centraleuropas Nationer. Men udslattede er disse Modsætninger ikke, og man har ingen Garanti for, at de ikke atter kan opstaa. Thi Folkeforbundet har jo hidtil arbejdet under enestaaende gunstige Vilkaar, fordi Verdenskrigen har efterladt de krigsførende Nationer i en saadan Tilstand af Udmattelse, at de ikke har turdet sætte noget Stridsspørgsmaal paa Spidsen.

Dertil kommer, at Forbundet ikke har nogen virkelig Magtfaktor bag sig, et *Folkeforbunds-Politi*, der er i Stand til at haandhæve Forbundets Afgørelser overfor Urostiftere. Alt er, som bekendt, baseret paa Konventioner og Løfter om gensidig Bistand, — men har Historien, og ikke mindst Verdenskrigen, ikke lært os, hvor lidet Konventioner og Traktater er værd, naar Stormagternes *vitale* Interesser staa paa Spil; — saa reduceres let de samme Konventioner og Traktater til »Papirslapper«.

Endvidere maa man ikke forglemme, at store og mægtige Folkeslag endnu staa udenfor Folkenes Forbund, og navnlig det mægtige og uberegnelige Sovjetrusland, — denne mærkelige Stat, hvis Haand, som Kajns, er rettet mod Alt og Alle. Det i Øjeblikket forarmede Sovjetrusland anvender vel ikke i *Forsvarsojemed* alene ca. 500 Mill. Guldrubler aarlig paa sin Krigsrustning; dets kommunistiske Propaganda søger at bore sig ind i hvert et af de gamle Samfund for at undergrave og omstyrte dem, og, — som det ikke mindst truende Krigsmoment ligger Ruslands — det være sig et Czar- eller Sovjetruslands — evige Stræben mod Adgangen til Havet, — den Adgang, der efter Verdenskrigen er blevet det mestendels forment ved Dannelsen af de baltiske Randstater.

Og naar man saa endelig ser hen til de stadigt voksende Modsætningsforhold mellem *Racerne*, — England contra Indiens Millioner, — Amerika contra Japan, — alle Asiens gule sovjet-befængte Folkeslag, i Pagt med Moscoviterne, mod den hvide Race, — saa forstaaer man, at ingen af Europas Nationer endnu, — til Trods for alle Freds- og Afrustningskongresser, — *kan og tør afruste*, og at de kun med Tøven, og haardt knugede i finansiell Henseende efter Verdenskrigen, tænker paa en beskeden *Nedrustning*; og at der er en lang, lang Vej hjem, inden Folkenes Forbund kan garantere Verden »den evige Fred«.

At derfor den gamle Lærestning endnu overalt sidder i Højsædet: *Vil Du Freden, da forbered Dig paa Krigen!*

Og dog findes der eet Land i Europa, hos hvis Befolkning, — eller i hvert Tilfælde hos store Dele af den, — den Tankegang har kunnet finde Fodfæste, at dette er Fantasterier, og at det er unødvendigt og unyttigt for en Nation at forsvare sig, hvis dens Frihed og Selvstændighed skulde blive angrebet, — og dette er ovenikøbet en ældgammel Sønation, hvis hele Historie er en Kamp for Selvstændigheden, — hvis hele Udvikling ligger i Kampen for Herredømmet, — Handsherrdømmet, saavel som det sømilitære Herredømme, — i egne og tilstødende Farvande.

Man kunde endda forstaa denne Tankegang, hvis Danmark havde en Beliggenhed som Islands, — som en fjærn og isoleret Ø i Atlanterhavet. Men det er jo dog en Kendsgerning, der er blevet fastslaaet saa ofte, at den vel omsider er gaaet ind ogsaa i det brede Folks Bevidsthed, at Danmarks geografiske Beliggenhed ved Stræderne, der forbinder Nordsøen med Østersøen, er en saadan, at Krigsbegivenheder let kan komme til at berøre vort Territorium tilsøs og tillands, og at derfor vort Land, hvis det ønsker at holde sig udenfor en Krig imellem Magter i og udenfor Østersøen, kun har Chance for at opnaa dette, hvis det kan opfylde sine Forpligtelser som neutral Stat og bevare Herredømmet paa sit eget Territorium saavel tilsøs som tillands.

Men naar det forholder sig saaledes, hvorledes kan det da gaa til, at store Dele af den, paa saa mange andre Omraader sundt tænkende, danske Nation, tror at kunne indtage en Undertagelsesstilling paa Forsvarsområdet?

Med al Respekt for vor, af os selv saa meget lovpriste, høje Kultur, tør man dog alligevel ikke gaa ud fra, at vi Danske er det eneste Folk, der ser rigtig paa dette Spørgsmaal, og at alle andre Nationer er Taaber!

Til en vis Grad beror maaske dette mærkelige Forhold paa mangelfuldt Kendskab hos Menigmand herhjemme til de internationale Forpligtelser, der paahviler en Stat, der ønsker at forblive neutral under en Krig mellem andre Stater, — Forpligtelser, som Danmark i Lighed med saa godt som alle andre Statssamfund har paataget sig ved at tiltræde den Række af Konventioner, der fastsløges paa den 2. internationale Fredskonference i Haag i 1907.

Det vilde føre for vidt her at gennemgaa alle de i disse Konventioner indeholdte Bestemmelser. Det skal kun nævnes, at Konventionerne nøje præciserer, hvilke Handlinger fra krigsførende Magters Side der skal anses som stridende mod Neutraliteten, og imod hvilke den neutrale Magt derfor skal skride ind.

Denne Indskriden er for Søkrigens Vedkommende foreskrevet i en Paragraf af følgende Ordlyd:

»En neutral Stat er, i Forhold til de Midler, hvorover den raader, pligtig til at udøve det fornødne Opsyn for at forhindre enhver Krænkelser af de foregaaende¹⁾ Bestemmelser i sine Havne eller paa sine Rhede og sit Soterritorium.«

Som man vil se, udtaler den Paragraf udtrykkelig, at den neutrale Stat er *pligtig* til at *forhindre* Neutralitetskrænkelser.

Vore hjemlige Forsvarsmodstandere har ment at kunne fortolke Paragraffens Udtryk: »i Forhold til de Midler, hvorover den (den neutrale Stat) raader,« saaledes at saafremt man afskaffer disse Midler, Forsvarsmidlerne, saa bortfalder ogsaa Forpligtelsen til at forhindre Neutralitetskrænkelser, — *altsaa kan man afruste!*

Denne Fortolkning lider imidlertid af den Svaghed, at *vi er ene om den*, og dermed falder den uhjælpelig til Jorden. Thi da det drejer sig om *gensidige* Overenskomster mellem alle Statssamfund, kan selvfølgelig ikke et *enkelt af disse* fortolke Overenskomsterne paa en saadan Maade, at det kan blive til Skade for de øvrige Deltagere. Og en saadan Skade vil afstedkommes, hvis Danmark under en Krig mellem andre Magter ikke efter bedste Evne opfylder sine Neutralitetsforpligtelser, men f. Eks. uden Modstand tillader en af de krigsførende Magter at benytte dansk Territorium til Udgangspunkt for Krigsforetagender.

Dette vil være til Skade for den anden Part, og det vil antagelig føre til Modforanstaltninger fra dennes Side med det Resultat, at Danmark vil blive gjort til Krigsskueplads med alle de deraf følgende Ødelæggelser. Og saa kan vi endda risikere efter Krigen at komme til at betale Erstatning for den Skade, som vor Unladelighed af at opfylde Neutralitetsforpligtelserne har forvoldt de krigsførende Magter.

Danmarks Indtræden i Folkenes Forbund har paaført os

1) Udtrykket „foregaaende“ refererer sig til de ovenfor omtalte, mod Neutraliteten stridende, men her ikke nærmere specificerede, Handlinger.

nye Forpligtelser. Den har i nogen Grad modificeret vor Stilling som neutral Stat, idet vi paa visse Omraader skal staa solidarisk med de øvrige Forbundsstater. Paa den anden Side er der skabt os en vis Beskyttelse, idet vi kan regne med Hjælp og Bistand af vore Forbundsstæller i Tilfælde af Angreb. Dog Gang paa Gang er det udtalt af de ledende Statsmænd hos Folkeforbundets Stormagter, at Betingelsen for Hjælp til et Land, der bliver angrebet, er, at dette har vist Evne og Vilje til i første Instans at forsvare sig selv. Et afrustet Land, — et Land, der ved at berøve sig selv Midlerne til Forsvar, har sat sig udover Gensidigheds-Overenskomsten, — kan ikke forvente Hjælp af de andre Forbundsstater.

Naar imidlertid en Forsvarspolitik, — eller rettere sagt Ikke-Forsvarspolitik — baseret paa en saa vovet og uholdbar Fortolkning af vore internationale Forpligtelser, som den, der i det foregaaende er anført, har kunnet vinde Tilslutning hos store Dele af det danske Folk, saa ligger dette sikkert deri, at Menigmand, som tidligere nævnt, er ukendt med de Forpligtelser, der paahviler os i Følge Folkeretten, og forlader sig blindt paa sine politiske Føreres Udsagn.

Og nu er Sagen jo netop den, at Førerne for vort største politiske Parti, Socialdemokratiet, ser anderledes paa Betingelserne for at bevare vort Land udenfor Krigen, end alle andre Landes Socialdemokratier.

Hvem er ikke Fredsven i et lille, svagt og udsat Land som Danmark, der har alt at tabe og intet at vinde ved en Krig; men Synet paa, hvorledes man bedst bevarer Freden, er forskelligt.

Og en lignende Forskel gør sig gældende mellem Synspunkterne hos vort hjemlige Socialdemokrati og Socialdemokratierne i andre Lande. Alle arbejder de med Idealet, den evige Fred, for Øje. Men medens man i andre Lande ser det som et maaske opnaaeligt Fremtidsperspektiv, men sander, at vi endnu lever i en uligevægtig Verden, hvor Modsætningsforholdene kan slaa ud i Krigslue, og at Freden kun kan bevares ved at gøre Risikoen ved at drage Sværdet saa stor som mulig, — saa mener vore hjemlige Forsvarsmodstandere, at vi, ene af alle, allerede nu tør lægge vort Land aabent og forsvarsløst.

Der er sikkert endnu en hel Del Mandighed i den danske Nation, men der er desværre ogsaa en god Portion Magelighed. Og politiske Føreres Forsikringer om, at der er Fred og ingen Fare, og ingen internationale Forpligtelser at opfylde, appellerer i høj og fristende Grad til vor Nations Magelighed og tillige til dens økonomiske Sans. Værnepligten er en personlig, og for mange ubehagelig Byrde; hele Krigsberedskabet en økonomisk Byrde for Samfundet; Udsigten til at skulle drage i Krig er for de fleste højst utiltalende, — kort sagt, kan man slippe saa let fra det hele, som vore Forsvarsmodstandere tror og lover, saa er det ubetinget at foretrække.

Hvis Mænd, til hvem vi havde ubetinget Tillid, bedyrede, at Ildsvaade fra nu af var udelukket, hvem vilde da tegne Brandassurance!

Og den Udsigt til, at der efter de magelige og billige Aar skal komme en Regnskabets Dag, denne Udsigt, som Pessimisterne, — de der endnu tror paa Muligheden af en Krig, — maler paa Væggen, den slaar man helst ud af Tanken eller betegner den som Nonsens.

Nu er det klart, at der maa være en speciel Aarsag til, at vore Forsvarsmodstandere af de socialdemokratiske og radikale Partier har kunnet danne sig en Opfattelse, der er saa forskellig fra den Opfattelse, der næres af de tilsvarende Partier i andre Lande. Dette Fænomen maa have en lokal Aarsag, og denne er sikkert at søge i den Selvopgivelsens og Modløshedens Aand, der i Spørgsmaalet om vort Forsvar har vundet Indpas hos store Dele af det danske Folk, og som har fundet sit Udtryk i det politiske Slagord: »Hvad skal det nytte!«

Dette Slagord, der blev udslynget som et Spørgsmaal under den lange og bitre politiske Strid om Ordningen af vort

Forsvar, har ædt sig som en Gift ind i Folkets Bevidsthed; — det staar for store Dele af Befolkningen ikke længere som et Spørgsmaal, men som en fastslaaet Kendsgerning: Det kan ikke nytte, thi vi er for smaa og for svage.

Den brede danske Befolkning, — Bønder og Arbejdere, Handelsmænd og Haandværkere, Søfolk og Fiskere, — er sejg og sund og stærk, og i Bunden konservativ. Den vil gerne belæres, men den vil ogsaa gerne tænke selv over Sagerne. Den har et ikke ringe, fra Forfædrene nedarvet og gennem Generationer udviklet, Fornuftsinstinkt.

Dette Instinkt reagerede under den Kamp om Ordningen af vort Forsvar, der greb saa dybt ind i vort indrepolitiske Liv og Udvikling i de sidste Aartier af det forrige Aarhundrede, og som til Dels er standende den Dag i Dag.

Dansken vil Fred nu, — han har kæmpet tilstrækkeligt i gamle Dage, og den brede danske Befolkning indser knapt, at disse fordums Kampe har været den Indsats, som nu er Basis for Danmarks frie og selvstændige Stilling. Vi synger vel om Heltene, der kæmpede, — det er nu engang et folkepsykologisk Træk, selv hos de mest fredelskende Folk, at synges om Fortidens Heltebedrifter, — men nu vil vi helst leve i Fred paa det lille Stykke flade og havomskyldede Verdens-Jord, der er levnet os.

Og den Forsvarsordning, om hvilket Striden stod i Aartierne efter vor sidste, ulykkelige, slesvigske Krig, tiltalte ikke det danske Folkeinstinkt.

Den Betragtning, der laa til Grund for den, var jo denne, at vi kun kunde klare os ved Hjælp udefra. Derfor skulde et lille Hjørne af Landet, Hovedstaden, befæstes og gøres saa stærk og modstandsdygtig som mulig, for at vi dér kunde afvente Hjælpens Komme, — men denne Koncentration af Forsvaret maatte ske paa Bekostning af det øvrige Land, der derved kom til at ligge saa godt som uforsvaret, og overladt til Fjendevold.

Selvfølge var den Tankegang, der laa til Grund for denne Forsvarsplan, ikke grebet ud af Luften.

Vore to slesvigske Krige havde jo, i Modsætning til tidligere Aarhundreders Krige, i væsentlig Grad været *Landkrige*. De havde været Krige, der var aflødt af Modsætningsforholdet mellem de to Nationer, som den Gang fandtes indenfor det danske Monarki, og af hvilket det i Minoritet værende, men kraftige tyske Element, fik Hjælp og Støtte af de mægtige tyske Stater. Det var fra disse tyske Staters Side regulære Erobringskrige overfor dansk Territorium.

Den rigtige »danske Landsoldat«, — den værnepligtige »Jens« — tjente sine Sporer i disse Krige og kæmpede med al den Sejghed og Tapperhed, som man kunde forvente af dansk Blod. Men han kæmpede i den sidste, slesvigske Krig imod en haabløs Overmagt.

Den danske Flaade var endnu paa de Tidspunkter Modstanderens Søstridskræfter saa overlegen, at den kunde hævde Herredømmet i vore Farvande, ja lige til Fjendens Kyster. Den spillede *sin* Rolle, men dette var en Rolle, som det var saa stærkt indvokset i Nationens Bevidsthed, at den kunde og skulde spille, at der ikke stod meget Gny af den.

Det er forstaaeligt, at de *landmilitære* Myndigheder, efter vor forgæves Kamp med Overmagten i 1864, var deprimerede. — at de i Aanden forudsaa hver ny Krig, der kunde komme over Danmark, som en Angrebskrig Syd fra af lignende Art som vor sidste slesvigske Krig, — og kun *forudsaa* denne *Trudsel*, — og at de udfra dette Synspunkt maatte erklære: »Vi kan ikke klare os selv; hvis der ikke kommer Hjælp udefra, gælder det næste Gang Danmarks Eksistens.«

Saaledes fødtes den Tankegang, der laa til Grund for den Forsvarsordning, hvori den befæstede Hovedstad var Hovedhjørnestenen, — og egentlig talt det eneste Modstandspunkt, — den Reduit, hvorfra vi skulde afvente Hjælpen udefra.

Medens en Del af Befolkningen sluttede sig til de *landmilitære* Myndigheders Standpunkt, var der en anden og større Del, som tog stærk Afstand fra dette. Det var navnlig

i den bredere Del af Befolkningen, at Folkeinstinktet reagerede imod denne Forsvarsplan. De Indvendinger, der gjordes gældende, var følgende:

1) Denne Forsvarsplan byder os ingen Mulighed for at forblive neutrale, for at forblive udenfor Krigen. Tværtimod, den leder os let lige lukt ind i den ved at lade Størstedelen af vort Land- og Søterritorium ligge udækket.

2) Den gør os afhængig af den ganske uberegnelige Faktor, som hedder »Hjælpen udefra«. (Den Optimisme, som bygger paa denne Faktor, har gennem Tidernes Løb kostet os dyrt. Hvornaar er Danmark egentlig blevet hjulpet udefra, siden Admiral Obdam's nederlandske Flaade undsatte København i 1658).

3) Den lader vort Lands Eksistens hænge i een enkelt Traad, — i Spørgsmaalet om, hvorvidt vi virkelige er i Stand til at gøre Hovedstaden til en saa stærk Fæstning, at den kan holde Stand overfor en overmægtig Fjendes Angreb, indtil Hjælpen kommer.

Navnlig paa dette sidste Punkt gjorde der sig en stærk Tvivl gældende, og Udviklingen har vist, at denne Tvivl ikke har været uberettiget.

Forsvarskampen i Slutningen af forrige Aarhundrede endte med et daarligt Kompromis, der gav os en ufuldstændig Befæstelse af Hovedstaden og et svagt Værn udenfor denne. Den instinktmæssige Følelse af det utilstrækkelige i en saadan Forsvarsordning, skabte hos de brede Lag af Befolkningen en altfor god Jordbund for det haabløse Slagord: »Hvad skal det nytte?«

Efter det politiske Forlig i Slutningen af 90erne, begyndte en ændret Anskuelse af dansk Forsvarspolitik at bane sig Vej.

Hvad der navnlig bidrog hertil, var den enorme Udvikling af Tysklands Sømagt. Betydningen heraf havde allerede i adskillige Aar været forstaaet i danske, maritime Kredse; denne Udvikling betød, at »Hjælpen udefra« ikke kunde forventes, fordi Vestmagterne, i Forhold til Tyskland, ikke var stærke nok til samtidig at hævde Herredømmet i Nordsoen og i Østersøen, — eftersom Tyskland, ved *Hjælp af den nyskabte Kielerkanal*, med kort Varsel kunde optræde med sin fulde Styrke i det ene eller det andet Hav. Da Herredømmet i Nordsoen var langt det vigtigste for Vestmagterne, kunde man, i alt Fald i den første Fase af en Krig, ikke forvente at se nogen Vestmagtsstyrke i danske Farvande.

Forstaaelsen heraf fandt efterhaanden ogsaa Vej til andre Kredse og gav sig Udslag i Forsvarsordningen af 1909, i hvilken *den ligelige Hævdelse af Danmarks Neutralitet, og Opfyldelsen af Landets neutrale Forpligtelser* er opstillet som den første og vigtigste Opgave for de danske Stridskræfter, — imod det tidligere hævdede Princip, der, som nævnt, gik ud paa, at Landet (ganske vist uden at det direkte var udtalt) kun skulde være forberedt paa at tage Parti mod den ene Part, medens det, i Kamp til det yderste, afventede den (ikke-garanterede) Hjælp fra den anden Part.

Under Verdenskrigen bestod denne paa Neutraliteten baserede Udenrigspolitik sin Prøve. Det lykkedes det udrustede Neutralitetsværn saavel at forebygge Krænkelser af vor Neutralitet, som at imødegaa de talrige mindre Neutralitetsovertrædelser, som fandt Sted.

Forsvarsordningen af 1922 er baseret paa de samme Principper som Ordningen af 1909. Men under Presset af Landets daarlige finansielle Situation efter Verdenskrigen gik de militære Autoriteter, som ene kan bedømme, hvilket Minimum af Forsvarsmidler der er nødvendige til Opfyldelsen af de Maal, et Lands Udenrigspolitik sætter, med til en vis Reduktion af Værnene; de mente at kunne forsvare at gøre dette, ud fra den Betragtning, at Verden efter den store Krig var i en saadan Tilstand af Udmattelse, at den øjeblikkelige Krigstrussel for en vis Tid var fjærnet.

Man skulde egentlig talf tro, at hele det fredelskende, danske Folk kunde samle sig om en saadan Forsvarsordning, — en Ordning, som kun har til Formaal at holde os udenfor en-

hver Krig, idet den forlanger de netop nødvendige Midler til at opfylde vore internationale Forpligtelser som neutral Stat og til at imødegaa de Krænkelser af vort Territorium, der kan inddrage os i en Krig mellem andre Magter.

Naar ikke desto mindre store Dele af Befolkningen nærer Mistillid ogsaa til denne Forsvarsordning, da er dette et Resultat af den Sæd, der blev saaet under den politiske Kamp om Københavns Landbefæstning. Massernes Førere docerede den Gang, at et Forsvar paa den Basis var forfejlet og haabløst, — og dette gik ind i Massernes Bevidsthed, men saaledes forstaaet, at ethvert som helst Forsvar, lige meget paa hvilket som helst Grundlag, var haabløst.

Selv efter at vi har faaet en Forsvarsordning, der kun tager Sigte paa efter bedste Evne at opfylde vore Forpligtelser som neutral Stat, udslynges Ordet: »Hvad skal det nytte?« ikke alene af Fredsfanatikerne, men ogsaa af mange Danske, som godt indser vor udsatte Stilling, — som forstaaer vore internationale Forpligtelser, og den Risiko, vi løber ved ikke at opfylde dem, men som har faaet Haabløsheds-Dogmet saadan ind i Blodet, at de mener, at der intet andet er at gøre, end værgeløst at lade staa til og tage Konsekvenserne, — selv om disse saa skulde blive Tabet af vor Frihed og Selvstændighed.

Saafernt man vil genrejse *Forsvarsviljen* i det danske Folk, gælder det derfor først og fremmest om at tage Livet af dette Dogme, ved at overbevise Befolkningen, — ikke alene om, at et Forsvar er nødvendigt, fordi Krigsmuligheden stadig eksisterer, — men ogsaa om, at det Forsvar, vi, med rimelige Midler, — Midler, der svarer til vor Pengepung og til vor Krigsrisiko, — kan stille paa Benene, virkelig »kan nytte,« idet det kan fjærne Krigsmuligheden fra os.

Hvad der til en vis Grad tjener til Undskyldning for det danske Folk i dets forsagte Holdning overfor Forsvarsspørgsmaalet, er den Omstændighed, at Folket i sin Helhed er desorienteret paa dette Spørgsmaals Omraade.

Hvad er for Lægmand herhjemme — Lægmand i videste Forstand, — vor Forsvarsordning? Det er, hvor stor en Hær, vi kan stille paa Benene, og hvorledes man kan tænke sig, at den kan »slaa med Fjenden«.

Hvorledes tænker Lægmand sig en Krig mod Danmark? Jo, Tysken rykker op i Jylland og besætter hele Halvøen, eller han sætter en Hær i Land paa Sjælland og erobrer Hovedstaden. Og vor lille Hær kæmper en tapper, men haabløs Kamp mod Overmagten.

Er dette ikke den almene Mands Tankegang om Krig mod Danmark?

Og der er ikke noget mærkværdigt i, at den er saaledes. De to Krige, vi har ført i de sidste 100 Aar, har som nævnt været udprægede *Landkrige*, netop mod Tysken. Flaaden har ikke spillet nogen nævneværdig Rolle, — fordi der saa at sige ikke var nogen Rolle for den at spille, — den har passet sin selvfølgelig Dont og hævdet Herredømmet i vore Farvande.

Det Nederlag, som vi, trods Hærens heltmodige Kamp mod Overmagten, led i vor sidste slesvigske Landkrig, der kostede os Hertugdømmerne, fyldte den danske Nation med Skræk for, at Tyskland i en ny, senere Krig, skulde tage Resten af Danmark i en sidste Mundfuld.

Denne Skræk var Fader til den Forsvarsplan, der gik ud paa at befæste Hovedstaden til en sidste fortvivlet Modstand, for i alt Fald at bevare »Danmarks Hjerte« uerobret, indtil »Hjælpen udefra« kunde fri os ud af den tyske Ørns Klør.

Hele den politiske Forsvarskamp drejede sig om et »for« eller »imod« denne Plan; Forkæmperne for den ansaa den for vort eneste Redningsanker, — Modstanderne bekæmpede den som haabløs, uden forøvrigt at være i Stand til at kunne pege paa noget bedre.

Thi Sagen er den, at hele Folket, under Indtrykket af vore to sidste Landkrige, og under Paavirkning af den paafølgende lange, hidsige Forsvarsdebat, der kun drejede sig om *Landforsvaret*, har tabt af Syne, at *Danskerne er en Sønation, at Danmarks Flaade fra de ældste Tider har været vort Sølands naturlige Værn og Skjold, og at vi i vore egenartede og van-*

skelig navigable Farvande ejer en uvurderlig Forbundsfælle. Dette er gledet ud af Folkets Bevidsthed, og end ikke Begivenhederne under Verdenskrigen, hvor Flaaden var i uafbrudt Aktivitet i Værn for Neutraliteten, og hvor den Omstændighed, at vi overhovedet havde en Flaade, og at denne i den givne Situation var i Stand til at opfylde de Krav, der stilledes til den, for en stor Del bidrog til, at Landet ikke inddroges i Krigen, — end ikke disse Begivenheder har kunnet ændre dette Syn i nævneværdig Grad.

Flaaden er paa en vis Maade populær hos det danske Folk; man ser paa den med Venlighed og Velvilje; man priser dens stolte Traditioner; vore Søheltes Navne lever endnu paa Folkets Læber i Nationalsangen, men — »Forsvaret«, det er Hæren; naar den tales om en Forsvarsordning, saa er det i Grunden kun en Hærorning, der tænkes paa. Det er kun kort Tid siden, at der i Dagspressen fremkom Meddelelser om, at en Kreds af Landofficerer havde udarbejdet Forslag til en Omorganisation af Hæren indenfor det Budget, der var givet ved Hærloven af 1922. Forslagets Detailler er ikke kendt af Offentligheden, — muligvis betyder det en Styrkelse af Hærens Effektivitet, — men i ethvert Tilfælde er det ganske misvisende at kalde det en ny »Forsvarsordning«, saaledes som det er blevet kaldt i Bladene, naar det kun drejer sig om den Omorganisation af det ene Værn, der kan foretages indenfor Hærloven af 1922's beskædne Budget.

Jeg har i det foregående nævnt forskellige Aarsager til den Baggrunds-Stilling, som Flaaden indtager i Nationens Bevidsthed.

Der er endnu en Aarsag, og det er den, at Flaadernes Virksomhed i det store og hele unddrager sig Folkenes Opmærksomhed. Jeg siger »Flaadernes« og »Folkenes«, thi man møder det samme Fænomen i andre Lande. Se til vore Broderlande, Sverige og Norge! Man skulde tro, at Søforsvaret i disse Lande med den store Kyststrækning og den ringe Landgrænse, — man kan selvfølgelig se bort fra den fælles Landgrænse — maatte spille en dominerende Rolle. Men dette er langt fra Tilfældet. Ogsaa dér er det Hæren, og atter Hæren, der for Folkebevidstheden staar som *Forsvaret*, og først i de seneste Tider begynder, ialtfald i Sverige, Forstaaelsen af Søforsvarets Betydning at kæmpe sig frem. Kun hos Verdens mest udprægede Sønation, Englænderne, finder man den fulde Forstaaelse af Søherredømmets Betydning, og denne Forstaaelse skylder Storbritannien sin Magtstilling og sin Styrke.

Flaaderne er det tavse Værn, »the silent force«, som Englænderne siger; der staar intet Gny af deres Færd.

Naar Byernes Garnisoner rykker ud til deres Øvelser med flyvende Faner og klingende Spil, — naar Hærene afholder deres store Manøvrer, med buldrende Artilleritræn, med knitrende Skyttekæder og sprængende Kavallerister, — saa foregaar dette for aabent Tæppe, for Øjnene af en beundrende Befolkning, — thi Folk elsker militære Skuespil.

Men naar Krigsskibene er draget paa Togt, naar Eskadrerne er stukket i Søen, — ja saa hører og ser man ikke stort andet til dem end deres Dukken op hist og her ved de Havneophold, der med visse Mellemlum er nødvendige for at forny Skibenes Forsyninger og udhvile Besætningerne.

Er det derfor noget Under, at for Lægmand, — herhjemme som i andre Lande — bliver Hæren Nr. 1, bliver »Forsvaret«. Den ser han, den kan han følge i dens Virksomhed; i den har den store Værnepligtsmasse selv tjent. Men Flaadens Øvelser, dens Arbejde og Opgaver er ham ganske ubekendte, — ja ofte staar det for ham som noget af en Gaade, »hvorledes de egentlig faar Tiden til at gaa ombord«. Det ringe Procenttal af Landets Værnepligtige, der har tjent til Orlogs, ved, »hvorledes man faar Tiden til at gaa ombord«, — de ved, at mellem hver »weekend«s Havneophold ligger der travle Arbejdsdage og Arbejdsnætter, fuldt optagne af at indøve Besætningerne i Brugen af de forskellige Vaaben — Kanoner, Torpedoer, Miner, o. s. v. —, af at lære hver enkelt Mand at passe sin specielle Dont i det uhyre komplicerede Apparat, som et moderne Krigsfartøj er, — af at indøve det Samarbej-

de mellem de forskellige Krigstyper, der er Hovedbetingelsen for al Krigsførelse paa Søen, — af at gennemploje hver Krog af vore vanskelige Farvande, saa at vi kan føle os hjemme i dem under alle Forhold, — i Storm og Taage og Mørke, — trods fjærnedes Sømærker og slukkede Fyr; nej, Arbejdsopgaver skorter det sandelig ikke paa ombord i Hans Majestæts Skibe.

Men det kender Lægmand i Land, som sagt, ikke noget til.

Og paa dette Omraade ligger der sikkert en vis Fejl hos Flaadens Mænd, thi her er der et Felt, paa hvilket Oplysning tiltrænges, — ja paa hvilket Oplysning er en *Pligt*.

Der er en gammel Sømændssang, der begynder saaledes: »Vi Sømænd gør ej mange Ord«, — og vist er det, at Livet paa Søen nærmest befordrer en vis Tilbageholdenhed, en vis Skyhed for at træde frem for Offentligheden. Hos Søofficerer af den gamle Skole var disse Egenskaber meget fremtrædende; nu ser man rundt omkring i de forskellige Lande en stigende Forstaaelse i Søofficerskredse af Nødvendigheden af at aflægge denne Tilbageholdenhed, og af at lægge klart frem for Befolkningen Søforsvarets Opgaver og Betydning.

Og ikke mindst er dette af Vigtighed i et Land som Danmark, hvor Forsvarsopgaverne og Forsvarsmulighederne paa Søen er af en saadan Art, at Landets Hovedforsvar *burde* ligge der, — ja, i *Virkeligheden allerede ligger der*, — men dette erkendes blot endnu ikke af Nationen.

Kunde man herhjemme naa til denne Erkendelse, da vilde sikkert meget af den Usikkerhed og Vankelmødighed, der nu præger os Danske i Spørgsmaalet om vort Forsvar, bortvejres, fordi vi da vilde staa paa et rationelt Grundlag, som Folket kunde forstaa, og med en Forsvarsplan og Forsvarsordning, som Nationen ikke betragtede som mer eller mindre haabløs.

Naar Forsvarsmodstanderne, eller Forsvarstvivlerne, argumenterer mod vore Forsvarsmuligheder, er det saa godt som altid, — i Samklang med den her anførte almindelige Tankegang hos Befolkningen, — *Landkrigen*, der staar for dens Øje, og *Landforsvarets Muligheder*, der benægtes eller betvivles. Man ser i Aanden for sig en Stormagts hær oversvømme vore Landsdele, og — stillet overfor den, — den lille danske Hær, og man spørger, — er der nogen Tvivl om Udfaldet? Er Modstand andet end unyttigt Spild af Blod og forgæves Opoffrelse af Landets unge Sønner?

Der henvises ikke alene til den eventuelle, knusende Overmagt, som vor Landhær vil møde, men ogsaa til de daarlige Forsvarsmuligheder, som vort flade Sletland frembyder, naar det gælder om at »bide sig fast i Terrænet«.

En af Talsmændene for Danmarks Afrustning skriver i en i Aar udkommet Pjece¹⁾: »Hvilken militær Opgave er det, vi vil løse i dette Land, der har den daarligste strategiske Beliggenhed, noget Land i Verden kan have, uden Bjerge, uden Floder eller andre naturlige Hindringer for en Fjendes Fremtrængelse — — —.«

Jeg anfører denne Udtalelse, fordi den er saa karakteristisk for Forsvarsmodstanderne, — fordi den viser, hvorledes Lægmands Tanker kun drejer sig om *Landkrigen*, og betragter *Landforsvaret* som *Landets eneste Forsvar*. Og da Betingelserne for vort Forsvar til Lands befindes at være, — og nu engang ikke er, — særlig gunstige, kondemneres alt Forsvar som haabløst.

Men er det da givet, at det er en *Landkrig*, der vil blive paaført Danmark? Taler Sandsynligheden ikke langt snarere for, at, saaledes som Forholdene har udviklet sig, er det til Søs, i vore Gennemsejlingsfarvande, at vor Neutralitet kan blive krænknet? Og hvilke Forsvarsmuligheder har vi paa Søen? Det er Spørgsmaal, som maa undersøges hver for sig.

Forsvarsmodstanderne, saavel som Lægmand i Almindelighed, beskæftiger sig sjældent med maritime Spørgsmaal. De ligger udenfor deres Synsvidde og indgaar derfor ikke i deres Beregninger. Man indskrænker sig som Regel til at sammenligne Stormagts-Flaadestyrkerne med Listen over vor lille Sø-

¹⁾ Ejnar Krenchel: Sandheden om Danmarks Forsvar.

magt, og da Stormagternes Flaader, saavel i Antallet af Skibe som i Skibenes Størrelse er vor lille Flaade saa umaadeligt overlegne, gaar man ud fra, at vore Forsvarsmuligheder paa Søen er lige saa daarlige som paa Landjorden.

Men man tager ikke i Betragtning, — eller Lægmand ved det ikke, — at vi i vore Farvande har en mægtig Forbunds-fælle, der kan, om end ikke udligne dette Misforhold i Styrke, saa dog i det mindste bevirke, at *vor Flaade, blot udviklet paa rimelig Maade, bliver en Faktor, som enhver Stormagt maa regne med, saaledes at den i en forestaaende Styrkeprøve med en anden Stormagt maa tage i Betragtning, om de Fordele, den kan opnaa ved at krænke Danmarks Neutralitet — og derved gøre sig Danmark til Modstander — virkelig opvejer de Tab, dens Sømagt kan lide derved.*

Vort Søforsvar kan, hvis det ikke forsømmes, være en saadan Faktor og kan derved opfylde den fornemste Opgave hos en fredelskende Nations Værn — den at virke til at holde Landet udenfor Krigen.

Det er ganske rigtigt, som den førnævnte Afrustnings-pièce-Forfatter anfører, — vi har ingen Bjerge og ingen Floder, der kan standse en fremtrængende Fjendes Fremrykken, — men, hvad Schweiz's Bjerge er for Schweizernes Forsvar, — hvad Hollands af Floder og Kanaler gennemskaarne Land betyder for Hollændernes Forsvar, — *det betyder de danske lave og grundede Farvande for vort Sølands Forsvar.*

Dér ligger vort naturlige Værn!

Vore Artilleriskibe¹⁾, vore Torpedo- og Undervandsbaade er i Størrelse kun omkring en Tiendedel af Stormagtsflaadernes Dreadnoughter, Torpedojagere og Undervandsbaade, men vore Fartøjer er byggede netop med Kamp i vore grundede Farvande for Øje, de er hjemmevante der, — og i disse to Omstændigheder ligger deres Styrke. Stormagternes Dreadnoughter kan i Fredstid kun med stor Vanskelighed og Forsigtighed passere de dybeste Løb af vore Gennemsejlingsfarvande, — Vanskelighederne ved at navigere dér vil vokse enormt, naar Fredstidens Hjælpemidler til at lette Sejladsen — Sømærker og Fyr — er inddragne; Stormagternes store Undervandsbaade, der er konstruerede med Sejlads og Kamp i Verdenshavene for Øje, kan overhovedet ikke dykke i de af vore Farvande, der har strategisk Betydning, fordi der ikke er tilstrækkelig Vanddybde for dem.

Og hidtil har ingen Stormagt haft Raad og Stunder til at bygge særligt Krigsskibsmateriel med Kamp i de danske Farvande for Øje.

Naar der til ovenstaaende føjes, at vore Farvande er som skabte til Mineforsvar, og naar man erindrer, at Søminerne og Undervandsbaadens Torpedoer er dødbringende Vaaben overfor selv de største Skibe, vil man forstaa, at vi virkelig er i Stand til med forholdsvis ringe Midler at etablere et Søforsvar, med hvilket der maa regnes, og som »kan nytte«.

Lad os nærmere undersøge Spørgsmaalet om, hvilke Krigsmuligheder der kan true Danmarks Fred.

Ja, som tidligere nævnt, lurer jo stadig Frygten for den mægtige Nabo mod Syd i store Dele, ja vel i Størstedelen af det danske Folk. Og den Bitterhed, der, efter Tysklands nødvendige Afstaaelse af de sønderjydske Landsdele, har givet sig til Kende i Provinserne Syd for den ny Grænsé, har yderligere skærpet denne Frygt.

Man maa imidlertid erindre, at de nationale Modsætninger altid er skarpest i Grænsedistrikterne. Staar det store og brede Tyskland bag ved disse Revanche-Tanker? Foreløbig ialtfald vel kun den Rest af Altyskere, hvis Motto var »Tyskland fra Skagen til Adriaterhavet«. Men for den store, tyske Befolkning har Verdenskrigen sikkert været en saa haard og dyrekøbt Lære, at den indtil videre ikke har nogen Hang til krigerske Æventyr.

Kan man tænke sig, at det nedkæmpede og nedrustede Tyskland, der nu staar i Begreb med at indtræde i Folkefor-

bundet, — der nu er i Gang med at forberede Voldgiftstraktater med selv langt argere Modstandere og om langt betydningsfuldere Grænsedistrikter — skulde tænke paa at føre en isoleret Angrebskrig mod Danmark for at tilbageerobre de smaa afstaaede sønderjydske Landsdele? Nej, det vilde være for taabeligt, thi det vilde jo bringe hele Folkeforbundet i Aktion imod Tyskland.

For Øjeblikket trues Danmark ikke fra den Kant.

Men Tyskland vil komme til Kræfter igen, og Spørgsmaalet er, om den tyske Nation, som den Krigernation den er, da lader sig holde nede i Stillingen som en 3. Rangs Militærmagt. Og om den Bitterhed, som Tabene og Ydmygelserne ved Versaillesfreden har skabt i det tyske Folk, da vil have sat sig, eller om den vil slaa ud i Revanchelyster. Er dette sidste Tilfældet, da kan man igen risikere et lignende Opgør imellem Centraleuropa og Vestmagterne som det, vi var Vidne til under Verdenskrigen.

Men heller ikke da er der ret stor Sandsynlighed for et tysk Angreb paa Danmark, ført over Grænsen af regulære Tropestyrker. Thi Tyskland vil i en saadan Situation være for stærkt engageret af sine Stormagts-Modstandere til, at det har Raad til at ofre en blot nogenlunde stor Styrke paa et saa sekundært Maal som at generobre de sønderjydske Landsdele. At der maaske under det Kaos, som en ny Verdenskrig vilde afstedkomme, kan blive foranstaltet Friskare-Indfald over Grænsen af Fanatikerne i de tyske Grænseprovinser, er en Mulighed, som kun nævnes for at tage alle Muligheder med. Nogen større Sandsynlighed herfor foreligger der ikke, thi Tyskland vil sikkert have Brug for alt vaabenført Mandskab andetsteds. Dog bør vi selvfølgelig altid kunne stille en passende Hærstyrke paa Benene til Forsvar af vor nye Grænse; men Sandsynligheden for, at et Angreb med større Styrker kan blive ført dér, er saa ringe, at det vilde være forkert af os at koncentrere alt, eller saa godt som alt, hvad Landet kan præstere af Forsvarsevne, saavel i personel som i finansiel Henseende, herpaa.

Derimod vil Tyskland under en saadan Krig være stærkt interesseret i, at Adgangene til Østersøen — de danske Sunde og Bælter — spærres for Vestmagternes Flaader.

Under Verdenskrigen, da vi var frit og uafhængig stillede i vor Neutralitet, var vi selv i Stand til at foretage denne Foranstaltning, idet vi spærrede disse Farvande for begge de krigsførende Magter. Men hvis Danmarks Stilling i Folkeforbundet til den Tid er den samme, som den er nu, da er vi i Kraft heraf forpligtede til at give Vestmagternes Flaader Passage gennem vore Farvande; en Spærring af dem fra tysk Side vil være et Angreb paa vor Neutralitet, som, hvad enten vi gør Modstand imod det eller ikke, vil inddrage os i Krigen ved at gøre Danmark til Krigsskueplads.

Alt dette Spørgsmaal vedrørende vil afhænge af, hvorledes Forholdene i Europa har udviklet sig, naar Tyskland atter er kommet til Kræfter, og af, hvad Betydning Folkenes Forbund faar. Træder Tyskland ind i dette og forbliver dér, ja — da *formindskes Krigstrudslen Syd fra i betydelig Grad.*

Men der eksisterer en anden og farligere Krigsfare, og den truer fra Øst.

Sovjet-Rusland skal have Luft — Adgang til Havet. Dette enorme Rige er efter Verdenskrigen blevet »puffet« ud af Europa, — og over i Asiens Arme. Udover Sortehavet, der nærmest er et Indhav, og det nær ved Polarkredsen liggende Hvidehav, har Rusland kun Adgang til europæiske Farvande gennem det lille, om Vinteren isfyldte, Gebet af den finske Bugt, hvor Neva-Floden har sit Udløb. Ruslands Kyststrækning ved Østersøen er ved Krigen blevet reduceret fra ca. 1000 Sømil til ca. 90. De sejrende Vestmagter har søgt at isolere sig fra det røde Rusland ved Skabelsen af en Række Stødpudestater — Polen, Lithauen, Letland, Estland —, og Linien sluttet af det frie Finland mod Nord og af Rumænien mod Syd. Det er som en Række Palisader, der er sat op, — men hvor længe kan de holde? Thi de enkelte Stater er hver for sig ikke stærke — det genopstandne Polen stærkest.

Men Rusland, som efter den haarde Krise, der har rystet

¹⁾ Herved forstås vore smaa (ca. 4000 Tons store), i Forhold til deres Størrelse stærkt pansrede, og stærkt artilleri-armerede Skibe, de der tidligere benævnedes Panserskibe, derefter Kystforsvarsskibe, og hvis officielle Betegnelse nu er »Orlogsskibe«.

hele Folkelegemet, endnu mangler Kræfter, har hævnnet sig ved at associere sig med Asien, hvis mer eller mindre primitive Folkeslag har adopteret de bolchevikske Idéer. Man skimter den næste, store Folkevandring, den næste gule Invasionsbølge over Europa, den, som Militærpolitikere i de store vesteuropæiske Lande spaar.

Hvornaar vil den komme, og hvorledes vil den komme?

Ja, Tidspunktet bestemmer Rusland — det kan ligge nært, og det kan ligge ude i en uvis Fremtid —, det er der, naar Rusland finder Situationen moden.

Men Forberedelserne er i fuld Gang. Rusland anvender store Summer paa Organisationen af sin Hær; det arbejder paa at genskabe sin Flaade, hvilket er et vanskeligere Hverv, fordi Søkrig kræver Tradition; det er ikke nok at bygge Skibe; de skal ogsaa bemandedes, og Revolutionen har tilintetgjort den Stamme af trænedede Befalingsmænd, som den russiske Flaade ejede.

Rusland forbereder ved at organisere Asiens Sovjetstater — Sibirien, Turkestan, Mongoliet og Thibet; det har stærkt Indpas i Kina, og det arbejder i Engelsk-Indien.

Det forbereder ved at underminere de europæiske Samfund, ved at søge i hver enkelt Stat at skabe sig Menings- og Forbundsfæller blandt dem, der mener intet at have at tabe og alt at vinde.

En skønne Dag bryder Uvejret løs, thi Rusland *skal* have Luft. Og har den nys afsluttede Verdenskrig været frygtelig og barbarisk, saa vil en saadan Krig blive det i langt højere Grad, thi det vil blive en *Racekrig*. Da gælder det for de hvide Nationer at staa Skulder ved Skulder, og vé den Nation, der bryder ud og ikke gør sin Pligt, — gennem det Hul i Ringen, den forarsager, vil Barbarerne storme frem, og den Nation vil blive nedtrampet.

Hvorledes vil en saadan Krig komme? Ja, først og fremmest vil Angrebsbølgen træffe Stødpude-Staterne. Alle disse, der jo ligger Faren nærmest og føler den stærkest, ruster sig af bedste Evne imod den. Hvert et af de nyskabte Statssamfund arbejder paa at skabe sig en Flaade og en Hær. Og Vestmagterne staa rede til at ile dem til Hjælp.

Et brændende Spørgsmaal bliver Tysklands Stilling.

Vil dette Land træde ind i Forsvarsrækken sammen med de tidligere Modstandere fra Verdenskrigen — eller vil det, i Hævntørst over de lidte Tab, i Uvilje mod Stødpudestaten Polen, der for en Del er dannet paa dets Bekostning, og maaske ogsaa i Kraft af det ikke ringe slaviske Element, der forefindes i det nordlige og nordøstlige Tyskland, gaa sammen med Moskoviterne. I sidste Tilfælde vil Situationen blive endnu alvorligere og farligere for det øvrige Europa.

Iblandt engelske Militærskribenter har der i de senere Aar hævet sig Røster for, at Vestmagterne har begaaet en politisk Dumhed ved at afvæbne Tyskland til den Grad, som sket er, fordi man derved har svækket det stærkeste Bolværk imod den russisk-asiatiske Fare.

Foreløbig har Tyskland vægret sig ved — selv om det traadte ind i Folkenes Forbund — at tiltræde den Bestemmelse i Forbunds-Overenskomsten, der tillader Passage af en anden Forbundsstats Krigsstyrker, naar disse skal ile en angrebet Forbundsfælle til Hjælp.

Og hermed er vi atter inde paa vore egne Forhold.

Thi hvis Frankrig eller England vil ile Polen eller de øvrige Randstater til Hjælp i Tilfælde af et russisk Angreb, da kan dette altsaa ikke ske igennem Tyskland, og der er da kun een Vej tilbage, og det er *Søvejen gennem de danske Farvande*.

For at forebygge eller vanskeliggøre en saadan Hjælp, vil det selvfølgelig være af største Betydning for Rusland at spærre disse Farvande. Vejen fra Kronstadt til Storebælt, og Vejen fra de engelske Flaadestationer til Storebælt, er omtrent lige lang; tager Russerne Initiativet og vinder derved Forspringet, er Neutralitetsbruddet og dermed Danmarks Inddragelse til Krigsskueplads, over os.

Og er Tyskland allieret med Rusland, er Faren endnu mere truende.

I det foregaaende er omtalt de Krigsmuligheder, der — ialtfald i en overskuelig Fremtid — kan komme til at true Danmark.

Man vil, af hvad jeg har udviklet, kunne indsee, at en Landkrig, af den Art som de to slesvigske Krige, næppe vil komme til at ligge for, og at selv Sandsynligheden for en mindre, irregulær Invasion i de ved Versaillesfreden erhvervede, sønderjydske Landsdele ikke er stor.

Men at det er til Søs, — i vore Gennemsejlingsfarvande, at Faren endnu truer, idet en Spærring af disse vil være af stor Betydning for en Østersømagt, i en eventuel Krig med en Vestmagt.

Inden Verdenskrigen havde den tyske Flaade som nævnt naaet en saadan Størrelse, at den ubestridt kunde hævde Herredømmet i Østersøen. De kombinerede Vestmagtflaader var ikke stærke nok til at kunne optræde med tilstrækkelig Overlegenhed i Nordsøen, og samtidig gøre Tyskerne Herredømmet i Østersøen stridigt. Ja, selv den Omstændighed, at Østersømagten Rusland stod sammen med Vestmagterne, formaede ikke at ændre dette Forhold.

Saaftremt Tyskland havde haft alvorlig Grund til at befrygte et Vestmagts-Angreb i Østersøen, vilde Danmark næppe have faaet Lov til at bevare sin Neutralitet. Selv om Tyskland turde stole paa, at vor Neutralitetserklæring var ærlig ment, og at vi vilde gøre vort yderste for at overholde vore neutrale Pligter, vilde det næppe, med en Vestmagts-Invasion i Østersøen for Øje, have turdet undlade at udnytte den baade strategiske og taktiske Chance, som en Spærring af Gennemsejlingsfarvandene vilde give det. Danmark vilde være blevet besat, og den tyske Flaade vilde have taget de danske Farvande i Besiddelse.

Tysklands maritime Styrke blev Danmarks Frelse.

Thi da Tyskerne ikke ansaa et Vestmagts-Angreb paa Østersøen for overhængende ved Krigens Begyndelse, — da de ikke ønskede uden Nødvendighed at forøge Antallet af deres Modstandere, — da Nædkæmpelsen af Danmarks Forsvar tilføs og tillands, og den paafølgende Besættelse af dansk Sø- og Landterritorium dog vilde binde en vis Styrke, for hvilken der kunde være haardt Behov andetsteds, — og da et neutralt Danmark ogsaa af andre Grunde (Tilførsler og Forsyninger) havde Betydning for Tyskland, — fik Danmark Lov til at bevare sin Neutralitet, imod at vi paatog os selv at spærre vore Gennemsejlingsfarvande for begge de krigsførende Parter.

Men det maa betragtes som givet, at havde Danmark ikke været i Stand til at foretage denne Spærring, da havde Tyskland, for sin egen Sikkerheds Skyld, selv foretaget den, med deraf flydende Besættelse af de tilstødende Landsdele.

Det var den Omstændighed, at Danmark ejede en Flaade, der var i Stand til at udlægge disse Minespæringer, og til at etablere det fornødne Forsvar af dem, bestaaende af Artilleriskibe, Torpedo- og Undervandsbaade, der bevirkede, at vort Land ikke inddrog i Krigen.

Nu vil maaske vore hjemlige Forsvarsmodstandere hævde: Ja, hvis vi ikke havde haft en Flaade, hvis vi overhovedet ikke havde haft noget Forsvar, men kun et Politi, som efter en nedlagt Protest, var vejet for Overmagten, — vilde der da være sket os nogen Skade? Tyskland vilde vel have udlagt saa og saa mange Miner i vore Gennemsejlingsfarvande; det vilde have bevogtet disse Minespæringer med sine Krigsskibe, og det vilde maaske have opkastet nogle Batterier paa nogle tilstødende, mer eller mindre øde Kyststrækninger, og dermed alt.

Men saaledes er Krigen ikke!

Tyskland vilde have spærret vore Farvande, men ikke med den Hensyntagen til dansk Trafik, som bl. a. var Formaalet med de danske Spæringer, — at bevare og beskytte Forbin-

delsen mellem Landsdelene. Tværtimod, al Forbindelse mellem Landsdelene vilde være blevet afbrudt. Al Post, Telegraf og Telefonforbindelse under tysk Kontrol, og afbrudt for Danske; vor Skibsfart og Handel i Bund og Grund ødelagt, vore Handelskibe beslaglagte, vort Fiskeri umuliggjort, vore Forraad af Raastoffer og Levnedsmidler konfiskerede, hele Landet okkuperet og indrettet til Forsvar paa ethvert Punkt, hvor Angreb fra Modstandernes Side kunde ventes.

Thi saaledes behandler en krigsførende Magt et besat Land, selv om man ikke gør Modstand, — saaledes er Krigen!

Og vi vilde ikke engang have kunnet haabe paa en Skadeserstatning efter Krigen, — hvis der overhovedet kan tales om Erstatning for et Lands og et Folks Ruin, — thi vi havde jo selv draget Ulykken ned over os ved ikke at opfylde de internationale Forpligtelser, som vi højtidelig havde paataget os.

Et heltmodigt kæmpende, lille Land som Belgien kan segne i Blod og Aske. Det opstaar igen som den Fugl Phønix, fordi det har gjort sin Pligt!

Men lad os vende tilbage fra den Fortid, der takket være vort Krigsberedskab, forløb uden Møn, til de Fremtidsmuligheder, der venter os.

Efter Verdenskrigen har de maritime Styrkeforhold i Østersøen forandret sig i betydelig Grad, derved at den tyske Flaade, der før Krigen stod som Nr. 2 blandt Verdens Krigsflaader, ved Versaillesfreden reduceredes til en Flaade af 3.—4. Rang. Den har nu kun Lov til at tælle 6 middelstore Panserskibe, 6 mindre Krydsere og 24 Torpedofartøjer. Undervandsbaade og Flyvefartøjer er det den ikke tilladt at have. Flyvevaabnet er det, der lettest og hurtigst kan improviseres; Forskellen paa Krigs- og Fredsflyvemaskiner er ikke større, end at Tyskland med sit udviklede Freds-Flyvevæsen sikkert i givet Tilfælde kan have et anseligt Antal Krigs-Flyvemaskiner til sin Raadighed. Undervandsbaade kan ikke bygges paa Dage, selv om man havde alle Emnerne til dem liggende færdige; men selv om Tyskland kunde stampe Undervandsbaade op af Jorden, vilde det mangle trænede Besætninger til dem, — og er der nogen Fartøjstype, der kræver konstant Træning af Besætningerne, saa er det Undervandsbaadene.

Derimod er det Tyskland tilladt at have Miner, dog i begrænset Antal. Miner kan imidlertid hurtig fabrikeres, og den tyske Flaade vil sikkert i givet Tilfælde søge at afhjælpe Manglen af Undervandsbaade ved en saa udstrakt Anvendelse af Minevaabnet som mulig.

Hvad Ruslands Østersøflaade angaar, da er det vanskeligt at skaffe paalidelige Data til Veje. Der refterer en hel Del Skibe og Fartøjer af Czarrigets Flaade, saavel store Panserskibe (ca. 24,000 Tons), som Krydsere, Torpedojagere og Undervandsbaade, men Materiellet er i Revolutionstiden blevet meget forsoemt, og Personellet siges at lade meget tilbage at ønske, idet saa godt som alle de uddannede Søofficerer og Teknikere dræbtes eller forjoges under Revolutionen. Efter Sigende arbejdes der nu paa Kraft paa atter at sætte Flaaden i kampdygtig Stand, og Øvelseseskadrer har i sidste Sommer vist sig i Østersøen.

Imidlertid betyder den tyske Flaades Reduktion og den russiske Flaades defekte Tilstand, at Vestmagterne, ja selv en enkelt af dem, nu ejer saa stor maritim Overlegenhed, at en Opræden i Østersøen er mulig, uden at Herredømmet i Nordsøen derved kompromitteres. Dette betyder for Danmarks Vedkommende, at der kun er liden eller ingen Chance for, at vi faar Lov til at indtage den ubetinget neutrale Stilling, som vi indtog under Verdenskrigen. Under en fremtidig Krig mellem Rusland eller Rusland-Tyskland, imod Frankrig eller England, eller Frankrig-England, vil den eller de kæmpende Vestmagter ikke tøve med at sende en overlegen Styrke til Østersøen for at undsætte de med Vestmagterne forbundne baltiske Randstater og Polen. Denne Styrke maa passere gennem de danske Farvande, og vi er ved vor Stilling i Folkeforbundet forpligtet til at give den Passage.

Paa den anden Side vil det selvfølgelig være i Østersømagternes Interesse at lægge denne Vestmagtsstyrke de flest mulige Hindringer i Vejen paa dens Marsch, og det Sted, som frembyder de bedste Betingelser herfor, er de snævre og vanskelige danske Gennemsejlingsfarvande.

Dette vil foranledige en Aktion af Østersømagterne mod Danmark af større eller mindre Udstrækning efter Forholdenes Natur. Denne Aktion kan bestaa i en blot og bar Minespærring paa forskellige Punkter i Gennemsejlingsfarvandene, bevogtet af en Flaadestyrke. Men en saadan Minespærring mister meget af sin Værdi, hvis den Magt, der udlægger den, ikke er Herre over de tilstødende Kyststrækninger, dels for dér at anlægge Batterier til Flankering af Spærringen og Beskydning af Modstanderens Minerydningsfartøjer, dels for at forhindre Modstanderen i selv at besætte de paagældende Kyststrækninger og derfra beskyde Bevogtningsfartøjerne. En Besættelse af disse Kyststrækninger vil rimeligvis nødvendigvis gøre Okkupation af hele den dertil hørende Landsdel, for at forebygge, at Kystbatterierne faldes i Ryggen. Der kan saaledes blive Tale om Landgangsforsøg i mindre eller større Stil, eventuelt om en Demonstration (Bombardement) mod Hovedstaden for derigennem at søge at paatvinge Danmark sin Vilje.

Saa fremt Rusland staar alene mod Vestmagterne, vil Aktionen ikke kunne faa en saa gennemgribende Karakter, som hvis det er allieret med Tyskland. Hvis dette er Tilfældet, vil Tysklands Nærhed ved de danske Farvande og Kyster, og Slagkraften af den, ganske vist reducerede, men de danske Søstyrker dog overlegne tyske Flaade, der er ypperlig trænet, gøre Situationen meget farlig for Danmark.

Saa fremt Danmark ligger afrustet og uforsvaret, er det givet, at en saadan Aktion fra Østersømagternes Side vil blive foretaget, og det i størst mulig Udstrækning. Det vil jo betyde en uhyre Fordel for disse Magter, at Forsvaret skydes frem til den for dem gunstigste Kamplads, hvor der er den bedste Chance for at tilføje Modstanderen alvorlige Tab. Og naar denne Fordel kan opnaas uden Kamp og uden Ofre, er det klart, at Lejligheden ikke vil blive forsoemt.

Under selve Aktionen, eller maaske umiddelbart efter denne, vil Vestmagtsstyrkerne ankomme; disse kan ikke lade sig lukke ude fra Østersøen, og maa nu kæmpe sig Vejen igennem. Resultatet vil blive, at dansk Sø- og Landterritorium vil blive Valplads, med alle de deraf følgende Ødelæggelser.

Og hvorledes tror man, at Danmarks Stilling vil blive efter en saadan Krig. Vil Sejrherrerne, — hvilken Part det end bliver, — ikke skønne, at Danmark har forsoemt sine nationale og internationale Forpligtelser, ovenikøbet paa en saa vigtig Post som Vogter af Portene til Østersøen. Vil en Portner, der løber fra sin Pligt og lader Porten staa aaben, ikke blive afskediget, — hvilket for vort Vedkommende vil sige, at vor Portvagt overdrages til andre og kraftigere Nationer, og at det saaledes er ude med Danmarks Frihed og Selvstændighed.

Hvis Danmark derimod er i Besiddelse af et Værn, der er afpasset efter de Angrebsmuligheder, der foreligger, da er der Chance for, enten, at Angrebet kan blive afpareret saa længe, indtil Vestmagtsstyrken, med hvem vi er allieret, kan komme rettidig til Stede, — eller at dets blotte Eksistens kan spille den Rolle i Østersømagternes Beregninger, at Angrebet overhovedet udebliver.

Ejendommelig nok nærmer Situationen sig den, der laa til Grund for den Forsvarsplan, i hvilken Københavns Befæstning var Hovedpunktet, og hvor Fortrøstningen stod til »Hjælpen udefra«. Men der er den Forskel, at medens man dengang vilde koncentrere al Forsvarskraften ved Hovedstaden og give det øvrige Land til Pris for Fjenden, søger man nu at imødegaa denne i Periferien, og da navnlig paa den Kamplads, hvor vi har de bedste Betingelser for at tage Kampen op, — i vore Farvande.

Og medens Hjælpen udefra den Gang ikke var os garanteret, staar vi nu i Forbund med dem, der skal yde os den — Vestmagterne.

Man vil indse, at paa hvilken Maade end en Aktion fra Østersømagternes Side ansættes, — hvadenten det drejer sig om Udlægning af Minespæringer, Landgangsforsøg eller et Bombardement af Hovedstaden — vil det være Flaaden, der kommer til at tage imod Stødet.

Det næste Spørgsmaal bliver da dette, — kan den lille Flaadestyrke, som Danmark kan stille paa Benene, da virkelig gøre sig saaledes gældende, at den kan afparere dette Stød, eventuelt endog bevirke, at det ikke bliver ført?

For at forstaa, at dette Spørgsmaal kan besvares med et rent forhaabningsfuldt Ja, maa man finde sig i at gennemgaa et lille Kursus i dansk Søkrigstaktik.

Det nytter, som tidligere nævnt, ikke, at man opgør Styrkeforholdet paa den Maade, at Rusland kan monstre, lad os sige 7 Panserskibe paa ca. 24,000 Tons, og Tyskland 6 Panserskibe paa ca. 13,000 Tons, og imod dem kan Danmark stille vore 5 smaa pansrede Artilleriskibe paa ca. 4000 Tons.

Det er jo ikke Meningen, at disse 5 smaa Artilleriskibe skal gaa ud i Østersøen, formere den gammeldags Slaglinie, Køl-vandsordenen, og saaledes tage Kampen op med Østersømagternes 13 langt overlegne Panserskibe. Da var Resultatet paa Forhaand givet.

Men, vil de store Panserskibe trænge ind i vore *indre* Farvande, hvor de paa Grund af deres Dybgaaende maa manøvrere med Forsigtighed og ad Ruter, som nøje kan forudses, fordi det er gennem de smalle, dybe Render, — da møder de her vore *Undervandsbaade* og vore *Miner*; disse Undervandsvaaben er det danske Søforsvars Hovedvaaben, saaledes som de altid er den svagere Magts bedste Forsvarsvaaben.

Og sender Østersømagterne deres lette Krydsere og Torpedojagere ind for at nedkæmpe vore Undervandsbaade, eller sender de deres Ministrygere ind for at rydde vore Minespæringer, da møder disse Fartøjer vore Artilleriskibe, som er saavel lette Krydsere, som Torpedojagere og Ministrygere langt overlegne. Tvinges derved de fjendtlige Panserskibe frem til Understøttelse for deres lettere Materiel, ja da trækker vore Artilleriskibe sig tilbage og Panserskibene løber lige i Armene paa Undervandsbaadene. Med andre Ord, Artilleriskibenes Opgave er den, at holde Modstanderens lettere Materiel i Skak, og tvinge ham til at maatte sætte det sværeste og kostbareste Materiel ind, under saadanne Omstændigheder, at vore Undervandsbaade kan komme i Angreb paa dem.

Man vil forstaa, at denne Taktik er baseret paa et intimt Samspil imellem de forskellige Krigsskibstyper, hvoraf vor Flaade bestaar, men et Samspil, som netop, fordi det foregaar indenfor vore vanskelige lave Farvande, hvor vore lavtstikkende Skibe er hjemmefrem og frit kan færdes, kan skabe et, trods vore Fartøjers Lidenskab, stærkt og ubehageligt Forsvar.

Saaferst man dernæst vil undersøge Betingelserne for Imødegaaelsen af et Landgangsforetagende, da drejer det sig for Flaaden først og fremmest om, gennem udsendte Recognosceringsflyvere og langt fremskudte Undervandsbaade og Torpedobaade at søge at bestemme Transportflaadens Rute og Maal, og naar dette er lykkedes, da, — dels saa snart som muligt at avertere den mobile Hær, — dels at sætte al Kampkraft ind paa, undervejs og ved Landsætningen, at tilføje Fjenden de størst mulige Tab. Mineudlægninger paa Transportflaadens Vej, Undervands- og Torpedobaadsangreb, saa længe der overhovedet flyder en Undervands- og Torpedobaad, og i sidste Instans Indsættelse af Artilleriskibene.

Man maa erindre, at en Transportflaade er et uhyre tungt og saarbart Apparat, bestaaende af et stort Antal ubeskyttede, menneske-overfyldte Skibe;⁴⁾ med Nutidens Recognoscerings- og Meddelelsesmidler vil det være overordentlig vanskeligt at samle en saadan Flaade og at sætte et saadant Foretagende an, uden at det rygtes. Og bortfalder Overraskelses-

momentet, bortfalder ogsaa en stor Del af Chancen for et gunstigt Udfald.

En saadan Ekspedition vil i ethvert Tilfælde altid være forbundet med stor Udsigt til Tab, saa længe den danske Sømagt endnu eksisterer, og derfor er det højst sandsynligt, at den ikke vil blive forsøgt, før den danske Sømagt er totalt nedkæmpet eller indespærret. Men alene denne Omstændighed kan give Danmark den Frist, som er nødvendig for Vestmagterne for at komme til Stede.

Jeg skal endelig berøre den Trudsel, der ofte har spøget i Lægmands Bevidsthed, og som gaar ud paa, at Danmarks Vilje kan tvinges i Løbet af meget kort Tid ved et Bombardement af Hovedstaden fra Søsiden.

Efter min Formening holder denne Opfattelse ikke Stik.

Ganske vist er Københavns Søbefæstning ret antikveret, men den er dog betydelig stærkere end de tyrkiske Dardaneller-Forter, der i 1915 holdt den fransk-engelske Flaade i Skak. Og ligeledes er de Minespæringer, som vor Flaade kan etablere i Sundet og Køge Bugt betydelig stærkere og farligere end de delvis improviserede, tyrkiske Minespæringer. Nogen Støtte af den tyrkiske Flaade havde Dardaneller-Forsvaret ikke, kun 1 à 2 tyske Undervandsbaade kom tilstede. Og dog kostede Angrebet den fransk-engelske Flaade 3 store Slagskibe, der løb paa Miner og to Slagskibe, der blev sænkede af en tysk Undervandsbaads Torpedoer. Og Angrebet blev opgivet.

Naar der er Tale om et Bombardement af København fra Søsiden, og Angrebet skal foretages af Østersøstater, maa man jo gaa ud fra, at dette Bombardement vil blive foretaget Syd fra, fra Køge Bugt. Efter at Dragørfort og Kongelunds-batteri er blevet fuldendte, kan Køge Bugt bekastes, indtil en Afstand af 24,000 Meter fra Hovedstadens Centrum. Og endnu flyder der ikke nogen Kanon i nogen af Østersømagternes Flaader, der kan skyde længere end 22,000 Meter. De bombarderende Skibe kan altsaa holdes under Ild fra Søforterne, og dette har altid været en farlig Sag for en Flaade. Betragter man endvidere et Søkort, vil man se, at Dybdeforholdene i Køge Bugt er saadanne, at der kun er et ret smalt Areal imellem 10 Meter Dybdekurven, indenfor hvilken de 8—10 Meter dybtstikkende tysk-russiske Panserskibe ikke tør komme, og den Cirkel, der kan slaas fra Hovedstadens Centrum og med de tysk-russiske Kanoners Maksimumrækkevidde som Radius. Indenfor dette lille Areal skal Skibene bevæge sig for at udføre Bombardementet, men dette Areal kan med Lethed oversaas med Miner, ligesom Skibene dér vil være i høj Grad udsatte for Angreb af vore Undervandsbaade.

Det vil hverken være nogen let eller ufarlig Sag at bombardere København fra Køge Bugt.

Selvfølgelig kan man travle de her anførte, og mange andre Faser af vore Forsvarsmuligheder paa Søen, langt mere op.

Jeg mener dog, at man allerede, gennem hvad jeg har anført, kan indse, at vi *har* Forsvarsmuligheder paa Søen, som ikke har været almindelig forstaaede herhjemme.

Erkender man dette, bliver det næste Spørgsmaal: Hvilket Flaademateriel er nødvendigt for os, hvis vi skal have Udsigt til at udnytte disse gode Forsvarsmuligheder paa Søen.

Min Anskuelse herom er denne: Hvad vi behøver er det Materiel, vi har, i Henhold til Flaadeloven af 1922, *men Notabene, holdt til Dato.*

Ifølge Loven skal Flaaden bestaa af:

6 Orlogsskibe (Artilleriskibe).

24 Torpedo- og Undervandsbaade,

2 Mineskibe, samt øvrigt Fartøjsmateriel til Minespæringer, Flyvemateriel.

Endvidere som Reservemateriel, ældre Skibe og Fartøjer, der kan finde Anvendelse hertil, samt

(1 Krydser til oversøisk Fart, Fiskeriinspektionsskibe, Opmaalingsskibe o. s. v.). De i Klamme satte Fartøjer er kun i uegentlig Forstand Krigsskibe.

Saaferst vi har dette Materiel, og saafremt man ikke la-

⁴⁾ Under Verdenskrigen anvendte Tyskerne eksempelvis til Overførsel til Øsel af en Styrke paa 23000 Mand en Transportflaade paa ialt 150000 Brutto Tons. Ialt deltog over 300 Skibe og Fartøjer i Ekspeditionen.

der det forfalde eller blive for gammelt, anser jeg det for sandsynligt, at Flaaden med det har god Udsigt til at løse de Opgaver, der kan komme til at paahvile den.

Desværre trænger en Del af vort nuværende Materiel til Fornylse.

Skulde man skrive en beskeden Ønskeseddel, da vilde den efter min Formening komme til at lyde saaledes:

1) 2 nye, mindre, men hurtige Mineskibe. Den store Betydning, som Minevaabnet spiller i vort Søforsvar, ikke mindst ved at udkaſte Miner paa en angribende Fjendes Vej (de saakaldte offensive Minespæringer) eller ved hurtigt at kunne etablere Spæringer udfor formodede Pladser for en Landgangsstyrke, gør Tilvejebringelsen af et Par nye Mineskibe meget ønskelig. Det eksisterende Materiel er utilstrækkeligt.

2) En Forøgelse af Antallet af vore Undervandsbaade. Dette, vort Hovedvaabens Betydning, er tilstrækkeligt anerkendt, til at Motivering er nødvendig.

3) En stærk Udvikling af vort Luftvaaben. Det er givet, at dette Vaaben vil komme til at spille en overordentlig stor Rolle i Fremtidskrige. Forsvarsmodstanderne lever højt paa Fremstillinger af »Gift- og Gaskrigen« fra Luften, og er tilbøjelige til at mene, at denne Krigs Muligheder og Frygteligheder er saa store, at man lige saa godt kan opgive alt Forsvar med det samme, og lade Bomberne regne ned over sig. Det skal indrømmes, at Udsigterne ikke er absolut tiltalende, men endnu har dog ingen anden Nation fundet det rigtigt at afruste af den Grund. Og saa er det den gamle Historie, at ethvert Vaaben skaber et nyt Modvaaben. Man værger sig mod de giftige Gasarter ved Gasmasker, og disse naar vel efterhaanden tilstrækkelig Fuldkommenhed, men man bekæmper de relativt langsomme Bombe-Flyvemaskiner med hurtige Kamp-Flyvemaskiner, de saakaldte Jagere. Først fornylig er vi begyndt at anskaffe den Slags Luftfartøjer, men deres Antal bør gøres stort. Endvidere bør vi raade over et betydeligt Antal Recognosceringsmaskiner, da disse »Flaadens Øjne« er nødvendige for, at vort Forsvar kan være rettidig paa Angrebsstedet.

4) Last, but not least, — er en Bibeholdelse og Vedligeholdelse af vore Artilleriskibe nødvendig. Typen, — den modificerede Monitor-Type, er stadig god og formaalstjenlig, og kan næppe gøres svagere og dermed billigere. Af Lægmand tillands, selv af Folk med Interesse for Søforsvaret, er der tidt opkastet det Spørgsmaal, om Søforsvaret ikke kan undvære denne efter vore Forhold kostbare Skibstype. Det samme Spørgsmaal har været opkastet og diskuteret i snart sagt hvert eneste Flaadeland. Der er blevet gjort gældende selv af Fagmænd, at Undervandsbaadens og Flyvevaabnets Fremkomst har afsagt Dødsdommen over de store køstbare Panserskibe. Men intetsteds har denne Anskuelse sejret. Den samme Dødsdom blev udtalt i forrige Aarhundrede ved Torpedovaabnets Fremkomst, for 60 Aar siden, og Panserskibene lever dog den Dag i Dag, og er Rygraden i enhver Flaade.

Af de taktiske Eksempler, jeg i det foregaaende har anført, vil det fremgaa, hvilken Rolle vore smaa pansrede Artilleriskibe spiller i vor Søkrigsførelse. De er Rygstødet, som vore lettere Styrker kan falde tilbage paa, og de er vor lille »pansrede Næve«, der skal drive de fjendtlige, lettere Styrker tilbage, og derved give vor Undervandsbaade og Torpedobaade en Chance for at komme Fjendens store Skibe ind paa Livet. Uden dem vilde vore Minespæringer blive fejede bort af de fjendtlige Minestrygere, og vore Undervandsbaade vilde blive holdt nede af Fjendens Torpedojagere, Torpedobaade og andre lette Fartøjer; thi det maa erindres, at Undervandsbaaden ikke har andet Forsvar end det, at gøre sig usynlig. Den første den bedste Trawler eller Bugserbaad, armeret med et Par Smaakanoner, med nogle Dydbomber og med en skarp Stævn, er en farlig Modstander for den.

Vore strategiske og taktiske Studier, vore Søkrigsspil, vore Eskadreøvelser har vist, at selv en stor Forøgelse af vore Undervandsbaades Antal ikke vilde opveje Tabet af vore Artilleriskibe.

Uden dem svæver vort Søforsvar i Luften!

Naar jeg i denne Afhandling saa stærkt har slaaet til Lyd for Søforsvarets Betydning for Danmark, — for dets Opgaver og dets Muligheder, — da rejser sig naturligt det Spørgsmaal, er Landforsvaret da overflødig, kan Landhæren undværes?

Nej, og atter Nej! Men Landforsvarets Rolle og Betydning er maaske noget forskellig fra den, som Lægmand i Almindelighed tillægger Hæren.

Jeg har nævnt Landhærens nødvendige Vagt ved vor Grænse mod Syd, — jeg har blot udtalt, at dette efter min Formening ikke bør være en alt opslugende Opgave, — jeg har nævnt Betydningen af Københavns Søbefæstning, og Hærens Deltagelse i Afværgelse af Landgangsforsøg, — og jeg mener, at Organisationen paa dette sidste Punkt bør være en saadan, at den størst mulige Styrke hurtigst mulig kan komme tilstede ved Landgangsstedet, — fordi selve Landgangsoperationen altid er det farligste og mest kritiske Moment for Fjenden.

Endnu en Opgave af de mange, der kan komme til at paahvile Hæren, skal jeg nævne, — den at assistere Flaaden i Flankering af Minespæringer i vore indre Farvande udenfor København. Et nogenlunde svært, men mobilt Artilleri, vilde her kunne gøre særdeles god Fyldest.

Som Resumé af hvad jeg her har fremsat, skal jeg udtale følgende:

Trods alle Fredsbestræbelser er Krigstrudslen stadig eksisterende.

Maaske ser vi lysere Dage i Møde, men vi tør ikke blindt forlade os paa de Fredsbestræbelser, der udfoldes indenfor Folkeforbundet, og hvis foreløbige Succes for en stor Del skyldes Nationernes Udmattelse efter Verdenskrigen.

Fremfor alt bør et lille Land paa en udsat Plads ikke være det første til at afruste.

Faren truer Danmark i en eventuel Krig mellem Vestmagter og Østersømagter, — Ruslands Stilling er her navnlig et Faremoment.

Faren truer os navnlig til Søs, i vore Gennemsejlingsfarvande.

Afrustede vil vi blive inddragne i enhver saadan Krig, og komme til at lide for og bøde for vor Forsømmelighed.

Vort Søforsvar er vort Hovedforsvar og har i Kraft af vore Farvandes Egenskaber Chancer for at kunne løse den Opgave, at begrænse vor Deltagelse i Krigen, eventuelt at holde os udenfor den.

Kunde Forstaaelse og Erkendelse af disse Forhold finde Vej til det danske Folks Tankegang, da vilde forhaabentlig Usikkerheden og Forsagtheden forsvinde, og give Plads for *det frejdige Syn og den Forsvarsvilje, der ene er en gammel Sønation værdig.*

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Kommende Møder:

KØBENHAVN-KREDSSEN

Torsdag den 28. Januar 1926 afholder København-Kredsen Sammenkomst med Damer i Studenterforeningens store og lille Sal. Foredrag med Lys-

billeder og ledsagende Musik og Sang ved d'Hrr. Adjunkt *Langballe* og Sangeren *Poul Knudsen* med Fruer, derefter tvangfri Spisning og derpaa Dans til Orkester. Billetprisen vil blive sat meget lavt.

Foredragets Emne er »Sjælland i Billeder og Musik«. Vi tør love Medlemmerne med Damer og ledsagende Paarørende en enestaaende Aften, som vi haaber maa vinde stærk Tilslutning. Nærmere Meddelelse vil udgaa pr. Kort.

For at undgaa Misforstaaelse henledes Opmærksomheden paa, at naar Billetbestillingen i Januar finder Sted til Foreningens Kontor, pr. Telefon forud, maa Afhentningen ske ved Medlemmerne selv, idet Kontoret ikke kan paatage sig Tilsendelse af bestilte Billetter.

HASLEV-KREDSSENS SKYTTELAV

afholder Skydning hver Tirsdag Aften Kl. 7½ paa Hotel Axelhus. Alle Marineforeningens Medlemmer er velkomne.

KØBENHAVN-KREDSSEN

Det reviderede Regnskab for Aaret 1925 ligger til Eftersyn for Medlemmerne paa Lokalkredsens Kontor, Sortedams Doserier Nr. 51 fra den 15. Januar 1926—31. Januar 1926, mellem 1—3 og 5—7.

E. P. Jensen,
Kasserer.

VEJLE-KREDSSEN

afholdt Onsdag den 12. November et vellykket Torskegilde. Kl. 7 pebes til Skafning. Formanden bød velkommen, og 1. Vers af »Kong Christian« blev sunget staaende. Derefter serveredes Torsken, og adskillige Taler blev holdt. Efter Spisningen afholdtes den aarlige Generalforsamling. Til Bestyrelsen valgtes Sagfører *Jespersen* og *S. Egeberg*.

Under et Par Timers Frivagt genlød Banjerne af Taler og Sang. Kl. 1 pebes til Skafning, og efter at et Par Stykker Smørrebød m. m. var gledet ned, pebes klar ved Køjerne.

ASSENS-KREDSSEN

havde Søndagen den 15. November arrangeret et Pøsegilde, som forløb paa vanlig fornøjelig Maade og havde vundet god Tilslutning. Ved Kaffen oplæste Hr. Lærer Clausen flere af Morten Korcks fornøjelige Historier, hvorefter Dansen gik lystigt til de smaa Timer.

HOLBÆK-KREDSSEN

fejrede Søndag den 15. Novbr. sin 5 Aars Fødselsdag ved en Fest paa Hotel Isefjord. Kl. 5½ blev der pebet »Øl-Skaffe«, og efter at man var gaaet til Bords, blev Flaget hejst, og Formanden, Lokomotivfører *Møller*, bød velkommen. Der herskede en udmærket Stemning ved Bordet, hvor Kbmd. *Gustav Jensen* talte for Kongen, Formanden for Flaget og Foreningen, Distriktsmontør *Thomle* for Veteranerne, og Sagfører *Scheel* for Damerne.

Efter Spisningen holdt Orlogskaptajn *Godfred Hansen* et

glimrende Foredrag »Med Roald Amundsen gennem Nordvestpassagen«; Foredraget ledsagedes af fortrinlige Lysbilleder.

Efter Foredraget gik Dansen lystigt, til den ved 4. Glas paa Hundevagten blev pebet »Klar ved Flaget«, og Flaget blev halet ned, og »Kongernes Konge« blev afsunget.

HOBRO-KREDS DANNET.

Onsdagen den 18. November samledes en Del gamle Marinere med Damer i Borgerforeningens Lokaler for at stifte en Marineforening, og den løb af Stabelen med Klokkklang og Sang og Hurraer.

Kl. 8 aabnede Formanden for det nedsatte Udvalg, Blikkenslagermester *Nonboe* Mødet og gav en kort Beretning om Arbejdet, der var gjort før Mødet; han bød alle velkommen og en særlig Velkomst og Tak til d'Hrr. *Stuhr*, *Kjær* og *Simonsen* fra Aalborg og d'Hrr. *Vinslev*, *Brandt* og Baadsmanden fra Hadsund, fordi de alle saa beredvillig var kommet tilstede for at give os gode Raad og Vejledning. Derefter afgav Konsul *Stuhr*, Aalborg, en udførlig Beretning om Hovedkredsens og Lokalkredsens Arbejdsmaade, hvorefter man gik over til at behandle et Udkast til Lokalkredsens Love. Disse vedtoges enstemmigt, og dermed var Foreningen stiftet, og dens Navn er »Marineforeningen for Hobro og Omegn«. Tre kraftige Hurraer beseglede Foreningens Start. Indtegnet er 34 Medlemmer.

Dernæst foretoges Valg af Bestyrelse, og valgt blev følgende: Formand: Blikkenslagermester *G. S. Nonboe*, Hobro, Næstformand: Landinspektør *Mourier*, Hobro, Kasserer: Mejeribestyrelser *Kirkholm*, Døstrup St., Sekretær: Skomagermester *J. Rasmussen*, Hobro, Baadsmand: Overportør *Jensen Sørensen*, Hobro, Suppleanter: Maskinmester *Menne*, Hobro, Barber *Axel Petersen*, Hobro, Revisorer: Mejeribestyrelser *F. Petersen*, Rørbæk St., Mejerist *Dan*, Hannerup pr. Hobro.

Ved et stort og festlig pyntet Kaffebord vederkvægedes man, og Talerne fulgte Slag i Slag. Et Telegram fra Marineforeningens Hovedbestyrelse oplæstes og tre kraftige Hurra'er rungede gennem Salen for Hovedkredsens, og specielt dens Formand, Kommandør *Kiær*.

Gæsterne fra Hadsund havde deres Flag, Klokke og Fløjte med, og da Baadsmandsfløjten lød, gik Flaget til Tops og Forsamlingen sang staaende 1. Vers af »Kong Christian stod ved højen Mast«. Derefter talte Konsul *Stuhr*, Aalborg, smukt for Hans Majestæt Kongen, og Inspektør *Vinslev*, Hadsund, for Flaget. Direktør *Kjær*, Aalborg, lykønskede den nye Forening og Marinekammeraterne, som var tilstede, og haabede paa Held og Fremgang og et godt Kammeratskab — for dette er Kærnen indenfor Marineforeningerne! Havnefoged *Simonsen*, Aalborg, gav en morsom og sandfærdig Historie fra en af sine Oplevelser ude i det fremmede. *Stuhr*, Aalborg, fremdrog ogsaa mange Minder og interessante Oplevelser fra den Gang, vi var til Orlogs. Mejeribestyrelser *Kirkholm* mindedes dem, der drog ud, og dem af vore Kammerater, som da vi var paa Togt, maatte sænkes i Havet. Overportør *Sørensen* talte for Damerne. Formanden, *Nonboe*, takkede alle, der havde bidraget til Festen — en særlig Tak til Gæsterne fra Aalborg og Hadsund, og da der nu var slaet flere Glas, bød han Velbekomme.

Salen blev derefter ryddet til Dansen.

Da Klokken slog 12, blev der pebet: Klar ved Flaget, Flaget blev halet ned og alle sang Kongesangen.

Ved 1-Tiden tog vore Gæster hjem, efter at de havde faaet en Bid Brød og en ægte Hobro-Akvavit, og til Slut et velment Hurra og Tak. Da Dansen sluttede ved 2-Tiden, samledes alle Kammeraterne med Damer om et Smørrebødsbord, og derefter lettede vi alle Anker og sejlede hjem hver til sit, en herlig Fest og mange Minder rigere, og sikre paa, at naar vi fortsætter ad den anviste Vej, styrkes Kammeratskabet og Marineforeningen for Hobro og Omegn vil trygt kunne se Fremtiden i Møde.

Aktieselskabet **Nordisk Kaffekompagni**

København, Odense, Aarhus, Esbjerg, Haderslev.

Største Brænderidrift i Norden.

C. Thyge Ludvigsen & Co.

Kulør — Soya — Salatolie — Taffeltørsalt.

Leverandør til den kgl. danske Marine.

CARL OLSEN & CO. - FLÆSKEBØRSSEN

FLÆSK OG KØD EN GROS

— — Leverandør til Marinen — —

Laur. Hansen,

Malermester,

Bredgade 33. - Tlf. 4213.

I. V. Rasmussens Danseskoler.

35. Sæson beg. i Vagtskibet »Sjælland« d. 3. Januar 1890. Lokaler overalt i Byen.

Ring til Vester 3089.

P. Lauritzen-Posekjær,
Aabenraa, St. Torv. Tlf. 358.
Frukt, Grøntsager & Kartoffler
Leverandør til Marinen.

P. Danielsen,
Skibrogade 32, Aabenraa. Tlf. 421.
1ste Kl. Winer og Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

P. LARSEN
SKIBROGADE 27, AABENRAA
Telefon 101
Kolonial og Skibsproviantering
Leverandør til Marinen.

I. C. BÄRTELS,
Kgl. Hof Leverandør.
Harald Skovbysgade 3.
Tlf. Aarhus 207 & 5207.
Fisk, Vildt og Fjerkræ.
Leverandør til Marinen.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAGENBERGHUS
Telegramadresse: Sejns. Tlf. 2859, Riis Skov 157.
Medlem af Marineforeningen.
Alt. som kan udføres fra Frillager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

F. Christensen,
Frederiks Alle 62, Aarhus.
Tlf. 1487.
SMØR, OST, MÆLK & FLØDE
Leverandør til Marinen.

M. P. JØRGENSEN
JOMSBORG, AARHUS - Tlf. 389
1. Kl. Kød- og Fedevareforretning
Leverandør til Marinen.

Andreas Skaarup, Aarhus.
Colonial- og Delicatessforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.

C. P. SCHWEIGLER
1. Kl. Bageri & Conditori.
Lev. til Marinen.
Dynkarken, 33, Aarhus, Tlf. 1461

Søren Thorup
Gravensgade 18, Aalborg.
Tlf. 711.
Aalborg største Detailsalg i Kød og Paalæg.
Leverandør til Marinen.

KØD - BØRSEN
Nytov 12 - Aalborg. - Tlf. 701.
— 1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg. —
SØREN SØRENSEN
Leverandør til Marinen.

Assens Skibsværft & Maskinværksted,
O. C. Olesen. Tlf. 311.

R. N. Hansen,
Østergade 58, Assens. Tlf. 15.
1. Kl. Kød- og Fedevareudsalg.
Leverandør til Marinen.

Vestfyens Kulimport,
Assens
Kul. Kokes, Briketter, Brænde.
Telefon: Assens 250
Leverandør til den kgl. danske Marine.

BRØDRENE MATHIASSEN,
SEJLMAGERE, ESBJERG HAVN
Telefon..Lageret 47 — Kontor og Privat: 386-965.
Lager af Hamp, Manilla, Kokos samt Jern- og Staaltrusser. Alt Rigningsarbejde udføres. Ankere og Kæder samt alt Slags Skibsinventar til Fiskefartøjer

JENSEN & OLSEN
ESBJERG JERNSTØBERI & MASKINFABRIK
MASKIN- OG SKIBSREPARATIONER
TELEFON 31, TELGR.-ADR. „THOR“

ESBJERG SKIBSBYGGERI
VED DOKKEN.
Telf.: Skibsbyggeriet 253. N. RAUN-BYBERG Telf.: Privat 1238.
Nybygninger og Reparationer udføres.
Lager af Materiel og Skibsinventar.

J. LAURITZENS KULFORRETNING A/S
KUL- & COKES-IMPORT
TELEGRAMADRESSE: »CARBONIA«
TELEFON NR. 113 & 828. EFTER KONTORTID 1718.
STATSTELEFON NR. 70. **ESBJERG.**

Chr. Jensens Enke,
Jyllandsgade 5 — ESBJERG — Tlf. 295.
Maskin- & Skibsbageri.
Leverandør til Marinen.

Frukt- og Grøntforretningen
„SAFRANO“
Torvegade 15. — Tlf. 1366 — ESBJERG.
— Altid friske Grøntsager. —
Moderate Priser! Leverandør til Marinen.

R. MØLLERS Skibsværft,
Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.
Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Herman Agerup,
Strandgade 3, Faaborg. Tlf. 269.
Kolonial- & Skibsproviantforretning.
Leverandør til Marinen.

A. Reimers Eftf.,
Faaborg. Tlf. 31.
1ste Kl. Kød- & Paalægforretning.
Leverandør til Marinen.

A. JACOBSEN,
Torvegade, Faaborg. Tlf. 112.
1ste Kl. Bageri & Konditori.
Leverandør til Marinen.

Vald. Jacobsen
Frederikssund, Tlf. 83.
1ste Kl. Kød- og Flæske-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Lauritz Nielsen
Skibsproviantering,
Havnen, Frederikssund, Tlf. 8.
Grundlagt 1884.
Leverandør til Marinen.

Louis Reddersen,
Østergade 30, Frederikssund, Tlf. 76.
Bageri, Konditori og Rugbrødsfabrik.
Leverandør til Marinen.

Graasten
Andelsslagteri.
Tlf. 131 & 141.
Leverandør til Marinen.

Frederikshavns Værft og Flydedok A/S

Th. Lassen,
Frederikshavn. Tlf. 146.
— 1ste Kl. Kød- og Flæskeudsalg. —
Leverandør til Marinen.

P. Skou & Co.
Skibshandlere.
Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen.

Aage Petersen
Helsingør
Stengade 40 — Telf. 818
Frukt — Grønt — Konserver
Leverandør til Marinen.

Chr. Lucasen,
Hobro. — Tlf. 225.
Bageri & Conditori.
Leverandør til Marinen.

Fr. Herrig,
Hobro. Tlf. 323 & 460.
1ste Kl. Kød- og Fedevare-Udsalg.
Leverandør til Marinen.

Jens Jensen,
vis a vis Havnen. Tlf. HOBRO 38.
Skibsprovianteringsforretning.
Leverandør til Marinen.

Th. E. Nielsen,
Thonbogade, Horsens. Tlf. 601.
Fisk en gros, en detail.
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Chr. Fischer Christensen,
Havnen 5, Horsens. Tlf. 974.
Wiener & Franskbrødsbageri.
Leverandør til Marinen.

Svend Andersen, Havnen 3,
Jens Andersens Eftf. Horsens. Tlf. 446
Slagter & Fedevareforretning.
Leverandør til Marinen.

Georg Jensen,
Havnen 5, HORSSENS Tlf. 1125.
KOLONIAL — VIN — DELIKATESSE
Skibsproviantering.
Leverandør til Marinen.

C. A. CHRISTENSEN
HUNDESTED. Telf. 75
BAGERI OG CONDITORI
Leverandør til Marinen.

TH. NIELSEN
Telf. 82 - HUNDESTED - Telf. 82
1. Kl. KØDUDSALG
Leverandør til Marinen.

H. FUNCH
HUNDESTED — TELF. 64
SKIBSPROVIANTERING
Leverandør til Marinen.

KRYGER
Hundested, Tlf. 75.
1. Kl. Bageri & Konditori.
Leverandør til Marinen.

EINAR ANDERSEN, Slagter
og Fedevarer, Langgade 44, Kerteminde.
Telf. 226. Leverandør til Marinen.

„**Fiskesalg**“, Kerteminde.
Havnen. Telf. 238. Stat 8.
Fisk en gros & en detail.
Leverandør til Marinen.

Aktieselskabet

Aalborg Skibsværft.

